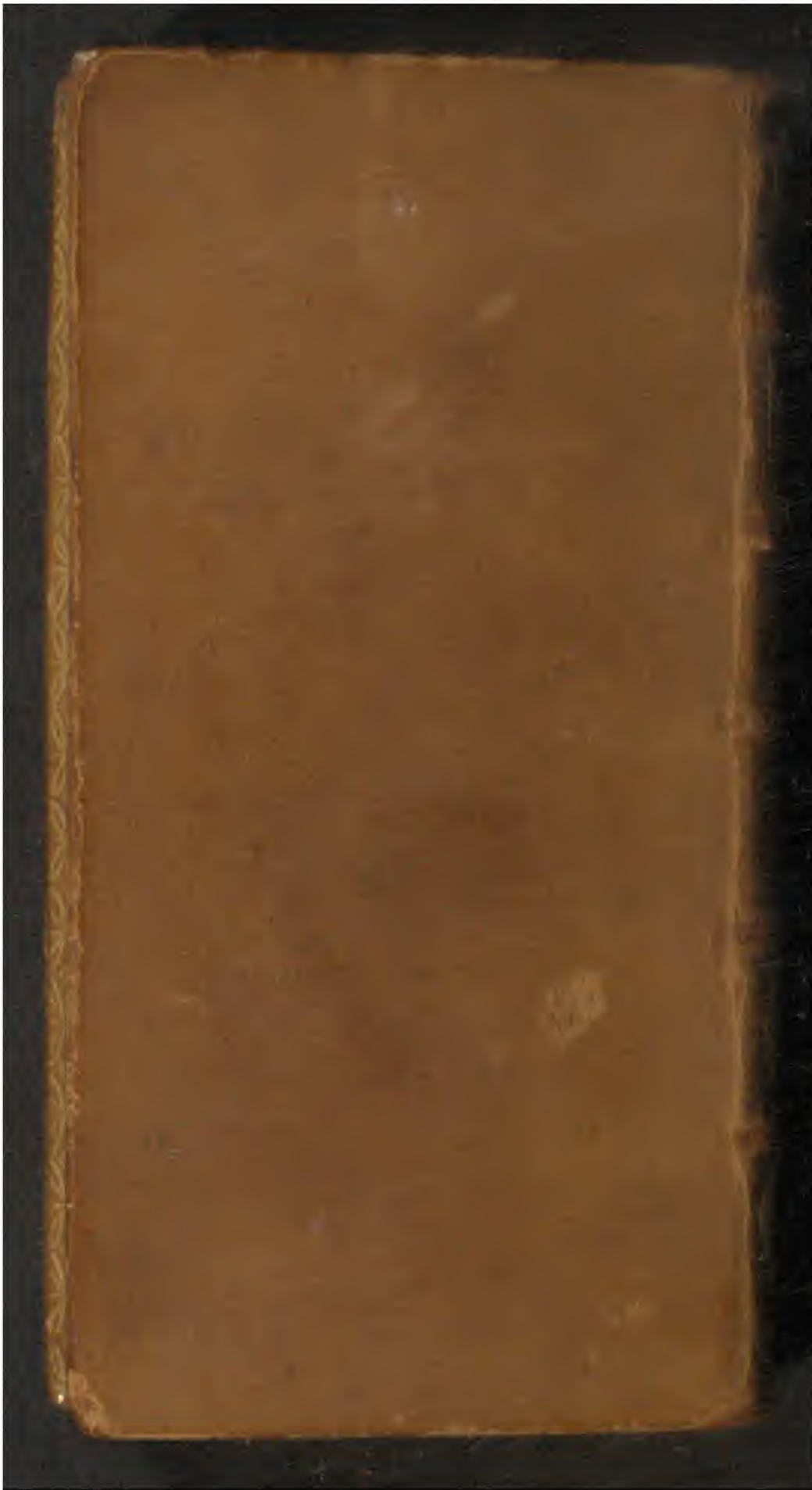

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 1

Elacoin

D. G. S.

KW 224

D 1

LVGDVNI BATAVORVM,
Apud Elzevirios. Anno MDCCCXXXII.

Handwritten text in a decorative box:
Koninklijke
Bibliotheek
te s. Agn.

*Illustrissimo & Amplissimo
Domino*

D. C A R D I N A L I
A R M A I G N A C I O,

Patrono & Mœcenati suo

A N T O N I V S G Y L L I V S S. P.

Veteribus non solum is fuit
mos, Card. amp. iss. eis,
qui insignem ob causam,
perpetuitatē meruissent,
statuas erigere: sed sum-
mi etiam ipsi viri sui cor-
poris simulachra in publico collocata,
conspici voluerunt, nominis gloria ita
consulentes. Quod etsi ambitionis speciem
aliquam habere videretur, non usque
ad eò tamen fugiendum, sed ut virtutis
monumenta quaque præclara censeo; ita
illud multo prærenius, quo ingeniorum
quàm corporum effigies relinquuntur.
Siquidem statuae & imagines vel vi con-
vulsa decidunt, aut vetustatis situ deco-
rata vanescunt: volumina verò (qua
A 2 spiran-

4 P R A E F A T I O.

Spirantia sunt hominum simulachra)
 nullo modo convelli, aut senio possunt
 obliterari, imo sanctiora & durabiliora
 sunt ipsa vetustate. Qua cum animo
 perpenderem, danda mihi fuit ope-
 ra, ut PETRI GYLLII clientis
 tui, & patru mei nomen cum tuo sem-
 piterna memoria traderetur: qua te
 optimo jure dignum censemus, in quo &
 vita religio & doctrina enitet: quibus
 haud dubie vita constat, quod ex morta-
 lium commercio eas si sustuleris, omnia
 futura sint incondita, nec minus obscu-
 ra, quam si Solem & Lunam demas.
 Pythagoram namque ferunt, inter alia
 sua documenta admonitos voluisse disci-
 pulos, in primis, ut Deum religione cole-
 rent; animum vero disciplinis. Quorum
 dogmatum, ut tu cultor es, quantum
 pietas patitur, observantissimus, ita
 Christiana persuasionis scriptorum assi-
 duus lector, & imitator, ut nulli Claris-
 simorum videaris secundus; nec minus
 eruditione, quam Cardinalatu memo-
 randus. Verum hoc unum scio, apicem
 & primatum hunc, non opes, non nobi-
 litatem (qua vel sola te commendare
 poterat) tribuisse tibi, sed religionem
 illam doctrinae conjunctam: quibus sic te
 adornatum videmus, tanquam alexi-
 pharmaco quodam. Hinc factum est, ut
 te

P R A E F A T I O. 3

te consilio pollente in legationibus obeun-
 du & Franciscus & Henricus Reges usi
 sint : maximas enim res apud summos
 Pontifices, & ubi visum est, tuo consi-
 lio, autoritate, prudentia, gloriosè con-
 fecere : neque ab his solum in sapientum
 numero habitus es, verum & à summis
 Pontificibus Romanis, & Illustrissimis
 Principibus. Hac ratione tanto apice, &
 meritissimo, cohonestatus es : quo sanè
 antè dignus eras, quàm acciperes. Quis-
 pe virus præcellentibus hoc inest, non ut
 tam studeant aliquid suscipere, quàm
 mereri. Tam præclaris animi dotibus il-
 lud accedit, quòd literatos diligis, ac fo-
 ves : illorum benevolentiam expetis, mu-
 neribus concilias. Etenim qui tuus in
 omnes studiosos semper fuit propensissi-
 mus animus, hunc eundem in GYLLIVM
 multis ab annis perspectum habui, maxi-
 mè cum illo vita functo, te verò Lega-
 tionem Regiam obeunte apud summum
 Pontificem Paulum quartum, illius li-
 cationes unà cum ipso deperditas no-
 lueris, quas in tui unius gratiam Roma
 conscribat, suorum ut errorum prope
 Ulysseorum, tibi rationem aliquando red-
 deret, fata nisi in contrarium ei obsti-
 tissent. Quin & ex tua singulari huma-
 nitate, benevolentia haud insueta, te in
 Galliam redeunte post expletum munus,

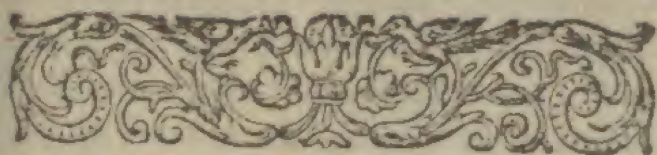
A 3 inter

inter cetera id tibi cura fuit, ut illinc
 ejus conscriptiones, vel fragmenta potius
 asportarentur, ne quis eos labores, tuo
 nomine dignos, sibi vendicaret. Ititur
 quod ad GYLLIVM spectat, si quid u-
 tilitatis hinc percepturi sunt studiosi, tibi
 acceptum ferent, ut qui tanti semper fe-
 ceris bonas literas, ab aliis pauci aesti-
 matas. Itaque cum tu nec clientis in-
 dustria, nec ille tanti Mæcenatis libera-
 litate unquam abusus sit, sed eodem ani-
 mi consilio uterque publica & communi
 omnium utilitati prospiceret; tu qui-
 dem ex animi generositate virtuti, ille
 ingenio servire desideravit. Ita rem ha-
 bere satis in hunc usque diem id ostendit,
 cum doctrinam doctosque vacuus à ne-
 gotiis Regius, adiungis tibi, atque conci-
 lias. Hinc est, quod longè major laus sit
 tibi tribuenda, quàm ceteris Principibus
 (absit verbo invidia) in cujus cubiculum
 permulti libri ingressi sunt, qui veri &
 virtutis viam tradidère. Quae omnia
 cum mihi, beneficia experto, constarent,
 ne ab aliorum nostri temporis instituto
 recedere viderer, qui cum sua scripta in
 lucem proferunt, vel ab aliis exarata,
 haud sine inscriptionis tutela & patro-
 cinio ea in vulgus emittunt, praclarum
 hunc morem mihi retinendum putavi,
 ut auspiciis, duclaque tuo felicissimo
 tan-

tandem exirent ea, quæ GYLLIVS
 conscripsit de Bosporo Thracio, & de Con-
 stantinopoli, longè meliùs ab ipso tot an-
 nos lustratis, quàm sint à cæteris, qui
 hoc idem tentârunt suis libellis. Fecit
 denique tua benignitas, ea fide & condi-
 tione in manus nostras hac pervenirent,
 ut unâ cum Aliano de Animalium hi-
 storia, & libello Demetrii Constantinopo-
 litani de curatione Accipitrum, ab ipso
 Græco in Latinum factis, prælo subiice-
 rentur. Qua in re aquisissima ipse mihi
 deesse nolui, deligens tuam Celsitudinem,
 cujus fidei & patrocínio hac opera com-
 mitterem: neutiquam aberrans à propo-
 sito patri vitæ functi, qui studia sua in
 tua fide, tanquam in sinu tuto, suavis-
 simè conquiescere cupiebat, quorum etiam
 illi semper autor fueris. Porro autem
 qualecunque munus literatorium istud
 fuerit, Cardinalis Illustrissime, & Am-
 plissime, (erit enim mea in te observan-
 tia pignus, & grati mei erga te animi
 argumentum) sic æquo animo ample-
 ctaris, quo hujus generis solitus es. Quòd
 si tua amplitudini placere judicavero:
 fiet, ut in his, quæ à te desiderari intelli-
 gam, voluntati tuæ à me pro viribus
 satisfiat. Bene vale.

AD P. GYLLIVM.

*Appellant Itali vulgò sua lilia Gylli,
Nec male se nomen sic posuisse ferunt.
Gyllius inde tibi est aptum cognomen :
ut in quo
Dogmata sub niveis moribus eniteans.*

PETRI GYLLII
 DE
 BOSPORO
 THRACIO,
 LIBER PRIMVS.

CVM Novam Romam Constantinopolitanam sim descripturus, mihi prius describendus videtur Bosphorus, princeps creator Byzantii, melior & præstantior, quam Byzas hujus Urbis conditor; (quamvis hic optimus & Deo simillimus fuisse traditur;) quo Urbs jam tot secula carere potuit; & situs loci alium conditorem invenisset, ut postea deserta invenit Pausaniam, deinde funditus everfa Constantinum: at Bosporo ne punctum quidem temporis carere potest, supra quem Constantinopolis sita est. In cujus obscuritate illustranda, si longior ero, id attribuendum erit obscuræ caligini tot seculorum, quæ Bosporum Thracium Cimmerico longè
 A 5 obscu-

obscuriorem effecerunt, & magis clau-
 sum, quàm esset ante Iasonis transi-
 tum, tenuerunt, ut hujus non modò
 caput ex tanta caligine extraret, hoc est
 Cyanæ petreæ, sed ne ejusdem quidem
 plus centum loca antiqua olim memo-
 riæ prodita ab antiquis scriptoribus
 quæ latuerunt in tenebris abhinc fere
 ruinis Severi: quorum caligo discutere
 non potest, nisi Phineo cæco, qui no-
 bis velut Iasoni transitum Bospori de-
 monstret, oculos restituero, id est, Dio-
 nysio Byzantio antiquissimo Bosporici
 Anapli scriptori, jam tot annos in cæ-
 cis tenebris jacenti lumen attulero: qui
 licet hominum in magna luce versare-
 tur, tamen crassâ adèò caligine circum-
 fusus est, ut non videretur, nisi quis si-
 mili studio, quo uti conatus sum, ejus
 caliginem discuteret. Ita enim ejus no-
 mina antiqua ignorata sunt, ut nulla
 jamdudum nota sint: quæ illustrare
 ob hujus Freti excellentiam conabor,
 quod præstat omnibus Fretis. Gadita-
 num quidem stringit duos orbes, sed
 incipientes, sed vinculo lato sexaginta
 stadia: at Bosporus duos medios orbes
 nodo astringit non latiori quatuor sta-
 diis. Adde, quòd Bosporus est commo-
 dior: hic enim utroque orbe accola-
 rum multis commerciis cõnjectorum
 fre-

frequentatus, portæ habet dispositio-
nem, ob communionem mutuam;
aliquando ponte junctus ab his, qui
pedibus ex una continente in alteram
transire mallent. At Gaditani Freti ra-
rus est usus, ob inusitatam Libycorum
communionem cum Europæis, & ob
longinquam externi maris navigatio-
nem. Thucydides laudat Siciliam, quòd
Freto viginti stadiorum disiungitur à
Continenti, sed id duntaxat insulam
jungit Italiæ, infame non modò sco-
pulis monstrosis & voraginibus, verùm
etiam beluis, quibus Bosporus caret.
Chalcidicum Fretum mirabile: sed ob
sui Euripi inconstantiam ponte quidem
jungentis insulam continenti, at non
longiori spatio octoginta passibus, qui-
bus patet in longitudinem, in latitudi-
nem circiter quadraginta, qui hominū
manu obrui potest: reliquum Chalci-
dici Euripi Euboicum Fretum longum
& difficile: non enim alia infestior classi-
statio est. Nam & venti ab utriusque
terræ præaltis montibus subiti atque
procellosi Fretum hoc torquent: Bos-
porus autem semper portuosus, & na-
vigabilis. Prætereo Isthmum Corin-
thiacum, qui ut Fretum admisisset, duos
tamen sinus conjungeret, qui
non magna navigationis circuitione
jungi

jungi possunt : at Bosporus conjungit
 duo maria, quæ nulla navigationis ci-
 cuitione jungi possunt : nisi Bosporo
 quem sapienter Euripides Clavem no-
 minat Ponti. Rectè physicam ratio-
 nem secuti Poëtæ finxerunt, Bosporum
 minimè pervium, eundemque transire
 sine Phineo rege Bospori, Iasonem non
 potuisse, significantes Pontum invito
 rege Bospori adiri non posse. Rectè
 Hesiodus ait, Phineum excæcaturum
 fuisse, quòd navigationem Cyanearum
 & Ponti, Phrixo indicavisset. Omitto
 Bosporum Cimmerium triginta stadiis
 latum, & vadosum : qui etsi valdè pro-
 fundus esset, tamen hostes non arceret
 sed auxiliaretur hostibus. Conglacia-
 tus enim, pontis vicem præstat, cujus
 campi minùs mansueti, quàm illius
 montes. Prætereo Hellespontum lon-
 gè latiore, & Sinu Byzantiaco caren-
 tem : de quo rectè Constantinus judi-
 cavit, cum posthabito Hellesponte
 Constantinopolim in Sigæo promon-
 torio inchoatam eminenti in fauce
 Hellesponti, transtulit ad Bosporum
 Præmitto reliquos triplicis Orbis li-
 mites, Pontum Euxinum, Mare inter-
 num, Tanaim, Nilum ; quorum nul-
 lus contra hostes tam tutus, quàm
 Bosporus. Illa enim maria latissime
 patent.

patent. Tanaïs gelu concretus pons est barbarorum. Nilus longissimus uno loco, custoditus infinitis locis transiri potest: Bosporus una clave duos orbes, duo maria aperit, & claudit. Piscium copia excellit Massilia, Tarentum, Venetia; sed omnia superat Bosporus: quò velut per portam duplicis maris pisces transire solent Autumno & Vere, tam certa lege naturæ, quàm solent grues bis quotannis internum mare pervolare: tantaque multitudine, ut primo cuique magnum piscium numerum capere & ferire liceat: neque modò ab usu piscandi instructi, sed etiam totius piscationis rudes, atque adedò pueri, & scæminæ capere possint domi desidentes ex fenestra calathis demissis, hamisque ab esca nudis etiam imperiti piscandi, Pelamides capiant tot & tantas, ut toti Græciæ sufficiant, aliisque nationibus. Et ne numerem infinita genera piscium, tot gregalis generis capiunt, ut uno reti permulta navigia impleant. Ostrearum bonitate excellentium tantam multitudinem, cum aliis temporibus largitur Bosporus, tum maximam temporibus, quibus per leges Græci vesci non solent piscibus sanguinis participibus, ut quotidie videas fora multa redundare Ostrearum acer-

vis,

vis, Hamiarum ignotorum piscium
 Romæ & Venetiis. Suavissimi cibi cre
 bros greges videre licet in Bosporo
 eorundem quoque pugnas cum Delfis
 nis tales spectare, quales traduntur
 scriptoribus. Quòd si Bosporani non
 tantopere terrenis carnibus abundan
 rent, si piscibus delectarentur, ut Veneti
 ti, si liberè piscari possent, ac non pro
 tributo dimidiam piscationis partem
 dare cogerentur, & reservare non ha
 berent necesse Regi omneis Pelamide
 ex Ponto descendentes, profectò omnino
 fora Byzantina piscium multitudin
 implerentur. Græci ex antiquo quor
 dam proverbio extollunt Hellepont
 tiorum piscium copiam. Sic enim in
 quiunt: Cùm quis temerè ea, quæ
 abundant, aliunde affert ut rara, dice
 re solebant, noctuam Athenas, aut
 buxum in Cytorum, aut pisces in Hel
 lespontum: quo multo præstantio
 Bosporus, per quem primò pisces, pa
 stionibus Ponti pingues facti descen
 dunt: deinde ex his, qui Bosporano
 rum piscatorum insidias effugerunt
 latiore transeunt Hellepontum
 Quid? quòd sua dulcedine superat cæ
 tera maria, & suæ dulcedinis fœcun
 ditate contendit cum mirabilibus flu
 viis; inter quos excellit Nilus Ægypto
 quicq

quidem fecunditatem dans, sed non
 am suis nativis aquis, quàm cœli &
 erræ siticulosæ natura, id quod depre-
 henditur ex rivulis fontium Arabiæ,
 Africa, Mediæ, Babylonix: hi enim,
 sicut Nilus, vicina loca, quæ alluere
 possunt, fertilia efficiunt. Vnde [By-
 zantiis] agris Libyæ tam eximia ferti-
 litas, ut terra agricolis scœnus reddat
 cum centesima fruge? nisi ex vicinis
 mediocribus fluviis, saxorum mole
 rimùm retentis, deinde per fossas di-
 visis? Quot in Gallia delitescunt flu-
 mina, quæ si per arenas mediam ferè
 occupantes partem orbis transirent,
 non mediocrem arenis fecunditatem
 larent? Bosporus sua dulcedine pi-
 cium multitudinem Niliacis arenis
 numerosiore alit, non modò à se
 procreatorum, sed etiam ab utroque
 mari: tum mellis & ceræ, frumenti &
 lini, cæterarumque rerum copiam lar-
 gitur non modò Bosporanis; sed etiam
 infinitis nationibus longinquis, atque
 idè ipsi Nilo Ægyptoque permulta
 impertitur. Iure igitur Bosporus vul-
 gò dicitur, Autumnno aureus, Vere ar-
 genteus, rectiùs appellandus Chryso-
 rhoas, quàm quisquam alius, etiam si
 esset Chrysorhoas Damascenus. Hic
 nim unius Damasci agros irrigat dun-
 taxat,

taxat, præterea nihil fert, innavigabilis. Iam quispiam cœlum Bospori damnabit, ut caliginosum, Apollo niumque afferet, cùm scribit Argonautas ex alta specula insulæ Cyzici prospexisse *ἠέρον σόμα Βοσπόρου δῖον ἀερῶδες ἦτοι ὀμιχλῶδες*. Id enim non ex Bosporici cœli natura, sed cœlo longo intervallo accidit, quo amplius octoginta millia passuum à Cyzico abest Bosporus. Loca enim longinquæ etsi cœli natura lucida sint, tamen elonginquo intervallo prospecta, obscura videntur. Erit alius, qui non præterabit Bospori oras, ut asperas & plures Thracicas: at hæc mihi amœnitate cœtant non solum cum omnis maris litoribus, sed etiam cum ripis nobilissimorum fluminum. Nilus quidem suam amœnitatem ex una ripa ostendit, ex altera deformat, patefaciens exustos, & latissimè retorridos campos. Vidi Penei ripas, quas amœnificiunt illa nobilia Tempe Thesaliæ in nemorosa convalle inter Oslam & Olympum sita, per quæ media Peneus viridis labitur, amœna, ut dicuntur, sed angusta, & brevia, undique montibus in altitudinem immensam elata coarctata, ut terror adsit prætereun-
 bus; qui augetur, si Livio credimus.

strepitu Penei agreste quiddam reso-
nantis. Vidi item ripas amœnas ali-
quot fluminum Mediæ: hæ enim sunt
illa decantata Tempe Medica, virore
quidem plantarum manu satarum læ-
ta, sed undique montibus asperis are-
naceis, qui nativis arboribus carent,
circumdata: verumtamen nulla amœ-
niora spectavi valle, per quam defluit
Bosporus utrimque cinctus collibus
molliter assurgentibus, vallibus leniter
pronis, utrisque partim nemorosis,
partim vitiferis & frugiferis, partim
amœnitate viretorum, floribus, herbis,
arboribus etiam fructuosis enitentium,
inter quæ excellunt horti Regii: quos
singulos quid aliud esse dicam, quàm
Thessalica illa Tempe amœnissima, sed
longè amœniora, nisi ea Lapithæ Cen-
tauri velut Dracones Hesperidum hor-
tos custodirent, proculque spectatores
arcerent. Sileo rivos perennes & per-
lucidos circiter triginta hinc atque il-
linc delabentes in Bosporum, prætereo
fontes gelidos. Quid unum jam com-
memorem Nymphæum Chalcedonio-
rum, situm juxta Bosporum, à permul-
tis antiquis commemoratum? cùm
valles Bospori plusquam quinquaginta
nihil aliud sint, quàm Nymphæa viro-
re nemorum & pratorum, topiario &

B coro.

coronario naturæ opere spectabilia
 Ora autem maritima collucet plus tri-
 ginta sinibus portuosus, ad marginem
 usque profundis : inter quos excelli-
 sinus Chrysoceras, hoc est Cornucopia
 siquidem aurum omnium rerum co-
 piam largitur. Collucebat olim ab ini-
 tio Bospori ad finem ædificiis conti-
 nuis, quæ longis bellis eversa iterum
 excitantur, ut ab initio Sinus Ceratini
 jam littus ad promontorium Estias
 littus patens in longitudinem circiter
 decem miliarium) exædificatum si-
 ferè continuis ædificiis, non modò in
 sicco, sed etiam media ex parte in mari
 substructis non modò ad hominum
 habitationem, sed etiam ad stationem
 scapharum, atque excipulas piscium
 quæ omnia patitur mitis Bosporus
 Non enim fremebundo æstu efferuesci-
 in ædificiorum fundamenta, sicut cæ-
 tera freta, quæ littoribus fracta, spuma-
 rum fervorem in ædium pavimenta
 furiosè jactant, & fremitu terribili mur-
 murantis maris littora plangentia ma-
 ritimas urbes vexant ; sed lenis urben-
 & suburbana alluit, neque sese effer-
 extra littus, quamvis humile & pla-
 num. Itaque Iasonem duodecim diis
 apud Bosporum sacrificasse, templum
 condidisse arbitror, judicantem non
 modo

modò hominum, sed etiam omnium
 deorum domicilium esse Bosporum.
 Apollo quidem sex templa habuit juxta
 Bosporum: antiquissimum in urbe
 Chalcedone, nullis oraculis cedens:
 duo Byzantii; unum in Xerolopho,
 cum tripode antiquissimo; alterum
 cum luco laurorum juxta finem Sinus
 Cornu: quartum, juxta eundem si-
 num: quintum in promontorio nun-
 cupato Metopo: sextum in suburbano
 vico appellato Daphne à profundo lu-
 co laurorum Apollini consecrato, qui
 in Olympia, ut Mercurium cursu se-
 cum certantem præverterit, ita peri-
 clitaretur certans in medio Bosporo
 cum Mercurio, qui semper præfuit pro-
 montorio Hermæo, obsidente maxi-
 mas Bospori angustias, cujus radices
 cum sustinerent Darii portem, ejusque
 eadem in saxo excisam, ostenderunt
 Mercurii ingenio Darium Asiam Eu-
 ropæ quasi compedibus alligasse. Iustius
 apud Bosporum perenni certamine lu-
 no, Venus, Pallas contendunt: quàm
 ubi semel contendisse dicuntur. Dulcis
 Venus mare (unde nata est) dulce
 ostentat excellere. Iuno colles uberes
 profert, & promontorium Bosporium,
 in quo fuit ædes Iunonis Ακτæ. Pal-
 las arces Byzantias proponit non judici

Paridi juveni pastori, sed Iovi antiquissimo imperatori, & Neptuno, praesidentibus Bosporo, cujus portas Neptunus servare traditur, & claves Pontis custodire, adjectore filio Byzante fabro Clavis Ponticae, hoc est arcis Byzantiae conditore, in qua antiquum Neptuni templum fuisse scribit Dionysius. Iupiter Vrius, imperatorque quamdiu multumque Bospori angustias tutatus sit, declarat fanum Iovis Vrii, in hunc diem nomen retineas: declarat ejusdem statua in Bosporo sita, quae, cum tam multa bella ex Ponto emerferint, servata est, cum interim sua signa Iupiter pateretur ex Macedonia, ex Graecia auferri. Cum Lucullus ex Ponto auferret Colosseum Apollinem, tamen illam, etsi in toto orbe pulcherrime facta haberetur, attingere non ausus est: nec arce prius cessit, quam Christus ei successit verus Iupiter Vrius, & Imperator: adeo ille Bosporum amore prosequutus est, quem non nihil augere potuit, id quod sempiterna nominis memoria Bosporus testatur se transvexisse Iovem, quam Iupiter amavit; Bosporique accola Semystra educavit Ceroëssam Iovis & Iovis filiam matrem Byzantis, qui condidit Byzantium. Acrius igitur & commodius in Bosporo, quam in Olym-

Olympia de Orbis imperio Iupiter cum Saturno colluctari potuisset. Nec modò deorum hominumque Pater, sed etiam Mater deorum Bosporum accoluit, suaque æde arcem oppositam arei Iovis Vrii illustravit. Neque modò dii deæque inter se, sed etiam secum de pulchritudine Bospori certant. In quo mari Venus dulcior, quàm in dulciore Ponti, cuius aqua potui pecorum utilior, quàm dulcium fluminum? itaque accolentes Pontum omnia pecora ad mare ducunt, ut ex eo bibant. Vbi Venus placidior, quàm in placido Bosporo; ubi Veneris Placidæ ara in Sinu Auricornu nuncupato, ejusdemque templum in suburbano proximo Chalcedoniæ; & in portu Lyciorum, ubi etsi Bosporus frigidus, tamen Venus frigere non potest compressa collibus Bacchi & Cereris feracibus. Iuno circa Bosporum duplex & gemina, nempe utraque continens, certat non solùm de similitudine, sed etiam de paritate collium, vallium, fontium, frugum, fructuum. Vbi Pallas urbium, arcium tutrix, artem architectari potuisset commodiorem ad retinendum utrumque orbem, quàm in Bosporo? Vbi Pallas Bospori primas sibi partes deberi contendat, quàm in arce Byzantii, quò primùm

egressi Coloniae deductores Minervae
 coluerunt, aramque Minervae Ecbasi
 ibi erexerunt, & Pallade adjutrice sta-
 tim pugnârunt tanquam pro terra pa-
 tria, nempe Byzantio, quod lumen e-
 clarissimum Bospori. Habuit item a-
 teram Aram supra Bosporum, quae
 Megarenses coloniae deductores Pallade
 dis Dissipatoriae appellârunt, ab hosti-
 bus Barbaris dissipandis. Diana item
 & Ceres, & Bacchus contendunt orna-
 re Bosporum. Ecquodnam aliud tanta
 breve spatium sex templa habuit illu-
 stria Dianae, quàm Bosporus? in cujus
 exordio fuit Dianae Fanum adèò cele-
 bre, ut idem Fanum ab aliquibus dica-
 tur Dianae, ab aliis Iovis. Nusquam
 Diana sua retia marina tendit felicium
 quàm in Bosporo, in quo medio fu-
 erunt aedes Dianae Diâynae. Finis Bospori
 habuit templum Dianae Orthosiae, &
 aedem Persephones in Promontorio
 Bosporio: itemque in opposito littore
 delubrum Dianae Luciferae: atque in
 Bospori portu, Lyciorum nuncupato
 templum Dianae Phosphori. Sed quid
 tam multa de Diis? cum possem Bospori
 rum suis variis & propriis laudibus e-
 ferre, nisi haec pauca præloqui voluis-
 sem, non tam ut laudem Bosporum e-
 iudicio Deorum, quàm ut Bospori neci-

min

mina antiqua summam informem
 usurpata atque appellata ab aris, tem-
 plis, cæterisque Deorum monumentis.
 Itaque Bosporum Deorum domicilium
 appellavi, quòd in eo omnium maio-
 rum Deorum aræ, ædesque multæ &
 celeberrimæ fuerunt. Iure igitur non-
 nulli Bosporum, Sacrum Ostium ap-
 pellarunt: jure Iason duodecim Diis
 Fanum consecravit; propterea, ut mihi
 videtur, quòd omnes Dii ad eum or-
 nandum contendisse videntur; contra
 Sostratum, qui Bosporum asserit Ne-
 ptuni opus esse: mihi potius ab orbe
 condito ipsum patefecisse videtur ar-
 chitectus ille summus, qui elementa
 creavit & distinxit. Quomodo Neptuni
 fortuita vi Euxinus Pontus tam scitè
 Bosporum aperire potuisset? in quo
 nihil fortuitum videtur, sed summa ra-
 tione factum, ut vix ulla humana mens
 majore artificio excogitare possèt com-
 modiozem ad navigandum: aut si quis
 tentaret Bospori os aliter fingere, ille
 esset, qui in alia corporis parte os ho-
 mipis, quàm est, commodius esse de-
 buisse, frustra probare niteretur. Pri-
 mum suum introitum inter Cyaneas
 largum viginti stadia, montibus cin-
 ctum, velut brachia distendit in com-
 plexum introëuntium: deinde sensim

per longitudinem duorum miliarium
 usque ad Promontorium Myrleanum
 coarctatur in angustias miliarias: pò
 in longitudinem quinque miliariorum
 quoniam rectus procedit, multos Sinus
 portuosos efficit: atque ad finem usque
 magnis anfractibus, & crebris sinibus
 pergit flexuosus usque ad mœnia By
 zantii: cuius mucrone velut rostro scin
 ditur in duas partes: quarum rapidio
 & major in Propontidem progreditur
 paulatim, oris recedentibus usque dur
 inter Chalcedonem & Byzantium d
 latatur in quatuordecim stadia: simi
 liter pari introitu ascendentes excipien
 in Pontum, ut excipit descendentes e
 Ponto. Altera pars Sinum efficit, Cor
 nu nuncupatum. Sed quid plura d
 Bosporo? sine quo Byzantium nun
 quam exstitisset, aut vulgaris urbs re
 mansisset: cuius conditor & genitor
 Agathodæmon Bosporus [aut Bospor
 rius] iure dici potest & debet: sin
 quo non modò vivere cum dignitate
 sed ne nasci quidem potuisset. Et n
 habeam inculcare, quæ postea dicantur
 de Byzantio, id ferè omne Bosporo ac
 ceptum referre oportet, quod laudi
 tribui potest Byzantio.

CAP

CAP. I.

*De origine Bospori, & de ejus multis
nominibus.*

Bospori Thracici origo est Pontus Euxinus. Supra Pontum est Mæotis, quam matrem & nutricem Ponti divulgavit hominum sermo, jam ab usque antiqua memoria traditus. Mæotidis finis Tanais, limes Europæ & Asiæ. Mæotidem Cimmerico freto excipit Pontus, auctus Mæotide, & multis magnisque fluminibus per Thracium Euripum exit in Propontidem. Et ut magni lacus fluvium aliquem emittere solent, ita Pontus emittit in mare Ægæum velut flumen maximum, in principio angustum, in medio amplum, in fine strictum. Finis appellatur Hellepontus; medium verò, lacus similitudinem gerens, Propontis; principium Bosporus. Hunc multis nominibus scriptores appellant: Græci quidam *αὐλάνα*: Pomponius Mela, canalem, alii Euripum Thracium. Herodotus modò Ponti os appellat, modò *αὐχένος*. Laurentius vertit *collum*, poterat purè & Latine reddere *Fances Pontici maris*: Græci nostræ ætatis *λαίμην* nominant.

B 5 Turci

Turci eodem sensu *Bogaçin*. Fauces, inquit Livius, *σενά* vocant Græci. Bosphorum quidam recentes scriptores *Σενά* non nuncupant. Pomponius Mela et interdum totum Fretum nominat Fauces, tamen partem ultimam Bosphorositam inter Chalcedonem & Byzantium, propriè appellat Fauces; reliquæ oris partem vocat os. In Bosphori (inquit) faucibus oppidum; in ore Templum est. oppidi nomen Chalcedon. Templi numen Iupiter. Vbi distinguunt fauces ab ore; idque aptè: sive existimat Pontum, ut omnes existimant, exire in Ægæum velut per meatus cuiusdam animalis, nempe primò per Bosphorum, quasi per os & fauces subire in alvum, hoc est in Propontidem: deinde per Hellespontum, tanquam per vesicæ fauces delabi in Ægæum: sive putant mare Ægæum exire in Pontum, id quod putare videtur, sed falsò, ut paulò infra ostendam. Tum enim, revera Ægæum à Propontide velut ab alvo ejiceretur in Pontum per fauces & os Bosphori. Non igitur minùs rectè Threïcias fauces Bosphorum appellabimus, quàm Lucanus Hellespontum appellavit. Cicero Bosphorum nunc introitum Ponti, nunc os, atque angustias dicit. Similiter Ari-

stide

tides Bosporum appellat εἰσβολὰς ἢ
 Τόνη. rectius Philostratus ἐκβολὰς ἢ
 Τόννη, cūm Bosporus sit Ponti exitus
 potius, quàm introitus: Pomponius
 Mela angustias introitumque maris ve-
 nientis, nos Fretum, Græci προθμῶν
 appellant. Procopius restrictius hunc
 præfinire videtur in libro inscripto
 περὶ τῶν ἀνεκδότων, quem scripsit contra
 Iustinianum, contraque ejus uxorem
 Theodoram. Byzantium, inquit, utrin-
 que Fretum habet: unum in Helleston-
 to circa Sestum & Abydum, alterum in
 Ponti Euxini ore, ubi Fanum nomina-
 tur. In Hellesponti Freto tributum qui-
 lem minimè exigebatur: Præfectus ve-
 rò à Rege missus in Abydo sedebat, per-
 scrutans, si qua navis ferens arma, sine
 Regis permisso, iret Byzantium, aut si
 quis Byzantio solvisset, qui non ferret
 literas & signa hominum, quibus hæc
 iura mandata esset. Non enim fas
 quenquam ex urbe Byzantio enavigare
 sine dimissione virorum operam dan-
 tium magistratui appellato Magistro
 non dimissorum. Similiter si quis ad
 Barbaros mearet, apud Fanum Iovis
 præsidebat, qui perscrutaretur, si qua
 ex Romæorum ditioe ferret, quæ ad
 hostes efferre non liceret: nihil tamen
 huic

huic Præfesto exigere licebat ab his, qui
 illac navigarent. At ex eo tempore
 quo Iustinianus accepit Imperium, in
 utroque Fretto constituit tributum pu-
 blicum; & stipendio quidem utriusque
 Fretto Præfestos afficiebat. Verùm edi-
 cebat, ut omni vi quàm plurimas pecu-
 nias inde auferrent. Præterea cætera
 quæ Procopius colligit contra acerbam
 exactiorem à Iustiniano utriusque Fretto
 constitutam. Hoc unum duntaxat ex
 his percipere, Procopium Bospori & Hel-
 lesponti summas angustias strictè no-
 minare Fretum ut Titus Livius Fretum
 Chalcidici Euripi vocat summas angu-
 stias canalis Eubœam dividens à Bœo-
 tia. Certis & propriis etiam aliis voca-
 bulis Bosporum scriptores nominant
 Ptolemæus Os occiduum ponti. Apollonia-
 lonius Argonauticorum poëta *σκολιά*
πόρος εὐνοπον appellat: Arrianus Fretum
 Mysium, à Mysii populis, cùm in
 Mysii accolerent: deinde Thracium à
 Thracibus accolis. Potuit etiam appel-
 lari Bithynicum, & Mygdonium, &
 Bebrycium; cùm Bithynia, quæ clau-
 dit Bospori latus dextrum, Asiaticum
 que, fuerit etiam appellata Mygdonia
 & Bebrycia. Herodotus nominat Bo-
 sporum Chalcedoniæ. Strabo os By-
 zantiacum. Ioannes Tzetzes appellat
 Bosporum

Bosporum Damaliten sua ætate nuncupatum, vulgò Prospatorium. Aristides januam Ponti vocat; imitatus Pinarum, qui Fretum Gaditanum portas icit Gaditanas. Ora enim similia portus habentur: inde fluminum exitus stia dicuntur. Plinius Fretum Gaditanum appellat limen interni maris. Eupides Clavem Ponti nuncupat Bosporum. Vnde autem vocetur Bosporus, si omnibus clarum, à bovis meatu; imen dubium controversumque inter vetustissimos scriptores est, quænam illa fuerit, & quâ transferit: quod non tantopere quærendum putarem, si hoc perspicuo facto, planè intelligere non possumus, ubi locus appellatus Bos sive Damalis, ubi Chrysopolis. Poëtæ tradunt Io Inachi filiam mutatum in bovis speciem, ira Junonis, Fretum hoc transisse, ex eoque Bosporum appellatum fuisse. Polybins addit transisse ex Europa ad locum sua ætate nuncupatum Bovem. Arrianus ex quorumdam sententia adjungit, aliam bovem transisse, quæ huic Freto nomen dederit, nam dicit Phrygibus urgentibus incognitum transisse Fretum, positum inter Chalcedonem & Byzantium; dumque illis extitisse, quibus divinum aculum datum erat, ut bovem trans-
 icus

itus ducem facerent; cui obtemperantes incolumes transferunt, huiusque meatus monumentum tradit esse Bosphorum æream, excitatam à Chalcedonensibus, locumque illic esse, qui usque ad suam ætatem forsitan ex hac appellatur Damalis. sed ubi fuerit locus Bosphorus sive Damalis dictus, postea suo loco ostendam. Dionysius Byzantius affert quosdam tradere, bovem cæstro stimulatam ad promontorium, in quo postea conditum est Byzantium, delatam trajecisse meatum medium; ex eoque hunc Bosporum, illud Bosporium nominatum fuisse. Alii verò testantur id eò sic nuncupatum, quòd omne Fretum appellare olim solerent Bosporum. Nonnulli scribunt accolas, quando olim hoc Fretum trajicere vellent, rates alligasse adjunctis bobus, a quoque ita trajecisse: ex eoque nomen acceptum fuisse. Nymphis tradit Acariem historiæ mandasse, Phryges trajicere volentes navem ædificasse Bosphorum caput in prora habentem. Hæc quidem ex antiquissimis scriptoribus attulimus, ut cognoscatur num verè recentiores scriptores tradant, inter quos Ioannes Antiochenus, qui scribit à Byzantio conditore Byzantii bovem in hoc Fretum immissam trajecisse ad Chrysopolim.

m ; ex eoque Bosporum appellatum
 iisse ; cum Byzas nepos fuerit Iouis,
 uæ antequam Byzas nasceretur, hunc
 analem trajecerat.

CAP. II.

*de Bospori principio, & fine, & de ejus
 longitudine.*

Ierodotus Bosporum Thracium
 scribit longum esse centum & vi-
 nti stadia ; sed loca unde incipit, &
 finit, non explicat. Polybius simili-
 r longum esse dicit, & loca quibus
 terminatur, nominat ; nempe ex parte
 Ponti, Fano nuncupato ; ex parte Pro-
 pontidis, Chalcedone. sed Fani nomen
 non declarat, Iovisne, an Dianæ, an
 Neptuni : nam horum trium fana po-
 untur in Ponti introitu. Sed Menip-
 is, & Arrianus in suis Periplus Bithy-
 æ, id Fanum nominant Iovis Vrii, &
 ponunt in Asia, eandem Bosporo lon-
 gitudinem dantes à Fano Iovis Vrii ad
 Chalcedonem. Similiter Pomponius
 Mela, oram Bospori Asiaticam perfe-
 tens, tradit templum in Ponti ore
 constructum auctore Iasone ædificatum,
 cui nomen esset Iupiter. ex eoque tem-
 plo dicit, ut ingens Pontus sese aperit :
 quem Herodoto teste, ut videret Da-
 rius apertum, profectus est ad Cyaneas
 à Græ.

à Græcis Planctas nuncupatas, ubi
 Fano sedens contemplatus est Pontum
 mirabilem. Ex quibus dubium cuius
 videri possit, an Fanum Iovis fuerit
 Cyaneis petris: cum etiam Dionysius
 Orbis terræ scriptor tradat ex ore Bos-
 spori Thracii (ubi fama est petras Cy-
 neas errantes per altum inter se con-
 currisse) mare multum aperiri. sed in-
 gens Pontus non modò ex insulis Cy-
 neis sese aperit, verùm etiam ex Fanum
 Iovis, quod etiam hodie *ἱερόν* Græci ap-
 pellant, posito intra Bosporum, distan-
 te ab insulis Cyaneis quadraginta sta-
 dia: atque adeò Pontus patescit à lo-
 Bospori longè interiori, distante à Cy-
 neis plus sexaginta stadia, quem Di-
 onysius Byzantius appellat Clavem Pon-
 ti: ubi dicit Pontum eminentibus pro-
 montoriis relictum incipere aperiri, nu-
 lo impediante amplius verum asp-
 ctum maris; Symplegadasque appella-
 tas olim fuisse flexiones multipliciu-
 promonteriorum. Itaque Cyaneas pe-
 tras esse non modò insulas nuncupat
 Symplegadas, sed etiam rupes cinge-
 tes littora Bospori, & radices Promo-
 torii, ubi hodie spectatur Fanum,
 quo Darius contemplari potuit Pon-
 tum longè lateque. At Fanum nuncu-
 patum alibi, quàm ubi hodie extat

non fuisse videtur ex Strabone. Distant
 (nquit) Fanum Byzantium, & Fa-
 num Chalcedoniorum à Cyaneis in-
 ulis viginti stadia: quorum alterum fuit
 Iovis Vrii, alterum Serapidis. Quam-
 brem in Sinu, quem Græci hujus æta-
 tis appellant *Dios sacra*, Fanum Iovis
 fuisse videri potest: præsertim cum su-
 ra id, quod nunc vocant *ισόρι*, Bospo-
 rus pergat angustus ultra duo miliaria,
 mirum utque ad Dios sacra, sed ut ibi
 aliqua Iovis ara fuerit. Tamen tem-
 plum Iovis Vrii terminus Bospori ab
 authoribus celebratus illic non fuit, &
 narratum esse in Straboniano Codice,
 vel ex ipsius Strabonis verbis liquet,
 cum ait apud templum Byzantium,
 Chalcedoniorum Fretum strictissi-
 mum esse totius Bospori, id quod non
 apud sinum nuncupatum Dios sa-
 cra, tum magis ex Arriano tradente
 Cyaneas quadraginta stadia distare à
 Iovis Vrii, ubi idem totius Bospo-
 rus strictissimum esse dicit, ibidemque
 esse ostium Ponti addit. Philostratus,
 & Dionysius Byzantius dicunt esse qua-
 tuor stadiorum. At objicietur Poly-
 dius, scribens Fanum Iovis distare ab
 Europa duodecim stadia: objicietur et-
 iam Procopius, tradens Asiam atque
 Europam circum Abydum, & Sestum

prope inter se accedere, iterumque circa Byzantium, & Chalcedonem usque ad petras Cyaneas olim appellatas, ubi Fanum nunc ita appellatum. In his enim locis decem stadiorum intervallum, eoque minus utraque continens separatur ab altera. Quibus objectis respondendum est: non intelligere Polybium de latitudine Bospori, sed de distantia Fani ab Europa: Fani enim arx sita fuit in supercilio Promontorii, ubi etiam nunc castrum est, quod vulgus etiam Græcorum nominat *ἱερὸν*, id est Fanum: aut si intelligit fanum juxta litus Bospori situm, codicis Polybiani errorem esse, aut ipsum errare dicemus. Procopium prorsus à vera mensura auctorem errare, si intelligit de intervallo inter Cyaneas sito, inter quas Fretum intercedens ex Strabone, & meo judicio preter in latitudinem viginti stadiorum, si intelligit Cyaneas cautes, cingentes Bosporum, & Promontorium nuncupatum Fanum, ubi scriptores longè antiquiores dicunt duntaxat quatuordecim stadia latas esse angustias supra quæ eminent duo castella, alterum ex Asia, alterum ex Europa, quæ Græci usque ad hanc diem vocant *ἱερὸν*, ubi antiqua fana fuisse cum ex antedictis assequor, tum ex meis oculis & pedibus

quibus infrà ostendam ab ultimis Bospori faucibus inter Chalcedonem, & Byzantium sitis, ad castella *ισπερ* essentum & viginti stadia: quorum situs ostendit nullum locum in Bosporo tam aptum esse ad obsidendas Bospori fauces, quàm locus, ubi hodie *ισπερ* dicitur, iusmodi, qualis à Polybio describitur; tantum esse locum natura munitissimum situm in Ponti ostio; quem Byzantii ingenti pecunia mercati fuerunt, opportunitate loci pellecti, ne ullam cuiquam commoditatem relinquerent in Pontum, vel ex Ponto navigandi, nisi id cum voluntate faceret Byzantium. Is locus si ad superiorem Pontum introitum, intercurrentem inter Myrseum & sinum nuncupatum Diosfara fuisset, ubi Bosporus largior, & multo rapidior, & undique ferè rupes præruptæ, non tam ipsi alios impedissent, quàm semetipsos, non habentes neque commodum accessum, neque portum. Adde quòd hostibus commoditatem reliquissent muniendi Promontorium quod Fanum etiamnum appellatur, natura munitissimum: ad cuius radices æretum est angustissimum totius Bospori. Adde etiam hoc Promontorium plenum ruinis retinere adhuc vestigia veteris oppidi: in cuius summo etiam

nunc extat castrum muris cinctum
 quod Turcorum praesidio diligen-
 custoditur, oppositum oppido Euro-
 similiter in ruinis jacenti: quod cum
 Byzantii tenerent, situm è regione fani
 Asiatici, ab Strabone nuncupati Ch-
 cedonici, perspexerunt commodi-
 num esse utrumque tenere ad occu-
 pandas introitus Pontici fauces angu-
 stas, utrinque portum habentes, ob-
 cathenis claudi solitas, quæ usque
 hunc diem in arce Fani Asiatici serv-
 dicuntur, quod distat à Pharo huius
 ætatis quadraginta stadia, cui vicinæ
 insulas Cyaneas infra ostendam.
 quibus plenius liquebit Fanum hoc
 nuncupatum, esse illud Iovis Vrii
 num antiquissimum, quod Polybius
 Herodotus, Menippus posuerunt sine
 Bospori. Quos miror non ulterius per-
 fuisse saltem duo miliaria, usque ad
 num Dios sacra appellatum, quò usque
 canalis Bosporius pergit angustus, ut
 non multo latior alicubi, quàm ad an-
 gustias fani, quum etiam rectius sine
 Bospori ad Cyaneas insulas posuisset
 ut Dionysius Byzantius, & alii ple-
 que. Inter quos Strabo: Cyanæ, in-
 quit, in ore Ponti sitæ, duæ perparvæ
 sunt insulæ; quarum altera Europæ
 propinqua, altera Asiæ, divisæ inter
 fre-

reto lato viginti stadia. cui consentit
 Dionysius orbis terræ scriptor. Sed si ve
 Bospori initium sit à Cyaneis insulis, si
 ve à Fano Iovis, longitudo, quam Stra
 bo attribuit Bosporo, dissentit ab alio
 rum longitudo: nam si initium sit à
 Cyaneis insulis, quas Strabo dicit dista
 re à Fano viginti stadia, non convenit
 cum Arriano, neque cum meo iudicio.
 Illas enim Arrianus dicit distare qua
 draginta stadia à Fano: à quo si Bospo
 rus incipit, Strabonis mensura iusta
 non est; quam ponit hoc modo: Cùm
 inquit, ex angustissimo freto interci
 denti inter duo fana processeris decem
 stadia, obviam sese offert fretum coar
 ctans Bospori fauces in quinque stadia:
 cùm ab angustiis fanorum ad alteras
 angustias, quæ sunt ad Hermæum pro
 montorium, sint amplius quinquagin
 ta stadia. Id quod ipse mensus sum. Et
 Herodotus confirmat: Darius, inquit,
 ponte Bospori transitum conjunxit ad
 eum locum, qui est medius inter Fa
 num, & Byzantium; locumque ubi
 pons junctus est, continuatis navibus,
 Polybius appellat Hermæum promon
 torium, à quo usque ad Byzantium
 Cornu nuncupatum Strabo non ab
 sardè quadraginta ponit stadia, si rectè
 dimensus sum, & priusquam dimetirer,

collegeram ex Sozomeno : A promontorio, inquit, nuncupato Estiis ad Constantinopolim navigatio est circa triginta stadiorum : à promontorio Hermæo ad promontorium Estias recta navigatio excedit miliare. Ex quo patet à Fano Iovis ad Cornu Byzantium stadia esse ampliùs nonaginta. At ex Strabonis mensura essent duntaxat sexaginta ; cùm à Byzantio ad Fanum ex antiquioribus Strabone scriptoribus stadia constet esse centum, & viginti : à quibus mensura codicis Pliniani etiam ab Hermolao emendati dissentit. Bosphorus, inquit, D. pass. intervallo Asiam Europæ auferens, abest à Chalcedone XII. M. D. pass. Inde fauces primæ VI. M. CCL. pass. ubi Phinopolis, si errore ibi non sunt notularum numerariorum, ut esse longitudinis non videntur Hermolao : certè mihi errare videtur ponens XII. M. D. pass. à Chalcedone ad angustias Bospori largas D. pass. sive ea intelligit esse in Hermæo : ut intelligere videtur alio loco. Angustia, inquit Thracii Bospori appellantur latitudinis D. pass. quâ Darius pater Xerxis pontem transvexit copias. At, ut jam dixi, Strabo ab angustias Hermæi Promontorii ad Cornu Byzantium ponit quadraginta stadia. Herodotus ab his angustias

a

ad Chalcedonem miliaria designat circiter septem, & quingentos passus, cum locum ubi Darius pontem fecit, medium esse dicit inter Fanum, & Byzantium: unde fauces primæ non abessent Chalcedone octo miliaria. Sive Plinius intelligit angustias Fani, tum enim magis fallitur. Nam ex Polybio à Fano ad Chalcedonem sunt centum & viginti stadia. Quòd autem addit ab his angustias ad fauces primas, ubi Phinopolis est, VIII. M. CCL. designat fauces prope Cyaneas, cum dicit ibi esse Phinopolim, quam alio loco dicit esse juxta Bosporum: aberrare videtur. Nam si ve à Promontorii Hermæi angustias intelligit, sunt amplius XII. miliaria ad Cyaneas, si ve à Fani angustias, quas Arrianus tradit distare à Cyaneis quadraginta stadia. Sed quid diutiùs me torquet Plinii inconstantia, qui alibi non veretur scribere, Cyaneas distare ab ostio M. XIII. ab Europâ M. D. quæ profectò non distant ab Europa plus octoginta passibus Romanis: neque ab ostio, etiamsi ejus initium sit à Fano Iovis, amplius quinque miliaribus. Verùm illi non ferendi, ignorantes initium, & finem Bospori, quos designat Eustathius. Thracicum, inquit, Bosporum alii dicunt esse angustias Anapli

nuncupati. Ego verò postea ostenda
 Anaplum esse prope Estias promont
 rium: deinde adjungit Eustathius di
 gentius perfectiusque tradere, qui c
 eunt supra Chalcedonem esse os Pon
 ubi etiam sunt maximæ angustia: ner
 pe designat angustias, quas dixi un
 apud Promontorium Hermæum, al
 ras ad Fanum Iovis. In quo errore c
 gnovi esse nonnullos Byzantios il
 existimantes Bosporum dici ex eo quò
 boves ultrò citroque transire solitos s
 pe viderint. Plinius similiter angustia
 Bospori propriè Bosporum appella
 videtur; cùm ait, Bosporus D. P. in
 tervallo Asiam Europæ auferens ab
 à Chalcedone XII. M. D. P. inde fauc
 primæ. Nam quòd Xenophontis cod
 ces tam editi, quàm nondum editi h
 beant Chrysoopolim Asiæ urbem exte
 Ponti ostium sitam esse, sic enim Gra
 cè est, ἔξω τῆς σόμαλιθ, sed existim
 legendum ἔσω, vel εἰσω τῆς σόμαλιθ
 cùm omnes Geographi intra Bosporo
 rum constituunt Chrysoopolim, quæ in
 penitiore Bosporo est quàm Chalcedon
 & Byzantium urbes ab omnibus prin
 cipibus geographis in Bosporo consti
 tutæ. Itaque miror Herodianum scri
 bere Byzantium situm esse in angusti
 simo Propontidis freto: quem faci
 patet

aterer si duntaxat dixisset suum juxta Propontidem, quod fortasse etiam Hecodiani ætate Byzantium aliqua ex parte, sed minima ex tribus Propontidem attingeret. At ex ea parte Fretum angustissimum non est, ac potius nullum fretum est, sed lata Propontis. Nescio an imitatus sit Polybium, qui Hellepontum appellat Propontidis angustias. Varro Propontidis fauces dixit, ubi Xerxes pontem junxit. At hi etsi poterant appellare Ponti secundas angustias & fauces, tamen rectè appellaverunt Propontidis. Nam influit in Hellespontum Propontis, at non item in Bosporum: quin nusquam Bosporus apidior fertur adversus Propontidem, quam circa Byzantium. In eodem errore est Eustachius, ponens Chalcedonem in Propontide: sic enim interpretatur Dionysii versum,

Χαλκιδέες μὲν πρῶτα πρὸς σό-
μα γαίαν ἔχουσιν,

κατέστι πρὸς σόμα, ἢ γὰρ πρὸς τὴν
Προποντίδα, cum potius interpretari Bosporum debuisset. Similiter labitur Priscianus, sic eundem versum Latine reddens:

*Sunt Chalcedonii primi post ostia
Ponti.*

contra Herodoti Polybii, Strabonis, reliquorum summorum scriptorum sententiam, qui intercedens Fretum inter Chalcedonem & Byzantium appellant Bosporum. Dionysius Byzantium antiquissimus Bosporici Anapli scriptor Promontorium, in quo situm est Byzantium appellat Bosporium, ex quo quòd bos illa, quæ nomen dedit Bosporo; ex hoc Promontorio transferit in Asiam. Sed quàm interdum Geographiæ negligentes fuerint etiam insignes Grammatici, cùm ex aliis perspexi, tum ex Eustachio, & Prisciano, tum maxime ex Ioanne Tzetze, qui Bosporum Thracium appellandum esse Hellespontium, & totam Propontidem Hellespontiam præscribit, magis quàm dicit. Sed quàm arroganti licentia, ipso loquente cognosce. Bosporus, inquit, apud nos appellatur Thracius, Hellespontius, is, qui communi consuetudine Prospchorion vocatur. Dicitur etiam Hellespontum, unde, & quomodo que tendat. Ex Abydi angustiis, & omnibus mediis interjectis, usque ad pontem Blachernarum Hellespontum appellatur, Bebrycium mare in medio positum circumcludens, mareque Hellespontiacæ Thracicæ. Quis autem mare scriptor de Bosporis duobus scripserit

&

de Hellesponto, è turba multorum
 istoricorum haud scio: tamen Tzet-
 em ne mentiri in hujusmodi rebus exi-
 mes, sed exactius dicere omnibus hi-
 oricis, & magis memoriter, quàm
 nisquam viventium. Quis talem Græ-
 alam vanitatem, vel potiùs abasgicam
 rat? Profitetur se nescire quis è multis
 istoricis scripserit de Bosporo. Et cum
 re nesciat, tamen asseveranter affir-
 mat se omnium optimè scire, quis sit
 osporus, & Hellespontus. De quibus
 um nihil doceat, sed tyrannicè præ-
 ribat pauca, & in his paucis à seipso
 assentit. Hellespontum enim dicit ap-
 ellari omne mare, quod intercedit in-
 ter Abydi angustias, & pontem Bla-
 chernarum, hoc est totam Proponti-
 em, & partem Bospori. cur Helle-
 pontum finit pontem Blachernarum?
 um priùs definierit Bosporum Thra-
 cium appellari Hellespontium, etiam in
 mediis angustis, ubi Darius pontem
 inxit. Quid causæ hunc moverit, cur
 am temerè Bosporum præscripserit,
 icam ne, an jussit Hellespontium
 ille appellandum? Non reperio: nisi
 ortè in Homero legerat *πλατὺν ἑλ-
 λησποντον*. At Eustathius exponit Hel-
 lespontum angustum esse inter Sestum
 & Abydum: latum verò ad Sigæum, &
 Rhoe.

Rhæcium promontoria. Dionysius Alexandrinus Æolidem regionem sitam esse dicit supra magnum Hellespontum: unde aliqui interpretati sunt Hellespontum sibi partem vicinam maris Ægæi vindicare, partemque Propontidis; at propinquam, alii Tzetze simile *πλατὴν καὶ μέγαν ἐλλάσσοντα* minime rectè interpretati sunt totam Propontidem, ut ostendam in tractatione Propontidis. Nam Eustathius cum uno loco ait Propontidem esse os Ponti, corrigendus esset, nisi alio loco respiceretur, cum inquit, exactius, & mendatiùs dicunt, qui tradunt os Ponti esse supra Chalcedonem, ut tradunt omnes Historici, Geographi, Poëtæque Dionysius Alexandrinus, & Apollonius Rhodius, qui omnes, ut partem sint Hellespontum, & Propontidem aliàs dicam: ut verò Bosporum terminârunt, jam dixi: cujus de initio, & fine quid certissimum habeam, si quis meam sententiam fortè requirit, dico non modò ex capitis, sed etiam ex pedum sensu, initium Bospori à Cyaneis, non à Fano mihi videri, intuenti à Promontorio Phari, cui proximæ sunt Cyaneæ insulæ Europææ ad promontorium Asiæ contrarium, propinquas Cyaneis Asiaticis Pontum, coarctari

etum latum viginti stadia. Ut tam
 è ibi Bosporus vocari debeat, quàm
 Chalcedone, ubi finitur. Nam ut spa-
 m, quod intercedit inter Chalcedo-
 m, & Byzantium, dilatatur in stadia
 ceter viginti, deinde sensim in septem
 dia stringitur, sic inter Cyaneas fre-
 m interjectum latum est viginti sta-
 a. Deinde sensim stringitur usque ad
 yrlianum promontorium in angu-
 as paulo latiores angustias Fani. sed
 Cyaneis copiosius dicetur. Iam de
 itio Bospori loquor, quod à Cyaneis
 ci assèveranter affirmo. Ergo, dicet
 ispiam, errârunt Polybius, Herodo-
 s, Menippus, atque alii plerique anti-
 issimi, & eruditissimi, qui Bosporum
 no Iovis terminarunt. Errasse non
 eo, sed ita intelligendos censeo, cum
 spatii, quod intercedit inter Fanum,
 Cyaneas Insulas suburbanis duorum
 norum solo Fretò divisorum plenum
 et ædificiis, hæc omnia tunc Fana
 ille nuncupata, ut nunc eadem loca
 scant *ισπός*, atque ipsum os Ponti ab
 cibus Fanorum ad Cyaneas vulgus
 cat *ισπός*. Ita enim malo intelligere
 ntos autores, ut eos reverear potius,
 iam accusem negligentiam. Quam-
 Polybius, id intervallum situm inter
 na & Cyaneas excludere ab ore Ponti
 vide

videtur, cùm ait à Cyaneis ad Fanum Iovis Vrii, ubi est ostium Ponti, quadraginta esse stadia. Quid enim necesse est definire, esse os Ponti, ubi est Fanum, cùm etiam id sit, ubi sunt Cyaneæ? milititer Strabo sentire videretur, cùm ait, Cyaneas inter se divisas esse frons lato viginti stadia, tantundemque eodem distare à Fano Byzantium, quod est strictissimum totius Bospori Thracii, quodque etiam est ostium Ponti nisi prius dixisset Cyaneas Insulas Ponti ore sitas esse. Itaque Polybium milititer, ut Strabonem sentire dici convenit, potius quàm accusare negligentiam metiendi Bospori veram longitudinem: quæ si à Cyaneis incipit, longior est quadraginta stadiis, quàm si orditur à Fano. Non ut mihi soli videtur, sed & Arriano, scribenti, à Cyaneis ad Fanum Iovis Vrii esse quadraginta stadia, à Fano ad portum Laurentianæ quadraginta, à Daphne Byzantium octoginta stadia. Quare miror Dionysium Byzantium scribentem Bospori longitudinem centum & viginti stadia patere, cùm Insulis Cyaneis Bosporum terminet. Nisi arbitrèr ipsi secutum aliorum iudicium, ponentium initium Bospori in Fano, potius quàm suum: aut fortasse erratum est Codicum

tra

inscripti à nescio quo, existimante in
onyfio ita legendum, ut in aliorum
iptorum Codicibus Bospori dimen-
nem legerat. Iam cum ex antedictis
ueat, totius Bospori longitudinem
e centum & sexaginta stadiorum,
gè errat Sozimus Historicus, Bospo-
m tradens longum trecenta circiter
dia; & Promontorium Fanum nun-
patum, in ore Ponti situm, distare à
alcedone ducenta stadia; sive intelli-
medium & directum cursum Bospo-
sive ejus oram terrestrem, quam ipse,
o ad fieri potuit, meis passibus men-
sum, motus tanta authorum dissen-
ne, quæ me currentem incitavit, ut
libus semel, & navigatione iterum,
sapiùs Bosporum perlustrarem: at-
e ita metirer à fine Bospori ad pro-
ontorium Bosporium plus minusve
stadia esse, à Bosporio promonto-
ad Metopum, fauces Sinus Ceratini
ensus sum oculis totidem stadia pa-
e: à Metopo ad Fanum pedibus pro-
tus, secundum litus Europeum am-
lavi circiter triginta novem millia
suum meorum: qui deductis flexi-
s & sinibus adverti absonam non
e mensuram eorum, qui à Fano ad
imas Bospori fauces, inter Chalcedo-
m & Byzantium sitas numerant
centum

centum & viginti stadia: inde usque
Pharum, ubi Cyanea Europia occurrat
quantum aestimare potui, rectè Arrianus
numerat quadraginta stadia, per
bus metiri non potui ob præruptum
littus rupibus præcipitibus. Quam
littus totum circuire tentaverim
stanti quidem nixu, sed inconstanti
mensura, ut enim pedibus manibus
ad virgulta adnitens ascenderam, cum
festim objecta rupe præcisa & diruta
mihi cum periculo descendendum
Sed satis superque de Bospori longi-
tudine, atque de ejus principio & fine
quem aliqui ponunt, ubi principium
existit, habentes rationem naviga-
tium ex Propontide in Pontum, magis
quàm naturalis principii Bosporici
incipientis à Pontro, & desinentis in Propontidem.
Quod nihil mihi aliud
videtur, quàm ostia fluminum apper-
re initia, eorumque fontes, finem
Cæsar ostia Rheni vocat capita; scriptores,
fluminum fontes nominant
solent capita.

C A P. III.

De latitudine Bospori.

VARIA Bospori latitudo est, ne
forte seducatur, Herodoto, alii
simpliciter præfinitibus Bospori
tudinibus

adinam quatuor aut quinque stadiis,
 enim intelligenda est angustissima,
 profectò est duobus locis. Primus est
 Fanum Iovis, ubi Arrianus & Stra-
 bo, ajunt Bosporum angustissimum.
 Nilostratus & Dionysius Byzantius
 em sentiunt, atque definiunt largum
 quatuor stadia. Alter locus est ad Her-
 cum promontorium, quem Strabo,
 Pomponius Mela dicunt latum quin-
 ue stadia. Polybius similiter sentit, ad-
 itque strictissimum esse oris Pontici:
 Dionysius Byzantius ait quatuor sta-
 diorum. Has utrasque angustias fune
 ensus essem, nisi suspiciosi accolæ me
 terruissent. Sed tamen quantum o-
 culis judicare poteram, mihi videban-
 ur eadem ferè latitudine: dimidio qui-
 em arctiores, quàm Hellesponti: tam-
 si Lucanus Hellespontias aut arctio-
 es, aut non minùs arctas designare vi-
 etur his versibus,

*Threiciasque legit fauces, & amore
notatum*

*Aquor, & Heroan lachrymose littore
turres, (Helle,*

*Quà pelago nomen Nephelias abstulit
Non Asiam brevioris aqua distermi-
nat usquam*

*Fluctus ab Europa, quamvis Byzan-
tion arcto*

D

Pen-

*Pontus, & ostriferam dirimat Ch.
cedona cursu.*

Hæ Bospori solæ duæ angustia sunt n-
tate literarum monumentis. At pisc-
tores nostræ ætatis alias ponunt a-
gustias. Vnas quidem à promonto-
Europæo nuncupato Estiis, ad litt-
Asiaticum, quod vulgò vocatur C-
crium, easque pisces nonnulli
stantur tam angustas esse, quàm
Hermæum promontorium: alias a-
gustias definiunt pisces inter pr-
montorium Argyronium, & Milto-
quas tam angustas inquit, quàm
ad Fanum Iovis. Equidem ipse al-
animadverti angustias inter Coracin-
promontorium, & portum Lyciorum
alias inter promontorium Clidiam
& littus contrarium, vicinum Vi-
Stauro nuncupato. Reliqua Bospo-
latitudo varia est; sed vix usquam e-
cedit duodecim stadia, nisi ubi in a-
quos sinus dilatatur, atque ubi pri-
cipium est inter Cyaneas, latum vigi-
ti stadia, & finis inter Byzantium
Chalcedonem, quem Polybius di-
patere in longitudinem quatuordecim
stadiorum. Antoninus Pius in suo i-
nere trajetum ait à Byzantio ad Ch-
cedonem esse quatuor mille passuum
Plinius Chalcedonem scribit dista-
Byza

Byzantio septem stadia. Idem alio loco, Pelamidum, inquit, omnis captura Byzantii, magna Chalcedonis penuria. pass. interfluentis medii Euripi: sic enim legebatur ante castigationem Hermolai. At is legendum censet D. ut de. & Strabonem affert id interillum tradere *περὶ ἑσπέρου*: quasi verò tantaxat de loco Bospori angustissimo intelligi possit. Quasi verò, ut Plinius ait, ex eo loco territi pisces saxi aspectu miri candoris peterent Byzantium. At locus ubi fuit hoc saxum non fuit in Euripi angustiis quinque, aut quatuor radiorum: sed, ut infra ostendam, trajectu lato plus minusve mille passibus. At enim quantum oculis aestimare potui, Euripus intercedens inter Chalcedonem & Byzantium non attingit duo de viginti stadia. Dionysius Byzantius canalem Bospori intercurrentem inter promontorium uncupatum Bovem sive Damalim, & contrarium promontorium Bosporum nominatum, in quo Byzantium situm est, scribit latum esse septem stadia.

*De figura Bospori, & de ejus decursu
certo quidem, sed multiplici.*

Quæ Bospori figura, quive decursu
an continuatus à principio ad
nem decurrere perseveret, an interdum
intermittat defluere; qui flexus, qui
nus, utrum canalis per planitiem, an
inter montes; rapidus ne sit locorum
angustis, an objectionibus promon-
toriorum, quodnam ejus littus præ-
ceps, & præruptum, & quod planum
jam declarare conabor. Bosporus non
rectus procedit, sed flexuosus, ut scribit
Apollonius Rhodius & Eratosthenes
σπόλις: at quo modo, non scribitur
Progreditur enim non Mæandri mor-
aut aliorum fluminum, quæ recurvæ
& tortuosis flexibus feruntur, nõ aptæ
ad navigandum: sed ita ipsum natura
incurvavit, ut subinde ad parallelas
promonteriorum eminentias fractus
per multosque anfractus retentus, sed
rior mearet, aptiorque ad navigandum
decurreret, undique montibus cinctus
Vnde fit, ut non modò triginta portus
nobiles habeat, sed totus ferè portu-
sus sit: qui si planitie cingeretur, a-
rectus pergeret, valdè ad navigandum
incommodus esset. At per anfractus

po

artuosos amplos pergens, ad formam
 formæ, ad navigandum commodissi-
 mus habetur. Ut enim norma fabrilis
 constat regulis duabus, ita junctis capi-
 bus duobus, & divaricatis alteris ca-
 pibus, ut rectum angulum efficiant;
 Bospori decursus ex Ponto exiens à
 positione cæli media inter Orientem
 solstitialem, & Septentriones ad Hy-
 bernum occasum directo cursu proce-
 dens amplius duo miliaria primum la-
 tus anguli normalis efficit ad sinum Ba-
 bycolpon nuncupatum, à quo flexus
 ad Orientem Hybernum recto itinere
 pergens in longitudinem paulo ant-
 eus duorum miliarium alterum latum
 formæ complet. Exinde alio facto an-
 gulo normali accedit ad promonto-
 rium Hermæum, circiter tria millia
 passuum Romanorum ad occasum ver-
 s. Inde à Septentrionibus ad Meridia-
 num cardinem à regione cæli media
 inter Septentrionem, & ortum solsti-
 tialem ad occasum Hybernum perve-
 nit Byzantium: unde à Septentrione
 ad Meridiem rapitur in Propontidem.
 In summa, ab initio ad finem septem
 efficit anfractus non modò Bosporicus
 normalis, sed littus etiam utrimque ca-
 nalem cingens. Hi septem anfractus al-
 terni retundunt alternas septenas rapi-

das confluentis percussiones, & re-
 quent in contrarium littus. Primus
 cursus effluentis Bospori ab initio
 etus defertur in Europam, ad locum
 appellatum Petram Dicæam: Alter
 Asiam ad locum Glarium nuncup-
 tum: Tertius in Europam contra Her-
 mæum promontorium. Non igitur
 decursus Bospori à Ponto ad Hermæum
 promontorium similis est ob similitu-
 dinem, ut Polybius ait, locorum utriusque
 que Bosporum attingentium; cùm jam
 viderimus ob similitudinem duos
 cursus confici ultra promontorium
 Hermæum diversos à communi decur-
 su Bospori. Id quod ego iterum, & sa-
 piùs vidi, & piscatores testantur, atque
 Dionysius Byzantius inter Dicæam pe-
 tram, & promontorium Hermæum
 ponit ὄζυρρῶν καὶ ἑρῖρρῶν, promontoria
 ita nuncupata à vehementi deflu-
 tu Bospori. Quartus decursus defertur
 Asiæ promontorium vulgò nomi-
 tum Moletrinum: Quintus in Euro-
 pam, ad Promontorium [Estias:]
 quo violenter rejectus, ita fertur in
 Asiam ut exiliter deinde repulsus ab Euro-
 pa jactetur fluctuans juxta Asiam
 primò ad utrumque promontorium
 claudens vicum Chrysoceramum, post-
 stea ad promontorium dictum Bover-

ve Damalim. A quo septimus repul-
 is rapidus fertur ad Promontorium
 osporium, sive Byzantium nuncupa-
 um. Cujus mucrone discissus diffluit
 a duas partes: quarum rapidior præ-
 ipitat in Fretum ad Propontidem ver-
 as; altera debilior exilit in sinum Cor-
 u appellatum. Hi septem decursus flu-
 tum adeò impetu rapido feruntur,
 t remos præternavigantium vi ra-
 iant, molasque versare valeant: ut
 ovem locis moletrina constitui pos-
 int; neque tantùm molas, sed & na-
 es remis, & velis impulsas retardent,
 & longè retrò interdum convertant:
 tque adeò pisces ipsos, & Cancros, à
 eleritate nominatos Equites, iter ter-
 estre inire cogant. In cæteris locis de-
 fluxus Bosporici feruntur similes ob si-
 militudinem locorum ex utraque parte
 canalem attingentium: quibus simili-
 bus utriusque continentis contractus
 fluvii in modum descendit. Vnde au-
 tem fiat, ut hi septem decursus deflu-
 xionis Bosporicæ sint rapidiores cæte-
 ris fluctibus, & effervescentes in ter-
 ram, cum littus attigerint, refervescant,
 & revolvantur identidem; profectò
 id fieri existimo, non tam locorum an-
 gustiis, ut quidam putant, quàm an-
 fractibus promontiorum objecto-
 rum,

rum, quibus ut refractus retardatur
sic angustiis proclivior, incitatioque
labitur. Si enim angustiis locorum
fieret, rapidior esset apud Fanum Iovi
at ibi rapidus non est, ob directum ca
nalis alveum. Nam primus anfractus
& ultimus, patentes in latitudinem
circiter miliaris, non tam angustiis
triusque continentis refringuntur, quàm
objectione promontiorum fluctus re
jicientium in contrarium littus: ut ad
Hermæo promontorio tanquam id
quodam repulsus in opposita Asiæ loc
reeidat, illinc rursus revertens, ad pro
montorium Estias fertur; à quo refrac
tus incurrit in locum Bovem. Tanto
que impetu hi anfractus retorquentur
ut non modò undarum partem majore
rem & violentiorem deorsum detru
dant: sed etiam debiliorem, & com
munem Bospori decursum sursum ven
sus recurrere cogant. Vidi etiam re
flante vento rejectos fluctus à promon
torio Bosporio per vertices ferri ad E
stias, versus promontorium, ubi col
luctatio quædam vorticosa videtur cõ
trariorum fluctuum, aliorum descen
dentium, aliorum ascendentium. Si
enim undarum cursus fertur contra
promontorium Bosporium, ut & flu
vios ingredientis Sinum nuncupatum

Cor

ornu, & fluxum Bospori illuc reje-
 am exire non permittat: sed cogat
 s ascendere ultra tria miliaria: id
 od percipitur etiam oculis vulgi, cum
 imina Sinum Cornu ingressa turbida
 multis pluviis, non possunt subire
 rsum fluxus delati à loco Bove nun-
 pato ad promontorium Byzantinū:
 i videntur aquæ turbidæ ascendentes
 pliùs stadia quindecim, divisæ à de-
 rsum fluxus clari & cærulei descenden-
 à promontorio Estiis: ad quod de-
 rsum rapidus quidem defertur, sed
 ulo infra multis vorticibus circum-
 tur, ob rejectiones aliorum promon-
 toriorum. Itidem fluxus ad promon-
 torium Asiæ, quod vulgò vocant Mo-
 rinum, etsi assiduo, & rapido cursu
 jicitur, ut ejus murmur circumso-
 ns audiatur; tamen paulò infra va-
 & multipliciter revolvitur, ob re-
 siones contrariorum fluctuum. Ita-
 e duplici cursu fermè usq; ad Fanum
 vis fluxus Bospori movetur: uno
 idem deorsum versus, depulsus à lo-
 rum angustiis & rejectionibus pro-
 monteriorum; altero sursum rejecto à
 olentia fluxus descendens, & coër-
 o sinibus, & flexibus. In summa,
 os dixi promontiorū & fluctuum
 fractus septies cursum communem

Bospori sistunt, & violenter coërcerentur
 ut cogant ipsum retrorsum currere
 nimirum primus decursus, contra promontorium
 Dicæam olim nuncupatam deorsum
 tus, retundit fluxum Bospori communem
 in Bathycolpon sinum ita nominatum,
 usque ad Scletrinum sinum.
 Secundus, à promontoriis Asiæ, quorum
 unum appellat Dionysius Ο'ξυρρῶν
 alterum Περίρρην, repulsus, decursus
 repellit communem in sinum Solta-
 cum dictum, usque ad promontorium
 Turcicum nominatum. Tertius, à pro-
 montorio Hermæo rejectus, rejicitur
 sinum Phidalix, usque ad Comma-
 des. Quartus, à promontorio Me-
 trinario in sinum Anapli appellatur
 usque ad promontorium Amanolu.
 Quintus, à promontorio appellatur
 Estiis in sinum τῶν χιλῶν, ad Neo-
 strum usque. Sextus, & septimus
 fracti à Damalico & Bosporio promo-
 toriis, rejiciunt defluxum debilem
 loca superiora, ad promontorium
 stias versus. Hæc quidem multa attulimus
 ut planius percipiantur Hipparchi præ-
 pauca verba, sed multi momenti sunt
 enim narrat Bosporum, etsi solum
 fluxum habeat, & non refluxum, τα-
 μνας ποτὲ ποιεῖται, hoc est, man-

s facere, stare, subsistere. Ex antea-
tis jam facile cognoscimus Mæotim
è matrem Ponti, & Pontum Bospori-
trem, & Propontidis, & Helleston-
contra Procopium, scribentem duo
aria, Ægæum & Euxinum nomina-
m Pontum, coire inter se ad Byzan-
partem Orientalem; contra etiam
s, qui asserere audent illorum origi-
m esse à freto Gaditano. Per quod
cunt mare ingrediens nusquam desi-
re, quoad in Colchos pervenerit.
am quod, ut ipsi etiam fatentur, ef-
ixus Ponti velut fluvius descendat ad
bem Byzantium, dicunt nihil ad rem
ferre: omnibus enim fretis affectio-
is accidere solitas esse, quæ nulli ra-
oni perspicuæ videntur, quas nemo
quam explicare potuit, ne Aristote-
s quidem ratiocinationis naturalis
inceps: qui hujusce rei causa ad Chal-
dem Eubœæ profectus, Chalcidici fre-
quod Euripum nominant, rationem
naturalem exactissimè scrutari volens,
im diu multumque hujus cursus in-
abiles & vagos considerasset, miserè
mortuus est. Maxima pars scriptorum
adit hunc Euripum septem cursus in-
te definire, totidemque referre. Quid,
icero inquit, Chalcidico Euripo in-
notu identidem reciprocando putas
fieri

fieri posse constantius? T. Livius contradicit, ventosque affert, ab utriusque terræ præaltis montibus subitos, procellosos dejici, fretumque ipsius Chalcidici Euripi ciere, ejusque motu non septies die (sicut fama fert) temporibus statis reciprocari; sed temere in modum venti, nunc huc, nunc illuc verso mari, velut monte præcipiti cecidit, volutum, torrentem rapi. Equidem Chalcidem cum venissem, Livii sententiam probare non poteram, cum nunc flante vento certis temporibus contemplarer modò ferri ab ortu Solis modò ab occasu, tanto impetu, ut ventos contrarios, & plena navigia contra navigantia secum asportaret: molasque multas ab eo versari vidi aliquot horas ab ortu ad occasum Solis, aliquot ab occasu ad Orientem. Cum autem interrogarem à moletrinariis, qui ex molarum motu accessum, & recessum omnium marum me animadvertere habent necesse, percontatus essem, quoties, & quot horas nunc huc, nunc illuc converterentur molæ, responderunt communitè intra viginti quatuor horas cursu quater mutari solitum esse; sex horas ab una parte accedere, totidem ab altera recedere. Cum autem adjungerent inciperent, esse quædam tempora, cum

certas vices non observaret: & ipse
mum attento vultu, & animo exci-
ens illorum sermonem, & rei verita-
m scire cupiens, quænam essent illa
mpora inquirere aggressus, depre-
nsus à quibusdam Coryceis, & re-
nte correptus, ut explorator aliquan-
o in custodia retentus sum. Iam in
eto dividente Italiam à Sicilia multa
æter rationem fieri solent. Videtur
im ex mari Adriatico fluxus illuc ac-
dere, & ex mari Thyrreno. sed hoc
pente crebros vortices à nulla nobis
rfecta causa ciere, & naves perdere
rspicitur; proptereaque à Poëtis di-
ntur à Charybdi absorberi. Qui verò
cunt in Fretò Siculo multa fieri præ-
r rationem, iidem putant plurima e-
smodi præter rationem fieri in omni-
is Fretis, ex proxima utrimque terra,
jus angustiis ajunt cursum fluxus in
tasdam necessitates cogi; rationem
on habentes, quamobrem etsi fluxus
Fano Iovis ad urbem Byzantium vi-
tur ferri: tamen nemo, inquit,
tè asseret mare Ægæum, & Pontum
uc desinere: quorum opinionem con-
mare videntur piscatores nostræ æ-
tis piscari in Bosporo soliti. Hi enim
stantur Bosporum immensos gurgi-
s, & voragines habere. Neque omni-
no

no totum Bospori fluxum abire Byzantium, sed ejus quandam partem superam, & summam hominum oculis perspicuam ex Ponto deferri Byzantium versus; alteram verò partem inferam attingentem vadum, contra decursum superi & summi fluctus procedere: id quod ipsi se colligere dicuntur ex eo, quòd postquam retia dejecerunt in profundam altitudinem, semper imo fluxu asportata feruntur sursum ad Fanum versus. Vidi tempestatibus navigia demersa nusquam extitisse, & que eorum vectores, quod argumentum est fretum hoc quosdam abyssos & vortices ragnes habere: in quarum altitudine contrariis fluctibus præcipitia agantur, eaque demerguntur. Sed de his ut quisque volet, judicet: ego tamen Pontum per Bosporum in Propontidem non modo decursus perpetuos mediis altitudinibus tenere, sed etiam ad certos anfractus conversiones perpetuas sempiternas conficere cum ex antedictis perspicuum ex illis causis, quas ut probent ludem Mæotidem exsiccandam esse, Pontum conversum iri in paludem quidam afferunt nimirum multitudinem fluminum exaggerantium, divergentiam vadorum: ex his enim causis Pontus mihi potius assiduo decursu
flux

per Bosporum, quam aut
Mæotis in terram, aut Pontus in pa-
nem convertendus esse videtur. Di-
cunt enim permeantium in alveos flu-
viorum multitudine cum humor con-
tinenter augeatur, nec aliunde exitum
habeat, necesse fore, excreseat, ut tan-
tum efferrî per ostia cogatur: propte-
que cæni, arenæque, & reliquæ ma-
teries multitudine, quam continenter
numeri amnes defluentes in Mæoti-
dam, & Pontum devehunt, adeò al-
veis Mæotidis, & Ponti complendos
sunt, ut superfluere humorem, & per
ostia exire futurum sit necesse, tandem
in Mæotidem in terram, & Pontum
in saludem conversum iri: Nam quod
ad Mæotidem pertinet, Aristoteles tra-
dit, quod ejus vadum exaggeratione eorum,
quæ assidue deferuntur à fluminibus
in Mæotidem, crevisse, ut naves sua ætate multò
maiores, quam anno antè sexagesimo
Christi gratiâ in Mæotidem ingrede-
rentur. Mæotis enim, ut Polybius ait,
jam repleta est, & altissima ejus pars
inque, vel ad summum septem ulnis
altior non est. Miror intra sexagesi-
mum annum majorem exaggeratio-
nem factam esse, quam abhinc ætate
Aristotelis, & Polybii. Nam nautæ no-
væ ætatis testantur similiter adhuc ha-
bere

bere septem ulnas. Quid quòd ratione
qua demonstrare conantur Pontum
accumulatis fluviorum coacervati-
bus replendum esse, eadem pro-
possemus mare internum ex Ponti
petuo influxu exaggerandum esse. Na-
quòd dicunt vadum Ponti minùs
quàm maris *Ægæi*, idcirco tardiùs
tum existimo paludem fore, quàm
magna altitudine esset. Nam ut flu-
vium lubrici congestus assidui Pon-
cum vadum sublimius reddiderint
Pontus in sublime elatus declivio
labitur in *Ægæum*; & quantò hinc
que illinc fit pressior, atque angustior,
tantò celerior in Bosporum devo-
tur. Quòd si in minorem altitudinem
Ægæum mare deprimeretur, quòd
Pontus, eò putarem Pontum exar-
tatiorem fore, repulsante *Ægæi* vado
eminentiori. Adde, quòd antequàm
Ponti os apertum esset, faciliùs ex-
gerari debuit Pontus, cum undique
cumclusus esset montibus, at tum
finitis seculis exaggeratus non est
minùs exaggerabitur, cum habet
tum, per quem continenter tantum
possit efferi, quantum infertur;
vadum magis allevaretur, tamen
non fieret. ut enim illud extolleret
ita Pontus assurgeret, presertim in finit

aminibus auctus, & eminentibus mon-
 tibus clausus. At maris natura est, ut sua
 spirabili rejiciat ea, quæ ingerantur.
 Neque eadem maris ratio est, quæ flu-
 minum, quantum pertinet ad exagge-
 rationem. Illa enim in ostiis suam vim
 ostendunt, sed suos aggeres paulo ultra
 altia promovent, vel sua imbecillitate,
 vel repellente vi Ponti. Ac tantum ab-
 stinet, ut ostiorum exaggerati congestus
 vada efferant, ut Pontum, si for-
 tasse paulo angustiores reddere pos-
 sent, eò violentiorem facere debeant
 ad transmittendam fluminum mate-
 riam rejectam, atque vehementiorem
 ad vada excavanda in majorem altitu-
 dinem. Cur tot lacus immensa pro-
 funditate, undique influentibus, nullis
 manifestò effluentibus, paludes non ef-
 ficiuntur? Cur Sinus Bospori, nuncu-
 atus Cornu, tanta altitudine est? in-
 quem cum duo flumina devehant assi-
 quam terræ aggerationem, & purga-
 menta Constantinopolis utrimque
 rejiciantur, non tot annis aggeratur:
 ræsertim rapido cursu Bospori fluxum
 inus retardante & impediante: quia
 tanta est Bospori rapiditas, ut sensim
 extrudat in Propontidem. Quare
 ex his rationibus Pontus obruendus
 non videtur: ita Pontus majori
 E impe-

impetu effluere videtur per Bosporum.
 Quò enim magis Ponticum [maris]
 attolletur, eò faciliùs deferetur, quàm
 si id in altam profunditatem deprimeretur,
 quàm si abyssos haberet, per quas penetrans
 in tartarum Platonicum cum aquæ partem
 deportaret, quas ut Oceanus (unde recedunt
 & accedunt omnia flumina) haberet, perfectò
 minùs efflueret in Bosporum. eo etiam
 colligitur Bosporum existere ex Ponti
 accessu, & non Ægæi maris, quòd illius
 aqua dulcis sit, ut Pontus longè dulcioris
 mari Ægæo ob copiam fluminum Pontum
 subeuntium. De hac Pontum Arrianus probat
 ex eo quòd pecora circumvicina ejus aquam
 bibant: ipse Bosporum etiam percipiunt
 similiter dulcem esse, quòd totus Bosporus
 quando conglaciaverit tempore Cleonem
 pronymi tyranni. Anno enim à Christo
 concepto septingentesimo, & quinquagesimo
 sexto, hyems fuit perfrigida acerrimaque,
 & gelu maximum, in Ponti Euxini ora
 maritima in latitudine centum miliarium
 glacies rigida in lapidis duritiem conversa
 sit: glaciesque à summo mari ad profundum
 crassa extiterit triginta cubita. Præter
 hæc cum ejusmodi glacies fuisset nuda
 tecta, crevit viginti alia cubita ita rursus

e, ut continenti assimilaretur, & pedi-
 us calcaretur hominum, cæterorumq;
 animalium mansuetorum & agrestium
 Zicchia ad Danubium, & reliqua ora
 naritima usque ad Mesembriam; ut
 osporum Thracium ultro citroque
 ransirent jumenta onusta, & boves
 laustra onusta trahentes. Deinde Fe-
 ruario mense glacies in plurimas se-
 tiones, collibus & insulis multorum
 ugerum similes, & pares disrupta, &
 entorum vi Byzantium per Bospo-
 um acta in Propontidem, & in Helle-
 pontum, in quibus essent animalia
 mansueta & agrestia viva, & mortua
 gelu constricta. Ex his glaciei sectioni-
 bus quædam in Acropolim Byzantii
 mpa. contrivit gradus, quibus è
 mari in Urbem ascendebatur: alia gla-
 ciei sectio ingentis molis ad murum al-
 isa, illum magno impulsu concussit;
 ut non modò muri, sed etiam domus
 vicinæ labefactarentur: atque alia per-
 grandis glaciei moles, à Manganis ad
 Bosporium portum, hoc est primum
 Collem, olim Byzantium, nunc Regis
 claustrum cinxit: cujus altitudo mu-
 ros superabat. Equidem ipse unam, &
 alteram hyemem Byzantii frigidam
 ensi; semelque & iterum vidi Bospori
 Sinum, nominatum Cornu, ab ostiis

fluminum ad Galatam conglaciassent non quidem glacie, quæ sustineret homines, sed tamen tanta, ut scaphæ utro citroque commeare non possent nisi remis antè glacies frangeretur. Si hæc hæctenus generatim de Bosporo. Nunc per partes singula ejus loca tantum antiqua, quàm nova proferam, tum promonteriorum, & vallium situs, fluviorum ortus, & perennitates, portuum commoditates, & sinuum felicitatem: è quibus primum tractabimus Cornu appellatum, Bospori nobilissimam partem.

C A P. V.

De Bospori sinu, Cornu nuncupato.

CUM ex Ponto Bosporus ad Byzantium accessit promontorium Bosporium appellatum, hujus promontorii rostro in duas partes scinditur: quarum major & violentior inter Chalcedonem & Byzantium per Fretum pergit ad meridiem; altera debilior cursu suum inflectit ad occasum, in sinum quem efficit Bosporus intercedente inter Constantinopolim & Galataram hunc sinum Procopius scribit indignas appellare Cornu, à Ceroëssa matre Byzantis, qui Byzantium condidit Dionysius Byzantius similiter Cornu nuncupat.

uncupat; & rationem hujus nominis fert à similitudine, quam habet, cum cornu. Strabo appellat Cornu Byzantium: & declarat, cui cornu similis est, nempe cervino: nam in multos sinus perinde, quasi in ramos quosdam effunditur. Plinius, ejusque simiolus promontorium, in quo situm est Byzantium, vocant modò Chryso-ceras, modò Auri cornu: Marcianus Capella Ceras Chryseon. Arbitror Calliam, & Solinum secutos Pliniani Codicis erratum, aut Plinium ipsum errare, id quod vel ex Plinii verbis percipi potest, cum ait, ex ea causa Byzantium promontorium Auri cornu appellatum esse, quod Thunni aspectu saxi alii in littore Asiæ siti repente territi semper præcipiti agmine promontorium Chryso-ceras petant, cum ea de causa potius sinus appellandus sit Auri cornu, præsertim civibus Byzantinis ita nomen suum appellantibus, è quorum numero est Dionysius Byzantius, cui potius, quàm Plinio fidem adhibere debemus; & Straboni, quos vidisse constat Ceras Byzantium. At Plinium fortasse decipere potuit ambiguitas Polybii, scribentis Bospori fluxum repulsum à loco Asiæ nominato Bove, etri Byzantium: à quo, inquit, scissi

E 3 Bospo-

Bospori parva pars in Sinum suum delimita
 lata definit Cornu nominatum, major
 verò fertur per meatum. Aut si Plinius
 deceptus non est ex eo, quòd fortatim
 Polybius sit in eadem sententia, poterimus
 rimus utrumque appellare Cornu
 cum permulta promontoria à Geographis
 cornua appellentur, ut Cypri, Ceraftis,
 à multitudine promontorium: præsertim
 cum Byzantii promontorium multos Colles
 habeat, quibus curvata in tria cornua
 Constantinopolis tricornis rectius, quàm
 triangula appellari possit. Sed illi ferendi
 non sunt qui tabulis etiam iterum & sæpius
 tradunt Cornu Byzantium esse promontorium
 Galatæ, situm contra Constantinopolim.
 Sinus initium facit duo promontoria:
 unum à Meridie appellatum Bosporium,
 alterum à Septentrionibus Metopum olim
 dictum. Trium enim promontoria triangulum
 efficiunt scientia inter se, distantia plus
 minusve milliaria, supra Bosporum eminent.
 Duo quidem ab Europa in fauces sinus
 independent, scilicet Bosporium & Metopum,
 tertium ab Asia Damalicum appellatum:
 à quo Bosporus tendens ad Occidentem
 flectitur ad Meridiem. Ex quibus
 cognoscitur Procopius errare, tradens
 à Sycis nuncupatis fretum Cornu
 non

nominatum incipere. Ostia Cydari, &
 orbisæ fluminum sinui Cornu finem
 constituunt: cujus longitudo ab ortu
 livo procedit circiter octo stadia ad
 occasum hyemalem, deinde ad occa-
 sum æstivum; inde flectitur ad Septen-
 triones, quem jure Ceras Chryseon ap-
 pellavit antiquitas: cum & piscosus, &
 ortuosus maximè sit, uno ore multos
 intra se portus amplectens, universos
 que ad marginem littoris profundos
 montibus circumdatos, efficientibus
 flexus; quatuor quidem à latere
 extro ingredientium, in quo est Gala-
 tinus. Primum flexum in longitudinem
 circiter bis mille passuum, collis Metro-
 picus, & Galatinus leviter incurvant, ut
 usquam hic flexus latior sit centum
 passibus. Secundus flexus fit à colle Ga-
 latino, ita eminenti in Sinum Cerati-
 um, ut ille ex tribus partibus eò allua-
 tur, collisque Galatini latus vergens ad
 occasum hunc flexum efficiat longè in-
 terius recedentem, ut si ab intimo flexu
 rectam lineam duceres ad collem Me-
 tropicum, eminentem supra ostium Si-
 nus, intra lineam includeres totum opo-
 ridum Galatam, & maximam partem
 edificiorum suburbanorum, partim
 eminentium supra Galatam, partim in
 collis jugo sitorum. Hujus flexus maxi-

mè portuosi recessus longior, quàm
 Navale longissimum triremium reg
 rum, in circuitu ejusdem explicatur
 altero tanto latiore reddit Sinum C
 ratinum, quàm patet inter Constan
 nopolim, & Galatam. Terminatur m
 crone vireti Regii, inchoante tertiu
 flexum minùs curvum, sed eadem fe
 mè circuitus longitudine. Post qua
 finis inflexus ad septentriones, quar
 flexu mediocri accepto, finitur osti
 Cydari, & Barbysæ. Iam verò si
 strum Sinus latus, in quod eminent
 colles Constantinopoleos, similiter
 quatuor flexus admittit Urbis. Prim
 collis adeò eminent in Sinus ostium,
 totus ultra alios colles in altum proj
 ctus sit, & tanquam de industria in
 missum brachium protegat Sinum
 ventis. Secundus, & tertius colles int
 riùs recedunt ad Meridiem versus. R
 liqui sic eminent in septentriones,
 duos recessus duorum arcuum similiter
 dinem gerentes accipiant. Quorum pr
 mum exprimunt radices primi, & quin
 ti collium eminentes: alterum quin
 & sexti in Sinum projectæ. Hos duo
 recessus tertius maximus flexus intra
 includit. Adeò enim extra cæteros
 nistri lateris colles eminent primus co
 llis, efficiens angulum Urbis ab ortu Sc

, & sextus inflectens alterum Urbis
 gulum ab occaso, ut si lineam ab ho-
 m alterutro mucrone duceres ad al-
 um mucronem, intra lineam inclu-
 res Sinum Ceratinum, & Galatæ pla-
 tiem maritimam. Id quod divino
 unere tributum, tuetur Sinum, atque
 fendit à ventis. Quartum recessum
 tra urbem recipit sinistrum latus, ubi
 us ipse, & colles circumfurgentes in-
 stantur ad Septentrionem, magno
 turæ beneficio, ne ab occasu venti
 currere directi possint in longitudi-
 em Sinus. Vnde fit, ut ex omnibus
 artibus (excipio fauces) circumdatus
 ollibus perpetuo dorso conjunctis;
 os inter et si intercedunt crebræ val-
 s, tamen dorsum non penetrant, &
 reves sunt. Aut si una aut altera ob-
 onga est, in valliculas desinit flexuosas,
 ter quas interjectus aliquis collis in-
 rum fauces eminent. Strabonis longi-
 do, quam sexaginta stadiorum attri-
 uit Sinui Ceratino, congruit fere cum
 ea dimensione: Procopii longè dis-
 entit à rei veritate, tradentis Sinus am-
 itum continere quadraginta stadia:
 ongius verò aberrat Laonicus Chal-
 ondylus, scribens Byzantii portum se-
 undum urbem intus procedere ad sta-
 dia octoginta. Sinus altitudo varia.

Nam ab ostio ad medium Sinum
 quam minor dicitur viginti passibus
 ubi multis locis excedit triginta, alibi
 quadraginta, aut amplius. Cùm au-
 tem ultra Byzantium processit, usque
 ostia fluminum, partim vadosus
 partim palustris; ut navicularum cursum
 dirigatur palis fixis, signantibus
 tem navigabilem. Primum enim sunt
 deinde paludes, & permulti Euripi
 cum dantes plusquam triginta In-
 sulas. Illius similiter latitudo varia est
 faucibus plus minus sex stadiis
 deinde paulatim stringitur, usque
 mediam Galatam, ubi in stadia
 plus tria coarctatur: quæ arctiori ca-
 na claudi possint, quàm latior ejus-
 veus inter Acropolim & Galatam sit
 contra hostium naves olim constric-
 tathenis solitus. Neque modò tormen-
 tis bellicis saxa emittentibus ex utro-
 litore, sed etiam machinis ignem
 quidam profundentibus, hostiles naves
 ab his aditu arceri, atque etiam ex
 igne speculari posse, demonstravit Pe-
 ricles, quem dicunt specula ignifera, quæ
 ipse fabricatus esset, ex muro Constan-
 tinopolis appendisse contra naves
 hostiles, quæ his speculis ignem ex sola-
 bus radiis conceptum in se ipsas pro-
 etam conflagrârunt, atque vectores

Quæ

quod olim Dion Archimedes excogitasse narrat, obsidentibus Syraculas Romanis. Denique Sinus ubi latissimus est, sex stadia non excedit. Nec durum est, quin olim latior esset, plures recessus haberet, quam nunc habet, coarctatus emissitiis purgamentis rudibus, & substructionibus ædificiorum: ne quis miretur, si minus cornu trivino similis sit, minusque in multos ramos perinde, ut in ramos quosdam, ut Cræto ait, scindatur, in quos irruentes Pelamides capiantur. Nam cum ex substructionibus, quas crebras vidi, immitti & defini in littore sinus in substructionem ædificiorum, atque ad oram maris efficiendam magis portuosam, tum ex Thionysio Byzantio percipio, alios recessus, aliamque oram olim fuisse, quam nunc est: tum ex Zosimo, qui ante mille annos scripsit, usque adeò urbem excrevisse hominum multitudine, ut etiam in foris angustè habitarent, ut non parva pars maris circum urbem in terram conversa esset, palis in circuitu infixis ædificia sustentibus. Verùm ex his Sinus alicubi coarctatus fuerit, profectò non minus profundus factus est, atque adeò magis portuosus, ut navis appulsæ puppis mare intueatur, prora verò terræ assideat: velut
utro-

utroque elemento inter se certat
utrum magis possit Vrbi inservire.
Sinus omnes portus maris commu-
tate applicandi præstat: in cæteris
nim omnes portus vi remorum
ventorum applicatio fit: in illam
ventis, sine remis, naturalis & perennis
Bospori cursus naves inducit, & re-
cit. Postquam enim naves ad hanc
ostium aditumque accesserunt, de-
absque gubernatione eunt, & sua spe-
te ad portum appelluntur: totus est
Sinus portus est. Et hæc quidem ab-
tio Bospori ad finem deorsum ven-
generatim dixi, nunc oram maritimam
per partes describam, à fine littoris
ropei sursum versus ad initium, quod
est ad Cyaneas. Inde deorsum Cha-
donem usque; imitatus Anaplum I-
nyssii, quem potissimum sequor, I-
nippique & Arriani, aliorumque P-
plos in declarandis nominibus lo-
rum antiquis, quæ cum respública
zantium floreret, in usu erant, a
Severi ruinas.

LIBER

LIBER SECVNDVS.

CAPVT I.

Bospori ora Europea, ejusque locis intra Constantinopolim sitis.

BOSPORI latus Europeum in angulo desinit, quo Urbis latus Orienti expositum flectitur ad occasum, & Propontis incipit efficere ab urbis Meridianum. Simul & ab eodem flexu urbis latus ad ortum Solis stans incipit procedere ab occasu in brumali ad ortum solstitialem longitudinem plus minus miliarii que ad tigna in speculam sublata pictorum regionum. Deinde amplius quatuor stadiis pergit à Meridie ad septentrionem ad promontorii Bospori usque, quo Bosporus scinditur in duas partes: quarum major cin-
 Urbis latus vergens ad Orientem, est Urbis frontem, & primam peninsulari Promontorii partem: in qua omnia fuerunt illustria loca nuncupata Cardiana, & Arcadianæ Thermæ, & præcipua regionis pars; quæ continebat templum Placidie Augustæ, domum nobilissimæ Marinæ, porticus perpetuas duas, gradus quatuor. In hac etiam
 Urbis

Vrbis fronte fuit pars Secundæ R
nis: quæ ab initio Theatri minoris
æqualitatem latenter molli suble
clivo, mox ad mare præcipitiis ab
descendebat. Cõtinebat in se tem
magnum, & antiquum, senatum
bunal, thermas Zeufippi, porticus
gnas quatuor; nunc continet cla
regii partem sitam in lateri primi
collis pertinente ad Solis ortum; c
quidem collem circuit ultima pars
pori, propriè à Dionysio Byzanti
pellata Promontorium Bosporiur
quo situm fuit antiquum Byzanti
De Promontorio, inquit, quod Bos
rium appellamus, pervulgatur se
bovem æstro stimulatam ex Prom
torio Bosporio transnataffe in A
Idem Dionysius alibi ait, parum
fuisse, quin Byzantium conderet
loco nuncupato Semystra à nutrici
roëffæ matris Byzantis, nisi corvum
puisset ex media flamma partem
mæ, eamque in promontorium Bos
rium tulisset: quod signum secuti
loniæ Megaricę deductores, Byzanti
condiderunt in Promontorio Bos
porio. Idem alio loco, dum loquitur
Metopo, loco ita appellato: O
dem, inquit, locum excipit Meto
appellatum, ex eo quòd Vrbis asp

dicitur. Nam intuetur ipsum Promontorium Bosporium, quod Nicephorus historicus appellat Promontorium aquilonare. Prospiciebatur, inquit, classis Latinorum jam præternans Byzantii aquilonare Promontorium, ubi duæ turres constructæ exstant ex lapidibus albis, & expolitis, etiam Demetrii martyris constitutum est templum. Videbatur autem maris laboriosus flexus, ob maris verbes, & velut labyrinthos quosdam, quibus illic semper fieri solent ad similitudinem Scyllæ, & Carybdis, quas Græci præstant in Fretto Siculo esse. In hoc Promontorio Dionysius ponit aram Minervæ Ecbasiæ, ex eo nominatæ, quod huc egressi primùm coloniæ deductores statim tanquam pro patria terra pugnassent. Similiter Cyzici fuit ara Apollinis Ecbasii: Argonautæ (inquit Apollonius) cum navem extra portum appulissent, Cyziceni illos interitus navem appellere suaserunt in portum urbis; ubi Ecbasio Apollini in litore aram excitârunt, ex eo, quod navis Argo in Dolioniam egressa fuisset. Nilochus templum esse dicit, non Ecbasii Apollinis, sed Iasonii Apollinis. Strabonem dicit id templum appellari Cyziceni Apollinis. Quam Dionysius appellat

appel-

80 DE BOSPORO
appellat Ecbasion Minervam, possent
etiam appellare Ecbateriam, ut Sypr
Dianam appellarunt.

C A P. II.

*De ora Sinus Ceratini cingente
latus vergens ad Septentriones,
ejus antiquis locis.*

MOenia Urbis à Propontide usque
ad mucronem Promontorii
porii alluuntur extremis faucibus
pori, nullo spatio à mœnibus &
internitio, nisi paulo antequam
veniatur ad Bosporium mucronem
centorum passuum in longitudine
ubi navale exiguum regionum leni-
rum, quibus enavigare Rex solebat
agros suburbanos, & machinæ bel-
Inde à mucrone Promontorii Bos-
porii, unde incipit ora Sinus Cera-
claudens latus Urbis conversum a
quilonem usque ad finem Urbis, mœ-
nia non attingunt mare: sed spatium
relinquunt. Quod quale sit, & quibus
tum, quibusve rebus occupetur, dicitur
per partes. Id spatii, quod est in
mo mucrone, patet in latitudinem
cubi circiter viginti passuum, sed la-
torem mediam, nempe circiter octog-
passuum, ubi est porticus tecta pho-
bo, sustentata duodenis columnis

III

oris ophitici, laqueata lacusculis au-
 cis, & Persica arte pictis, exiguo vire-
 cincta præ se habet Bosporum: à
 ergo portam ferream, qua patet adi-
 tus in Claustrum Regium. Hæc aperta
 vigantibus reteggit viam decumanam
 horti molliter assurgentem ad
 regis palatium. Ab hac porticu usque
 urbis portam Oriam appellatam,
 a intermissa inter murum Regios
 ortos claudentem, & litus magnis
 turris præmunitum inclusa tenetur à
 turge, consita malis punicis, cæterisque
 frugibus: in qua media est mediocris re-
 ctus maris opere abductus in rectam
 navigationem navigiorum, quibus cultores
 Regiorum hortorum utuntur ad ve-
 ndenda Regi necessaria. Iuxta est do-
 mus amœna, præ se habens mare, à
 ergo portam, qua patet aditus in Re-
 gios Hortos. In hanc domum secedere
 solitus Regiis Hortis Præfectus, nego-
 tiatur cum urbis incolis. Hæc ora prius-
 tam esset conversa in Claustra Regia,
 continebat domos piscatorum, & fo-
 rum piscarium; cum verò Byzantio-
 rum respublica floureret, duos portus
 intra murum cathenis clausos habuit,
 quorum brachia sustinebant turres val-
 de eminentes: fuit etiam portus Pho-
 horius ab Stephano commemoratus.

F

Fuit

Fuit Neorium, fuit scala Timasi, ut tractatione Urbis plenius monstratur. Pro porta quam vulgo vocant Oriam corruptè, quasi olim Neoriam, spatium jacet vacuum ad exonerandas naves accommodatum: patet ducentos quadraginta passus in longitudinem; in latitudinem verò ad portam centum passus: paulò ultra portam in quinquaginta stringitur unde trajectus est ad Chrysopolim, Chalcedonem, ubi etiam oræ maris præfectus tribunal habet, ubi inter domus portorii Turcici, ut in contrario littore Galatino est altera domus constituta ad exigendum portorium Francorum. Post hoc intervallum Forum piscarium, ex quo magnus trajectus patet ad Galatam, quem antiqui appellabant trajectum Sycenum. Atque ergo est Urbis Porta Piscaria nuncupata qua ascenditur ad Magnum Forum quod Turci nominant *Bezeslen*. Porta Piscaria ora maris frequens sit urbanis, in longitudinem quadringentorum quinquaginta passuum continuatur ad Portam Fructuariam, quam Turci appellant *Gemicapi*, ubi omnigenus fructuum tam recentium, quam conditorum, & frugum esculentarum venalium, mercatus habetur: un-

magnus trajectus existit ad Galatam.
 Porta Fructuaria, ad Portam Ligna-
 m (ab acervis lignorum venalium
 instructis in ampla area ante portam
 replicata appellatam,) intercedunt du-
 centi passus juxta littus, pleni ædificiis,
 variis tabernis, aliis obsoniorum,
 sanctuum, aliis aliarum rerum. Inter
 aedificia & murum Urbis excurrit via
 silicibus strata; & juxta muri cre-
 dines constituta sunt aquæ castella,
 quorum alia perenni fistula aquam lar-
 gantur, alia operculis ad tempus rese-
 rantur. A Porta Lignaria in longitu-
 dinem trecentorum passuum invenio
 rivos perpetuas, exceptis viis inter-
 currentibus, alias ubi ligna materiaria
 venduntur, alias ubi capsæ fiunt. De-
 inde succedit spatium trecentorum pas-
 suum ab ædificiis vacuum, solam viam
 silicibus stratam, & *Escharidas* à Græ-
 cis dictas, in quas subducuntur navi-
 bus, & palos demptos, ad quos illa alli-
 gantur, continens; aquasque salientes
 intra muros ex aquæductibus urbis cla-
 ras & liquidas, partim potabiles, par-
 tem resiliens in Euripos marmoreos,
 pro pannos lavandos: deinde brevi spa-
 tio exædificato succedit Porta Farina-
 ria, à Turcis vocata *Vncapi*. Ante Por-
 tam est area lata, ubi frumenta & fa-

rinae venduntur. Est etiam ædifici-
 um magnum, plenum saccis farinae quæ
 dratis, laneis. Iuxta stant frumenta
 naves permultæ, & scaphæ plurimæ
 trajicientes in ulteriora suburbana.
 item ædes Mametana plumbo tectæ
 cum turri excelsa, unde exclamare po-
 tes presbyter, & evocare solet inco-
 viculi suburbani siti ante hanc Porta-
 ex qua ingressus patet in viam assu-
 gentem per mediam vallem, tertio
 quarto urbis collibus clausam. Hæc
 quidem etsi pervulgata, tamen neg-
 genda non censui, ut facilius perven-
 tur in notionem antiquorum locorum
 quæ à promontorio Bosporio ad Pe-
 ram Farinariam ponit Dionysius E-
 zantius. Supra etiam, inquit, Promo-
 torium Bosporium templum est Ne-
 ptuni antiquum, apud quod fuit lapis
 in mare eminent, quem Byzantinis
 locum ornatiorem supra Stadium tran-
 ferre conantibus non permisit se tran-
 ferri, sive amans locum mari vicinum
 sive ostendens parvi momenti esse pi-
 tati divitias. Sub templo Neptuni in-
 tra Urbis murum, in locis in planitie
 explicatis erant stadia & gymnasia. A
 ex maris parte erat navigatio in Sinu
 Ceras leniter fluens, primam Promo-
 torii Bosporii conversionem, circum
 flexi

tionem, quæ excipiebat tres portus,
 eorum medius satis profundus à cæ-
 cis ventis tegebatur, ab Africo tutus
 Hannino non erat: deinde turris bene-
 gna rotunda continenti jungebat
 mœnia. Primus post mœnia cam-
 pus erat peninsulæ cervicis sensim de-
 cendentis ad littus, & ne Vrbs esset
 insula prohibentis. Post erat templum
 illius super mare, cuius quidem fa-
 gium tecto carens significabat anti-
 quam terræ libertatem. Ejus parietes,
 quibus claudebatur, erant facti ex lapi-
 de expolito. Paulò supra Telluris ædem
 sunt templa Cereris, & Proserpinæ pa-
 rtes, in quibus picturæ multæ priscae fe-
 ritatis insignes reliquæ, & statuarum ex-
 celsum artis, nihilo summa arte elabora-
 tiores inferiores erant. Item in abscesu
 maris duæ ædes Plutonis & Iunonis,
 quarum solum nomen extat. Illud e-
 nim Persæ exusserunt in expeditione
 Adri contra Scythas, ea ulciscentes,
 quæ Byzantina civitas commisisse con-
 tra Regem accusabatur. Plutonis tem-
 plum Philippus Macedo inopia mate-
 riæ demolitus est; locorum verò no-
 mina remanserunt. Hic enim Plutonis
 ara, ille Iunonia acra dicitur, ubi quoti-
 dianis victimam primo anni die macerat
 mens Megarica. Hæc quidem Diony-

sius : qui cùm ait Iunonis & Pluton
 ædes fuisse *καὶ ἀπόστασιν τῆς θαλάσσης*
 videri potest acram significare ora
 maris, potiusque Promontorium, quò
 nullum sit in hac oræ parte, nisi Dio
 nysii temporibus mare attingeret rad
 ces secundi collis. At nunc ab huius
 radicibus, simulque à mari intermis
 est planities. Ac si ætate Dionysii no
 attingeret mare radices secundi colli
 possumus interpretari *καὶ ἀπόστασιν*
θαλάσσης, ad recessum abscedentem
mari. Nam Iunonia acra mihi fuisse i
 clivis potiùs secundi collis, quàm i
 ora maris, sub ipsum subjecta videntur
 ex Colonia Byzantinæ deductoribus
 partim Megarensibus, partim Corin
 thiis, qui magna religione colebant
 Iunonem acram appellatam ex eo
 quòd statuta esset in acropoli Corinthiæ.
 Fuit etiam non longè à Corintho alte
 ra Iuno acra in Promontorio sita
 cuius meminit T. Livius. Promontori
 um, inquit, est adversus Sicyonem Iu
 nonis, quam acream vocant, in altum
 excurrens. Post acram Plutonis & Iu
 nonis Dionysius ponit Scyronias pe
 tras nuncupatas à Corinthiis particip
 bus colonix deductæ Byzantium, qui
 his petris nomen imposuerunt à simili
 litu

line loci difficilis, qualem habebant
 Scyroniæ, sitæ inter Megaram &
 Corinthiacum. Ex his Dio-
 ni verbis has petras, etsi nunc non
 videntes, olim excisas ad molliendos
 clivos, tamen extitisse ad imas
 tertii radices ostendam in descri-
 ptione Urbis. Nunc redeo ad con-
 siderandum spatium inter Sinum &
 Vncapam situm, quod reliqueram ad por-
 tam Vncapam, ultra quam in longi-
 tudinem quadringentorum passuum
 Sinus procedit, occupata aut æ-
 rariis, aut acervis coctorum late-
 rum venalium, partim integrorum,
 partim in pulverem contritorum ad
 stacea & Signina opera conficien-
 da: inde domus piscatorum usque ad
 portam Blacherneam tenent oram
 us patentem in longitudinem ter-
 mille, & quadringentorum sexaginta
 passuum, quorum primi octingenti fi-
 untur porta *Iubalica* nuncupata,
 contra quam est medius flexus navalis
 gii, siti in contrario littore. A porta
 Iubalica ad portam vulgò appellatam
 Iugiam, à vicina æde divæ Theodosiæ,
 distant sexaginta passus: ab Agia por-
 ta ad secundam portam Phanarii, sex-
 centi passus. Phanarium est pars Urbis
 maritimæ, quam murus Urbis clau-

dens duas portas habet, in quas en-
 nens clivi quinti collis, quibus finit
 flexus sinus primus, inchoatus à P
 montorio Bosporio; & incipit secun-
 flexus, finitus radicibus sexti col
 Quicquid est muri inter portas Phan-
 rias, caret turribus: sed est duplex m-
 rus, alter in littore, alter in clivo co-
 quinti: uterque cingit locum nomi-
 tum Phanarium. A porta Phanarii, c-
 jus è regione est finis navalis regii, p-
 cessi octingentos passus, usque ad po-
 tam appellatam [*Balat* vel] Palatinam
 contra quam in ulteriore littore est
 nis vireti regii, & initium frequentis
 ci, quem Agiam parasceven Græci v-
 cant. Ultra portam Palatinam progr-
 sus circiter centum viginti passus, at-
 madverti tres magnos arcus astructi
 urbis muro, & substructos, per qu-
 olim Imperatores subducebant trin-
 mes in portum opere factum, nunc
 exiccatum & conversum in hortos co-
 cavos, præ se gerentes speciem port-
 obruti. Ab his arcubus discedens tr-
 centos passus, offendi spatium in cent-
 num passuum longitudinem ab ædi-
 eiis vacuum; ubi attingit muros ma-
 vadosum, ut facile sit super id ædificari
 Post octingentis passibus confectis, pe-
 veni ad portam Blachernam, qua
 niunt

tentur domus piscatorum, ex media
 fundatæ in terra, ex altera parte
 structæ sublicis in mare vadofum
 axis. Inter sublicas locum relinquunt
 tuosum, quo navigia piscatoria sub-
 untur in stationem sub domos pi-
 orum. Pisces velut in latibula &
 qua refugientes, capiuntur retibus
 cellatis *hypocis* suspensis ex tigno.
 genus piscationis, tanquam dome-
 um, exercent fœminæ. Viri autem
 cul piscantur: neque ad hanc pesca-
 nem opus est magnis instrumentis,
 duntaxat uno tigno, sive stipite, si-
 rboris trunco, sive navis exolescen-
 malo, sive antenna habente infi-
 am caput intra domum piscantis
 nixum, alterum supremum extra
 num eminent leniter pronum. ex
 us summo capite appensam hypo-
 n fune per trochleam trajecto de-
 unt in aquam fœminæ fenestris
 istentes, & subtrahunt aliquantò
 st, cum fœminis licet esse otiosis à
 veris negotiis domesticis: aut si nihil
 ad negotii habent, sedent in tabula-
 prominentibus, vel mœnianis nen-
 aut sarcientes, aut omnino animi
 asa otiantes, speculantur pisces retia
 euntes, ad eosque subtrahendos af-
 gunt, & remissis *hypocis*, ad officia

domestica redeunt. Cùm hanc pitionem spectarem, videbar intueri quippiam, quale etiam fieri vidi in lude Præsidae, quam accolentes sub defixas sublicas in media palude tabulata collocant sustentia casas, et ponticulo aditum habentes ex contenti; & fores inter tabulata compa deorsum ad paludem versus deferent in quibus degunt. Puerorum parvorum pedes fune alligant, metuentes in paludem delabantur. Tanta est hac palude piscium copia, ut quocumque quis januam reseraverit, ex eaque conthum aut sportam demiserit vacuum paulo post retrahat piscium plenam. Paulò ultra portam Blachernæam efficitur murus transversus, à mœnibus Urbis Sinuque intermissum spatium vacans, habens portam, ex qua sexagesse passibus confectis, alter murus transversus obducitur primo muro simile. Abhinc centum passus Urbis finitur angulo uno, ex tribus grandibus Urbis triangulam efficientibus. Ab hoc angulo ad portam Neorii via lata passibus constata, secans spatium, quod dixi ambire muros, contractum ostendit, sed variæ latitudinis. Nam ante Urbis portas pleræque latius est quinquagenis passibus. Id minutatim ex

volui, ut pateant loca facilius anti-
 quæ Dionysius Byzantius describit
 tio colle ad sextum collem. Post,
 it, Scyronides petras, quas antè di-
 esse olim ad radices tertii collis, lon-
 littus ad piscatum, atque ad vadi-
 tudinem nullis littoribus etiam o-
 nis deterius: nam ex paucis usque
 marginem profundum est, & mare
 idum & quietum, & littus aditu fa-
 nuncupatum Cyclæ, ex eo quòd in
 littore Græci barbaros circumclu-
 devicissent. In eodem littore ara
 secrata est Minervæ dissipatoriæ, de-
 ans ex circumclusione multitudinis
 pationem. Hucusque Dionysius.
 la & ara Minervæ dissipatoriæ fue-
 t in maritima planitie subjecta sub
 em Urbis tertiam, quam efficiunt
 ius & quartus colles: Cyclobium à
 teris appellatum arbitror ex Zona-
 cum ait: Imperatore Constantino
 gonato Agarenos gravi classe urbem
 sedisse, quæ stationem habebat à
 montorio Hebdomo sito ad occa-
 n usque ad Cyclobion. Similiter alii
 storici tradunt ab Hebdomo pro-
 montorio, atque à domo Magnaura ad
 casum, pertinentibus usque ad pala-
 tum Cyclobion, spectans ad Orien-
 tem, stetisse classem Agarenorum.
 Quid

Quid sit Hebdomum promontorium
 ostendam in tractatione Urbis. Dein
 Dionysius : Cyclas, inquit, Melias si-
 excipit, piscosus quidem, si quis alibi
 in omnibus enim omnes superat pro-
 montoriis prominentibus, & cauti-
 sub aqua delitescantibus utrinque co-
 clusus. Hic sinus à quodam Heroë
 digena nuncupato Melia nomen a-
 ptus, ut plurimum nunquam fallit
 scatorem. Cùm ex his verbis Diony-
 tum ex ejus Anapli ordine, sinum Me-
 liam existimo alibi esse non potui-
 quàm in tertia Urbis valle, cincta utri-
 que promontoriis tertii & quarti col-
 lis : quæ etsi jam intra muros Ur-
 clausa est, tota exædificata & sicca,
 men eam olim recessum maris fuisse
 posteaque exiccatam, & terra agge-
 tam fuisse ad suscipiendas domorum
 des, vero proximum videtur, cùm
 eo, quòd ejus longa planities ad lit-
 lam ferè æquata, supra mare parum
 minet, tum ex illis causis, quas sup-
 demonstravi, cur Bosporus minus nu-
 sit sinuosus. Post Melianum sinum D-
 aysius ponit locum nominatum $\pi\theta\upsilon$
 $\pi\theta\upsilon$, aitque nomen adeptum esse
 terra inter paucas, ad culturam hor-
 rum idonea, maris verò lucrum adve-
 titium acquisivisse. Non enim ma-

ibi indagabatur, sed otiosum ma-
 nit, cum tamen piscibus diversorium
 habere soleat. ΑΨασιών ab Arca-
 dia nominatum in hoc loco situm est,
 Jovis ΑΨάπιος colitur, ita vo-
 cas à Dionysio, nisi Codicis erratum
 cum tamen à Callimacho in jam-
 Apesas appellatus sit, sicut Stepha-
 scribit. Non Iovi Apesanti sacrifi-
 cat equas Arcadicas. Paulanias, Su-
 Nemeam, inquit, Apesas mons, in
 Perseum primum Iovi Apesantio
 divinam fecisse tradunt. Statius
 inius de eo sic dicit:

*Iovis erat audaci seductus in aethera
 dorso,*

*Iovine Lernæi memorant Apesanta
 coloni,*

gentibus Argolicis olim sacer.

Byzantius κῆρς sit ex his, quos
 captus est avus Demosthenis Gylon
 bellatus, assequi non possum ex Æ-
 ne tradente Gylonem figulum, a-
 ni Demosthenis, cum hostibus pro-
 flet Nymphæum Ponticum, quod
 Atheniensium erat, mortis con-
 natum ab Atheniensibus, effugisse,
 pervenisse ad Bosporum, & illic ac-
 esse donum à tyrannis, nominatos
 neque declarat Æschines, neque
 quilibet

quisquam alius, an apud Bosporum
 Thracium, an Cimmerium, hi
 fuerint, an tyranni illi essent Byzantini
 qui tum ab Atheniensibus defece-
 & potentibus civibus tyrannicè ge-
 nabantur, an Nymphæum prope Lepti-
 cliam Ponticam consanguineam
 zantiorum, nempe coloniam Me-
 cam situm Glyconis prodicione a-
 fint. Post Apfasion Dionysius p-
 promontorium plurimùm super-
 promontoria eminent, ventorum
 lentiam excipiens. Hujus promon-
 eminentia abrupta abit in mare
 haud firma præterit profundum n-
 Nam promontorii pars inferna se-
 nem petrae in multam avulsionem
 rumpens exigua, conjungitur co-
 nenti dissolvendæ & quàm mox
 nam edituræ similis: unde similitudo
 aspectus illi nomen dedit. nam M-
 pocopfas nominatur. Ex hac Dionysii
 descriptione, & ordine narrandi
 esse non potest hic locus, quàm ad
 dices quinti collis, ubi paulò antè
 nunc esse locum Phanarium nuncu-
 tum. is etsi opere excisus est jam
 tot secula, tamen adeò natura rupes
 præruptis & præcipitibus existit
 nondum penitus excisus sit, quin
 alicubi præcisus, ut ob directos cli-

alicia non habeat : & si qua pars ha-
 ea casuris similia videntur. Inde
 nyfius, Post locum, inquit, qui ap-
 Mellapocopfas, duo loca sunt,
 aibus anni temporibus piscium ca-
 largientia, à summisionibus pro-
 anteriorum, & remissione maris in
 loca refusi, altè sinuosi, placati &
 quilli. Horum locorum unus ap-
 tur Ingenidas, alter dicitur Piræi-
 ut multorum hominum habet ser-
 à Piræo Attico; ut quidam dicunt,
 modam antiquo Heroë indigena. In-
 hæc duo loca est Cittos, locus ita di-
 à multitudine hederæ, ibi facile
 venientis. Piræico succedit conti-
 Camara, acclivis, & ventis exposi-
 littus, quod multam maris refra-
 nem excipit. Ex his, quæ jam dixit
 nyfius, & postea dicet, Ingenidam
 Piræicum, & Camaram fuisse existi-
 partim in radicibus sexti collis, par-
 in ima planitie vallis quartæ, clau-
 quinto & sexto urbis collibus, sinum
 cientibus in mediam vallem insi-
 tum: sed temporibus Dionysii lon-
 penitius insinuabatur, nunc minus
 vallem recedit, tot seculis aggeratus
 structionibus urbis. A radicibus sexti
 lis sinus incipit esse vadostus ex parte
 is ob brevia, & syrtes, ex altera parte
 pro-

profundus, deinde utrinque vadon
 frequentia navigatio palis defixis
 tur, ut à flexu, quo incurvatur a
 pntentionem usque ad ostia fluminis
 sit palustris & lutulentus, ut ventu
 ratus turbidus fluat, frequentibus
 Insulis sit aggeratus, quas habet
 plus quadraginta sylvis cannarum
 ctas, infirmas, ut etsi in aliquarum
 te siccis pedibus insistere queas, ta
 in alia cœnosa nequeas. Prima Insul
 incipiens à radicibus collis siti inter
 mina, dividens eorum ostia, producta
 in passuum longitudinem circiter
 centorum, reliquæ divisæ exiguis Insu
 pis parum altis & cœnosis, qui ductu
 obruti essent cœno, delabente ex
 ximis ostiis fluminum, nisi excrecent
 Intulas ad fingendos lateres rescia
 rent laterum figuli. Hi ubi palam
 terram palustrem defixerunt, sese re
 demergunt, ne capitibus quidem supra
 aquam extantes, ut palam frusto
 exciso onustam extrahere queant.
 sularum Euripi piscosi sunt, latibul
 scibus præbentes: qui cùm hyeme
 capiuntur, tum æstate Mugilum c
 supra storeas exilientium ad id præ
 ratas, ut Venetiis solent supra rates
 horum piscatum accommodatas. N
 in his Insulis cervi non sunt, ut ca

ent, propter proximam vicinitatem
his, propterque propinquos utrin-
colles antiquis nemoribus spolia-
, quibus olim vestitos fuisse osten-
ex Dionysio Byzantio: nunc quàm
chre describat hanc Bospori partem
astrem, subjungam. Locum, inquit,
nuncupatum Camaram, quem antè
fuisse ad radices sexti collis, excipit
πρὸς τὰς ἑλίας, id est, marcidum ma-
finis totius sinus. Iacet enim in fun-
sinus nuncupati Cornu. Invenit hoc
men, sive à vicinis fluminibus in se
untibus, nativas aquas maris con-
mpentibus, sive ex eo nomen reperit,
ia immobile ventis agitari non po-
tob vadorum aggerationem, quam
ferunt ostia fluminum continuam
mollem, palustre efficientes mare,
quo etiam pisces capiuntur. Primus
jusce maris marcidi locus appellatur
lyrrhetius à viro Polyrrheto. Post
nc locus est nominatus *βαθεία σκο-*
α, hoc est, profunda specula ab alti-
dine maris. Tertius vocatur Blacher-
is à quodam Rege ibi regnante. Hæc
idem Dionysius. De hīs paludibus
telligit Nicephorus historicus, cum
t: Adventante classe Latinorum Regis
onstantinopolitani, triremes subdu-
G ctas

Etas fuisse circum fluminis ostia, ubi
 sinus finis & fluminis, ubi exagger
 multa arena & materia utrinque str
 gens os, & vix angustum quendam a
 tu difficilem meatum intermitter
 non modò magnis triremibus, sed
 dicrotis, & vacuis navigiolis ob bre
 & vada. Ex Dionysii verbis postre
 percipitur, quæ fides adhibenda sit
 centibus scriptoribus Blachernas t
 dentibus ex eo appellatas fuisse, qu
 ibi sinus palustris sit, propterea que c
 rutum fuisse dicunt illis temporib
 cùm Marcianus & Pulcheria magnu
 templum Blachernarum ædificârunt.
 Verùm etsi obrutus fuit, & Græci v
 gò in hunc diem locum palustrem a
 pellare soleant *βλαχὴν*, unde illi p
 tant Blachernas vocatas fuisse: tam
 Dionysio antiquissimo scriptori pot
 credendum censeo. Is deinde subju
 gens: Maris, inquit, maridi ultim
 locus appellatur Paludes, ex eo, qu
 in illo subsideat lutulenta flumin
 secessio. Non enim illius vadum aret
 sed cœno tectum est, neque navig
 nisi per parvis navigabilis est. Inde c
 numi sublime usque ad exitus flum
 num, quorum uterque fertur separati
 ab altero: in exitu ambo conjungu
 tur, & velut per unum ostium exeu

num Cornu. In mediis Paludibus,
 nutritibus, sunt prata uberes
 ones largientia, etiam cervis: hos
 designavit cum deductoribus co-
 consilium petentibus, ubi conde-
 urbem, appellatam Byzantium,
 respondit:

ἄλλοιοι οἱ κένω πόλιν ἀγέρες οἰκή-
 ρασι,
 κτῆς Θρηκίης ὑγρὸν παρ' ἄκρον
 σῶμα Πόντος,
 ἢ ἰχθῦς, ἔλαφός τε νομὸν βόσκουσι
 τ' αὐτὸν.

quidem dicta sunt de re, quæ acci-
 Cervi enim tempore hyberno ex
 descendentes depascunt palustrem
 andinem: pisces verò maris, & flu-
 um participes in tranquillitate si-
 Ceratini delitescunt pigri, in uber-
 pabuli deglutiunt vadi radices. Hæc
 idem Dionysius. Mihi verò potiùs
 culum videtur, hunc locum non in-
 exisse, sed promontorium Bospori,
 ubi extremum os Bospori, ut po-
 admonuit Apollo, coloniam dedu-
 res deceptos illo loco, qui cum ad
 sinus extremas paludes pararent
 cadere Byzantium, corvus rapuit vi-
 nam partem, eamque deferens ad

promontorium Bosporium, declaratum
 oraculum præsignificare Bosporium
 promontorium, quod definit ex
 mum os Bospori, ubi cum essent
 mora, & oræ maris palustres con-
 scux, iisdem pastionibus vescebantur
 cervi, & pisces. Verùm ut ab initi-
 toris Europæi usque ad finem Vi-
 quæ olim loca antiqua habuerit, quæ
 ve nunc nova habeat Bospori ora,
 claravi: ita deinceps usque ad Cyari
 declarare ab Urbis fine constitui. A
 quidem sine in longitudinem bis non
 passuum progressa ad flexum, quod
 nus tendens ad occasum incurvatur
 Septentriones, maritima planities con-
 tinuatur cum ima vallis planitie, in
 mille passuum longitudinem, & lati-
 dinem quadringentorum patente
 paulò quidem amplius: quæ vallis in-
 nuatur in plures quàm quindecim
 liculas alias rectas, alias transver-
 omnes in unum collium dorsum con-
 nentes, natura favente quieti sine
 Hæc planities, sive maritima, sive
 vallem insinuata, tota ædificiis ferè
 cupata est, suburbanis vicum efficie-
 bus, partim in planitie, partim in
 libus positum quatuor millia passuum
 circuitu complexum. Non enim ubi
 ædificia inter se continentia, sed spæ
 vagæ

antur. Totus à Mechmetanis vicus
 citatur. Itaque undecim ædes habet
 æmonix Mechmetanæ. Earum cæ-
 tis præstant tres, ad quarum maxi-
 mæ Turcorum Rex sacrificium, quod
 Aibanum vocant, facere solet, cum
 oppiam arduum aggreditur, juxta æ-
 vestibulum, ornatum duodecim co-
 lumnis marmoris Thebæi. Sicutum est
 sulchrum hemisphærio cylindræo
 usum, nescio cuius hominis, quem
 Turci valdè sanctum habent, & perpe-
 tualiter Flamines custodiunt, circum-
 ventibus noctes diesque amplius se-
 uaginta funalibus cereis, tectum pur-
 ra: hunc Turci vocant Aibasarium,
 quo vicus nomen adeptus est. Sæpe
 his Flaminibus percunctatus sum,
 quis sanctus esset Aibasarius: à quibus
 nil aliud assequi potui, nisi Aibasa-
 rum appellari Mechmetanæ religionis
 sum ex assertoribus, inter quos nu-
 merant tanquam principem Arium.
 Marcus nescio quis mihi confirmabat
 esse sepulchrum reliquiarum Iob, sed
 nil ex monumentis literarum profe-
 bat, in quibus duntaxat legi Arca-
 um Imperatorem ossa Samuelis pro-
 pter à Iudæa Constantinopolim trans-
 missæ, tam hilariter obviam illis pro-
 dente populo, quàm si Samuelem vi-

ventem cernerent. Quidam afferunt
Aibasarium vicum appellatum ab A
Basilio, sed nullum ex literis produci
testimonium: mihi potius locus hic
cer fuisse videtur divo Mamanti, ut
teratis testimonium ostendam in
scriptione Urbis. Ab hoc vico usque
ostia fluminum ora Sinus in septem
triones flexa aliquantum spatium p
cedit, hortis frequens, & ædificiis pa
lò ultra castellum aquæ defluentis
collis valde proni medio clivo, ubi
cer fons perennis fuit, quem circum
dant fundamenta antiquæ ædis, quæ
vulgus Græcorum appellat Divam Ph
tinem: cùm tamen in hoc loco, a
non longè remoto fuisse videatur æ
Divi Cosmæ & Damiani, ex Procopio
cùm ait ad finem Sinus in loco arduo
& vehementer sublimi templum Di
Cosmæ & Damiano jam ab antiquo
usque temporibus constitutum fuisse
quod statim videtur ab ingredientibus
finem Ceras. Justinianus Imperator
habitus medicis jam vicinus ad morien
dum, Divorum precibus servatus,
illis gratiam referret, templum illis
crum immutata pristina forma, quæ
ignobilis erat, & ornamentis expensivè
pulchrè & magnificè instauravit, & l
minum splendore illustravit id tem
plum

Si fortè accuratiùs exquirere ve-
 vide Anthymi martyris ædem,
 Procopius ponit è regione in lit-
 te ulteriores. Iam autem à fonte Di-
 Photinæ ad ostia fluminum, & pro-
 montorium Semystræ ambulavi circi-
 mille passus. Cur verò vocetur Se-
 ystra, & quibus nominibus appel-
 tur flumina, Dionysius Byzantius
 et.

C A P. III.

*flumine Cydari & Barbysa, ex Ana-
 plo Dionysii.*

Lumen, inquit, Cydaris venit ab oc-
 casu æstivo, Barbyses verò à Borea
 vento. Barbysen alii dicunt educato-
 rem Byzantis, alii navigationis ducem
 eorum, qui cum Iasone, & Minyis na-
 vgarunt ad Colchos, quidam Heroëm
 digenam fuisse. Vbi flumina delata
 obvium promontorium crassum in-
 se coeunt in mare exeuntia, ibi ara
 Semystræ, à qua locus nomen in-
 nit. Semystra nutrix fuit Ceroëstæ
 matris Byzantis. Io enim cum Iovis
 te in vaccam conversa, iraque Iuno-
 s æstro alato stimolata multas terras
 percurrisset, apud hunc locum partu-
 endi dolore affecta (nam erat divini
 minis plena) infantem fœminam pe-
 perit.

perit. hanc tollens Semystra lactat, nutrit gerentem in sine transformacionis maternæ, cornuum enim ut ex fronte eminebant, unde appellatur Ceroëssa. Ex hac & Neptuno genitus est Byzas, vir similiter ut Deus honoratus, à quo Byzantium conditum. Semystra locus parum abfuit, quin ut efficeretur, nam ibi duces coloniarum condere constituerant, nisi ex raptoria flamma corvus rapuisset partem certam, eamque in Bosporium promontorium tulisset. Hoc ab Apolline ostentum coniecerunt Græci à pastore educti, qui ab specula intuitus erat, ubi corvus victimæ rapinam deposuisset, sed tique signum condiderunt Byzantium in promontorio Bosporio. Hucusque dicta sint ex Dionysio, quæ jam in antiquissimis temporibus pervulgata, si quis me otiosior altiùs consideret non sine physica ratione inveniet, vaccam cornigeram peperisse Ceroëssam juxta fluviorum ostia, hoc est cornua, juxtaque sinum Cornu nuncupatum: è quibus aqua dulcis prodiens supra salinam sinus, & freti summam partem, fertur velut altera ló, sinusque Ceratinus agnoscetur verus filius Ceroëssæ & Neptuni, id est, aquæ dulcis & salinæ, veriorque quàm quisquam

Byz

as deprehendetur conditor Byzan-
 lam quale sit promontorium, ad
 ed dicit Dionysius flumina exire in
 re, profectò obtusum, & ut ille ait,
 lùm in altitudinem editum amplius
 le passuum, quorum septingenti in-
 ores sunt decliviores, quadringenti
 eriores minus proclives. Iugi cer-
 , quà promontorium adnectitur
 so montis, latior non est triginta
 sibus, angustata duabus vallibus,
 a à Meridie, in qua summa depressa
 fossa conseruatix nivium, suis la-
 s sustinens ligneum tugurium fasti-
 tum in mucronem metæ, cujusmodi
 rimæ circa Urbem videntur: altera
 le promontorii stringitur à Septen-
 one, in qua ima est sacer fons, quem
 æci Agiasma appellare solent. Pro-
 montorii radices partim attingunt ri-
 m Cydari, partim impendent in pla-
 tiem à ripa & promontorio inter-
 issam, latitudinis trecentos, longitu-
 nis plus minus quingentos septuagin-
 passus habentem, circuitu comple-
 entem circiter mille & quingentos
 ssus. Secundum hanc mediam est
 ritus Cydari & Barbyfæ fluminum,
 torum uterque paulò supra eandem
 anitiem fluit ab altero separatus pro-
 montorio longo & acuto: id existimo
 G 5 esse,

esse, quod Dionysius Drepanum vocat.
 A tergo, inquit, Semystræ, paulò super
 fluminum ostia initium circumflexum
 in alterum latus Sinus Ceratini effunditur
 promontorium Drepanum inflexum, cuius
 cuius cacumen acutum appellarunt
 colon, hoc est, Bubulcum, grata mentis
 ria profecuti indicem, ex hoc loco
 culatum Urbis conditorem corvum.
 his Dionysii verbis adverte, quem is
 pellat Barbysem, Suidam, reliquos
 recentes scriptores scribere Barbysem
 quàm rectè, fides sit penes emendatos
 codices. Barbyse nomen adeò jam
 ignotum est etiam accolis, ut aliter
 pellare Byzantini nesciant, quàm Char
 taricon fluvium ab officina ostiis flum
 num propinqua, ubi chartæ contrahuntur
 explanantur: rustici, qui accolunt em
 fontes, hunc nominant *Pedinaeora*
 à vico ita nuncupato illius fontibus
 cino. Longus est circiter quindecim
 miliaria: lenis adeò fluit, ut in neutra
 partem moveri videatur, adeoque p
 fundus, ut pontibus etiam tota æst
 transeat. Eadem est ejus latitudo
 spatio ferme decem miliariorum:
 quo quidem spatio Euripi ab eo derivat
 omni anni tempore præcipites versantur
 molas moletrinarum sexdecim. Fluit
 per mediam vallem planam & p

em, ut à fontibus usque ad ostium
perpetuum pratum, cuius maximam
partem Rex possidet. Quæ quanta sit,
spectare etiam absens potes ex qua-
ragentis agricolis Christianis, quos,
si illuc profectus essem, offendi uno
ordine dispositos herbam secantes, qui-
bus præerant Turci quinque equites,
quod pedites, opus urgentes: totidem
indrigas fæno onustas inveni, singu-
lo uno pare bouum tractas, quatuor ro-
sustentatas, posterioribus majori-
bus, excelsioribusque ad excipiendas
ores. Incidi item in Genifarios, qui
citer trecenti emissi dicebantur ad
ligendas fluminum & lacuum nym-
phæas, quibus Barbyfes & Cydarus
mandant, quibusque regis potiones
sunt Regi usitatæ, ut Christianis vino-
sitatæ. Sed redeo ad Barbyfen. Primò
Septentrione ad Meridiem aliquot
miliaria procedit, deinde varios flexus
facit, nunc ad ortum æquinoctialem,
nunc ad hybernum, nunc inter ortum
Meridiem, tandemque spatium qua-
rto miliariorum progrediens ab ortu
septentrionali ad occasum hybernum, exit
in Sinum Ceratinum. Illius vallis per
tractus normales, similiter ut Bospori-
s, pergit, quem habet parallelum:
sicut si is porrigeretur usque ad Pon-
tum,

tum, ut quidam ipsius vallem ponunt
dicunt, Insulam efficeret Barbyse
Bosporus. Qui ab illius ostio proce-
scuntur ad ejusdem fontes, videntur
lum à ripa dextra duos fluvios acci-
re, utrosque venientes ab ortu S...
tota æstate perennes: unum in me-
cursu, alterum paulò infra suos fo-
perlucidum, etiam totam æstatem
las versare valentem, quem scriptores
vocant Hydrallem: nunc ejus nomi-
ignorantes, alii appellant Belgrad
à vico prope ipsius ripas sito; alii
men nominant Camerarum, à for-
cibus, quibus ducebatur Constanti-
polim. Hunc enim Andronicus
excelsis fornicibus, opereque subter-
neo in Urbem perducere aggressus
cùm, ut cætera Vrbs aqua abundante
rum maximè hi, qui habitarent ca-
Blachernas, ubi cogitabat magnam
nymphæum construere, ut ibi ha-
tantes copiosiore aquam haberent
at morte interceptus, opus reliquit
perfectum, quod posteri Reges ab-
vere neglexerunt, ut opus nimium
sumptuosum; ut etiam Isacius R...
qui Andronicum & regno, & vita
vavit, turrem & palatium, quæ
dronicus ad secessum temporis æst-
prope fornices fluminum ædificaverat
der

solitus fuerit, hoc pulcherrimum
 tum Andronico invidens. Hac æ-
 prope fornices, quos dixi trans-
 secare Barbysem, vicus est, quem
 gon vulgò appellant, etiam si jam-
 dem ibi nulla turris, nullum pala-
 m sit, tamen olim fuisse Pyrgi inco-
 dicunt, saxaque effossa ex funda-
 mentis murorum se vidisse testantur
 isum nomen Andronici habentia.
 In Hydralis influit in Barbysem for-
 nibus diruptis, quibus Constantino-
 lim ducebatur. Cydarus fluvius,
 em vulgò *Machlenam* appellant, si-
 liter, ut Barbyses fornicibus trans-
 secatur, Hydralem, & Barbyxæ
 rem Constantinopolim ducentibus.
 ngior quidem est, quàm Barbyses,
 l minor, similiterque fermè, ut Bar-
 ses per anfractus fertur, à quo velut
 è parallelo curvo ipse curvus distat
 rio quidem intervallo, sed perpe-
 o collino inter fornices utriusque
 tente in latitudinem circiter qua-
 or miliariorum. Vario etiam cursu
 ogreditur. Nam à fornicibus, ultra
 as non progressus sum, vidi ipsam
 occasu ad ortum Solis tendere, de-
 de flexi ad Meridiem: postremò am-
 ius duo miliaria à Septentrionibus
 ad Meridiem proficiscentem influere
 in

110 DE BOSPORO
in Sinum Ceras. Quamobrem Dior-
sium, cùm ait Cydarum venire ab
casu æstivo, intelligere non oportet
cùm intervallo circiter duùm miliar-
um ostio propinquus accedit.

C A P. IV.

*De locis appellatis Mandris, & Dryi,
de luco Apollinis, & ponte Philippi
de cubis Canopi.*

POST Buculam, inquit Dionysius, sunt
loca nuncupata Mandræ, & Dryi.
ille quidem à loco quieto & tecto, na-
ri enim tranquillo alluitur. Drys ve-
ro habet lucum Apollini sacrum. Post pro-
montorium est longus sinus Auleon
appellatus. Id promontorium à pro-
montione clauditur valle Barbyæ.
Meridie, valle efficiente sinum longum
quem Dionysius appellat Auleona, cu-
jus ora lunata patet in longitudine
mille & septingentorum passuum,
qua media est Regis viretum insula
tum in imam planitiem vallis à Septen-
trionibus clausæ promontorio elato
passus circiter octingentos, quorum
imi trecenti valde declives, reliqui
niores. Dionysii ætate puto imam val-
lem, in qua nunc est Regis viretum
fuisse palustrem, & partem sinus Aule-
onis, sive Aulonis, cujus è regione
ult

iore littore fuit locus nominatus
stra. Post Auleona Dionysius di-
se pontem Philippi Macedonis o-
quo sinus Cornu trajiceretur. Phi-
is enim in vadum saxa dejecit, eo-
que multitudinem supra vadum
umulavit multis operibus, ut pon-
moditate uti posset abundè ad
meatum terrestrem. Nam classe
tantiis par non fuit, multo mari im-
tantibus. Iuxta hunc pontem fuit
eti heroïs ara, & locus leniter cir-
flexus ad capiendos pisces recepta-
em, & locus, qui dicitur Neosbolos;
t novus jactus. Inter promonto-
ri, quo sinus prius pergens ad occa-
al flectitur ad septentriones, interque
m Aibasarium supra aquam pau-
extantia videntur æstate pilarum
damenta, quæ an sustinuerint pon-
Philippi, an aliorum, judicare non
pium. Hoc unum duntaxat possum
dionysii verbis elicere, vel in illarum
lo, vel propinquo fuisse pontem Phi-
i. Ante trecentos annos fuisse pon-
em, vel in prædicto, vel propinquo,
et ex Tzetze, ut alibi dicitur. Nam
te mille annos fuisse pontem subli-
em ostendemus in antiqua descri-
one Regionum Constantinopolita-
num: qui omnes bellis subsecutis
everfi

everſi ſunt. Mechmetes Rex, qui Conſtantinopolim cepit, ut Urbem ſtrictius obſideret, pontem effecit à contrà continentis regione appellata *ἡ πρῶτη*, ad Urbem ferentem doliis ligneis inter ſe aptè colligatis & firmatis, ut trajicere poſſet milites ab exercitu obſidente Sycas, ad Urbemque, ut undique obſideret. Iam verò in littore, quod modò deſcripſi à loco appellato Mandris uſque ad aram Niceiſis, percipitur ex Procopio fuiſſe templum Anthymi martyris, cùm ait, *ἵν' Ἰννιανὸν ἐν κλίβῳ ἀρδύῳ ἀπὸ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ Δαμιανίου*; in alteraque Sinus proſpectu templum, ubi nullum prius fuerat, caſſe Anthymo martyri ſecundò inſignis oram, ubi maris fluxus templum lapides aluit jam mitigatus. Non enim cum fremitu murmurantis maris alius ſaxa frangitur, ſed jam mollis lenis, tacitusq; accedit ad id templum magnam altitudinem editum, lapideis decore, auroque ornatum. Nunc non extant illius veſtigia; neque quiſquam reperitur, qui, in quo loco id fuerit, majoribus audierit, aut legerit. *ὅτι οὐδὲν ἄλλο πλὴν τοῦ ἁγίου Ἰννιανίου* potius omnes prorsus ignorant ullum templum in hoc littore fuiſſe. A promontorio, quo dixi Sinum incurvatum

septentriones, incipit flexus longus,
 anolliter curvatus; finitur mucrone
 regi ab Abramo Basila confiti. Hu-
 flexus ora ædificiis plena est, &
 nis laterculorum coctilium & cru-
 um, cum in multas insinuata valli-
 us, tum penitus in vallem divæ Pa-
 evæ longam duo miliaria, cujus ima-
 nities attingens sinus oram, lata
 dringentos passus, deinde statim
 ogitur in ducentos, sensimque an-
 tata attollitur in clivos. Clauditur
 bus collibus; uno ex ædificato ab oc-
 u, treis tumulos emittente, qui in
 am eminentes efficiunt duas valli-
 as: ab ortu Solis includitur altero
 le ex tribus lateribus, pleno ædifi-
 rum, usque ad oram maris, ut me-
 ædificiorum partes sublicis susti-
 untur in Sinus vadum defixis. In
 ama valle olim fuit templum Pante-
 nonis juxta fontes rivi perennis, o-
 in Sinum influentis: nunc partim
 ivatus est opere subterraneo in pro-
 quum Regis viretum; partim in bal-
 am, & hortos sub vallem subjectos
 sumitur. Ne quis miretur, si illum
 non videat supra terram fluere,
 lem Dionysius informat, describens
 e loca: Circa, inquit, locum re, &
 mine Actinen, sunt cubi, Canopi, &
 H fon-

fontes: valde enim locus irriguus
 Cubi autem sunt insignia Persicæ
 storiæ: huc enim nonnulli descen-
 bant ad animorum remissionem, &
 dos, ut amœnitate littoris perfruer-
 tur. Canopi nomen invenit à simili-
 dine deliciarum, quæ huic loco est
 Aegyptio Canopo. Cison fluvius, hæ-
 oram secans sinui nomen dedit. Fl-
 perennis, sed haud navigabilis est. F-
 quidem Dionysius: quem miror ex-
 quòd ait, non esse navigabilem, cu-
 jam tam exilis sit, ut ad irrigandos h-
 tos totus consumatur. Itaque arbit-
 partim terræ motibus, quibus obno-
 est regio Constantinopolitana, par-
 subterraneis subductionibus in regi-
 hortum attenuatum esse. Nunc in
 loco vicus est longus, aquis abunda-
 quò Constantinopolitani frequen-
 secedere solent, ut maris & terræ d-
 tiis fruantur. Rectè appellatus hic lo-
 Cubus Canopi, sive quia Aegyptiorum
 Plato *κνβείων* inventum esse dicit;
 Canopum mollioris remissionis A-
 priis ludus erat; sive quia Byzantii
 loni Attici mores sequebantur Atti-
 rum, unde oriundi erant. Attici eni-
 maximo studio *κνβείων* amplecteb-
 tur, ut etiam in ædes sacras congrega-
 taxillis lusitarent. Hunc locum ju-
 G

Agian Parasceven, in Imperatore Iustiano divi Laurentii appellatum fuisse existimo, ab eodem divi Laurentii in hoc suburbano constituta, quam Procopius antea ignominiosam & obscuram, tradit Iustinianum splendide & præclaram reddidisse, in sinistra sinus parte sitam è regione divæ Mariæ in Blachernis. Nunc neutra ex utraque funditus enim utraque eversa est, exceptis fundamentorum exilibus vestigiis. Procopius obscure locutus videtur, potest, cum ait Laurentianam in sinistra sinus parte sitam fuisse, & addit, quorum ratione ingrediuntiumne in sinu, an egredientium: illam appellavi dextram, habens ostium egredientium, & naturalis ostii principii, quod nascitur à Bosphoro non ab ostiis fluminum, ubi Sinus constituitur. Ultra templum divi Laurentii Procopius scribit, Prisco & Nicolao dictam ædem Iustinianum ex integro confluxisse, ubi Byzantii loci amore capti primum versantur, partim loci amenitate ducti, partim venerantes dictam ædem decoram, quam longè in mare Rex vim impetui maris afferens constituit.

*De Regio Navali, & de locis antiquis
quos olim fuerunt, ubi est
nunc navale.*

Post vicum suburbanum Canopicum sequitur viretum regium; quod olim partem fuisse Canopi existimo, ex locu situ, & ex auditione senum, testimonium, priusquam id constitutum esset Constantinopolitanos frequentes secedere solitos ob loci amœnitatem. Amplius decem stadia circuitu computatur. Eius media pars posita in maxima planitie, altera in colliculis & vallisculis sylva cupressorum, arborumque fructiferarum adumbratur, ut regia circumfusis arboribus circumfusa à præteritæ vigantibus non perspiciatur. Distinctum est viis, & herbis constitutum, ordine, quo cætera vireta, quæ cupressos non obliquis ordinibus in quindecim dispositas, sed secundum vias habent directas in ordines rectos. Viretum ora maritima, parietibus clausa medio angulatum mucronem agit, procurrentem in sinum, velut linguam, cum viretura, tum magis opere productum: quo extremo ædicula in Sinum emittitur velut specula, sub publicis sustentata, quibus velut clathris pisces subeunt in piscinam proximam. Hujuscemodi ædicula

undique fenestratas Turci *Sardaca*
 cellare solent, quæ vel in locis emi-
 nentibus, vel undique patentibus, ut
 in medijs domorum areis, aut in earum
 latibus velut *Meniana* construere so-
 lent, aut quadrata, aut hexagona, aut
 octogona, aut ligneis testudinibus, aut
 sphaeris præclare laqueatis, & Per-
 pictura collucentibus. Illa ædicula
 dicitur flexus à nobis jam excursus; inci-
 ditque alter, finitus *Sycarum Promon-*
io. Recessus intimus, abductus in
 hoc medium flexum, cuneatus est: de-
 inde molliter dilataratur in longitudi-
 nem octo stadiorum, occupatam trire-
 mium regiarum sicco Navali loculato.
 In enim triremes centum & tredecim
 stridum subductæ existunt, ut toti-
 in ædificiis, velut loculamentis con-
 ius separentur, clausis ab utroq; la-
 te parietibus, tectum imbricatum su-
 mentibus à fronte, à tergo apertis, præ-
 habentibus Sinum, à tergo murum
 udentem totum Navale. Is, cum ve-
 lem *Byzantium*, ex crudis factus erat
 erculis, post ex lapidibus cœmenti-
 atque inter loculamenta & murum
 ditæ sunt cellæ usibus triremium ac-
 modatæ; etiam addita ædificia ar-
 mentaria, plumbo tecta. Supra Na-
 lis partem, quæ pertinet ad occasum,

eminent colliculi, valliculis distincti
 sti sepulchris Turcorum & Iudæorum.
 A medio Sinus & Navalis flexu, v
 nascitur pergens à Meridie ad Sept
 triones; cujus ima planities ad libel
 æquata angustior non est quadring
 tis passibus; neque ubi in valliculas
 nuatur, latior sexcentis. Ejus marita
 pars, attingens Navale, habitatur
 quenti vico, quem vocant *Cassin*
Jam; à Satrapa, qui in eo loco am
 thermas construxit plumbo tectas, a
 rio marmore constratas. Reliqua v
 planities tota confita est hortis ubi
 bus. Per hanc mediam fluvius, sed h
 perennis, fluit. Olim perennem fl
 existimo; nunc partim permultis j
 bus puteis usque ferè ad labrum ple
 partim aquæductibus & terræmot
 exhaustus, cursum æstivum perpet
 nequit. Vallis latus, quod efficit c
 Sycenus, editum in altitudinem sep
 gentorum passuum, tegitur sepulc
 Turcicis, quæ ornant stetæ lapideæ
 virentes sylvæ cypressorum. Alter
 vallis latus ad Solis ortum pertin
 proclivius quidem, sed non altius c
 dringentis passibus, continens se
 chra Iudæorum, tecta aut mensis
 deis, aut carinatis operculis. Hæc v
 cum processit quatuor stadia in lo

linem, objectu duorum collium, sin-
 orum vicos singulos habentium,
 aditur in treis valles, pratis, hortis,
 meis cultas: quarum duæ extremae ma-
 res, quæ in valliculas quatuordecim
 terciduntur, desinentes omnes in
 rsum perpetuum, alias flexuosas, alias
 rtuosas: id quod efficit Navale tutius
 entis septentrionibus. Palustrem fuis-
 olim hanc vallem & nemorosam,
 njicio ex Dionysio Byzantio. Post, in-
 nit, Cubos Canopi, est palus habens
 dices sub aqua latentes, claudens Si-
 um, ubi est receptaculum piscibus ca-
 endis aptum, faxis concavis ad ipsos
 troitus obviam procedentibus, in
 tæ delabuntur pisces noctis tenebris
 trantes. Post paludem sunt Chæragia
 uncupata, à rebus, quæ ibi sunt, no-
 minata: quoniam apri ex montibus de-
 cendentes, ad hæc loca abacti, à vena-
 oribus fraude capiuntur. Omne enim
 linus latus vento Noto objectum, syl-
 ris plenum erat. Ex his Dionysii verbis
 percipio, vallem illam palustrem fuisse,
 tunc exiccata est, vel exædificationi-
 bus, vel agriculturis, vel puteorum co-
 pia, vel aquæduëtibus, atque omne Si-
 nus latus vento Noto expositum, ab
 arboribus nudum est, nisi manu satis.

CAP. V.

*De Isthmo Ceratini recessus: de sepulchro
Hippothenis: de Sycis, & delubris
Amphiarai.*

DEinde Dionysius addit secundum locum, ad quem desinit recessus Ceratini Sinus. Incipit Isthmicum promontorium apertam jam & multo Propontidem prospiciens, in quo sepulchrum Hippothenis extat, herois Propontidis, à quo locus nomen adeptus, quod Isthmicum promontorium Dionysius dicit: id intellige esse collem quo nunc situm est oppidum, nunc nomen Galata. Nam si à primis faucibus Ceratini Sinus lineam duceres ad eundem recessum intimum, in quo antea regionem Navalem esse, intra lineam intraderes collem Galaticum: ex cujus jugo prospectibus multa aperitur Propontidis. Post Hippothenem, inquit Dionysius, locus est appellatus Sycodes, à similitudine & pulchritudine ficuum arborum: quidam curiosiores dicunt, primam ficum arborem ibidem natam esse. Locum hunc cum declarabo, Syonam Regionem Decimam tertiam Urbem ostendam esse Galatam, quam olim promontium appellarunt Sycas, post Justinianum: postremo Peram, sive Galatam.

In

De Dionysius persequens suum anam
 m, ponit Amphiarai delubrum,
 ad Byzantii Megarensium coloni
 struxerunt, memoria & honore
 sequentes Amphiaraum Oicei fi-
 n. Amphiaraum cum cæteri Græci,
 a Megareses honorarunt, Deum
 haberent: atque ab ejus solo, in quo
 humatus, oracula peterent.

CAP. VI.

*adibus Diana Lucifera, & Veneris
 Placidæ, & de loco Ostreode, & Me-
 topo, & de ara Apollinis.*

Ost, inquit, Amphiarai delubrum
 est Syphas locus, Auletes nomina-
 ti. Is unâ cum aliis colonis Byzan-
 tum deductus fuerat, cui Apollinis ars
 dicitur nominis memoriam. Inde est
 nomen, is est jactus, ad piscationem hy-
 bernam percommodus loci natura, in
 quo est templum Dianæ Luciferae, &
 Veneris Placidæ: existimatur enim lar-
 ventorum commoditatem, eosque
 turbulentos placare. Deinde est locus
 ostreodes, à rebus, quæ ibi fiunt, no-
 minatus. Maris enim vadum ostrea-
 rum multitudine exalbescantium con-
 statum fit perspicuum aspicientibus;
 maxime in tranquillitate & quiete ven-
 torum. Hic autem locus semper alit,
 H 5 quòd

quòd impendatur, & in communem
 feratur. Est enim luxuriosus locus
 nerationis ostrearum, contendit
 cum earum piscatione. Ostreoda loc
 excipit nuncupatum Metopon. I
 sub aspectum Urbis subiectum est: a
 cit enim Bosporium Promontorium
 Nomen invenit à figura. Nam ex co
 tinentis parte planum est terrenis
 mulis; ex parte maris, declive & p
 ceptus: non tamen divini testimonii
 pers est; etenim apud ipsum colitur
 pollo. Ex his Dionysii verbis scio
 Metopon esse frontem ante Urbis o
 los positam, quam prius nisi cognit
 habeamus, assequi nequimus, intra
 oppidum Galatam, an paulò, an loc
 extra Galatam fuerint templa Amph
 rai, Dianæ Luciferæ, & Veneris Pl
 dæ, & locus Ostreodes. Cùm igit
 nulla pars Europæ posita sit ante o
 los Byzantii, nullaque rectè intuea
 promontorium Bosporium, nisi co
 nascens prope portam Galatæ, cùm e
 frons tota subiecta sit sub aspectû p
 montorii Bosporii, patet illum esse
 quem Dionysius appellat Metope
 Græci hujus ætatis appellant *Acr*
 [*Spantoninam aut] Spandoninam. q*
 quàm sit in conspectu Byzantii, B
 Soleimanus declaravit, cùm null
 ali

non ob causam id usurpavit longo vi-
 um, quàm ut in conspectu suo colles
 eret sylva virenti vestitos, & ut ex-
 eret oculos id incolentium despi-
 otium in claustrum sui Palatii in Pro-
 orio Bosporio siti. Quale illud
 sit, subjungam. Ex duabus parti-
 mari alluitur, ab ortu Solis Bospo-
 à Meridie Sinu Ceratino: interiùs
 septentriones recedit, quàm collis
 tinus, quem antiqui Sycenum ap-
 abant: ut velut de industria cedere
 atur colli Syceno. Ne illi aspectum
 s Orientis tollat, duobus cornibus
 minet; uno in Sinus ostium, altero
 ortam Sycenam. Triplici latere de-
 mitur, primo in vallem, qua claudi-
 ab occasu, quaque separatur à colle
 eno, vineis, hortis, ædificiis plena,
 nenti in planiciem, quæ ante por-
 Sycenam explicatur, in qua jacent
 borum marmoreorum magni acer-
 simulque magna multitudo machi-
 um bellicarum, unde porta nomen
 et: ubi thermæ & officinæ fabriles
 lium machinarum bellicarum. Al-
 am Promontorii latus demittitur ad
 ridiem, totum objectum oculis ve-
 is Byzantii, valde proclive, ut ejus
 sensus gradibus, aut anfractibus mo-
 tur: usque ad mare pronum dejici-
 tur,

tur, ut littus sit excelsum, præceps, p
 ruptum. Lateris media pars intus
 scit duobus tumulis ab infera parte
 cipitibus, à supera explicatis in pla
 tiem leniter assurgentem ad prom
 torii fastigium, porrectum in longi
 planitiem. Ora maritima, sub ho
 tus subjecta, producit in longi
 nem mille passuum: quorum quad
 gentæ Sycenæ portæ propinque
 patent in latitudinem quinquag
 passuum, ubi communis ambul
 suburbana platanis adumbratur, in
 olim ædes Divi Constantini, cujus
 perfcies nunc non extat: duntaxat
 dibus lapideis in fornicē subterrane
 Græci descendunt ad portionem ad
 fontanæ Constantino sacræ. Reli
 oræ maritimæ pars tota proclivis;
 cepta via humano opere explan
 Tertium Promontorii latus, simil
 valde proclive & præceps usque ad
 tus, vergens ad Solis ortum, intus
 promontorium Asiæ Damalicum,
 Bosphorus contendens ad occasum
 citur ad Meridiem. Ex antedictis
 parer, Metopon esse, aut totum Prom
 montorium, aut ejus partem emin
 tem in primas Sinus fauces, quam
 gò appellant Acram Spandoninam.
 totum Dionysius intelligit, existim
 de

nemus Bolum, templa Dianæ & Veneris,
 locumque Ostreodem fuisse intra
 urbem Galatam; eamque urbis partem
 comprehensam fuisse intra locum
 eodem, ut non videtur ex antiqua
 regionum descriptione Urbis, ponente
 latere Galatæ meridianæ Sycenam
 regionem, quæ etiamnum cernitur in
 Galata propriis muris clausa, op-
 erata Constantinopoleos valli, in qua
 est trajectus Sycenus, Galatæque
 vergens ad Solis ortum post Syco-
 nem fuisse, quod incipit ab angulo div-
 ersæ, quo Sinus tendens ad occasum
 orientalem, flectitur ad occasum ferè
 septentrionalem, quoque finitur recessus,
 quoatur à promontorio Spantoni-
 ca, longus duo millia passuum, quo-
 rum octingenti intra urbem, iactus hy-
 druntinæ piscationi aptus: videtur angu-
 stus soli expositus, à ventis septentrio-
 nis reclusus, in quo hodie spectantur
 tres ædes sacræ, quarum unam Franci
 appellant Divam Claram: alteram
 ædi Photinen, quasi Phosphoron,
 non sine antiqua ratione, quoniam hinc
 et ædes Dianæ Phosphori, & Veneris
 Phosphoridæ, quæ etiam Phosphoros, ea est
 Phosphora, nominatur. Nam primi illi
 propagatores religionis Christianæ, quò
 aliis nationes à cultu antiquorum
 deo-

deorum ad verum pietatis cultum
 latim abducerent, veramque reli-
 gionem illos colere assuefacerent, sub-
 titulis quibusdam deorum nominibus nova in-
 xerunt Divorum nomina. Suidas
 ait Constantinum Regem Romæ
 filium Leonis Isauri Iconomachi Viti-
 rem coluisse, eique humanas victimas
 mactasse in regione Urbis Peræa
 divæ Mauræ templum esset, quod in-
 molitus, locum effecit homicidiarum
 quem Mauram nominavit, in quo
 æte pueros sacrificabat. Existimo in
 ædem primò appellatam Phosphori-
 à Diana Lucifera, deinde Photinæ
 post Mauram. Vide, an sit vitiatum
 nomen Suidæ, habens Sanctæ Mauræ
 Sancta Photina. Nam cum Icono-
 machus Constantinus imaginum cultum
 oppugnaret, verisimile videtur ædem
 divæ Photinæ contumeliose appellatam
 Divæ Mauræ: nunc nemo est, qui
 dixerit, aut legerit in regione Urbis
 Peræa divæ Mauræ ædem fuisse, sed
 taxat Photinæ. Adde, quòd littora
 contraria multa de paritate & similitudine
 inter se contendunt, ut duæ Cyane
 ut duo angustiæ fana, ut alia plura
 que, ut littus Divæ Photinæ fortassis
 ideo ædem Dianæ Phosphori habet
 quòd sit è regione Phosphorii portus

rario littore siti, ex eo appellati,
 illic Diana Phosphoros lucem By-
 zantiis attulerit contra Philippum Ma-
 cedonem cuniculis Byzantium oppu-
 nitatem. Venus verò Placida non
 modius collocari potuit, quàm in
 littore, ubi Bosporus labitur placi-
 da & silens: in qua parte regionis Pe-
 constantinus Veneris cultor cole-
 renerem melius potuit, quàm in an-
 tiquissima Veneris æde. Iam cognitis
 Dianæ Luciferæ, & Veneris Pla-
 cidæ, & Metopo, judicare possumus
 eodem locum fuisse inter ædem
 Photinæ, & primas radices pro-
 montorii Spandonini; præsertim si id
 intelligit Dionysius Metopon-
 : quamvis ostrearum piscatio fre-
 tius hodie exerceatur à Sycarum
 ad finem promontorii Metopici,
 ulterius ob vadum maris purga-
 & apertum, in quod sparguntur
 disseminantur quotannis ostrea in-
 , non, ut olim falsò acceperam,
 atque disrupta. Tamen ante-
 am esset littus subjectum sub partem
 pidi Galatæ objectum Orienti, ostrea-
 piscationem copiosam præbere
 tuit. Postea verò quàm hujus litto-
 pars vadosa ædificata est, pars quo-
 ic, aut obruitur projectis oppidi pur-
 gatio-

gationibus, aut frequentium navium
rum stationibus occupatur. Pisci-
ostrearum nunc minus exercetur
hoc suburbano littore, etiam nusquam
albescente ostreis sua sponte proveni-
entibus, non autem seminatis, ut
narrantur circa promontorium Me-
cum quotannis in hunc modum. In-
steaquam Græci à piscibus sanguineis
piscibus suam longam abstinendam
sustentarunt ostreis luculentis quibus
sed sanguinis, ut ipsi putant, caris
bus, ex locis paulo remotioribus ab-
be naves ostreis plenas ad hæc loca
ritima Vrbi propinquiora adducunt
atque in mare palis abjiciunt ostrea
integras, non disiectas, ut mendaces
quidam monstrosarum narrationum
fictores in Italiam sparserant & di-
minaverant, ut me imprudentem
ceperint, ut vix cum venissem By-
tium, prudens factus, à peritis pisci-
ribus dissuaderi potuerim imperitoriam
opinionem jamdudum confirmatam.
Ex illa igitur sparsione & disseminati-
one fit, ut quotannis ostrearum generum
renovetur, luxusque morum Græcorum
redintegretur. Sin autem mare
totum promontorium intelligit Me-
pon esse Dionysius, sed solam promon-
torii linguam eminentem supra promon-

us fauces: tum conjectare possumus
 eodem locum occupasse oram ma-
 nam alluentem Urbis latus Orienti
 versum, & radices promotorii Span-
 dini spectantes ad meridianam cœli
 tionem.

C A P. VII.

*Aiantio & Palinormico, & templo
 Ptolemæi, de Iasonio, & luco Apolli-
 nis, & de aliis antiquis locis.*

Ad redeo ad Dionysium: qui à Me-
 topo deinceps ita anaplum persequi-
 . Post, inquit, Metopon, est Aian-
 nomen adeptum ab Aiace Tela-
 one, quem propter quandam vaticin-
 ionem colunt Megarenses, ex insti-
 o eorum, qui deduxerunt coloniam.
 le prociens præcipitium conversum
 mare nominatum est Palinormicum
 secunda applicatione. Postquam enim
 loniæ deductores ad eum locum na-
 primò appulissent, ex eoque solvis-
 it, rursus ad eundem locum reverte-
 at. Paulò supra præcipitium Palinor-
 con existit templum Ptolemæi Phi-
 lelphi, quem Byzantii æque ac Deum
 nerati sunt, quòd ex ejus in urbem
 imi magnitudine fructum magnum
 cepissent. Etenim Byzantiis Ptole-
 zus in Asia regionem, frumentique
 I mul-

multas myriades, & sagittas, & pecunias dederat. Deinde est locus dictus Delphinus, & Charandas. causa nonnum hæc est: Vir Chalcis nominati genere Byzantius, scientia citharædi nullis summis citharædis inferior, cum Orthium carmen caneret, Delphinus ex pelago extitit, seque ad audiendum erexit cantilenæ impetum, maritimoræ insistens, extra mare eminens, aspectum sublimem gerens, ut vehementer cantu impleretur, ob audiendi studium nihil à vadi commotione læsus: cum autem Chalcis canere desinebat, Delphinus mare subibat, ad locumque consuetum redibat. Charandas pastoriscola, sive invidia, atque odio in Chalcidem, sive avaritia incitatus, Delphinum insidiatus est sensim ad maris oram labenti, eumque sublimem accedente interfecit: non tamen piscatione perditus est. Chalcis enim suam audierem magnifica sepultura affecit, locis nomina Delphinum & Charandam imposuit; illum donans honoris memoria, hunc ignominia. Postea Acra in brevem recessum insinuat Basis ipsius & radix Petra in fune Thermaestis appellatur. Post hanc ipsa littus Noto vento apertum nominat Pentecontoricon à navibus quinquaginta

remos habentibus ad littus id ap-
 paret. Scytham enim dicunt nuncu-
 tum Taurum ex suis sedibus migran-
 tem huc appulsum fuisse, atque ad Cre-
 tensem navigasse, Pasiphaën Minois filiam
 intrasse: unde nata fabula amoris, &
 Minotauri ex ipso procreata. Deinde suc-
 cessit Iasonium, ex eo nomen adeptum,
 ad Iasonem navigans ad Colchos, illuc
 impulsus fuerit, ubi est nemus profun-
 dum Lauri plenum, atque Apollinis:
 vicus autem longum, omne ventis oc-
 cidentis & meridianis expositum. Vbi
 ostendero Iasonium esse vicum,
 quem Græci hodie vocant *Diplociona*,
 Latini *Bifitas*, facilius percipietur Aïan-
 tum, templum Ptolemæi, Delphinum
 Charandam, petram Thermastin,
 & tecontoricon loca sita fuisse inter
 Metopon & vicum Diplociona. Ea ut
 magis perspicua fiant, prius pergo ex-
 aminare situm reliquæ oræ maritimæ,
 & continuare inter miseram ad pro-
 montorii Metopici mucronem præci-
 pitem & præcilum usque ad mare, via
 intermixta intermissa humano opere ex-
 aminata, jactis in mare vadosum & sa-
 rum ædificiis, aut molis substructio-
 nis, ubi finitur longus flexus à pro-
 montorio Clidio inchoatus. Ab illius
 mucrone seu rostro passus tre-

centos progressus, incidi in vallem
videntem Metopicon promontorium
à colle, in quo est suburbanum A
Bassæ, cujus imæ radices maritima
porriguntur in passuum longitudinem
circiter octingentorum: quorum passuum
quadringenti maritimam habent
nitiam patentem in passuum circiter
quadringenta latitudinem. Suprà
pendent clivi, imi quidem præcipites
ferè directi in altitudinem ferme ce
narium passuum: inde à medio colle
sumum verticem exiguè proni: a
liqui quadringenti planitiem ma
mam non habent, sed clivos à manu
supercilium collis præcipites; ex
imam planitiem valliculæ mediæ im
clivos interjectæ, quæ medium A
viretum, perennibus fontibus irrigu
secans, cingitur duobus tumulis præ
cipitibus & præruptis, altero emine
suprà Scalam commercii, ubi fun
menta videntur antiquæ molis, partim
sub aqua delitescencia, partim fr
mare extantia, quæ piscatores vocant
Caridata: nescio an quasi fortasse C
randam à Dienysio nuncupatam.
terro tumulo præcingitur usque ad n
præcipiti atque imminente in vall
qua à septentrionibus clauditur,
juxta litus ducentos octoginta passuum

à septentrionibus clausa colle radi-
 precipites agente, & propagante ad
 usque latas centum passus. Ab ea
 initio ora maris, quæ tendebat à
 promontorio Metopico ad cœli partem
 mediam inter Ursam & Aquilonem,
 tenditur ad ortum æstivum. Iam val-
 le & collem occupat regius hortus,
 cuius circuitu quatuor millia passuum com-
 pletur, virens sylva cupressorum arbo-
 rumque frugiferarum, *Carabolus* voca-
 tur à Satrapa illius constructore: quem
 dicunt piscatores obruisse maris recessu
 insinuatum in imam horti vallem,
 & tam à septentrionibus colle, radices
 ruptas & saxneas usque ad mare spar-
 sisse. Sub his radicibus Dionysius po-
 nitur petram Thermastrin. Nam,
 ipse ait, hæc Acra insinuabatur in
 recessum; & post eam littus
 Noto vento apertum: quæ aut ex-
 istat; aut, si nunc extat, non agno-
 scitur. præsertim si Dionysius Acram
 non intelligit esse promontorium, sed
 simpliciter oram maris, quæ tota ab
 hoc loco ad collis Metopici promonto-
 rium alluitur mari vadoso, crebris pe-
 nis supra aquam eminentibus incolca-
 tis. Earum quænam sit Thermastris,
 æternoscere difficile est, jam tot seculis
 ora maritima immutata, aliis saxa
 I 3 litto-

littorea excidentibus, aliis imos
 lium clivos explanantibus, aliis si
 vallium obruentibus. Hæc commu-
 tio me impedit, quò minus judicare
 deam, an Palinormicon fuerit ju-
 collis Metopici promontorium, an
 radices collis eminentis in Scalam co-
 mercii. Hoc unum arbitrari possit
 Palinormicon fuisse secundum radice-
 alterutrius horum collium. A vallibus
 regii Horti, ad quam conjectavi fuisse
 Thernastin petram, ora maritima
 dirigebatur ad septentriones, sicut
 ad plagam cœli mediam, inter solstati-
 lem & æquinoctialem ortum: in
 plaga longi latique horti Rostanni
 sæ, & Anobarbi regis classi præfixa,
 ejusque sepulchrum juxta littus situm
 circumclusum ædicula rotunda
 nente in convexum, tegulis plum-
 testa. Ædiculam area quadrata circum-
 septa muris, platanis, & populis ad-
 brat: & ne maris fluctus mortuum
 ratam submergant, quem vivum
 mergere non potuerunt, cum aliis fuisse
 littus muniverunt, tum duabus
 lumnis marmoris Thebæi terram
 collapsis, à quibus stantibus vicin-
 cus proximus appellatus est Diploci-
 constitutus in maritima planitie, cui
 plurima pars patet in latitudinem

d

gentorum passuum, & ampliùs,
 in insinuat in duas valles, quarum
 una diffunditur in planitiem septin-
 gentis passibus longiorem, hortis col-
 lentem, fontibusque perennibus
 imque collinis vineis, & agris fru-
 ntariis cinctam, in qua est vicus Di-
 cion, ubi olim fuisse Iasonium, aram
 e Apollinis, & lucum profundæ lau-
 ræ conijcio cùm ex eo, quòd situs hic
 us est in littore longo ventis meri-
 nis, occidui-que exposito, ut ait Dio-
 scorus, tum ex ejus ordine narrandi
 te dicta loca, & consequentia. Lo-
 m, ubi fuit ara Apollinis, & magnus
 us laurorum, vero proximum vide-
 re eum fuisse, quem posteri appellā-
 nt Daphnen, cujus meminit Stepha-
 nis. Daphne, inquit, insana, portus est
 xta os Ponti, in dextro littore con-
 tutus navigantibus ad Pontum: in
 sinistro verò ascendentibus ad anaplum
 tat suburbium Daphne nuncupatum,
 tod etiam appellatur Seigium ex Pro-
 pio, aliisque scribentibus, anaplum
 le ad promontorium Estias, hoc dū-
 xat assequimur, Daphnen suburbium
 le inter Byzantium, & promonto-
 um Estias: nulliusque scriptoris tra-
 ctione propiùs accedi potest ad cogni-
 onem Daphnæ, quàm ex his, quæ

modò Stephani & Procopii attuli. verò Dionysius ad ipsius notionē aut quàm proxime perducit. Quis fortasse objiciet, in hoc sinistro locum fuisse item Daphnen Medæ, quam istea ex Dionysio ostendam fuisse locum nuncupatum Senem marinam & promontorium Estias, in valle qua etiam nunc visuntur rudera Demetrianæ; dubiumq; sibi atque controversum videri dicet, utra Daphne fuerit suburbium Byzantii. Mihi propius videtur, Byzantios Daphne aramque Apollinis coluisse & frequentasse, quàm Daphnen Medæ Phariacidis. Cultus enim deorum loca in frequentia efficere solet. Ut enim triochia Daphnen suburbium frequentans effecit nobile & maximum cultum Apollinis Daphnici; ita Byzantium Daphnen, aramque Apollinis frequenti cultu effecit suburbium in planitie Diplocionis ampla, cum Urbique vicina, vitibus & vitiis collibus cincta, potiùs quàm in valle cula Demetriana angusta, undique asperis collibus circumclusa, non exadificata, longè ab Vrbe remotior quàm Diplocionis planities, in quo potius credendum, quàm in valle Demetriana, fuisse suburbium Daphne.

uterea conjicio ex historia Evagrii,
 rantis Mammianum insignem sena-
 em in Daphne suburbio construxit.
 Antipharon è regione balnei publici,
 quo statuta esset Mammiani ænea
 tua. Antipharon appellatam arbi-
 r, ex eo quòd sita esset contra Pha-
 n, quam Marcellinus dicit fuisse By-
 atii in promontorio Chrysocera
 neupato, quod Dionysius appellat
 sporium. Illa si fuisset constituta in
 lle Demetrianæ, non Vrbi adversa
 sset, sed prorsus ab Vrbe averfa, lon-
 posita extra conspectum Urbis im-
 ditum intermedio colle excelsò Cli-
 o appellato. Agathium historicum
 burbanum habuisse in vico Daphne,
 njicere possumus ex ejus Epigramma-
 inscripto in hortum maritimum:

Εἰς κήπον τῷ Δάλιον.

Ἔξοι ἐμοὶ Δάφνης ἱερὸν κλέπεις, ἐκθ-
 ρι Πόντις
 Κεῖμνον, ἀρξάλης κάλλι. Ὁ ἐρημο-
 σύνας.
 Ἰθάδε γὰρ νόμφαι δένδρ' ἰπιδες, αἴτ'
 ἐν Πόντῳ
 Νηρείδες, ξυλωθέντες σιωηλυσίλω.
 I 5 A' μφ'

Ἀμφ' ἐμὲ γὰρ μάγναντο· δίκαιο
 κυανοχαίτης,

Καί με παρ' ἀμφότεροις μέγαν
 ἔθηκεν ὄρον.

Si Agathii poemata, quæ inscrip-
 tura daphnica, nactus fuisset, scrutatus
 diligenter essem, num à suburbio Daph-
 ne daphnica sua poemata appellav-
 erit. Ex hoc Apollinis luco tripodem il-
 lum factum fuisse verisimile videtur, cum
 Sozomenus meminit. Cum tempore
 Valentis Imperatoris, inquit, Hellespontici
 quosdam in Philosophia præstantes
 habitos, religionis Christianæ incrementum
 ægrè ferentes, scire studentes, quis
 illi successurus esset, omnibus variis
 nationibus exquisivisse: denique tri-
 podem ligneum ex lauro confecisse
 nomini- bus, & verbis, quibus solio-
 rant, peregrisse, ut comprehensione
 terarum secundum unumquodque
 mentum sub machinatione tripodis
 vaticinationis significantium dem-
 strarent nomen Regis. Cùm autem
 inhiarent Theodoro Hellenicæ religio-
 nis, viro in aula regia præclaro, in re-
 litari eximio, Theodori nominis lito-
 rum compositio accedens usque
 delta decepit Philosophos, ut qui
 mox Theodorum regnaturum spe-
 re

Etenim hoc facinore patefacto, Valens exacerbatuſ eſt, ut juſſerit apprehendi Theodorum & tripodis ſciſces: imperaritque illum quidem vivum exurendum, illos verò ſecuri feſtos eſſe: adeoque Valens effreni irarſit, ut etiam in eos, qui Philoſophi eſſent, ſed ſimili veſte atque Philoſophi uterentur, cædes proceſſerit.

C A P. VIII.

De Rhodiorum portu, & de Archio loco.

Oſt Iaſonium lucumque Apollinis, Dionyſius anaplum continuans, portum Rhodiorum τὸ Περὶβολον, ad quem ventibus naves alligabant Rhodii, evitantes maris tempeſtatem. Cujus, idem ſcribit, tria ſaxa ad ſuam ætatem ſervata extitiſſe dicit; reliqua per multa temporis vetuſtate cecidiſſe. Hunc Peribolon fuiſſe, ut exiſtimem eo loco, quem hac ætate piſcatores nominant Rhodacinion, non modò nominis ſimilitudo, ſed etiam Dionyſii modo narrandi antecedentia & confequentia me adducit. Hoc enim proprium habet imperitum vulgus, ut nomina locorum, quæ non intelligit, imitatione literarum in alia nomina aliquid ſibi notum præſertim ridiculum

lum [significantia] derivet. Dicax enim
vulgus & ridiculum esse solet, praeter
tim Græculum, quod omnia non
finire gaudet hac terminatione ad
quam literati solent attenuare, & de-
nuere in *ion*, vel *arion*: ut $\Psi\omega\mu\acute{\alpha}\sigma\iota\varsigma$,
 $\mu\iota\omicron\nu$, $\omega\acute{\alpha}\iota\varsigma$ $\omega\alpha\iota\delta\acute{\iota}\omicron\nu$, vel $\omega\alpha\iota\delta\acute{\alpha}\iota\epsilon$
vulgus $\Psi\omega\mu\acute{\alpha}\chi\iota\omicron\nu$, $\omega\alpha\iota\delta\acute{\alpha}\chi\iota\omicron\nu$: sic
 $\delta\acute{\iota}\omega\nu$ $\nu\epsilon\acute{\omega}\nu$ detorsit in $\rho\omicron\delta\acute{\alpha}\chi\iota\omicron\nu$ v
Hæc quidem nimium fortasse min
tim excussa, sed quæ indicent mag
depravationem antiquorum nomi
Iam verò quod Rhodacinion ap
lant, nihil aliud est, quàm saxum su
aquam eminent, ad alia saxa adnito
olim ad portuosæ molis substruc
nem in vadum dejecta. Distat quic
aliquot passus ab ora maris, at ab *Æ*
barbi sepulchro passus circiter sex
ros. Post Rhodiorum Peribolon Dio
sius ponit Archium nuncupatum
cum campestem, agri bonitate pra
tum, & vitium amantem, collibus c
tum circumfurgentibus, ad mare p
cedentibus: per medium eorum fluv
descendit in maritimam oram molle
& profundam. Hunc incoluit Arch
Thasius Aristonymi filius: qui cum
hoc loco urbem condere pararet,
Chalcedonensibus prohibitus est, n

tibus exædificatum locum contra
 re. Archias illis, qui cum eo solum
 illent, Aënon dedit habitandum,
 que nomen reliquit Archium. Ar-
 Thasius etsi locum hunc terra ma-
 præstantem delegerat, tamen quòd
 terita sede Byzantii hunc locum ele-
 et, non minus cæcus fuit, quàm Ar-
 as Megarensis, quem Pomponius
 la scribit condidisse Chalcedoniam.
 hium locum, esse vicum, quem nunc
 eci Agion Phocam appellant, situs
 se fert, constitutus in maritima pla-
 e vallis, in valliculas amplius quin-
 e divisa, patentis in longitudinem
 s minus duobus millibus passuum;
 latitudinem juxta mare circiter sex-
 torum: fertilis vitium & cerasorum,
 utroque latere collibus cinctæ pro-
 mbentibus ad mare: per quam me-
 m defluit rivus alveo prope oram
 ris profundo, utrinque ingentibus
 is munito: is æstate etsi perennis non
 it, tamen ejus gurgites perennes re-
 nt. Bonitate terræ incolæ dicunt hanc
 llem præstantiorem & fertiliorem
 lle Diplocionica iuxta vicum nomi-
 tum Agion Phocam, situm in illius
 llis planitie, ora maris mediocriter
 uosa portum efficit assiduis navi-
 is frequentem. Ora maritima inter
 Iaso-

Iasonium & Archium media passuum
 millibus amplius duobus in longi-
 tudine patens explanata est, partim e-
 rimis clivis collium impendentium
 in magnam quidem altitudinem
 rum, sed præcipitem & penè directam
 partim obruto oppressioque maris
 vis Ænobarbi, qui brevi tempore
 totam exædificarunt, portuosam
 effecerunt usque ad marginem
 magnarum navium capacem; por-
 tuaque ædificia, & continuos hinc
 substruxerunt in mari vadoso; mar-
 partem intra substruções inter-
 runt, quæ portus vicem præstat,
 scintæ crebræ piscium frequentia
 torum quotidie subeuntium, ex-
 tiumque.

C A P. IX.

*De Sene marino, & Parabolo,
 Calamo, & Byibia.*

Dionysius loca oræ Bosporicæ
 stræ profèquens, Post Archium
 quit, promontorium eminet, in ali-
 dinem præcipitem abruptitur
 dens ad mare, fluctus maris dens
 violentos, quibus crebris verbera-
 excipiens. In promontorii vertice
 nex marinus statutus est, quem
 ajunt Nereum, alii Phorcyn, alii

quidam patrem Semystræ, non
indidem navigationis, & demon-
stratorem Iasoni fuisse, ducemque an-
tarum Bosporiarum. Quidam va-
lentiades oraculum in somnio sibi
dedit posteris colonis Megaren-
si, oportere sacrificare marino seni:
in hoc loco publicè colitur Senex
marinus. Hunc Senem marinum sta-
m fuisse in promontorio, quod
nulli Historici, atque etiamnum
Græcorum appellant *Clidion*,
quor cum ordine Dionysianæ nar-
tionis antecedentium locorum &
sequentium, tum situ oræ mariti-
mæ, quæ ab Archio loco quadringen-
passus usque ad Clidion progressa
est, nullum littus
est, cui conveniat descriptio loci se-
marini, quàm promontorium Cli-
dion: quod ut melius noscatur, subji-
ciunt, quale nunc existit. Id præceps &
ruptum usque ad mare excipit suo
perone fluctus, ictusque maris adeò
vehementer, ut hi postremò ab ipso re-
ferti, deferantur juxta Asiam usque ad
Thraciam: littusque Europæum, non
plus excipiat fluctus Bospori descen-
tes per anfractus, sed à promonto-
Clidio velut clave claudatur, & pro-
cipit, nomen adepto ex eo, quòd
Byzan-

Byzantinis Bosporum claudere & re videtur. Bospori enim aspectus urbe Byzantio sursum versus juxta rus Europæum navigantibus non tet ultra Clidion, cujus clivus in altitudinem ducentorum passuum adeò pronus est, ut scandi non nisi anfractibus in latitudinem plus minus quadraginta passuum. brevi cervice lata sex passus dilata assurgens in altitudinem bis mille suum. Ab Aquilone cingitur insinuata in vallem Demetrianam altera parte cingitur valle, in edita altitudinem, in quantam promontorii jugum. Sed redeo ad nyfii anaplum. Marino, inquit vicinus est Περσέβολος: is est temerarius, nuncupatus à piscariis temeraria, incertaque, ob maris ritatem inæqualem. Fluctus enim ascendens in litus asperum, piscariis efficit temerarias, parum voti comites, & ferè frustratorias. Deinde Calamus, & Bythias: ille à Calorum multitudine, hic ab alta protamine promonteriorum circumfurgens nominatur. In ipso est laurus Mæetæ filix, planta, ut fama est. parallelus est collis sensim supinus clinans ad mare, nominatus

matris deorum. Ex his Dionysii
 is consequimur, Parabolon, Cala-
 m, Bythiam loca esse inter Clidion
 montorium, & promontorium,
 dens vallem Demetrianam ab A-
 one. Hæc duo promontoria sinum
 iunt leniter inflexum, in quo insu-
 seu scopuli, seu fyrtes, quarum una
 adosa & sicca, arenosa, paulum e-
 iens supra aquam, statio avium ma-
 arum. In hunc sinum desinunt duæ
 les, minor prima est, distans à mu-
 ne Clidii quingentos passus, in quo
 eruallo olim fuit Parabolos, nunc
 edificatus est. Ultra valliculam se-
 gentis passibus confectis, incipit
 ior vallicula, habens contra se tur-
 u vireti regii, in littore Asiatico sitam,
 minatam Phylacen: desinit in me-
 um sinus flexum, Demetriana nomi-
 ta ab æde divi Demetrii sita in clivo,
 si fons divo Demetrio sacer, exilis qui-
 am, sed perennis, scaturit ex alto spe-
 s concamerato hominum opere. In
 illiculæ maritima planitie porrecta in
 altum longitudinem circiter octin-
 entorum, existunt etiam nunc pauci
 alami, olim multi, à quibus locus no-
 minatus fuit: deinde Bythias, à quo ar-
 itor Bytharia, quorum meminit Eva-
 stus, cum ait Vitalianum usque ad no-

K

minatas

minatas Sycas incurfionem feciffere
 tra quem, in tentoriis verfantem ad
 cas defixis, Rex mifit marinum Syr
 Congressi igitur ambo exercitus (i
 prora habens Sycas, hic Constant
 polim) primò fe continebant, de
 post leves pugnas, inter duos exer
 prælium navale commiffum eft ca
 Bytharia appellata. Fugit Vitalian
 læfa prora, & magna parte exercitu
 miffa; reliqui fugerunt, ut nulli ho
 reperirentur neque in Anaplo, ne
 circa Urbem. Promontorium, quo
 Aquilone vallem Demetrianam ca
 dit, faxeum eminet in mare, in
 olim Baccam Ifidis fuiffè putò. Id in
 recedit, neque impedit mutuos aspe
 promontiorum Clidii, Estiarum
 ultra hoc promontorium eminenti
 flexum admittentium amplius tria
 lia paffuum circuitu littoreo com
 tentem, intra fe includentem duo
 nus, Demetrianum & Michaëlium
 vifos promontorio Bacchico.

C A P. X.

*De vico Michaëlio, & de promontorio
 appellato Estiis.*

A Promontorio jam dicto progres
 sexcentos paffus, perveni ad vicum
 Michaëlium, in maritima vallis pl

tum, lata juxta mare quingentos
 us, longa sexcentos: inde supra ma-
 nam planitiem vallis mille & qua-
 gentos passus in altitudinem erigi-
 tota validè angusta & proclivis cir-
 surgentibus collibus usque ad fluvii
 valde pronis, excepta semita hu-
 opere facta. Summa dilatatur in
 pestrem planitiem, ex qua nascitur
 ius æstate exilis, sed perennis, & qui
 ni anni tempore fistulæ quincuncia-
 ficere posset. Per mediam vallem
 abitur ad vicum Michaëlium, quem
 ceci hodie appellant *Afomaton*, ab
 olim nobili Michaëlis Archangeli
 itis incorporei, quod Sozomenus
 antinum Magnum tradit extru-
 e in Estiis aliquando nuncupatis, at-
 ex eo, quòd ibi Michaël Archange-
 apparuisse creditur, locum dicit Mi-
 chaëlium appellatum esse juxta me-
 um fretum Bospori, situm in dextro
 ere ex Ponto navigantibus Byzan-
 m, distantem à Constantinopoli iti-
 re marino stadia circiter triginta
 inque, terrestri circuitu septuaginta.
 a maritima, ab ortu ad occasum
 occurrens, in qua dixi situm esse vi-
 um Michaëlium, circuit sinum inti-
 um valde portuosum, usque ad mar-
 am magnarum navium capacem,
 K 2 quem

quem colles undique tuentur ab omnibus ventis, excepto meridiano, qui frangunt cursus rapidè incitati contra meridiem præcipitantes. Locum quem Sozomenus appellat nunc Michaëlium nunc Estias, Procopius appellat Anaplum. Duo, inquit, erant templa Michaëli Archangelo dicata, inter se posita, Bospori freto divisa: unum loco appellato Anaplo, in sinistro litore navigantibus ad Pontum Euxinum alterum in contrario litore, quod antiqui Πρόβος nominarunt, ex eo, existimo, quia litus multum projiciat ex hac ora, nunc autem nominatur Βρόχοι, temporis longitudine, accerum incititia depravante nomina. Et duo templa cum vetustate temporis cerdotes prospicerent ruinas editura metuerent eorum casu oppressum à Iustiniano deprecabantur instaurationem amborum ea forma, qua fuerat. Non enim ulla ædes sacra æficari nova, vel exolescens reædificari poterat, nisi ex pecunia regia, non modo Byzantii, sed ne usquam quidem eorum Romani Imperii. Rex his natus, utrumque à fundamentis demeritus est; quorum alterum in Anaplo ædificavit in hunc modum: Saxis in Ætis oram illam circumplexus ad tege

portum, littus maris in Forum
 transformavit. In hoc loco mare quie-
 re communicat applicationem navi-
 um, quæ mercatoris ad saxa injecta ap-
 pendentis merces ex transiris navium in
 forum exponunt. Aula post mariti-
 mum Forum ante templum sita est.
 Illic spatiantur, marmorum decore
 ornantur, & aspectu maris fruuntur,
 communibus auris excitatis tum ab
 spectu undarum, tum ex collibus im-
 pendentibus. Porticus in orbem ambit
 templum, solum ab Oriente intermit-
 tit sacrum adytum. Templum mille
 columnis variatur: tectum in tholo
 effertur. Quis pro dignitate
 operis enunciare posset elegantes
 columnas, & totius ædificii structuram?
 quis marmorum venustatem, quibus
 columnis & sola vestita sunt? quis auri mul-
 titudinem immensam, circa omne
 templum velut ipsi innatam, fusam?
 Sic igitur templum in Anaplo nuncu-
 to in hunc modum Archangelo cla-
 ratum est. In contrario littore pau-
 sis à mari distat locus natura quidem
 minus, compositione verò lapidum in-
 sum effertur. Hic Archangelo con-
 ductum est templum decore quidem
 cellens, magnitudine verò primum.
 Sic ex Procopio addere volui, ex eo

K 3

quòd

quòd in editis codicibus Procopii
habentur, tum necessaria futura ac
clarationem contrarii littoris. Ho
templorum etiam fundamentos
substructiones effoderunt, ut nih
his jam supersit, nisi ut in oculis ei
fossæ & scrobes effossarum substruc
num. Hoc loco Procopius restric
definit Anaplum, quàm Dionysius
scripsit Bospori Anaplum esse tot
navigationem ab urbe Byzantio
Pontum Euxinum. Similiter Step
Anaplum ponit in dextro Bosporo
tere, cum ait Chryso-polim esse pr
Chalcedonem in Bithynia, Anap
naviganti in dextra. Idem tamen
locis (sive Stephanicompendarius
molaus Grammaticus) restringit An
plum. Portus, inquit, mulierum esto
ca Phidalam inter Anaplum & C
sthenium. Vbi intelligit, Anaplum
aut ad promontorium Hermæum,
apud Estias. Scholia in Dionysium
ptorem orbis incerta, tradunt fre
Bospori angustissimum inter Cicon
& Anaplum. Verùm ubi Ciconium
suo loco explicabimus. Sed ne quis
cipiatur incitia illius, qui in libros
zomeni edidit Elenchos, dum Mich
lium locum, quem Sozomenus dici
se in locis quondam nominatis Et

er

erat esse Sosthenium, procul inde
 otum amplius duodeviginti stadiis.
 Estias alio loco esse non posse, statim
 astrabo, quàm ad promontorium,
 videns ab Aquilone Michaëlium si-
 n: ex Polybio. A promontorio, in-
 te, Hermæo, (quod infra ostendam
 ac appellari Neon castrum,) decursu
 pori convertitur in Asiæ oram, inde
 sus in Europam ad promontorium
 as. Qui norunt Bospori decursus
 ferri per anfractus alternos Asiæ, Eu-
 pæque, planè illi sciunt illos ex Neo-
 tro deferri in promontorium Asiæ,
 i molæ versantur; inde rursus con-
 ti in Europam ad promontorium,
 o excipitur nominatum à Græcis
 ega rheuma, cingens ab Aquilone vi-
 am Michaëlium. Quale autem sit Me-
 rheuma, & promontorium Estiæ,
 ionysius Byzantius apertius declarat.
 ost collem sensim supinum, inquit,
 romontorium protenditur multum,
 ortum insinuans, crasso præruptoque
 cursu boreales maris ictus propul-
 ins. Ab occasu enim portum præbet
 fficienti magnitudine, protectum à
 entis: reliqua promontorii pars exci-
 it fluctuum vim multam, audacem-
 que, & similem statuæ virili: nunc enim
 mare miscet & convolvit in orbem,

nunc impetus undarum in contra-
partem impellit. Multas naves vic-
nustas secundo vento currentes, re-
cessisse, fluctu oppugnante ventis.
Rursus verò ad saxa promontorio-
vertitur impetus undarum, & ex r-
atione velut avulsus & separatus,
lago contra pelagum ipse per se cur-
urgetur: unde fit, ut nautæ necessi-
beant iter pedibus conficientes, funi-
naves trahere, in quas fluxus mult-
incurfans, nautas vi agit, & retrah-
contrariam partem; metusque & de-
ratio subit, tanquam non iterum
randum sit: nonnunquam fluctibus
dentibus ad ipsa saxa crepidinis li-
ræ contendunt contra fluctus, firmi-
tes remos ad cautes, & vim maris in-
bent auxilio continentis. Postea v-
quàm colonix deductores promon-
rium Bosporium prætergressi, vider-
magnam multitudinem Barbarici
ercitus tenere oram maritimam,
quam descendendum erat, occupâr-
locum nuncupatum Estias, vacu-
custodibus, & Barbaris anteverteru-
Fuit enim illis compendiarie navigat-
at Barbaris longus terræ circuitus,
finus. Demonstrantur autem quæda-
semitæ, impressiones in saxis cano-
rum marinorum pedestri itinere ra-
di-

maximum fluxum prætereuntium. Hæc
 Dionysius rectè narrat. Vidi ipse
 saxa attrita longo cancrorum ex-
 cavata; ac si non vidissem, à vero remo-
 tum non existimassem, cancrorum for-
 mibus duris posse atteri saxa, cum assi-
 ditum pedum attritu formicas excavare
 vides, viamque facere videamus. Quæ
 cancrorum itinere terrestri Diony-
 scribit, Ælianus confirmat; sed in
 Bospori parte id fiat, non explicat.
 Thracio, inquit, Bosporo fluctus ra-
 di ex Ponto deferuntur, & angustis
 riuibus, ut cancos contra ve-
 nientes facilè evertere possint: quod
 cum cancri præsentientes, postquam
 pervenerunt, singuli in sinuoso quo-
 dam loco se tenent, simul & reliquos
 expectant, deinde in eundem locum
 congregati, adrepentes per præcipites
 rupes, in siccum ascendunt, & flu-
 vium vim evadunt, iter pedibus con-
 tinentes. Cum autem hanc violentiam
 sustulissent prætergressi sunt, rursus per
 rupes in mare recurrunt. Adverte
 in modò hoc promontorium Estias
 appellari, sed etiam magis propriè ma-
 ximam planitiem promontorio clau-
 ditur, ubi vicus Michaëlius, quem Sozo-
 enus sicum esse dicit in Estiis nuncu-
 tis, cui consentit Polybius, cum ante-

dictū promontorium appellat τὰ
 τὰς ἐστίας ἀκρογυαλίδια. quæ Per
 vertit promontorium *Estia* : rectius
 tisset promontorium circa *Estias* ,
Estiam , nisi hunc locum *Estias* in
 mero plurium appellarent Polyb
 Sozomenus , Dionysius Byzantius.
 cujus causis , quas affert , cur appel
 tur *Estiæ* , verisimilius videtur color
 deductores prætergressos promon
 rium Bosporium , cū vidissent ma
 mam multitudinem Barbarici ex
 tus tenere oram maritimam , ad qu
 descendere ipsi constituerant , clat
 appulisse in sinum subjectum sub
 nitiam vici Michaëlici , quàm ap
 cuisse ad ipsum promontorium imp
 tuosum. Ex antedictis jam manifest
 est , promontorium *Estias* esse id
 quod defertur fluctuum vehemen
 cursus , quem Græci hujus ætatis Μ
 ῥόμα propriè appellant , à max
 fluctu totius oræ Europæ : qui etsi p
 montorio refringitur , longèquē &
 lenter repellitur in contrariam
 tem , sæpe autem repulsus , sæpius
 sus impellitur , urgeturque à cont
 venientibus fluctibus , ut eorunde
 fronte , à tergo , à lateribus repulso
 colluctatio quædam vorticosa vic

etiam nullis flantibus ventis, qui
o promontorio repercussi, atque
volutati facere solent vortices non
ò in terra, sed etiam in mari. Ta-
hïc tanta est vis decursus præcipi-
tis Bospori, ut rapido cursu semper
sum secundum promontorium fe-
ur, ut navigantibus sursum versus
im sit in terram descendendum,
que funibus trahenda: partim re-
aditendum ad saxeam maris o-
Neque modò Cancris iter pedibus
piendum, sed etiam vidi Hamia-
piscium impetu fluctuoso gauden-
on celeritatem retardari: qui etsi ha-
s maximè internoscere solent, ta-
nusquam minus hamorum insi-
deprehendunt, quàm hïc, fluctibus
bediti: itaque frequentissimi ibidem
iuntur, reliquorumque piscium gre-
fluxu retardati pigrè ascendunt, ut
terdum ex terra, lapide, aut bacillo;
conto eos ex navi ferias, ac capias:
si tot, & tantas molas versare pos-
quot moletrina collocari possent
ta promontorii radices Orienti ob-
tas, tamen non collocantur, ne im-
diatur navigatio. Nulla enim navis
entibus ventis sursum navigare po-
t, nisi ex terra funibus trahatur, aut
lenti remigatione impellatur. Quale
autem

autem & quantum sit Esiacum
 montorium, quod tantos fluctus
 cit, profectò non in magnam aut
 rudinem editum, aut latitudinem
 tensum, sed humili, non latius quacu-
 gentis passibus, neque trecentis e-
 sius, neque circuitu octo stadiorum
 tentius, duos sinus claudens, alterum
 Meridie, alterum à Septentrioni:
 illud ipsum duplici valle clausum,
 ra Michaëlica, quæ multò longior
 quàm promontorium ipsum; a
 tam longa, quàm id longum ex-
 Ab ejus radicibus Orienti objectis
 longitudinem minus quingentorum
 passuum protensis clivi saxei attoluntur
 tur in altitudinem plus minus duobus
 torum octoginta passuum: inde jugum
 planum, non excedens quingentorum
 passuum longitudinem: in quo co-
 tuta sunt moletrina ventis versata.
 Reliquum promontorium totum
 dique proclive est, excepta cervice
 na quidem, sed quaternorum passuum
 latitudinem non excedente, qua at-
 git in excelsum collem triplici clivo
 pressum, in passuum altitudinem
 tum circiter duum millium, claudens
 duabus vallibus, una desinente in
 num Michaëlium, altera in sinum
 quo postea Dionysius ponit τὰς Χη)

illis summo vertice extat luculenta
 na, lateritio opere facta, peren-
 optimamque etiam nunc aquam
 inens in mediis substructionibus
 qui ædificii dudum diruti, unde vi-
 rota ferè Propontis, & Bosporus
 zantio ad Daphnen insanam, non
 diente excelfo promontorio Her-
 o, quo ille excelsior existit.

C A P. XI.

De locis nominatis Chelis.

inde adjungit Dionysius: A pro-
 montorio Estiaco flexus jam navi-
 onem quietam stabilemque efficit.

Estias sunt *Χηλαί*, nuncupatæ à
 litudine figuræ: harum quidem al-
 breviores, alteræ majores, ambæ
 portus existunt: apud ipsas tem-
 on est Dianæ Dictynnæ. Hoc loco
 nyfius Scalas, sive molis brachia ap-
 at Chelas, à similitudine forcipum
 brachiorum, quibus portuum mo-
 calæque similes esse solent, sive sint
 s in mare projectæ, sive saxa in va-
 abjecta, ponticulorum vicem præ-
 tia, quæ Hellines à figuræ similitu-
 : *Chelas* propriè appellarunt, posteri-
 ci *Bathra*, Latini *Scalas*, seu gradus
 inarunt, ab usu potius quàm à si-
 tudine scalarum nauticarum. Hæ
 ab

ab scandendo dictæ, nihil aliud
quàm trabes latæ inclinatæ, in gradibus
exasperatæ; illæ verò planæ collocan-
tur, & plano pede adeuntur. Secun-
den ex illis ad naves quia velut gra-
tæ jacitur, ideò jamdudum inveterata
suetudine etiam scalæ nominantur
pravatè quidem. Nam primùm Χη-
λαί, deinde Καλαί à Græcis jam igno-
ritibus, quid significant Καλαί de
vulgi consuetudine, quæ literas de-
scribere solet, *Scala*: ut jam Græco
vulgus ignoret, quid sibi velint Χη-
λαί, quid Βάρηρα, sed duntaxat novit
las. Quàm autem celebres olim esse
hæ Chelæ, declarant piscatores, qui
tot oræ Bosporicæ nominibus vix
culæ quædam retinentes, medium
fluxum Estiaco & Hermæo promo-
riis clausum etiam nunc appellant
las, quasi Χηλαί, cùm tamen in
fini nulla portus brachia, nullæ
sunt publicæ, nisi breves paucis
bus compactæ, parum in altum
jectæ, & quæ excipere duntaxat
sunt parva navigia, quibus Rex, Regi-
olitores descendere solent in hoc
proximos fontibus perennibus
guos, virentes sylvis cupressorum
plantisque fructiferis, sitos parti-

Vallis planitie desinente in medium
 flexum, partim in ejus clivis emi-
 nis supra sinum circuitu terrestri
 mille & septingentos passus com-
 mentem, è quibus mille & quadrin-
 gis occupant regii horti, mariti-
 moram attingentes. Scalæ aut molis
 hinc constituta non fuerunt ad
 legendam portam [templi] à ven-
 nam utrimque excelsis montibus
 dicitur, emittentibus quidem ex sese
 que valliculas in sinum valde pro-
 & minimè montis dorsum pene-
 tes. Sed quòd sinus intimus vado-
 t, ideò *Χηλαί* astructæ sunt, ut è
 bus in alto stantibus pateret de-
 us ad templum Dianæ Dictynnæ,
 in medio sinus flexu: nam de-
 dendi alia, quæ causa fuisset, nisi
 plium Dianæ Dictymæ, [Dictynnæ,
 Dictynnæ] quod piscosi Bospori
 multi piscatores frequentabant, hac
 tidie sursum deorsumque transeun-
 Non enim, ut quidam existima-
 venatorum solis retibus, sed etiam
 atorum Diana præest. Non enim
 o, cur si solis venatoribus Dictyma
 ret, Byzantii illi veteres non ignari,
 e Diana Dictyma appellata esset,
 templum secundum littus remo-
 à venatione posuissent.

C A P.

*De promontorio Hermeo, & rapido
Bospori : de Pyrrhia Cyone : de Bospori
summis angustis : de ponte Dara*

MONS dividens duos sinus Cheloniæ
& Phidaliæ clausus non modicum
sinibus, sed etiam duabus longis
bus in hos sinus desinentibus, &
ceteros oræ Bosporicæ montes ex
ropa in Asiam longè prominet, &
montorium velut mucronem præ
in Bosporum projicit, ut Bospori
tum cogat in summas angustias, ut
dices maritimas usque ad littus præ
propaget in longitudinem exceden
ter mille & quadringentos passus,
ejus cervix interjecta inter summas
les, quibus ipse cingitur, latior non
septingentis passibus. Eiusdem
meridianum claudens sinum Cheloniæ
mari quieto alluitur: orientale
tertio anfractu ex septem decursu
fluctuum, quos antè dixi facere Bos
porum, cum totum ferè inquietum, un
maximè duobus locis, primò med
latus orientale transverso impetu
cum sonante percutitur: deinde ad
dem lateris finem secundum arcem
positam arcis Asiæ appellatam N
castrum, in promontorii mucrone

lius transversus fertur, sed rectus
 impitat rapido impetu, ut naves sur-
 navigantes juxta marginem oræ
 sedere cogat, & mordaciter urgeat,
 ruffus ille canis, à quo Byzantini lo-
 hunc nominarunt Pyrrhiam Cyo-
 ni, quasi malitiosum canem. Laus
 comæ apud antiquos erat ruffus
 ur, sed Comœdia postea hunc in
 am partem vertit, ut jam apud Co-
 os Pyrrhiæ & Xanthiæ appellentur
 i malitiosi. Post, inquit Dionysius,
 zæ Dictymæ ædem turbulenta est,
 vehementer contento fluxu comi-
 ta navigatio. Locus autem dicitur
 thias Cyon, ut mihi videtur, à simi-
 dine, quam habet mare hoc cum
 e. Ut verò plurimorum obtinet ser-
 à cane pastoritio littus hoc circum-
 sante latranteque eos, qui violentia
 us juxta marginem littoris navi-
 e haberent necesse. Ibi quoque mea-
 freti arctissimus, dirimens duas cõ-
 entes. Ibidem etiam dicitur fuisse
 ri transitus. Hinc enim Androcles
 nius pontem junxit in Bosporo. Hic
 us cum alia præbet historiæ monu-
 nta, tum sellam in petra excisam :
 hac enim ajunt sedentem Darium
 ctatorem fuisse pontis, & transeun-
 exercitus : quam Dionysius Δίφρος

L

Hero-

Herodotus Προεδρίαν appellat. O
 saxum movissem, quo Sellam Darii
 venirent, nisi arcis custodes non man-
 pedibus iter facientes, sed etiam man-
 gantes scrutarentur, perennique vi-
 hoc littus circumcursarent servi
 rhæ, acerbiores non modò cano-
 Pyrrhiis, sed etiam odiosiores Pyrr-
 hominibus, de quibus olim perv-
 tum est proverbium, si quid mali
 tingeret, deprecabantur Pyrrhæis
 omnium vicinorum execrabili-
 Sella Darii jam non extat, excisis
 in ædificationes, aut oppressis, j-
 fundamento arcis totum littus o-
 pantis, quò Darii pons pertinge-
 Herodotus non meminit Sellæ Dari-
 næ in Bosporo excisæ, sed in Helles-
 to scribit Xerxi præparatam fuisse
 postquam in media Abydo fuit, v-
 voluit omnem exercitum. Erat eni-
 illi in clivo solium priùs factum
 aptum ex albo lapide. Id enim
 rant Abydeni Regio mandato, in u-
 Rex sedens spectavit exercitum
 classem. Verisimile est Darium se-
 tem in solio, spectasse exercitum tra-
 euntem, cùm more Persico reges
 farum delectati sint conspectu ex-
 tus sui, ut Xerxes Darii filius pug-
 etiam navalem commissam ad Sal-

spectaverit etiam sedens. Ex Æ-
 o, qui in tragœdia nuncupata Per-
 c ait:

ξης δ' ἀνώμωξεν κακῶν ὀρῶν
 βάθῳ.

πραυ γ' εἶχε πάντος δ' ἀγαθῆ στρατῶ,
 ἠλὸν ὄχθον ἀγχι πελασγίας ἁλός.

que hac in re verisimile est, imita-
 fuisse Xerxem patris Darii ratio-
 , præsertim cùm Darius Mandro-
 haberet Darianæ gloriæ studio-
 , quem est vero proximum, in cli-
 eminente supra pontem excidisse
 tum, cùm is ponte confecto à Dario
 ignis præmiis affectus, ad vivum de-
 kerit totum pontem Bospori, & Re-
 in Darium in regio solio sedentem,
 que exercitum transeuntem; eaque
 dicta in Heræo, hoc est, templo Iuno-
 , cum hac inscriptione suspenderit,
 ilicaverit:

πορον ἰχθυόεντα γεφυρώρας ἀνέθηκε
 Μανδροκλέης Ἡρῆ μνημόστων
 χεδύης.

υτῶ μὲν σέφανον πειθεῖς, Σαμίοισι
 ἧ κῦδῳ,

Δαρείω βασιλέῳ ἐπιτέρας κτ'
 ἴδν.

In edito Herodoti Codice *Μαυ*
κλέης legitur; in quodam manuscr
Ἀνδροκλέης quod nomen Græcis
 tatum est & nobile; illud ignobile
 prorsus pastoritium. Quo loco f
Ἡραίων, cui hæc dicarit Andro
 non explicat Herodotus, an id
 juxta Bosporum, an illud, quod i
 Chalcedonem, & promontorium n
 cupatum *Acritas* ponit *Menippus*
 Periplo *Bithyniæ*; an cum *Samius*
Androcles, in loco *Thraciæ* appe
Ἡραίων à *Samiis* habitato, an in tem
 Junonis *Samiæ*, quod illustre *Sam*
 Insula habebat, eam picturam suscip
 derit. Quod si *Ἡραίων* fuit in loco,
 Darius pontem junxit, ut verisimil
 detur, miror Herodotum, cum
 Locus *Bospori*, quem ponte junxit
 Darius, mihi, inquit, conjectanti v
 tur medius inter *Byzantium* & *Fart*
 in ore *Ponti* situm, cur non locum
 minaverit *Ἡραίων*. Neque *Dionysius*
Byzantius meminît, cum cæterorum
 templorum juxta *Bosporum* sitom
 meminert: at neque *Hermæi* me
 nit, cum ex *Polybio* *Hermæum* sit
 esse non possit, quàm ubi est *Pyrr*
Cyon. *Hermæum* *Europæ*, inquit
 lyb

us, in promontorii eminentia qua-
 sita, juxta os Ponti, inter Byzantium
 et Ananum situm, distat ab Asia quinque
 stadia, secundum locum strictissimum
 in oris Pontici, qua ajunt Darium
 ante Europam junxisse Asiæ, cum
 transfret contra Scythas. Conferem in
 Cybio legendum *Ἡρμαίων*, potius
 im *Ἐρμαίων*, nisi omnes codices
 Cybii, quos mihi videre contigit, ha-
 bent *Ἐρμαίων*. Cur verò ita appella-
 tum, nemo scribit, an à templo Mer-
 curii, an à lapidum acervo in viis dubiis
 consecrato, an à lapidibus quadrangu-
 latis Hermæis nuncupatis, quales esse po-
 terunt stelæ, quas marmoris albi Da-
 rius in hoc loco posuit, in una incidens
 literas Assyrias, in altera Græcas. Itaq;
 potuisset Herodotus Darii stelas
 appellare Hermas: ut *Æschines* nomi-
 nat Hermas honoris causa excitatos
 in inscripta laude alicujus. Sic enim
 ait *Æschines* contra *Ctesiphontem*:
 reddidit populus Atheniensis eis honores
 magnos, tres lapideos hermas statutos
 in porticu Hermorum, atque in singu-
 lis inscripsit laudem illorum: deinde
 narrat, quid inscriptum in primo Her-
 morum, quid in secundo, quid in tertio.
 Denique omnes stelas lapideas, omnes

cippos Hermas appellare possunt. Tzetzes nobilis Grammaticus, & exactius omnibus Historicis, Geographicisque se Bosporum scire gloriatur. hunc locum non appellat Herma, sed Heræum: cum ait, Mandrocleus architectus, Bosporum Hellepontium navibus junxit, sive circa Damalim, sive circa Heræum, idque Herodotum scribere asserit. Equidem factum est, ut Herodotum scribere, ut Androcles pinxisset de ponte, & Dario, ejus exercitu, ea suspenderit ad Heræum, sed in quo loco id fuerit, Herodotus declarare nego. Verumtamen non surdè, ut Tzetzem puto conjectat, Heræum fuisse circa locum, ubi Darius pontem junxit; ita absurdissimè biguum ponit locum, ubi pons junctus est, esse sive circa Heræum, sive circa Damalim. Qui si existimasset, ut ex mare debebat, Herodotum verum diligentem Geographum fuisse, si Herodoti historiam, quam citat, perperdidisset, nunquam Bosporum appellasset Hellepontium; non confudisset maria, quæ Herodotus tribus nominibus dividit in Bosporum, Propontidem, Hellepontum; nunquam pinxisset Darii pontem junctum fuisse circa Damalim. Damalis enim, sive b
 lo

ex his, quæ antea attuli, & postea
 am, fuit in promontorio Scutarico
 em stadia distante ab urbe Byzan-
 ubi si pons junctus fuisset, alterum
 tis caput aut attigisset Byzantium,
 littus, ultra Peram situm, ubi Bos-
 pus octo stadiis latior est. At ex mul-
 scriptoribus scire poterat, Darii pon-
 fuisset in angustiis quinque stadio-
 ; Herodotumque animadvertere
 erat, cum ait: Locus, ubi Darius
 tem junxit, mihi conjectanti vide-
 medius inter Byzantium & Fanum.
 i rectè scribit Herodotus, qui non
 Tzetzes se scire gloriatur, sed simpli-
 er dicit se conjicere: ubi revera me-
 as non est, si Herodotus μέσον intel-
 it in duas æquas partes divisum. Nam
 m Bosporus sit longus centum vi-
 nti stadia, oporteret locum, ubi pons
 nctus est, distare Byzantio sexaginta
 adia, cum non distet ampliùs quadra-
 nta quinque stadiis, ut non mihi soli
 detur, sed etiam Straboni, qui ab an-
 astiis usque ad Byzantium numerat
 uadraginta quinque stadia: cui acce-
 it Sozomenus, inquiring, Estias distare
 Constantinopoli triginta quinque
 adia. Ab Estiis ad promontorium
 Hermæum conjicio rectam navigatio-
 nem plus minus esse decem stadiorum:

sed Sozomenus non rectè Ellias dicit esse in medio Bospori freto. Jam ex veteribus rediis deprehenduntur etiam illustri-
literarum monumentis, imperiti fuisse Bospori: in quorum numerum redire possem Eustathium cum aliis locum eò quòd nusquam locum, ubi pontem Darius junxit, nominare audire cum illi opportunitas frequens defuerit, præsertim ubi ait, Thracium Bosporum Darium junxisse *ὅπου τὸ ἱερὸν ὄμμα*: qui si intelligit sacrum, ut alii plerique, partem Bospori in duo fana sitam, longè errat: sin Bosporum totum, profectò præ se ferre ignorare nomen loci, ubi pons junctus fuit. Nam quid attinebat addere circiter alicubi sacrum os, potiùs quàm circiter Hermæum promontorium, ut Pontius clare dicit? Prætereo alia ejus loca, ubi propemodum necessitas eum adducebat, ut nominaret Hermæum præsertim ubi disputat, quæ pars Bospori existimanda sit strictissima: alii aut existimare, ubi sunt angustie circiter Anaplum nuncupatum; neque declarat, in quo loco sit Anaplus, cum explicare debuisset se intelligere Anaplum circa Hermæum, aut Ellias. Quod illius sunt etiam scholia in Dionysium quæ vidi antiquis literis scripta, et

totius Bospori fretum angustis-
 simum esse inter Anaplum & Cico-
 nium, magno beneficio nos affecisset,
 si explicuisset, ubi Ciconium, ubi
 Anaplus: quod utrumque cum sit aut
 in Thracia, aut ad Hermæum, cur absti-
 nentibus eruditissimis antiquisque nominibus?
 Iornandi homini Gottho igno-
 rantissimi scriptori rerum Gothica-
 rum, in quibus tradit Darium navibus
 a Thracia ad Byzantium tabulatis
 esse Thraciam. Iornandes Bospori
 non viderat, ac Tzerzes & Eusta-
 thas totam ferè vitam vixerunt apud
 Romanorum. Laonicus Chalcondylus in
 Thracia, quam scripsit de bellis Otto-
 manorum regum, arcem in Hermæo
 promontorio sitam, quæ nunc à Græ-
 cis appellatur Neon castrum, id est no-
 va arx, ut propriè nominat *Λαυγυ-
 ρικόν*, quasi Bospori fauces frangen-
 tes, ita non rectè eam dicit sitam esse
 in Propontide, cum ex jam dictis con-
 stat, illam esse juxta medium Bospo-
 ri. Sed ut à quo, & quando hæc arx
 constructa sit, & qua ratione, ipsum
 Thronicum audiamus: Incunte, inquit,
 Mithridate Mechimetes Amurati filius in Eu-
 roa juxta Propontidem, ubi ex Asia
 angustissimus Bospori trajectus est in
 Europam, ædificavit oppidulum Læ-

Lamocopien appellatum: hucque Asi
Europæisque coactis, & partibus h
oppiduli tributim ædificandis datis
leriter opus confecit. Id autem eff
ut sibi tutus ultro citroque trajectu
set, & ut ne occidentales homines
remibus se à transitu prohibere
sent, resque in Asia innovare: ma
etiam usui hanc arcem fore sibi in
fidionem Byzantii prospiciebat. Æ
cavit autem turres treis maximas
nium, quas vidimus: duas quidem
sus continentem, tertiam versus ma
easque plumbo textit. Muri quiden
titudo crassa est viginti duos pedes:
rium verò crassior triginta pedib
Post autem quàm in hunc mod
spatio trimestri hanc arcem ædifica
statim excurrit solum hosticum.
eunte hyeme Turachanem misit in
loponnesum: iterumque ineunte
Mechmetes exercitum duxit in o
dionem Byzantii, quem trajecit an
stias freti, ubi prius in Propontide
cem ædificaverat Lamocopien, qu
in hunc diem Turcicum præsidium
gilanter tuetur. A solis Turcis hæc
colitur. Turribus ejus utuntur pro c
ceribus ad tuendos principes viros Ch
stianos in bello captos. Extra arc
secundum littus ædificia continuant

longitudinem circiter quatuor sta-
 dia, habitata similiter à solis Tur-
 cibus ubi ædes Mamethanæ religionis,
 aquæ salina publica, & aquæ salientes sub
 beneo opere adductæ. Iam ex antè
 patet liquet, pontem Darii fuisse in
 angustis Bospori juxta Pyrrhiam Cyo-
 prum, Hermæumque promontorium;
 in qua parte angustiarum, conjectu-
 relinquitur ejus, qui cum judicio
 Bosporum. Nam intervallum an-
 garum ab Europa in Asiam obdu-
 rum transversum patet circiter quin-
 quaginta stadia: at sursum versus secundum
 Bospori in longitudinem cir-
 ca trium stadiorum directum. Di-
 versus est defluxus Bospori. alicubi
 rapidior, alicubi sedatior: in pri-
 mo stadio pertinente sursum strictior
 & sedatior; at in aliis duobus sta-
 diis rapidior & vorticosior. A porta
 Neocastri ad finientem latus or-
 dentale angulum, quo promontorium
 Hermæum abducitur in occasum ad fi-
 nem Cheleum, fluxus rapidus est &
 vorticosus, & minùs angustus traje-
 ctus. Itaque Mandrocles nobilis archi-
 tectus evitare debuit vortices, & rapi-
 dum fluxum. Ultra igitur Neocastri
 portam pons junctus fuit, non recta
 à castro Hermæo procedens ad ca-
 strum

strum Asiæ, sed obliqua paulò sic
 castrum ad locum, quem jam G
 appellant Cormum, corruptè quas
 conium, quod ex Anaplo Dionysii
 ostendam, eo loco fuisse, quem n
 appellant Cormum. Darii ponte
 quamvis Herodotus non aliter de
 bit, quàm duntaxat navibus junct
 fuisse: tamen talem, qualem po
 Xerxes Darii filius in faucibus H
 sponti junxit. Verisimile enim est
 lium secutum patris architectos, u
 ratio suadet melius fieri non potuis
 Dario, quàm aut à Xerxe in Helle
 ti angustiis, aut à Romanis in Rhe
 Euphrateq; & Tigri: fecerunt hunc
 me in modum. Naves planæ à litte
 ad littus contrarium, certum inter
 lum distantes, inter se disponunt
 quarum proræ contra decursum c
 fluentis directæ stabiliuntur anco
 aut acervis lapidum, virga aut ra
 circumtorto circumclusis, in vad
 dejectis, ex proa appensis. Supra
 ves trabes transversæ immittuntur,
 vigia colligantes & stabilientes, part
 inter se, ne collidantur, partim ut a
 sustineant, transitum præbituras: p
 terea duo validi funes, aut ferreæ
 renæ sublimes supra navigia ex utr
 latere suspensæ, una paulò supra p

altera infra puppim succulis con-
 fixis in lictore defixis stabiliunt naves,
 et tuentur contra ventos: à tergo,
 à lateribus trabes transverse
 defendunt. His præscitis faciliùs
 augetur dubia & perplexa Herodoti
 scriptio, cum ait Xerxem, ubi pri-
 ois, qui navibus junctus fuerat
 Hellesponto, dissolutus fuit, indi-
 centum trecenta verbera mari inflixit,
 quoque vincula ferrearum pedica-
 rum iniecisse in mare, ut id tanquam
 rem constringeret, & pro uno pon-
 te tres pontes ex trecentis circiter na-
 vis fieri iussisse, ancorisque firmari,
 ut motæ manerent, atque à conti-
 nenti ad contrariam continentem va-
 rios fides contendisse unguibus
 suis, hoc est, quasi succulis. Equidem
 primum pontem puto non anco-
 ris sed lapidum acervis, non catenis,
 sed funibus stabilitum, tempestatibus
 dissolutum fuisse. Itaque Xerxem duos
 pontes postea fecisse trecentis circiter
 navibus, totidemque ancoris ferreis,
 quæcunque catena ferrea stabiliisset.
 Itaque Græcos poetas, Xerxis hostes,
 quos Herodotus interdum seduci so-
 le designasse, cum tragicè exaggeran-
 tes trajectum Xerxis, dicunt Xerxem
 dissoluto primo ponte trecenta verbera
 Helle-

Helleſponto infixiſſe, hoc eſt projec-
ne trecentarum ancorarum Helleſp-
tum tanquam ictu percuffiſſe, &
vincula ferrearum pedicarum injec-
id eſt duplicem catenam, ut apud o-
dum nuncupatum Zeugma ex eo, quod
navibus ibi pons junctus diuturnus
permanſerit, duplici catena corrob-
tus ferrea, quam ab ætate Alexandri
ſuam ætatem Plinius tradit extitiſſe
pud Euphratem in urbe appellata
gmate, qua Alexander Magnus ibi
rem vinxerat, cujus annulos, qui
feſti fuiſſent, ait rubigine infeſti-
fuiſſe, carentibus ea prioribus. Cui
Media per Meſopotamiam iter faci-
mus ad Syriacam Beroam, quam non
vocant Calep, in arce Byrana ſit
Meſopotamia juxta Euphratem, in
Zeugma etiamnum appellatum, &
rapolim, extabat ferrea catena:
antiquiſſimam eſſe dicebant, quæ
tot ſecula illæſa permanſiſſet, po-
poſt, quàm hæc exercitus trajectu
diſſoluta eſt: alii dicebant, metu
ſarum, alii avaritia, ferrique attri-
tuſtate (quo attritiſſimo, opera que
cuntur Damascena fieri ſolent) Tur-
rum Satrapas adductos, catenam hæc
diſſolviſſe. Quæ, utrum eſſet illa, quæ
Plinius commemorat, ſcire non po-

crustam certè conjectavi ex annu-
 to, quem vidi Beroæ, vetustissi-
 mus quidem, sed penè totum rubigine
 obortum. Miror Pomp. Melam exag-
 geratam mirum, atq; ingens facinus,
 quem ex Asia in Græciam peditem
 transgressum fuisse, Ciceronem
 immensum Xerxis trajectum ex-
 entem: Xerxes, inquit, maria am-
 vit, terramque navigavit: idem
 loco: Maria pedibus peragravit,
 abus montes: cùm mare Adriati-
 tempestuosum, intercedens inter
 runtem & Apolloniam, ampliùs
 arenis millibus passuum latius Hel-
 danto, pedestri continuari exercitu
 abus jactis primùm Pyrrhus Epiri
 cogitaverit, post eum M. Varro, cū
 abus Pompeii piratico bello præflet:
 utrumq; aliæ impedivere curæ. Rex
 eorum quoties exercitum trajicit in
 am, paucis diebus posset Bosporum
 abus consternere ponte superimpo-
 si, totumque exercitum brevi tem-
 te trajicere, sed utriusq; Continentis
 minus multos dies consumere potest
 exercitu transportando, quem pau-
 navibus triremium similitudinem
 tentibus latis trajicit, ita accommo-
 dis, ut plano pede in navem, velut in
 tem ex litore ingrediantur equi.

C A P.

Περὶ τῶν κλύδων τῆς ῥοῶδης : De
Phidalia, & Portu mulierum,
loco Cyparode.

POST Pyrrhiam Cyonem Dionysius
 ponit promontorii in directam
 tudinem editi oram maritimam
 sum navigantibus arduam & difficil-
 prætervectis ob violentum coitu-
 utriusque Continentis repugnanti-
 angullè præterfluenti Bosporo. Flus
 enim ebullit efferuescitque conti-
 vorticibus non minùs, quàm lebes
 subdito efferuescere, flammæque e-
 su ebullire, æstuosoque sonitu stre-
 solet. Itaque ora hæc à natura sus-
 minata est ῥοῶδης, hoc est fluctuo-
 his Dionysii verbis, tum maximè
 cis antecedentibus, & consequen-
 cognosco eam oram esse, quam
 nunc vulgò appellant Φωνῆα
 ptè, quasi Φωνήμα, à vociferantibus
 no fluctuum, qui ex contrario lo-
 re Asiatico rejecti, magno impe-
 medium incurrunt latus vergens
 Solis ortum promontorii Hermæ
 tumescens in multos tumulos:
 rum medio ex latere tumulus in-
 dens in oram maritimam nuncupatur

Φ

praeipitibus & directis rupi-
 pendet usque ad littus, excepta
 rupe humano opere excavata, ex-
 cataque. Locus dictus Phonema
 paulo amplius mille (totos ferè
 suburbanis aedificiis La-
 opiae) distat à mucrone promon-
 Hermæi: totidem abest à sinu Phi-
 e, & portu mulierum: quem ubi
 ostenderit illum esse, nunc à
 eis appellatum Sarantacopam, sine
 dubitatione assequemur promon-
 um *poëdes* aliud esse non posse,
 in Phonema, cum inter Pyrrhiam
 nem, & sinum Phidaliae ad nullam
 itimam oram tantopere fluctus re-
 ent, quàm ad medium Hermæi pro-
 montorii latus: quod etsi à medio us-
 ad finem sui mucronis decursu Bo-
 i incitato alluitur, nulla tamen
 montorii pars tam apertis oculis,
 in media percipitur circumsonare
 ture circumfluenti. Ab hac enim
 fluctus refracti resonant, partim
 revolvuntur, partim juxta littus
 usum rapidi praeipitant, ut nautæ
 sum navigantes necesse habeant na-
 u remorum contentione impellere,
 te deorsum retrocedant, contorum
 nitudine ad littoris crepidinem ad-
 i. Hunc fluxum, quem Dionysius
 M tradit

tradit in medium promontorii
 efferuere, Polybius dicit in finem
 teris ad frontem Hermæi promont
 incurrere: cum ait secundum alia
 decursum Bospori similem esse ob
 litudinem locorum, utrinque Bo
 rum cingentium. Cum autem inc
 in Europæ Hermæum promontori
 ubi ostium Ponti angustissimum
 patet ampliùs quinque stadiis, ubi
 rius ponte navibus juncto Bospo
 transivit, tum defluxus in angu
 coactus, velut plaga accepta à prom
 torio Hermæo se vertit ad contra
 Asiæ loca, at plagam non accipit à
 promontorii parte, ad quam
 pons junctus fuit, ubi duntaxat rap
 defertur secundum littus, sed loc
 amplius mille passibus à medio
 montorii latere. At ferendus Poly
 ut communis historicus geograph
 res ipsas describens, communiter in
 ligit totum decursum Bospori à m
 latere ad finem usque, quem Dion
 topographicè & propriè distingu
 duos vehementes defluxus: unum
 pellat *ἀργαυ ποῶδλυ*: alterum
 rhiam Cyonem. Deinde, inquit
 nysius, promontorium præterg
 occurrit Petra, à natura, non ab h
 num manu facta, colore albo, ala

stitudinem aquilæ præ se gerens, &
 quam plantam pedis extendens, at-
 in alteram partem contrahens vel-
 quidam naturæ omnia
 tantis, nominatur Phidalia, quam
 as, dicere ne debeas Insulam, an
 continentem: illam quidem ob natu-
 , hanc verò ob vicinitatem. Qui-
 ajunt appellatâ esse *Φαιδαλία*,
 o, quòd primùm in ea piscatio ap-
 eat: alii dicunt filiam Barbyllæ fuis-
 Cum autem complexu venereo se
 cuisset cum Byzante, commotam
 ecundia stupri, & metu patris, se in
 re projecisse, atque periisse. Neptu-
 n autem progenitorem cum miseri-
 dia adductum, tum benevolentia
 generis, continentis magnam par-
 tiam abruptis, eamque in profundo de-
 sisse, ac firmasse, posterisque Insulam
 vitam fuisse sepulchrum Phidaliæ.
 us ab Oriente interiùs recedit pro-
 idus, & satis capax, brevi Continen-
 circuitu conclusus. In medium si-
 m descendit *Χαίρρος*. is est rivus
 bernus: nam summa æstate deficit.
 hoc sinu est portus Mulierum nomi-
 tus, sive ex eo, quòd nihil offenditur
 que à mari, neque à continenti: non
 im minùs à fluctibus maris tutus est,
 à vehementibus ventis, terra pro-
 M 2 tectus:

rectus: sive ex eo ita appellatus est, quod
absentibus viris magnam multitudinem
nem piscium hunc portum ingredi
mulieres ceperunt. Hæc quidem
nysius. Stephanus verò urbium
propter aliam rationem adfert, cur Phidalia,
& portus Mulierum appelletur. Phidalia
ca, inquit, nominatam Phidalam, inter
lierum portus est, inter Anaplum
Leosthenium, ubi dicunt Phidalam
uxorem Byzantis, unam cum mulieribus
usque ad hunc locum eos, qui
Stræbo fratre Byzantis civibus viris
sentibus urbem invasissent, insecutus
fuisse, ac vicisse, indeque portum
lierum nominatum fuisse. Suidas
bit: Cùm in palatio Heraclius verteretur,
tur, appellato Heræo, præfectusque
exercitum collegisset, & navigiis pontem
in Freti angustiis junxisset, ad litus
sinus Phidalie trajecit, & per pontem
Barbyllæ ad Urbem accessit. Præter
nemo meminit Portus mulierum,
Plinius. Sed ex tot portibus Bospori
percipere ex Plinio non poteram,
que planè ex Stephano, quamvis
dente illum esse inter Leosthenium
Anaplum: qui cùm non doceat,
Leosthenium, ubi Anaplus, dubium
mihi relinquebatur, quis in tam pro
tuoso, tam sinuoso Bosporo esset

Mulierum; nisi tandem incidissent
 Dionysii Anaplum, ex quo assecutus
 est nomen Mulierum esse inter Pyrrhiam
 Cyonem & Leosthenium (quem post
 mortem eum esse, quem jam Græci
 vocant Sosthenium) sine ulla dubita-
 tione attulo sinum Phidalix, & portum
 Mulierum, illum esse, quem Græci no-
 mine ætatis appellant Sarantacopam,
 non inter Pyrrhiam Cyonem, & Leo-
 sthenium nullus sinus intercedat, in
 eum fluvius descendat, nisi Sarantoco-
 pus, ita nuncupatus à ponte ligneo,
 quadraginta sublicis velut pilis susten-
 so, passus circiter trecentos longo,
 in quo paludes transeuntur cannis plenæ.
 Hic sinus portuosior & profundior à
 septentrione est, quàm à Meridie: pro-
 lit ab ortu ad occasum: illius recessus
 anterior paulò ampliùs octingentos
 passus circuitu littoreo complectitur.
 Hinc transit in paludes cannis plenas, in
 quibus medias descendit fluvius ex valle,
 à medio sinus flexu pergit ad occi-
 dum. Utrinque continetur arduis col-
 libus vitiferis, & pomiferis: paulò supra
 paludes in duas scinditur valles, rectam
 & obliquam, utramque in multas infi-
 nitam valliculas, omnes refertas viti-
 nis & cerasis. Ex recta valle rivus de-
 scendit perennis, spatio millium circi-

ter trium & quingentorum passuum
 deinde assumpto exiguo rivulo, ubi
 perenni, defluente ex obliqua valle
 dextram manum sita, defluit in pedes,
 parvus quidem, sed tamen gurges
 habet omni anni tempore piscosus
 fluit perennis etiam summa ætate
 contrà quàm tradit Dionysius, qui
 factò hunc perennem dixisset, si
 diligenter eum perscrutatus fuisset
 quàm alios non perenniores, non
 majores, quos perennes esse tradit
 de addit idem Dionysius: Portum
 luerum, continuò subsequitur locus
 κυπαρώδης, nuncupatus à cypressi-
 bore. Ad hunc usque diem piscarii
 nomen retinuerunt. Locum enim
 finitur flexus cœptus à Pyrrhia Cy-
 et si in vallicula situm, cypressis qui-
 carenti, & tota consita vineis, Cyp-
 son tamen appellant, distantem à
 te, quo transiri dixi intimum sinu
 Phidalix, circiter septingentos pas-
 Post Cyparodem Dionysius ponit
 plum Hecatæ super petram, quæ a
 su ventorum fluctibus percussa
 resonat. Circum enim ipsam fluctibus
 concitatus diffringitur: hæc verò quæ
 tum in se suscipit, tantum rejicit
 crepidinem oræ maritimæ. Piscarii
 hujus ætatis locum maritimum si-

er Cyparodem & Leosthenium firmam appellant *Triviam*, Latino nomine, ignorantes Hecaten Græcum nomen, longa Romani Imperii consuetudine aliquot Latina nomina usurpare confecti. A vallicula Cyparode quadringentos passus progressus sum ad aliam valliculam, ex qua usque ad portum Mulierum totum littus excelsum, atque præruptum & saxum, in toto ferè toto videntur fundamenta antiquorum ædificiorum. Inde amplius quadringentis passibus confectis per oram aritimam leniter pronam perveni ad oram tertiæ valliculæ planitiem, à qua reciter ducentos passus abest sinus leosthenii initium.

CAP. XIV.

De sinu Leosthenio.

Sinus Leosthenius ab ortu Solis ad occasum porrigitur in passuum longitudinem circiter mille & quadringentorum. Ejus latitudo varia. Prima enim in ostio patet in latitudinem paulò minoris quatuor stadiorum; media non patetior duobus stadiis: deinde sensim coarctatur in ducentos: postremò in sinu intimo centum non attingit. Ex tribus partibus excelsis collibus cingitur: itaque undique ab omnibus ventis

tutissimus est, etiam ab Oriente flatus. nam solstitiales repellit cornu dexteri eminentis in sinus aditus reliquos Orientis ventos, ut debiliore facile frangit ora Bospori Asiatica, aditus collibus continetur: ac si in dium sinum vallis intimum penetramen ad portum non adspirat ventorum vis, ob flexiones vallium obiectaque collium, quibus fit, ut etiam in medio sinu navigantibus is ex parte vici clausus esse videatur. Valde portus est, ut naves admittat usque ad marginem littoris, ob profundam altitudinem, ejusdem latus dextrum, quod differt à latere sinistro: nam sinister ab ostio in longitudinem circiter non passuum habet littus excelsum, præruptum, inde per longitudinem quadringentorum passuum planities intermittit angustam quidem, sed ædificiis plenam. Dextrum latus planitiem maritimam habet, ædificiorum admittentem, hortosque, quod à Cæsaris habitatur frequenti vico, tam frequenter longo, quam ipsum latus longum. Turci intimum recessum accolunt frequentiori vico, sito in maritima vallis ab ortu Solis ad occasum excurrentis, cujus ima planities in portuum passiones diffusa, cincta utroque

co-

bus vitium, aliarumque arborum
 ferarum feracibus: à sinu progre-
 ditur librata paulò amplius bis mille &
 octo passus, nusquam strictior cen-
 tesimo passibus, neque latior ducentis, in
 medio inde valles dividitur, utrasque
 eundem fere longas, ex quibus rivi
 descendunt, qui simul conjuncti, omni
 anni tempore perennes per mediam
 planitiem defluunt in medium
 minimum, emittentes profluen-
 tes in alveo angustiore, exiguum qui-
 dam, (ut qui summa æstate circulum
 implere possit haud multo patentio-
 ri circuito sesquipedali,) verumta-
 men major esset, nisi ex ejus fontibus
 ex subterraneo ad hominum potio-
 nem & lavacra deduceretur in vicum
 Asthenium, per quem medium flu-
 vius partim falsus delabitur, au-
 ctus excessu sinus octo passus in latitudinem
 ens scaphis tutam stationem præ-
 stat. Sed ut & sinus & fluvius magis
 conspicui & clari fiant, afferam ea, quæ
 hic Dionysius scribit. Post templum,
 dicitur, Hecatæ sequitur Lashenes, ap-
 pellatione à viro Megarensi Lashene, si-
 mili sinui nuncupato conu. Est inti-
 mus recessu palustri, & promontorio
 eminentia, & profunda altitudi-
 ne, quantum magnâ cum parvis licet

conferre, ad introitum strictus est, procedens autem valde dilatatur: tranquillus & tutus est, circumdatus montibus quibus velut muris munitur conventos, in quem descendit quidam vius perennis quidem, sed navibus accessus. In hoc loco Amphiarus ex raculi divino præcepto colitur. Dionysius introitum sinus appellat recessum intimum, cum tamen introitus recessus appellaretur ostium, aditusque, quo sporus ingreditur in sinum, & quo vigantes introeunt in portum. Secunda hac re ille similis videtur magnis sectoribus, quos antè dixi introitum spori appellare exitum, ostiaque fluminum vocare capita. Quem Dionysius appellat Lasthenem, Stephanus Leosthenium nominat. Leosthenes notum nobile nomen: Lasthenes ignobilius & minus notum. Itaque mihi potius Leosthenes, aut Laosthenes legendus dederetur, nisi etiam Lasthenem, hoc saxeo robore præditum, dici posse ex Leontii colligi possit codice, habente *Castellum, pro Lasthene*. Quidam Byzantini die appellant *Sthenion*: alii *Sosthenion* utriq; depravatè: in eodem errore sunt recentiores scriptores, inter quos est Leticius Scholasticus, aut qui hanc inscriptionem scripsit in Leontii versus:

Δ

Ζῆς Σχολαστικῶς εἰς εἰκόνα
 ὀρχηπρίδου ἰταλῆος ἐν τῷ
 Σωθενίῳ.

μὲν Ἑλλάδι Βυζαντίας, ἐνταῦθα
 δ' ἔστω

ἡ χρυσασίῳ εἰαρηθῆμεν ἄγ.
 πόδι προθμῶ γαῖα μερίζεται.
 ἀμφοτέρῃ γδ

ἄντυγες ὀρχημῶς ἦνεσαν ἡμετέρως.

Id autem Dionysius Leosthenium
 non similem esse dicit sinui Cornu
 nullato; rectè addit, qua re similis sit,
 in parte profunda altitudine, circumclu-
 sione montium, recessuque palustri: at
 forma dissimilis videtur. Ille enim si-
 mul cornu cervino, hîc bubulo, quod
 depravatè à medio retorquetur
 in lunatum mucronem, cu-
 jusmodi nonnulla habentur, quibus
 veterem machinæ bellicæ milites ge-
 nere solent. Iure igitur Leosthenium
 appellare alterum Bospori cornu pos-
 situs. Nam post sinum Chrysoceras
 proximus sinus Leosthenius, & tutissi-
 mus portus totius Bospori maximè si-
 curus & portuosus censendus est. Solus
 huius meminit portus Senum, oram
 Bospori

Bospori Europæam persequens modo: In Bosporo, inquit, sinus Lathenes, portus Senum, & alter Mulierum. Qui si rectum ordinem servat, Lathenes sinus est portus Senum, cum Lathenem, & portum Mulierum huius portus sit, præsertim si honoratus appellatus est ex eo, quòd senili consilio uti viderentur, qui ad eum utique tutum appellerentur; sive ridicula ita nominatus, quòd debiles nauticam navigia infirma eò applicare sint. Dicaces enim Bosporani nulli, nihil cedentes Leoni, aut Pardi Bosporianis, quos perfacetos fuisse legimus. Sed hæc conjectura non minùs incerta, quàm Plinius certus in persequendo recto ordinum. Quid si portum Senum coniciamus esse sinum divi Demetrii eo, quòd claudatur promontorio occupato Sene marino: at hoc incertum. Quòd si ea de causa eum putemus appellatum, qua Chii portus, cujus sinus meminit: (In Chio, inquit, portum nominatum Γερόντων, ignus cicurum est piscium numerum quos Chii ad solatium senectutis ætate affectos alunt;) adhuc dubitabitur, in quo Bospori loco ille fuerit. Quamobrem cum sententiam meam

audiat

remanentem nullis ancoris retinere
 portus Senum, hunc non minùs
 quam Plinium, qui illum in-
 venit, relinquo; meque ad Diony-
 sium, velut ad Helicem nautæ, dirigo,
 in sinum Bospori circumnavigato-
 rum omnium senum, qui Bosporum
 regerunt jam inde à ruinis Severi,
 Byzantium & Bosporica loca ever-
 sit & longissima caligine circumfudit.
 In utro cornu sinus Lathenici septin-
 gentos passus progressus sum, usque ad
 flumen hyberno tempore fluentem, per
 quem magnum, quem Neochorion
 appellant, ex eo quòd recenter habi-
 tatus acceptus sit. Ex cujus rivo proce-
 dit mille & quingentos passus, inve-
 nitur angulum, quòd littus pergens
 ad lagam Septentrionum vicinam or-
 thostitiali incurvatur ad occasum
 septentrionalem. Hunc angulum piscatores
 appellant Commarum, cum ta-
 men jam pridem hujuscemodi arbor
 ibi extitisse dicatur; sed fuisse o-
 mnia, liquet ex Dionysio.

CAP.

*De Commarode, & Bacchiis petris
Thermemeria: & de portu Pitheci
& sinu appellato Pharmacia.*

Post Laſthenium, inquit, Commarodes exiſtit, à ſylva Commarodes nominatum, mari fluctuoſo verbum. Post Commarodes conſequitur littus editum, aſperum, cautes que cavæ ex mari eminentes, quas antiqui Bacchias nominarunt, ex eo, quòd cum ipſas concitato motu fluctus ure & bacchari videntur. Hic D. Trium Philippi ducem exercitus cūciſſent Byzantii, *Θερμημερία* nominarunt locum à re ipſa, quæ corerat. pugnam enim navalem illi magna ſolertia, & ſummo ardore gnaverant. Sub oram autem præſentem ſubit, & ſuccedit ſinus, iſte eſt portus Pitheci, quem ajunt Reges Barbarorum hunc locum accolentem à Steropeo unà cum ſuis filiis deſcendiſſe trajectionis in Aſiam. continens eſt ora prærupta & prædeinde conſequitur littus inclinatus ſinum nominatū *Ὀδονγαλόν*, circuit littus & mare exiguo ſpatio tractum, ut continens quidem na-

ex

t; at aspectu Insula esse videtur.
 statim succedit sinus nuncupatus
 macias, à Medea Colchide, quæ in
 loco reposuit Pharmacorum arcu.
 Est autem pulcherrimus & com-
 missimus ad piscationes, & ad naves
 ellendas aptissimus. Etenim usque
 marginem littoris profundus, à ven-
 e maximè tutus habetur. Piscium
 tudinem ad se allicit. Sylvæ au-
 densæ, & profunda nemora omnis
 ris, & prata impendent, velut ar-
 or, certante terra cum mari. Ejus
 itus adumbratur sylva imminente
 are, per quam mediam in sinum
 endit fluvius sine strepitu fluens.
 maciam locum illum esse, quem
 c Græci appellant *Therapiam*, pau-
 rà ostendam, quàm declaraverim,
 jam nomine appellentur, & quo
 loco sint Pitheci portus, & sinus
 atus *Ὀδίθηλος*. Hos cum esse
 stet inter Commarodes & Pharma-
 n, subjiciam, quale & quantum lit-
 interjectum sit inter Commarodes
 pharmaciam: (hoc enim littore co-
 to percipiemus facile, In qua littoris
 te illi positi fuerint ab angulo flexus,
 incipit à loco Commarode:) Se-
 adum oram Bospori præruptam &
 cipitem mille & ducentorum pas-
 suum

suum processus feci usque ad varam
 quam Græci Libadion, id est, herbæ
 locum appellant: nunc pratensis
 est, sed totus vineis confitus: fuit
 men antea distitant, ignari λ
 Πιθηκῶν traductum fuisse in Libadion
 vulgi consuetudine, soliti ea quam
 intelligit, traducere ad similia sibi
 ta. Sed vocent Græci jam, ut libadion
 men alibi, etiam si nomine capere
 esse non possit, quàm secundum varam
 Libadicam, percipio ex eo, quòd
 Commarodes, & Pharmaciam
 sinus manifestus existit, nisi Libadion
 leniter curvatus, profundus, & portus
 sus usque ferè ad marginem libadion
 duobus promontoriis præruptis
 præcipitibus interclusus. Sinum
 mum attingit ima vallis Libadicæ
 nities, lata passus circiter ducentos
 qua olim vicum fuisse apparet ex
 fundamentorum. Iam explorat
 ceptoque portu Pitheci, percipi
 inter Libadicam vallem & Commar
 des extitisse saxa illa, & cautes
 Bacchias appellavit antiquitas: cautes
 tot & tantæ nunc non extant, quæ
 traduntur à Dionysio, id attribue
 vel avaritiæ, vel inopiæ hominum
 ut exigua impensa servorum ædit
 saxa ex latomiis non eruunt, sed

cautes, non modò cæmentitiis ob-
stibus ineptas, sed etiam abhorrentes
sæpe, ex omnium littorum crepidini-
& præcipitiis exscindunt ad stru-
ctam vilium ædificiorum. A valle Li-
nica litus excelsum & abruptum,
quo plus mille passus excurrit ad val-
lem, quam appellant Linon, sitam pro-
muntium Pharmacia, cujus maritima
latitudo ducentorum & sexaginta pas-
sum latitudinem complet. Olim ha-
bitam fuisse ostendunt permulta ædi-
ficiorum fundamenta. Vallem subse-
quitur promontorium, dividens sinum
Pharmacia à sinu Pharmacia, quod in cen-
tum passuum latitudinem suam ra-
tam agit, sub qua existit Insulula, seu
scopulus in multa saxa divisus,
passuum longitudinem circiter cen-
tum sexaginta, ab ortu solstitiali ad oc-
cidentem brumalem porrectus: distat à
continenti quadraginta passus, cir-
cumdatus mari vadoso, genu tenus al-
tus: à Græcis appellatur *Catergo*, hoc est
catremis, à similitudine, quam præ se
fert, triremis. Hoc scopulo & pro-
muntio super scopulum impendente
occasu solstitiali clausus sinus, sub
vallem *Linon* subjectus, ab ortu bru-
mali cinctus promontorio præcipiti, &
directo ille ipse est, quem Diony-
sius

N sinus

sius nominat *ὄλιον ἡγλόν* : id
 percipitur cum ordine Anapli Di
 siani, tum situ exiguae insululae,
 clauditur. Adeò enim exiguo
 spatio ea separatur à Continenti
 cum natura sit insula, aspectu videtur
 Continens. Temporibus Dionysii
 insulam non fuisse, sed visam fuisse,
 ex ejus verbis, cum ait : Littus id
 claudit sinum *ὄλιον ἡγλόν*, adeò
 tractum fuisse brevi maris spatio
 cum datum, ut cum natura esset
 continens, aspectu insula videretur :
 à Continenti abscissa est, vel tem
 longa vetustate, vel potiùs hominum
 opere, omnia saxa, vel deformitas
 in viles ædificationes excidentibus.
 Atque ut clariùs noscatur sinus
 macias esse, quem hodie appellant
 rapiam, subjiciam, qualis sit. Ab
 æstivo ad occasum æstivum, in passibus
 longitudinem circiter septingentis
 procedit, varia latitudine. Nam à
 capite ad medium in passibus laxatur
 plus trecentos : à medio ad interi
 recessum astringitur in plus minus
 centos : ambitu littoreo amplius
 & quadringentos complectitur.
 fundæ altitudinis est à latere pertinet
 ad septentriones, & navium capacitas
 que ad oram maris : littus Meridia

una ex parte vadofum & præruptū,
 que à ventis tutum est : à Meridie
 nem excelsis collibus, quorum ulti-
 efficit promontorium, quo finum
καλὸν antè dixi sejungi à sinu
 Bospico : ab omnibus ventis septen-
 tribus atque solstitialibus illum pro-
 montorium peninsulanum, ab
 parte freto Bospico, ex altera
 sum sinu : undique proclive, ex
 a cervice media, & mediocri dor-
 quo statuta sunt moletrina vento
 aulia. Ex eodem paulò ante emi-
 at turris, olim Pharus naviganti-
 quam à Turcis everti vidi. Pro-
 montorii mucro in tria latera declivem
 cem in passuum latitudinem agit
 ginta ; editur in altitudinem cente-
 passuum : inde dorsum molliter
 rgit. Ab Occidente, etsi sinus leni-
 aperitur valle, tamen hæc postquam
 ntimo sinu in planitiem centenum
 am processit, in duas dividitur val-
 objectu collis, qui valles recurvat,
 directi venti deorsum descendant in
 m. Ex altera valle fluvius, omni
 i tempore perennis, defluit in me-
 n sinus recessum. Æstivo tempore
 tit ea magnitudine, qua fluvius Leo-
 nicus. Vidi ejus fontem, ab ostio,
 sinu distantem paulò amplius mille

& quadringentos passus, ab æstivo casu ad Solis ortum similiter æstivo per vallem decurrit angustam, ex nascitur, sed non ex summa: nam ultra fontem altiùs assurgit. Iam colles vallesq; sinum Therapicum gentes, nemorosi non sunt, ut tu Dionysius eos esse, qui claudunt Pharmaciam, sed exculti vineis, & confiti, aut ubi hæc defunt, ericis tamen sinum Pharmaciam aliud non posse, quàm Therapicum, cum antedictis intelligi potest, tum ex sequentibus locis Anapli Dionysius quibus ad Commarodes nullus est, in quem descendat fluvius alius neque in quem convenient cætera tradit Dionysius: nimirum solus sinum Leosthenium, & Bathycos paulò ultra sinum Therapicæ situm chritudine portus, & copia piscium cellit. Quòd autem sylvæ densa profunda nemora non circumferant sinum Therapicum, ut Dionysius ait circumsepire Pharmaciam, id cultura accidit, non natura loci. olim cum eodem ex Dionysio nemo testum fuisse, nunc à nemoribus dum, videamusque oram Bosporiaticam, sinui Therapico oppositam

quibus vestitam, quis dubitat, quin
 Bos Bospori Europæum fuerit nemo-
 rum, similiter ut Asiaticum, non ob
 causam sylvestre, quàm quòd ab-
 centum annos agricultura vacat,
 verum in saltus venationum regia-
 rum. Sinum Pharmaciam appellavi
 Thracicum, à vico sito in ejus littore,
 in Græci jamdudum nominant
Thraciam; ex eo, arbitror, quòd vul-
 Græcorum aliter venenum appel-
 nescit, quàm Pharmacum, quod
 enatum, & expiabile nomen ma-
 nit in expiatum & salutare, ne nau-
 portum optimum detestarentur,
 crerenturque ut venenum, ut *ve-*
na. Erat enim Pharmacum olim
 : si deorum indignatione fames,
 pestis, aut alia quæpiam calamitas
 em apprehenderet, hominem om-
 m deformissimum in urbis laboran-
 expiationem ad victimam ducebant,
 ique pro hostia statuto de manu da-
 nt caseum, offam, ficus, quem tan-
 am Pharmacum ubi septies scillis, &
 nis ficuum agrestium concidissent,
 te ex agrestibus lignis factò, crema-
 nt, ejusque cineres ad expiandam
 bem laborantem projiciebant in ma-
 Itaque non sine causa commuta-
 m nomen arbitror, etiam interce-

dente regis decreto, cuius maximè
tererat nobilem portum vindicare
infami nomine. Nam nisi regio jul
difficile videtur pertinaciter dica
nautarum nationem abstinere poss
se à tamdiu inveterato nomine m
daci, idque perniciosum acerbume
salutari nomine mitigasse, præfert
mulierum precibus malè audientiu
ob Medæ cistam ibi depositam,
malè in hunc diem audiunt Thesi
mulieres ob cistam Pharmacorum
quam fugiens Medea abjecit in Th
salam: neque modò nomine Med
sed etiam re ipsa in hunc diem m
audiunt, ut Pharmacides. Equid
cùm perlustrarem Thesaliam, inci
semque in panegyrim totius Græ
maximam celebrari quotannis solit
mense Majo apud vicum nuncupat
Moscolurum, non longè distanter
Pharsalia, percontatus sum ab ho
te, num essent in Thesalia Pharma
des; qui affirmabat nonnullas esse
quæ edere crederentur non minùs
rabilia, quàm illa, quæ de Thesalis m
lieribus tradit Lucanus.

C A

CAP. XVI.

axis, & caulis littoris excelsi, præ-
cipiti, præcipitiq; & de clavibus
nati: de petra nominata Dicæa.

firmaciam, inquit Dionysius, sub-
stantur saxosa littora, & præci-
piti in mare impendentia, velut visio-
na examina: ex eo, quòd oculis flexi-
aspectum objiciant. Aperitur e-
pontus, tectus eminentibus pro-
toris, nullo amplius impediende
n aspectum. Quod enim crebrò
esse videtur, idque rursus inveni-
rincipium, postea maris latentis
conciliat fidem rei, quæ non cre-
atur. Illa autem saxa, & cautes lit-
nominarunt *Κλείδας* ἢ *Κλεί-
δων Πόντος*, hoc est, claves, & clau-
Ponti. Iam prætergressò Claves
magis quàm Ponti adest petra
utum verticem fastigiata, nucis
e similitudinem gerens, quæ Di-
id est, iusta nominatur, ex eo,
d triremibus navigantes in Pon-
mercatores duo apud hanc petram
soluissent aurum, pacti inter se, non
s alterum illud esse sublaturum,
m ambo simul ad petram conveni-
N. Altero pactiōnem prætergressò,

sermo hominum habet, aurum
tuisse, recusante petra impiam
focii perfidi, quousque simul amb
convenientes depositum accep
Petrae autem praemium remansit,
justitiae nomen. Quantopere res
manae inter se differant felicitate
moriae & posteritatis, cum ex urlu
& libris antea animadverteram,
rum non meliores, sed bonum ger
fortiti pervenerunt ad aeternam p
ritatem, tum nuper consideravi
tra Dicæa, cuius historia usque ad
diem remansit in memoria & serm
Bosporanorum, cum memoria
rum nominum longè nobiliorum
ditus interierit. Nunquam cogn
sem petram Dicæam, nisi fortè in
sem in sermonem piscatorum de
in littore sita narrantium histor
quam narrat Dionysius de petra Di
quæ ubi & qualis sit, postea dic
quàm ostendero, unde incipiunt
riri Claustra Ponti. Supra litus
sum, & rupibus crebrum, quas
radices in mare projiciunt clivi
rupti & præcipites, à Therapia pro
fus sum quingentos passus, usque
vallem, quam Græci hodie appe
Dialithra, corruptè, quasi τὰ Κλέ
Ab hac valle aperiri incipit Pontus

aque latius panditur ulterius pergen-
 us. Ima hujus vallis planities mari-
 na, nunc est plena vineis, olim ædifi-
 ciorum: ut ostendunt rudera non modò
 viciorum, sed etiam columnarum mar-
 orearum. Hanc ipsam vallem mille-
 sius prætergressus exigua semita vix
 ius hominis capace, transversa inter
 rectos & præcipites clivos eminentes
 prælitus arduum & saxeam, perveni-
 t locum appellatum Brologenem, un-
 de mihi rectus Bospori canalus usque ad
 montem perspiciebatur, & simul tota
 porta Ponti aperiebatur; atque Pontus
 sic tantum patens, quantum porta re-
 gerebat, longè prospiciebatur recta via
 egresso loco, ubi juxta petram Di-
 cæam subsidebam in clivo, quod in al-
 titudinem circiter centenum passuum
 ex mari editum erat. Inde paululum
 recreatus surrexi ad considerandam pe-
 tram, an esset illa Dicæa, quam descri-
 bit Dionysius. Circumspexi eam passus
 circiter sexaginta ambitu complecti;
 ipsamque dimensus sum à latere super-
 nos clivos suspiciente, erigi in altitudi-
 nem duodenum pedum; à contrario
 latere despiciente mare, dimidio altio-
 rem esse. Cùm ex mari suspicitur, simi-
 lis est nuci pineæ, non modò lateribus,
 sed etiam vertice in multos mucrones

leniter fastigiato, pineorum nucleorum
similitudinem gerentes. Quò enim lon-
gius remotam prospicis, eò propius a-
cedere videtur ad similitudinem pine-
nucis: nam longo ex intervallo con-
spicitur: etiam ultra Cyaneas ex Pon-
team assequabar desinere in vertice
acutum. In hanc petram cum ascen-
dissem, ex ejus summo vertice vidi fi-
samen in altitudinem concavam di-
primi penitus abditam, penetrans latè
petræ, despiciens ad mare, quod im-
velut fundum pertusum fuisse videri
ab hominibus longa auditione opinari-
tibus ex superno foramine aurum pe-
nitus abditum fuisse. Iam Bospora
hanc petram nonnulli dicunt esse
lam, in quam aurum abditum fuit.
Alii ajunt, sub hac ipsa fuisse alteram
petram huic similem, sitam in littore
undique mari circumdatam, sed an-
paucos annos, quàm huc venissem,
servis Anobarbi Turcicæ classi præfec-
tincitatis auri cupiditate, quam haus-
erant ex sermone hominum, aurum in-
delitescere, excisam in fragmentaque
dissectam fuisse, quam piscatores soli-
terant appellare Brologenem, adjun-
guntque unum ex ejus excisoribus octo-
lum amissile ex rejectione cæmentis
rum petræ, nomen justitiæ, usque, a
bitro

ad interitum retinentis. Verùm
 petram exciderint, semper versabi-
 lissimo, illic thesaurum abscondi-
 tum fuisse, ut longè antea versatum
 arbitror, quàm à Dionysio petra
 diceretur similitudinem gerere pi-
 nucis. Nam, ut quidam scribunt,
 Persacum urbem Hellepontiam,
 Pythyam appellatam, ex eo, quòd
 hic thesauros hìc posuerit (Thra-
 cenim thesaurum πυθίλω dicunt)
 petram Dicæam primùm Pythyam
 nominatam fuisse, quam amissa anti-
 cognitione Thracicæ linguæ poste-
 riores Pythyn à thesauro nun-
 cupatam fuisse, postea fortassè petram
 πυθίλω δὴ dixerunt esse, ex eo, quòd
 πυθίλω sic ἡ πίτυς, καὶ ὁ κρηπὸς
 πυθίλω.

C A P. XVII.

*sinu nuncupato profundo, de fluvio
 ejusdem nominis, & Saronis ara: de
 agro nominato Calo.*

Dicæa petra littus recedere in si-
 num incipit introrsus in profun-
 dum angulum, qui convertit, circum-
 ibitque primum anfractum Bospori:
 ne sinum Dionysius appellat Bathy-
 lpon. Prope, inquit, petram Dicæam
 nun-

nuncupatus βαθυκολπος, is est si-
 profundus, non tam circumscriptus
 sui intimi recessus perpulchri, & in p-
 fundam latamque arenam porre-
 quàm magna altitudine maris. C-
 enim ardui & præcipites vicini prox-
 sunt oræ maritimæ. Fluvius in sinu
 exit, cui idem, quod sinui nomen
 Hic existit Saronis herois Megarici
 & jactus piscium sibi idoneo & mat-
 tempore conferta, & continenti na-
 tione primò sursum, deinde deorsum
 Bosporum commeantium maris a-
 tudine deceptorum. Hunc Megaric-
 heroem arbitror esse illum Saron-
 deum marinum, qui nauticarum
 rum scientiæ præesse existimatur, à
 Megaræ vicinus sinus Saronicus app-
 latur: cujus ara faciliùs ut cognoscat-
 ubi sita fuerit, & qualis sinus sit n-
 cupatus Bathycolpos, subjungam
 tus, quod sub petram Dicæam succed-
 à qua quingentos passus discede-
 imam vallis attingi planitiem, quæ p-
 ditur in passuum latitudinem quad-
 ginta, ubi vestigia quædam ædis d-
 Euphemix spectantur. In littore ul-
 vallem ducentos passus est fons Eup-
 mix sacer, perenni rivulo scaturiens,
 teritio opere concameratus. A for-
 octingentos passus progressus sum

pet

nam mari circumdatam, paululum
 aqua extantem, quam piscatores
 Trapezam appellant, ex eo quod tan-
 tum mensa plana supra aquam emi-
 t. Ab hac Trapeza brevi decurso
 oratio est profundæ vallis ima planities,
 terminum Bathycolpi recessum clau-
 dit, montanam finiens oram mariti-
 mam, quæ à Commarode incipit per-
 gere ab ortu brumali ad occasum solsti-
 tium, saxea, montosa, in quam im-
 pendent ardui clivi, per quos transver-
 siter fit malè tutum obliquis semitis
 anguis, valde à littore altis, ex quibus
 multis sine præcipiti casu ne trans-
 sum quidem pedem discedere licet.
 Bathycolpos ad similitudinem quan-
 tum anguli normalis accedit, quò Bo-
 sporos prius pergens, ad occasum fer-
 re brumalem flectitur, ad ortum hye-
 malem normæ similitudinem gerens,
 in modò alveo, sed etiam utraque
 a angulum normalem efficiens, inter
 Bathycolpon & promontorium in
 contrario littore situm, quod mucrone
 recurvato angulum Bospori inte-
 riorem agit. Bathycolpos in exteriori
 anguli partem incurvatur. Hic si-
 tus etiam olim appellari potuit Saroni-
 cus, sive ab ara Saronis in eo statuta,
 sive à querno nemore, quo olim redi-
 mitus

mitus erat. Saronem enim antea
 Græcia quercum appellabat, unde
 Saronicus sinus & Saronidæ Philo-
 Gallorum, alio nomine Druidæ ap-
 lati. Aram Saronis jam constat et
 littore Bathycolpi, sed in qua sita
 parte, etiam ex verbis Dionysii co-
 quentibus assequimur. Paulò, in
 sub promontorio Saronico situs
 καλὸς ἀγρός. Ob utramq; commu-
 tatem terræ & maris à natura non
 habet. Usque ad hanc ætatem non
 retinet: senes enim antiqui καλὸς
 ἀγρός, juvenes καλὸν ἀγρόν appellat-
 grum, qui claudit Bathycolpon. Quod
 cognito, percipimus, aram Saronis
 se in promontorio intercedente in
 Trapezam & maritimam planitiem
 vallis cludentis intimum recessum
 thycolpi, in quem medium descendit
 fluvius Bathycolpus, à sinu nomen
 eptus, per latam vallem, quam Turci
 appellant alii *Biucere*, quasi magnus
 nemus, alii *Biudere*, quasi magnum
 vium, quod olim à Græco nomine
 transtulissè videntur. Græci jam
 sciunt ubi sit Bathycolpos, sed Turci
 nomine appellant *Biudere*, aut καλὸς
 ἀγρός. Is hodie qualis sit, quantum
 fluvius Bathycolpus, ut faciliùs per-
 piat

ur, describam vallem continentem
 i agri maximam partem, per quam
 iliam fluvius Bathycolpos defluit in
 um sui nominis. Hæc ab ortu Solis
 vo ad occasum æstivum procedit:
 is ima planities librata patens se-
 gentos passus in latitudinem, pri-
 m à mari pergit pratensis in pas-
 m longitudinem circiter octonum
 alium, cincta utrinque collibus viti-
 s, & frugiferis: inde insinuatur in
 altas valliculas nemorosas, ipsa tota
 norosa, circumsepta collibus sylve-
 bus, ubi vagantur greges cervorum
 aprorum. In valle intima ac penitus
 trusa sunt regii horti, quos irrigant
 uli perennes ex summa valle in u-
 m alveum coeuntes, altis ripis coer-
 am, & densis arboribus circumve-
 um, ut introrsus perspicere nequi-
 n. Itaque fortasse primùm Bathys
 bellatus nomen dedit sinui, sive à
 profundo alveo, sive à profunda valle,
 edente in profundos saltus excelsis
 ooribus obscuros, ex valle Bathycol-
 longè lateque porrectos ad Pontum
 que, atque ad fontes Barbyæ, & Cy-
 ri agrestium animalium venationi-
 s refertos. Fluvius Bathycolpus exi-
 am paludem prope ostium efficit, o-
 ni anni tempore perennem: etsi ipse
 summa

summa æstate usque ad mare pere
 non fluit, ex eo quòd partim in
 hortos, partim in prata consum
 partim privatur rivo manante ex
 ma valle desinente in vallem Bath
 pon derivato, opere subterranea
 usum vici Turcici juxta sinum sit
 vicinus est alter vicus explicatus in
 suum longitudinem circiter duùm
 lium, maxima ex parte à Græcis
 tatus. Totus tractus continens
 duos vicos, & vallem Bathycol
 collesque impendentes, nunc
 κελὸς ἀζρὸς appellatur, idque
 abundat enim ex terra frugibus
 busque, ex mari piscium multitu
 ut nusquam in toto Bosporo pis
 luculentior exerceatur, densis pis
 gregibus in hunc sinum aberran
 anniversariis transitionibus: quas
 annis bis factitare solent; prima
 sum verno tempore, alteras deo
 ineunte hyemē.

C A P. XVIII.

*De promontorio Simæo, & sinu Se
 na: & de aris Apollinis, & M
 deorum.*

A Bathycolpi valle trium milliu
 quadringentorum passuum ora
 ritima progressionem habet ad vic

m etiam nunc Græci nominant
 trinam, situm in sinu, quem à Me-
 claudit promontorium, sub quo
 atorum speculæ tres in littore defi-
 sunt: singulæ duobus tignis con-
 ues in excelsum excitatis, quæ inter-
 unt & jungunt trabes crebræ im-
 læ ad facilem ascensum speculatori-
 præstandum. Id promontorium
 nyfius appellat Simam. Post, inquit,
 Ἰόν ἀγρόν est Simas promontorium,
 Veneris meretriciæ statua. Simam
 m quandam habet hominum sermo
 de pulchram & ingeniosam, & so-
 em hunc locum incoluisse, de præ-
 nagentibus merere solitam stipen-
 Veneris. Hanc primùm existimo
 cellatam Simætham: deinde, ut vul-
 contrahere solet nomina, Simam à
 ætha meretrice Megarica, nobili-
 a amore Alcibiadis, & versibus Ari-
 phanis, cùm inquit:

Ἰόνῳ ἢ Σιμαίθῳ, ἴόντες Μεγά-
 ραδε,

Ἰωνναὶ κλέπτες μεθύσοκράβοι.
 gareses enim, qui Byzantium co-
 nam deduxerunt, cùm alia Bospori-
 a nobilitarunt nominibus suorum
 bilium civium, tum hoc promonto-
 m illustrarunt sua nobili Simætha, à
 O. qua

qua multas postea meretrices Byzantias, ut ab urbe Megara oriundas, appellatas fuisse Simæthas, vero proxime videtur. Ad hæc Dionysius adjungit Promontorium nuncupatum Sinæ prætergressos excipit Scletrinas, nescio utrum ex asperitate sylvarum terræ, an ne à flumine in seipsum ascendente: atque etiam succedunt Apollinis, & Matris Deûm; & brevi intervallo ad Pontum navigatio. Promontorium Simæthicum à Mæthia continens Scletrinam sinum, raris maritimas agit in passuum longitudinem quingentorum, à quibus imi clivæ guntur in ascensum præcipitem trecentorum passuum: inde æquior ascendit existit ad verticem, quo vallis Bathypica dividitur à valle Scletrina. Hæc vallis à fluminis ostio, ab ortuque æquior proficiscitur in passuum longitudinem circiter duum millium: inde flectitur septentriones, intervallo duorum minus milliarium, cujus ima pars partim pratensis & vitifera, partim raris confita, quæ, quantum oculis mare potui, non minus patet, quæ quadringentos latitudinis passuum longitudinem mille passuum. Inde collis coarctatur, circumfurgentibus montibus arduis, adeoque proclivibus

latus meridianum ascendi solitum
 longis anfractibus, vestitum profun-
 sylvis, cervos, apros, aliasque feras
 ambrantibus, continuatis cum ne-
 re Biutericæ vallis. Latus claudens
 em à septentrionibus præcipites qui-
 imos clivos habet, superos verò
 gè remissiores, præsertim ubi metal-
 um secturæ eminent. Flumen Sele-
 trinas à summa valle oritur: post ex ejus
 rivibus augetur rivulis cum aliunde
 manantibus, tum maximè à lateris me-
 dianicæ clivis, continentibus tria Mo-
 nasteria solivagorum hominum, su-
 peratata præcipuo vestigali, quod colli-
 tur ex cerasis, inter se parvo interval-
 lantia; è quorum fontibus tres ri-
 vuli, omni anni tempore perennes in
 Scletrinam delabuntur, singuli imple-
 nunt fistulam fermè quincunciam. Sed
 à multis rivulis perennibus augetur,
 una tamen æstate ejus alveus exare-
 scit, ex eo quòd alicubi absorbetur terra
 spongia & rara in longitudinè quatuor
 stadiorum: deinde in longitudinem o-
 ctogentorum passuum existit usque ad
 vicum Scletrinam, & vicum Scletrinam secundum
 mare situm, ubi exiguam paludè cannis
 efficiens, duobus ostiis in mare
 exit, quæ ambo efficerèt ea magnitu-
 dine fluvium, qua existit Pharmacicus.

*De Amilto seu Milto promontorio,
Fano Byzantium : de Serapio
templo Phrygia dea.*

A valle Scletrina perrexi mille passuum ad vallem nuncupatam Cerasia à cerasis, in hujus maritima planitie consitis, patente in ducentorum litudinem passuum, totam vitiferam. hac progressum feci sexcentorum passuum ad alteram vallem, quæ maritimam planitiem habet non latior ducentis passibus, vitium tamen fecem, arborumque fructiferarum. In valli succrescit promontorium, quod Dionysius appellat Amilton, jam Greci nominant Tripition, nescio an à Tripode Apollinis, cujus aras Dionysius in sinu Scletrina paulo antè promontorium ipse, qui Tripition promontorium longè in Bosporum emittit, includitur valle posita contra fanum vis, illinc valle Scletrina, à qua sensus suas maritimas radices projicere & cetera ad Solis ortum incipit, ut promontorii mucro, & Simæum promontorium efficiant latiorem sinum Scletrinam : inde paulatim ad Septentrionem flectitur in vallem Iovis oppositam, mille & septingentos passuum

uentibus maris arenosi, & vittis quibus-
 que in vado distincti complectuntur
 promontorii Amilti radices directæ,
 abruptæ, præcipites, ut via nulla pa-
 teret in littore, sed in clivis arduis semi-
 voluntaxat humano opere explanata,
 que non minori complexu maris cir-
 cumeuntur, nec minus in Bosporum
 efficiuntur, quam radices promon-
 torii Hermæi. Duas angustias illæ effi-
 ciunt, unas obliquas ad promontorium
 Asiaticum, alteras rectas ad promon-
 torium Argyronium in littore contra-
 situm, quas nonnulli piscatores di-
 cunt proximè accedere ad angustias Fa-
 ni quod obliquum habet, ac si recta è
 directione oppositum esset Fano Iovis, an-
 gustiæ Fani tribus stadiis astrictiores,
 et profectò non laxiores essent. Sub
 promontorio Amilton subit vallis
 posita Fano Asiæ, dividens collum
 Europæi ab ipso promontorio A-
 lio, quæ post breve longitudinis in-
 vallum, quam suam imam plani-
 m mare attingentem explicuit in la-
 tudinem plus minus quadringento-
 rum passuum, coarctatur in duas valles
 angustas & nemorosas objectu collis
 intermediæ, quarum altera claudit à
 orientionibus montem, ex quo pro-
 ditur promontorium Amilton: altera

superiorem collis partem Fani Europæi
nam inferiorem hujus partem clivibus
planities vallis nondum in duas vallis
divisæ. Collis hic triplici declivitate
propendet, una ad Solis ortum, alia
ad Meridiem, tertia ad Occasum.
quidem ipsum à lateribus cingunt
les præcipites, & penè directæ, à fretum
verò Bosporus, in quem ille ipse ca-
demittit dorsum in omnem parte
proclive, eminens supra Bospori a-
stias sitas inter duo fana, inter se
dem opposita, & Bosporum in summa
angustias cogentia, aliquantum dis-
rentia. Nam Fanum Asiaticum situm
est in promontorio extra cæterum
tus Asiæ projectum in Bospori fretum
submittens dorsum ab Oriente ad
ptentriones: at Europæum Fanum
situm est in colle emittente dorsum
septentrionibus ad Meridiem, im-
dente quidem in Bosporum, sed
projiciente suas radices extra oram
ris antecedentem & consequentem.
Nam antecedens longè altius pro-
est à vicino promontorio Amilto-
sequens verò attingens vallem, &
ces collis Fani Asiatici, æqualis, &
longè cum subsequenti progreditur
collis clivis vergentibus ad Solis ortum
& Meridiem, oppidulum situm

ad Dionysius appellat πολίχθιον,
 ybius, Serapion, Strabo Fanum Eu-
 ræ Byzantium, Græci hodie appel-
 λουσι τὸν ῥωμελίαν, ex eo, quia situm
 in ditione Ευροπæ, quam nomi-
 nt ῥωμελίαν. Illius muri amplius
 sem stadia circuitu complectuntur,
 patet ex ipsorum fundamentis, quæ
 no, antequam hæc scriberem, ferè
 ta extabant, humiliora quidem pau-
 supra terram, at excelsiora in altitu-
 nem viginti pedum etiamnum emi-
 abant: sed eorum maritimam partem
 ledò funditus everti vidi, ut ne sub-
 ruptiones quidem reliquerint. Muri
 et clivos sic excurrerant præcipites,
 et totum ipsum oppidum valde pro-
 endebat, excepta Acropoli, sita par-
 tim in clivis, partim in collis cervice
 brevi & plana in viginti circiter passus
 parçtata, utrimq; vallibus collem cin-
 gentibus. Inde cervix paulatim assurgit
 in excelsum verticem montis, unde
 Constantinopolis videtur; in quo qui-
 dem vertice veterem Pharam fuisse,
 postea ostendat ex Dionysio. Ut enim
 collis Fani emittit angulum quoquo
 versus declivem ad suas radices emi-
 nentes supra Bosporum, ita oppidum
 projiciebat mucronem undique procli-

vem, partim oblique eminentem supra
 vicum, quem nunc vocant Bostiniam,
 à Bostnis eum incolentibus, partim
 alta impendentem supra angustiam
 Bosporicarum portum, quem Græci
 appellant Mauram molem, hoc est
 gram, à ponto Euxino proximo, quod
 Græci jam aliter appellare nesciunt
 quàm Mare Nigrum; contra Aristote-
 lem, qui censet Pontum Euxinum
 biorem esse Mari Ægæo, ob fluminum
 multitudinem Pontum ingredientium.
 Sed Græci nautæ magis perspexerunt
 cœli conditionem, quàm colorem
 ti. Is enim frequenti caligine circum-
 fundi solet, ut non modò littora ve-
 res, sed ne gubernator quidem in
 pi stans proram videre queat. de
 rectè Valerius Flaccus:

*Illic umbrosa semper stant aquore
 bes,*

Et non certa dies.

Ita enim Cimmerii longè lateque
 bras spargunt in Pontum, ut Con-
 tinopolis interdum caliginibus circum-
 fundatur. Nostrates ex antiqua
 Pontum Euxinum rectè vocant Mare
 Majus. Heroicis enim temporibus
 pliciter Ponticum pelagus, ut quendam
 Oceanum arbitrati sunt. Qui illuc
 que adnavigabant, non aliter in em-

ra ingredi maria credebantur, quàm
 extra Columnas [Herculis] progred-
 eantur. Quamobrem propriè Pon-
 tum appellavere, sicut Poëtam intelli-
 gitur Homerum. Portus Mauræ mo-
 dum subjectus erat sub Fanū Europæum,
 portu naturali carens, qualem habet
 portum Asiaticum. Idcirco Byzantii,
 non nollent se invitis quenquam in-
 ventum navigare, oram sub Byzantiam
 Fanum subjectam, portu carente,
 circum astrictius obsiderent angustias, mo-
 dum munierunt, ut earum ex uno bra-
 chio in Bosporum amplius octoginta
 passus Romanos projecto, catena ex-
 tenderetur usq; ad littus Fani Asiatici,
 ut invitis Fanis nemo navigare posset
 in Pontum. Itaque adhuc Commerciū
 maritimas appellat ruinosas moles etiam
 hunc extantes. Illic enim olim porto-
 rum perfolvebatur. Catena etiam hac
 hodie asservari dicitur in arce Fani A-
 siatici. At moles jam pridem diminuta
 est, sed tamen paulò supra aquam ex-
 stabat. At nuper avaritia quorundam
 barbarorum infinita saxa inde aspor-
 tata sunt in ædificationes suas, magno
 damno navigantium, qui jam non vi-
 dent illius cæca fundamenta sub aqua
 delirescentia. Sed quid sentiat Diony-
 sius de promontorio Amilto, & de op-

pido Fani Europæi, ipsum loquentem
 audiamus. Post, inquit, Scletrina
 existunt Milton promontorium non
 natum, à similitudine coloris, atq[ue]
 contigua domus cujusdam navarchi,
 littus arduum directumque & præci-
 pium ad Solis ortum inclinatum. Cir-
 autè ipsum est mare teniis distinctum
 & Fanum cunctum contra fronte
 Fani Asiatici situm. Ajunt hîc Iasonem
 litasse duodecim diis. Hæc Fana sunt
 oppidula juxta Ponti ostium posita. Et
 etiam templum Dæ Phrygiæ sacrum
 illustre & publicè cultum. Ex his Dio-
 nysii verbis cognoscimus, etiam ut
 Fana fuisset oppidula, ut ex vestigiis ma-
 rorum usque ad hanc diem percipiuntur.
 Strabon Fanum Europæum appellat Fanum
 Byzantium; Asiaticum vero Fanum
 nominat Chalcedoniorum. Quod
 amboque dicit pari intervallo distare
 Cyaneis. Polybius scribit, cum redi-
 Iason à Colchis, sacrificasse duodecim
 diis in loco Fani Asiatici, siti contra Sa-
 rapion Thraciæ: ex quo patet Serapionem
 fuisse apud Fanum Europæum. Cuius
 non meminisse Dionysium, significari
 videtur, Polybium & Dionysium non
 eadem ætate vixisse. Dii duodecim
 habentur, Iupiter, Iuno, Neptunus,
 Ceres, Mercurius, Vulcanus, Apollo,
 Diana.

Vesta, Mars, Venus, Minerva.
 Phrygiæ deæ, matris deo-
 rum nuncupatæ, in clivis debuit
 esse, quàm in maritima planitie,
 quòd montibus gaudeat, ideoque
 turrita appellatur, & turrita dea: quia
 turres, quibus Rhea patrocinator,
 sita essent, ob loci robur.
 habentem caput turritum,
 Cilices, & Turcicæ, & Myfiæ
 ferentes capitis tegmen,
 similitudinem gerens. Itaque il-
 lum templum mihi fuisse videtur in his
 ubi hodie duæ ædes sacræ sunt,
 divi Nicolai, altera divæ Mariæ.
 quem excitasse aras Rheæ verisimile
 duodecim diis in contrario
 excitaret, præsertim Argonautis
 maximè venerantibus, ut cujus
 constituerent in Dindymo
 eminenti supra Cyzicum: item
 Phasim, ut apud Phasim. Arrianus
 sinistro latere Phasim ingredien-
 statuam fuisse deæ Phasianæ,
 ipse Arrianus Rheam existimavit
 ex figura. Nam manibus gestabat
 & leones sub throno habere
 quo Rhea sedebat, ut Athenis in
 Matris deorum, quam à Iasone si-
 statutam fuisse colligo, ex eo
 quod Arrianus ait, in loco in quo fuit

Rheæ

Rheæ ara. Fuit etiam ancora la
Argous, qua Iason profectus est ad
chos. Illam verò quam statuit in
Bosporum, similem conjicio Phari
Rheæ & Dindymenæ: nam Dindymena similiter leones habebat, de
Constantinum Magnum in forum
zantinum, unà cum leonibus, Zosimus
tradit traduxisse.

C A P. X X.

*De Chrysorrhœa fluvio: de secturis
tallorum: de Pharo antiqua.*

A valle cingente Fani collem, am
mille & sexcentorum passuum
maritima processum facit ad vallem
qua summa est ædicula Mariæ virgini
quam vocant Castaniotam à sylva
stancæ circumvigentium, in qua
fons facer, perennem etiam summæ
state rivum emittens per vallem a
stam, & juxta ripas maxima ex parte
inaccessam. Hic rivus ille est, de quo
Dionysius, postquam commemorat
Fanum deæ Phrygiæ, sic ait: Post
Chrysorrhœas fluvius per angustam
aditu difficilem vallem à tergo posita
delabitur leni fluxu, arenam auro
lem deferens: circa hunc secturæ sunt
& terræ fossiones, & cuniculi ad
scrutandas metallorum venas, a

um virorum opera, scrutantium
 is terræ facultates. Paulò ultra
 um sunt nuncupata Chalœa, lo-
 icinus mari fluctuoso quidem, sed
 an piscoso: nominatus est ab ære
 allo. In summo vertice collis, se-
 dum quem descendit Chrysoſſoas,
 Tit Timæa, turris admodum excel-
 circumſpecta, & permulto mari il-
 is, ad salutem navigantium exci-
 Vtraque enim Ponti pars caret
 ubus naves excipientibus. Nam
 is infedati & turbulenti littus lon-
 in neutram continentē flexiones
 et. Ex hac turre faces ardentes no-
 ublatæ perferebantur, rectæ viæ ad
 ti ostium duces. At Barbari vera-
 a facium fidem auferebant præten-
 tes ex Salmydeſſi littoribus fraudu-
 as faces, ut in errorem nautas in-
 erent, in naufragiaque subduce-
 t. Ora enim maritima importuosa
 & maris vadum ob excessum aqua-
 a ancoris non firmum, & para-
 n his, qui aberrarunt à recta via,
 afragium, signis veris confuſis cum
 is ſignificationibus. Iam verò lu-
 nam extinxit tempus omnia consu-
 ns, & turrim magna ex parte diſſol-
 . Ex his Dionyſii verbis cùm cætera
 ti littora aſſequimur, tum maxime
 Sal-

Salmydessi esse importuosa; Thracum
 naufragiorum deprædationibus
 me deditos esse. Dionysio con-
 Xenophon, cum ait Græcorum ex-
 tum, cujus ipse dux esset, accessit
 Thraces, qui incolunt Delta regio-
 sitam supra Byzantium: deinde
 mydessum pervenisse ad ea litto-
 mari in brevia, & quasi æstuaria
 dam impactas naves quamplurin-
 Pontum venientes frangi, easque
 ces prædari, divisas inter se litto-
 columnarum positione per inter-
 erectarum. Nam antequam id fi-
 inter eos de præda cædes plurima
 bant. Equidem à Bosporo obivi-
 bus ad Salmydessum oram Pontus
 portuosam, longè lateque aperta
 prentionibus ventis: in medio it-
 vidi locum, quem Xenophon app-
 Delta; cæteri scriptores Delcon,
 • Delconem; hodie nominant *De-*
 id oppidum est, quod ab urbe Byzantia
 abest iter pedestre unius diei. Ex t-
 partibus clauditur lacu dulci, nisi in
 tempestatibus mare incitatum ex
 Euripo intromittit, à quo piscis *Del-*
 appellatur ab Athenæo commem-
 tus: is qualis sit, in nostris Piscat-
 bus informabitur. Inde rediens ad
 neas, vidi navem nigra caligine *P-*

erantem ab ostio Bospori in littus
 tortuosum, aquilonibus impulsam
 di, naufragosque omnes vectores
 flumes enatare in littus; Thracesq;
 las opem naufragis ferre, à præda-
 se abstinere, sive olim longa Ro-
 ii Imperii consuetudine mansue-
 os, sive nunc coërcitos acerba seve-
 e dominantium. Ex antedictis jam
 et, Pharum antiquam ostii Pontici
 ibi fuisse, ubi nunc est juxta Cya-
 s petras, imo longè interius in sum-
 montis emittentis collem Fani ver-
 eminente supra vallem, per quam
 uit Chrysoorhoas fluvius, unde lon-
 lateque patet Pontus, & Bosporus,
 ropontis, & Constantinopolis. Lo-
 enim nullus commodior & tutior
 e videtur ad Pharum efferendam in-
 am, quàm hic, omnibus verticibus
 sporanis excelsior, vicinus Fano Eu-
 ozo sub ipsum subjecto, unde defen-
 poterat contra Barbaros hostes Pha-
 quam prope Fanum olim fuisse Phi-
 tratus significat, atque adè ostendit
 pressa pictura, quam sub oculos post-
 subjiciemus, cùm ad Fanum Iovis
 veniemus: aut si Pharus non exitit
 vertice collis eminente supra latus
 eridianum vallis Chrysoorhoæ, certè
 inquit supra latus cingens eandem
 val-

vallem à septentrionibus ; idque ex
 quæ postea affert Dionysius , conjectura
 ra assequimur. His, inquit, antè
 memoratis locis proximus succedit
 Phosphorus locus, qui vel à Diana, vel
 à vicina antiqua Pharo cognomen tra
 xit. Huic adjunctum & continet
 longum littus, vocatum est Ephesio
 rum portus, à multis navibus Ephesio
 rum huc appulsis.

C A P. XXI.

De portu Ephesiorum, & de Aphrodisia : de portu Lyciorum, & de Myrlæorum domicilio.

POST Ephesiorum portum, inquit Dionysius, est Aphrodisium, formidabili tectum præcipitio. Hunc post, est portus Lyciorum: is subarenosus litus & sterile habet, in parvo ambitu valde bonus & firmus, tutusque est. Super hoc est Myrlæum, domiciliæ eorum, qui ob seditionem à Myrlæ in exilium projecti huc solum vertunt. Cùm ex Dionysii descriptione tum ex his nominibus in hunc diem retentis, perspexi Ephesiorum portum esse, vel eum, quem Græci jam appellant Magnum Aphosiatin, vel eum quem Parvum nominant Aphosiatin, vel utrumque angusto promontorio

div

m. Græci usque ad hanc diem
 Myrileium vel Myrileium appellant, si-
 quidem parvum, sed portuosum,
 minimum totius Europæi litoris Bo-
 nani, intrantibus ostium Ponti. Quo
 facto, intelligo portum Ephesiorum
 esse non posse, quàm eum, quem
 nuncupant Aphosiatin. Nam à
 montorio, quod à septentrionibus
 est vallem Chrysochoræ, usque ad
 Myrileium, nulli portus sunt,
 nisi Aphosiatin magnus, & parvus: hi
 modi sunt, jam designaturus sum.
 ferme rectum procedens, quod
 inter vallem Chrysochoræ,
 montorium dividens magnum
 Aphosiatin à parvo Aphosiate, pedibus
 non potui, propter mare contin-
 nos montium clivos valde pro-
 quatenus oculis assequebar,
 dia superare non videbatur.
 torium, quod à magno divi-
 Aphosiatin, inter utrum-
 patet in latitudinem pas-
 iter dacentorum. Totum
 sit, rupibus paululum sinuo-
 in mare directis ad perpen-
 more muri, ex ea præsertim
 attingit parvum Aphosiatin
 cisa in semicirculum, in co-
 turræ in tectum fastigiata.

P Ab

Ab hoc promontorio paulo amplius mille passus usque ad promontorium ab Aquilone claudens magnum Aphosiatin, littus sabulosum procedit formam arcuatam. In hunc vallibus etsi desinunt, à ventis tamen non minus tutum ipsum præstant, quam cæles: non enim dorsum montis pertrant, atque etiam commodiorem ascensum in portum præbebant vilius quas olim fuisse in supercilio vallium apparet ex fundamentis ædificiorum ubi fontes perennes. Promontorium quo dixi claudi hunc sinum ab aquilibus, excelsum est, undique præsertim & præruptum, & quod pedibus julittus circumiri nequit, ter tanto præsertim in mare, quam promontorium dividens magnum Aphosiatin à partem Aphosiate. Inter portum magni Aphosiatin, & Myrileium sinum, intercedit plus minusve mille & quadringentis passus, quantum metiri potui, indens in dorso montis per semitas florum, densis dumetis implicat. Nam clivi excelsi à supercilio ad litum præcipitibus rupibus abrupti subsident ut nulla via pateat: à Meridie claudens promontorio toto saxeo, quod ab anteriori parte habet cavernosas rupes tæsonantes, cum sunt tempestates.

P

...navigantes ignari putent tor-
 ...torum bellicorum sonitum esse :
 ...teriori parte sinum attingente ad-
 ...it cavernas, è quibus una longa est
 ... triginta passus, utrimque præcisa
 ...perpendicularum, cujus ima depressio
 ...undem patet, quantum summa la-
 ... In hoc promontorio etiamnum
 ...ent vestigia quædam antiquorum
 ...riciorum, reliquæ domicilii Myre-
 ... In Dionysiano codice legendum
 ...o potius *Myrleium*, quàm *Myre-*
 ... : nusquam enim reperio Myr-
 ...m, sed Myrlæam urbem Bithyniæ,
 ...ea appellatam Apameam. Myrlea-
 ... igitur sinus ab occasu insinuatur
 ...llem, per quam descendit fluvius
 ...inum ortus à vertice collis eminen-
 ... supra vallem Chrysorrhœ, in quo
 ... antiquam Pharum olim fuisse, & à
 ...tibus pergit, à Meridie ad septen-
 ...nes in longitudinem circiter qua-
 ... miliariorum : inde ad Orientem
 ...cedens circiter octo stadia ingredi-
 ... sinum Myrleanum. Omni anni
 ...mpore fuit liquidus, & clarus : quo
 ...atum est, ut sinus hic sæpe à diversis
 ...bitatus fuerit, primùm à Thracibus
 ...æneo Regi subditis, deinde à Lyciis :
 ...stremò à Myrleanis, unde sinus ap-
 ...latus Lyciorum, deinde Myrleano-
 ... P 2 rum.

rum. Profundus est, & magnarum
 vium capax, undique ferè tutus
 ortu Solis contra se habet sinum vi
 nominatum Dios sacra: ejus saxa
 obscurè cyanea, uti sunt totius Bos
 viciniora Ponto. Iam verò ubi sit
 Aphrodisium, quod ex Dionysio
 posui inter portus Ephesiorum &
 ciorum, id existimo fuisse propius
 tum Lyciorum, quàm Ephesiorum
 enim Ephesii Dianam colentes ve
 mile est Dianam Phosphoron posu
 prope portum Bosporanum, Ephes
 rum dictum; ita Lycios existimo
 tuisse prope portum sui nominis
 tuam Veneris, quam cultu eximio
 sequebantur, ut Lyciorum Regi
 versibus decantatam Procli Lycii
 Iosphi. Prope enim Myrelium for
 dabilia præcipitia, quorum ima
 subsidet, & subducitur, summa pro
 tur, ut domorum projecta tecta,
 bus statua araque Veneris, ut ait D
 nysius, tegebatur. Itaque rectius in
 pretandum putavi Dionysium, cum
 Ἐπ' αὐτῷ λιμένι Λυκίων Μυρέϊα
 ἔσσι: *Supra hunc portum Lyciorum*
Myrelium; quàm si interpretati fu
mus: Post hunc portum Lyciorum
Myrleium: nam tum Lyciorum p
 tus esset magnus Aphrodisias, & Aph

nam fuisset in promontorio, quod
 in mare Aphrosiatin à magno dividit:
 si Aphrosiatum non rectum fuisset
 invidabili præcipitio. Illud enim non
 tamò subducitur, neque à summo
 precipitur, sed dirigitur ad perpendi-
 culam.

C A P. XXII.

*Gypopoli, & de aulis Phinci, & A-
 nyxi Bebrycii.*

Promontorium, quod à septentrio-
 ribus claudit sinum Myrleium, to-
 ta saxum, & parum latum existit,
 quod in passuum longitudinem plus
 minusve, latitudinem passuum non
 excedat aliam ducentorum, aliam tre-
 centorum. Ex tribus partibus mari, aut
 mine circumdatur, à Meridie qui-
 busdam sinu Myrlezano, & flumine. Illius
 thro non latior ducentis passibus cin-
 tur Bospori angusto canali: at ab A-
 silone jam latioribus primis faucibus
 Bospori clauditur. Ab hujus quidem
 promontorii mucrone progressus pau-
 camplius sexaginta passus, vides ejus
 rupes vergens ad primas Bospori fauces,
 Pontum rupibus excelsis, præruptis
 suspendere directis à summo promon-
 torii vertice ad imas radices mare at-
 tingentes, quæ recessus admittunt par-

P 3 vos,

vos, refertos ingentibus saxis, abruptis
 ex antiqua ruina desinentes in speluncas
 prominentibus rupibus tectas, quarum
 una vergens ad Solis ortum in omnes
 partes patet vigintiquinque passibus:
 eam olim arbitror Thracum astitisse
 latronum domicilium natum fuisse,
 priusquam ædificia incolere consue-
 fuerant. Olim majores speluncas fuisse
 ostendunt crebra ingentia saxa ante
 speluncas projecta, ab impendentibus
 ruinosis rupibus abrupta longa
 temporis vetustate. Nam veteres
 Thracæ ex latrocinio viventes ex-
 ternorum adeò crudeles hostes fuerunt
 ut de suo in externos odio cognoscere
 dederint Ponto non modò inhospitali-
 tatis cujusdam, sed perpetui odii
 exceptione omnem peregrinationem
 præcidentis, ἄζεινον omnes appella-
 runt, Sophocles ἀποζέφνον, Lycophron
 κηκοζέφνον, cum ob ejus navigandi
 difficultatem, tum ob ejusdem acci-
 dentis Barbaros, qui Bosporum sic clau-
 derent, tenuerunt, ut Poëtis materiam de-
 derint fingendi, petras Cyaneas intem-
 perantem concurrisse, easque ante Iasonem
 non aperitas fuisse. Hoc interpretari
 possumus utrinque latrones Bospori
 totum olim Cyaneas appellatum ad-
 lectum.

let

es interceptis navigantes in Pon-
 ti, commodioremque juxta Bospori
 sedem habere non potuisse ad ob-
 tendas Ponti portas, quam hunc lo-
 cum situm in primis faucibus Bospori
 mentem speluncas saxeeas naturales,
 tales tempora illa postulabant, quæ
 in toto Bospori littore Europæo
 illæ aliæ sunt, quam hæ, habentes
 proximum fluvium perennem & pota-
 bilem, tantumque, quantus nullus lon-
 gius intervallo reperitur: non Scythri-
 us, qui propinquior est, non cæteri
 flumines littoris Europæi majores de-
 cipiunt in Bosporum. Quamobrem mi-
 ser Dionysium hunc præterisse, cum
 in viis minoribus, & toto anno minimè
 præteriret, haudquaquam præterierit.
 hæ rupes suis radicibus ad mare adha-
 rentes eminent supra mare in longi-
 tudinem mille passuum præcisæ, dire-
 ctæ ubique inter se continentes, ex-
 cepto exiguo sinu intermedio, ex quo
 descenditur in jugum promontorii de-
 pressum inter rupes utrinque eminen-
 tes multis projectionibus, subsidentef-
 que multis contractionibus in multos
 vertices fastigiatas, ut castella quædam
 agrestia præternavigantibus esse vi-
 deantur, turribus elata, aspectu horri-
 do & planè Barbarico. Non uno lapide

illæ constare videntur, sed multitudo
 lapidum inter se compactorum, et
 cyaneâ conversâ in saxa fragilia, ve-
 state inter se cohærentia, cyaneo
 dem colore, sed aliquantum vario
 enim obscuriora, alia dilutiora.
 rupes arces Phinei pulchrè descen-
 Dionysius. Post, inquit, Myrileum
 Licnias, forsitan nominatus, sive ex
 quòd ad similitudinem cunarum con-
 cavus sit, sive ex eo, quia secundum
 imas suas partes undique suam pro-
 ctam eminentiam dilatat. Apud hunc
 locum est collis saxeus nuncupatus
 popolis, cognomen adeptus, sive
 immanitate Thracica & Barbara, a
 sique: ajunt enim hîc habitasse Phil-
 Regi subjectos, crudelitate plurimum
 eminentes: sive etiam appellatus
 Gypopolis, ex eo, quòd Vultures
 quentes apud hunc locum versari
 deant. Hæc quidem Dionysius. Post
 item appellari Gypapolis per alpha
 ἡ γύπων, ἢ γυν ἡ σσιλαίων. Num-
 rò hæc, an alia quædam vicina fu-
 aula illa, decantata quidem scri-
 multorum antiquorum, sed recentiorum
 omnium ignoratione obscurata,
 quam Phineus Iasonem, cæterosque
 Argonautas excepit, ex his quæ quæ-
 mox subjungentur, conjicito. Ascle-

quidem & Didymus narrant Iaso-
 nem navigantem ad Colchos, cum ve-
 nerat ad regionem Bithynorum, exce-
 pit eum Phineo in suam aulam.
 Hæc an fuerit in Asia, an in Europa,
 non videtur, ex authoribus duplicem
 sententiam Bithyniam, unam Euro-
 pæam circa Salmydessum in Thracia
 constitutam, alteram Asiaticam; Phi-
 neo omnes Thracibus, etiam
 Bithynis nuncupatis Bithynis impera-
 sse nec dubium tollunt, scribentes Phi-
 neo habitasse circa Salmydessum,
 Phinopolimque fuisse inter Salmydes-
 sum & Cyaneas. Vnde quibusdam aula
 Phineo videtur, in qua Phineus excepit
 Iasonem, ut mihi etiam videretur, nisi
 extra Bosporum ab omnibus Geogra-
 phis constitueretur: nisi fortasse Plinio,
 Phinopolim interdum constituere videtur
 extra Bosporum, cum ait: Inde fauces
 Phinopolitæ, ubi Phinopolis oppidum fuit.
 In alio loco secum dissentit, cum oram
 Thraciam inceptam ab Istri ostiis ad
 Bosporum persequens narrat Thyn-
 num, Salmydessum, Develton, Phino-
 polin: Sed à Bosporo Laſthenes: ex quo
 eodem ordine verborum excludit à
 Bosporo Phinopolin. Quamobrem
 Phinopolis extra Bosporum sita non
 potest esse aula Phineo, in qua excepit Iaso-

nem Phineus. Nam si usq; ad Phin-
lim Iafon navigasset, jam prætergre-
Cyaneas, non necesse habuisset per-
consilium à Phineo, qua ratione
neas præteriret. Verum aulam P-
fuisse juxta Bosporum inter Cya-
interque aulam Amyci Bebrycum
gis, à nemine certius intelligere pos-
mus, quàm ab Orpheo antiquiss-
qui unus ex Argonautis fuit, à quo
mnes didicerunt, si quid veri de
Phinei scripserunt: verùm in qua
Bospori, intelligere non possumus
prius cognoverimus, ubi fuerit au-
myci. Vtrasque juxta Bosporum, in
in Europa, hanc in Asia fuisse, e-
pheo & Apollonio assequi potuiss-
nius & Hermolaus, si diligenter ut-
que perpendisset. Sic enim Orpheus
cùm Argonautæ præternavigasset
zicum Rhyndacem, venisse ad
locum situm juxta Propontidem,
tum solvisse:

Α'λλ' ὅτε πρὸς μεσάτιν ἠὼ
ὠκέας ἵππευς

Ἡ' ἑλίθη, κραπνὸς δ' ἐξ ἔρεθη
ἔρεθη,

Ε'ν δὲ ἔπεισ' ἀργοναῖς ὀθόναις, Τ
δὲ ἐγεγώνη

ὅς ἐστω περσάων, θινὸς δὲ ἐκ πέ-
σμαθα λύφν·
δὲ κυδοερνήϊρθ εφηρμοσιώαις
ἐπίτηνθ.

οροστ:

τὰρ ἐπ' ἠῶοι λυγρῶν ἐπερσάσα-
μῶν αἴαν,

θ' Ἄμυκθ Βεβρύκεασιν ἰππερ-
φιάλοισιν ἀνασεν·

σε πανομφαίε Ζιλιὸς θέμιν σὺκ
ἀλεχίζων,

θλον ἐπὶ ξένοις περικλιόνων ἀν-
θρώπων,

θις ἐπὶ σαθμῶς, ἠδ' ἀσεμφῆ δό-
μων ἴξη,

ἠκῶθ πυσμαχίης ἰπερόωλθ πε-
ρηθῆναι.

ὄν μὲν ἄρ' ἠίστωσε βίη κρατερὸς Πο-
λυδέυκης,

ύψας ἀπροφάτως κεφαλῶ σκλη-
ροῖσιν ἰμᾶσι.

λαῶς δὲ αὖ Βεβρύκων Μινύα χαλ-
κῶ κατένηραν,

ἐνθάδ' ἀφορμιόθεντες, ἰπ' εἰρεσίη θ
καμρόντες,

Βιθυ-

Βιθυνῶν τὸ μέγα ἄστυ πηλαίειη

σαμῶν ἀκίη,

Σπυδύντες περὶ χραῖς, ἡδ' ἐν νιφ

ρεῖν ὕλαις,

Ἐσπεροὶ αὐλιθύντες ἐφοπλίσασα

θα δόρυπαν.

Ἐνθα τότε αἰνόγαμο Φινύς υ

ρήνορα θυμῶ

Δοιοῖς ἐξαλάωσσε γήρας, ἀεθ

πίτταις

Θηρσὶν ἐλάν πρῆθηκε γυναιῶν

κα φίλτταν.

Deinde paulò infrà ait:

Αὐτὰρ ἐπεὶ Φινῆσ' Ἀγῶορα

λιπόντες

Αὔλιον, ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλά

σσης ἐξικόμεσθα

Ἀγχιῶ Κυανέαις πίτταις, ἄσ

ποτε μήτηρ, &c,

Posteà addit:

Ἄλλ' ὅτε δὴ πορθμῆϊο κῆρ σόμα

Διὰ πίτταις

Κυανέας ἠμφψε λάλσ' τσόπτις,

πικ' ἄρ' αἴ γε

Βυσοῖσιν ἐρρίζοντο, τῆ ἔμπεδον

ἔμμενον.

Ο

ἴτω ἢ μῆραι τὰ δ' ἐπεκλώσαντο
βαρῆσαι.

ἢ τότε δὴ περφυρήλιες ἀδύκεια
πήματ' ὀλέθης,

ἴσαντο περκαίρι: μέλαινα' ἐξικθί-
μιθ' ἄκτην & c.

is quidem percipimus, aulam Phi-
uissè inter Cyaneas, interque aulam
myci, ad quam Pollux vicit Amycum
em Bebrycum. Sed utrum in Euro-
an in Asia fuerit urbs illa magna,
m dicit esse Bithynorum sitam in
littore, Orpheus non declarat: nam
gatur;

ἴτα δ' ἀφορμιοθέντες, ἔω' εἰρεσίη
ἢ κέρμοιες

ἴσαντο τὸ μέγα ἄστυ πηλαλίη κέλ-
σαι μὲν ἄκτῃ.

atur ostendere illam fuisse aulam A-
ci, ex eo, quòd Apollonius Poëta
dem Argonauticorum, sed Orphei
tpres, aulam Amyci scribit fuisse in
littore, cum ait:

--- οἱ ἢ χθόντο εἰσανέχουσαν
ἄκτην ἐκ κήλποιο μάλ' ὀρέϊσαν
γ' ἐπιδέσθ.

potius mihi legendum videtur in
rtheo, Εὔθεν ἀφορμιοθέντες: ex eo,
quòd

quòd ante Orpheus dixit, transiit
locum:

Εὐθ' Ἀμυκῶν Βεβρύκεσσι ὑ
Φιάλοιζιν ἀνάσσειν.

Vbi Pollux Amycum devicit. Se-
men etiamnum ex Orpheo dubiu-
detur, utrum illa magna urbs fue-
-Asia, an Europa, itemque an aula
-ci in Europa, an Asia. an juxta Bos-
-porum, an in Propontide. Nam De-
-sius scriptor orbis, post Bithynos,
-que ostium Ponti ponit Bebrycas.
-ron narrat Lampfacenorum regio-
-prius appellatam fuisse Bebryciam
-de Tzetzes ausus est totum Helle-
-tum appellare Bebrycium, & t-
-Propontidem Bebryciam, sed & P-
-nos accolentes Bosporum appe-
-fuisse Bebrycas, cum ex Nymphe
-cleota colligitur, tradente Bithyn-
-iam appellatos fuisse Mygdones &
-brycas: quos Strabo dicit antè Bith-
-Myfiam incoluisse, oriundos à B-
-cibus Thraciæ, tum Bithynos Bos-
-nos nuncupatos fuisse Bebrycas,
-ex aula Amyci Bebrycum Regis,
-juxta Bosporum in Asia sitam fuisse
-prehendo ex Apollonio Orphei
-prete, non minus egregio Argon-
-corum Poëta, quàm Geographo
-qui ut narravit, quemadmodum

avigarint Cyzicum usque ad Cion:
inquit, solventes:

ἴν ᾗ πανημερίῳ ἀνεμῶ φέρε,
νυκτίτε παύσῃ

ῥῶ ἐπιπνείων· ἀτὰρ ἔδ' ἐπι
τύχον ἀήθ

ς τελομήρης, οἱ ᾗ χθονὸς εἰσανέ-
χουσι

τὴν ἐκ κόλποιο μάλ' ὀρεῖας
γ' εἰσιδέσθαι

κασάμβροι κόπησιν ἄμ' ἡελίῳ
ἐπέκελσαν·

ς δ' ἔμ' δηρὸν ἐελδομήροις ἐ-
ραυήη·

τα δ' ἔσαν σταθμίτε βοῶν, αὐλῆς
τ' Ἀμύκιο,

ῥύκων βασιλῆῶ.

de postquam narravit, ut Pollux
et Amycum, ut lauro coronati Ar-
ματα καταβέντ, adjungit:

ῶ δ' ἡελίῶ δροσεράς ἐπέλαμ-
ψε κηλῶνας,

περάτων ἀνιῶν, ἧχε δ' μηλο-
βοτήρας,

τότε λυασάμβροι νεάτης ἐκ πεί-
σμαζα δάφνης, &c.

Post

Post addit, ut toto illo die a
 tempestatibus fuerint, postridieque
 venerint ad maritimam domum
 nei, utque Phineus dixerit Argonau-

Πέτρας μὲν πάμπρωτον ἄφω

γέντες ἐργία,

Κυανέας ὄψεσθε δὴ ἀλάος ἐν

χῆσι.

Postea subjungit:

Αὐλῆα Βιθυνῶν ἐπὶ δεξιᾷ

ἐχούτες,

Πλώετε ῥηγμῖνας πεφυλαγμῆ

σόκεν αὐτε

Ῥήσαν ἄκυρόν ποταμὸν σκόπ

ηγλάνης. [al. ἀκτῆσι μέλα

Ex his patet aulam Phinei fuisse in
 ropa, juxta Bosporum, vicinam
 neis; aulamque Amyci fuisse in
 nia Asiatica: sed an juxta Propontida
 an juxta Bosporum, conicere
 co, quod Orpheus dicit, Argonau-
 eo solvisse circa Meridiem vento
 do: similiter Apollonius ait, ex
 ventos totum diem, & totam
 secundo vento & copioso vectos
 postridie manè vento cessante
 rum vi appulisse navem ad eum
 ubi esset aula Amyci, ubi Pollux
 vocatione vicit Amycum. Iam

eridie ad posterum diem vento se-
 ando usos conficere potuisse amplius
 ntrum miliaria, existimo ex mea na-
 gatione, qua intra vigintiquatuor
 oras à monte Arganthonio, eminente
 pra sinum Cioticum, perveni ad Bo-
 orum, distantem à Cio plus centum
 miliaria. Ex quibus etiam verisimile vi-
 tri possèt, aulam Amyci in Bosporo
 tius quàm in Propontide, si nulla ei-
 nt apertiora argumenta ad proban-
 um aulam Amyci esse juxta Bospo-
 am. At alia permulta certiora sunt,
 eorum nonnulla, cum alia ex Apol-
 onio colligere possumus, tum juxta lo-
 um, ubi interfectus est Amycus, fuisse
ἄρτυρ ἀμυκίου, quam non Apollo-
 am poëticè finxisse, sed revera in hoc
 oco fuisse permagnam, ex Andræta
 enedio & Apollodoro infra osten-
 lam: quam posteri appellarunt Lau-
 um insanam, ubi Plinius dicit fuisse
 ortum Amyci, quem Arrianus appel-
 avit portum Laurus insanæ. Eumque
 radit quadraginta stadia distare à Fa-
 no lovis Vrii, octoginta ab Urbe By-
 zantio. Ex his manifestum est aulam
 Amyci fuisse in medio Bosporo; aulam-
 que Phinei fuisse inter medium Bospo-
 rum & Cyaneas. Sed in quo loco nunc
 conjiciamus, vero proximum est. Cùm

Q

Fai-

Phineus haberet greges boum, & equorumque, Rexque esset Thraciæ, habitasse prope flumen. A m. Bosporo in Europa ad Cyaneas præ est Pharmacius fluvius, situs conportum Amyci, in quo non fuisse neum, cum excepit Iasonem, Bos latitudo ostendit, quæ haud exce miliare, non tenuisset Argonauta trajectum tantum temporis, quam Orpheus & Apollonius tradunt sumpsisse ab aula Amyci ad aulam nei: deinceps sequitur Bathycolpus vius, ubi aula Phinei fuisse non videtur ex loci intervallo. Ille enim dist portu Amyci circiter tria miliaria; enim Argonautæ diem unum confapsissent in tria miliaria conficienda. Restat ut Scletrinas aut Myrleanus buerit domum Phinei: sed uter habuerit, ex his, quæ mox afferam, conjici Scletrinas habuisse videtur ex his Apollonii versibus, cum ex hospitio Ph Argonautæ solvissent. ait:

Ἐκ τῆς μακρότερος δὲ δέκα
μήσωντες

Βῶμον ἄλως ῥηγμῖνι πέρην, καὶ
ἱερὰ θέντες,

Νῆα γολυ εἰσβαινον, ἔρεσέμεν.

Hoc est, in littore ulteriori aram ere

ant, quod infrà ostendam esse in eo
 loco, ubi est Fanum Iovis Vrii, cui do-
 mum Phinei propinquam fuisse ante-
 dicti Apollonii versus designant. Inde
 conjungit, ut ex eo loco, ubi Fanum est,
 solventes navigarunt ad Cyaneas pro-
 montorium. Fanum est magis intra
 osporum, quàm Myrleanus fluvius
 duobus miliaribus. Itaque si aula Phi-
 nei fuit ad Myrleanum, oportuit Argo-
 navtas retrocedere duo miliaria. Sed id
 non potest, nam vatis Phinei vaticinio
 illud templum excitarunt duodecim
 mensuris: verisimiliusque videtur aulam Phi-
 nei fuisse prope Myrleanum fluvium,
 ubi fuit Gypopolis, quàm prope Scletri-
 nam, ex Orpheo, cum ait, Argonautas
 postquam reliquissent aulam Phinei su-
 pra magnam undam maris, accessisse
 prope Cyaneas: sed clariùs ex Apollo-
 nio, cum scribit Phineum dimittentem
 Argonautas. A me, inquit, discedentes
 quàm primùm videbitis Cyaneas. Ex
 quibus oportuit domum Phinei pro-
 pinquam esse Cyaneis. Adde, quòd au-
 lam Phinei dicit Orpheus fuisse, ubi ex-
 cacavit filios, eosque in petras eminen-
 tes projecit. Ex quibus videtur aula Phi-
 nei propinquior Myrleano, quàm Scletri-
 nam, quòd circa Myrleanum rupes
 sunt eminentes & præcipites, frequen-

Q 2

tari

tari solitæ vulturibus, & corvis, mi-
 que, hoc est, harpyis rapacibus. In c-
 trario littore est promontorium, quod
 Dionysius Byzantius appellat Co-
 cium, in hanc diem nomen retine-
 præterea quòd nulla alia pars Bospori
 quàm circa Myrelium & Gypopolim
 ventos rapidiores habet. Venti enim
 Harpyiæ dicuntur. Homerus in sy-
 nymia ponit Ἰσθμίας ἔσ' ἁρπυίας, ἀν-
 κλαίοντες δ' ὄσσε πνοάς· τὸ μὲν δ' ἀπὸ τῆς
 πύλων, τὸ δ' ἀπὸ τῆς Ἰσθμίας, ὅ ἐστι μὲν τῆς
 ἁλῆος. atq; ut solemus Harpyias ἁρπυ-
 κλικὸς κλώας appellare, ita latrones
 paces Thraces Harpyias vocare po-
 mus. Nam quòd Orpheus dicat aul-
 Phinei fuisse in sylvis, nunc nullæ sunt
 in Myrleano, sed neq; item in sinu Ph-
 macia, cū olim fuisse densa & profunda
 nemora antè ex Dionysio acceperim.
 Sed de his rebus tam antiquis, quas
 antiqui quidem permulti etiam litera-
 monumentis clari benè novissè vid-
 tur, cuius curiosius relinquo iudiciu-

C A P. XXIII.

De petra Dotina.

PAulo ultra Gypopolim (inquit D-
 nysius) est petra Dotina nomina-
 non in magnam maris altitudinem

di-

neque supra aquam extans: naves
 ipsam impinguntur. Petrar nomen
 dia, dissimulantiæque ridet navigan-
 m ignorantiam. *Δωδύκων* vocant
 rienses, ab aliis Græcis nominatam
δωδύκων. Byzantius colonos Megaren-
 m lingua Dorica usos fuisse, cum ex
 cognosco, tum magis ex psephisma-
 quod à Byzantiis decretum in gra-
 m Atheniensium Demosthenes citat
 tra Æschinem. Dos, inquit, Varro,
 pecunia, si nuptiarum causa data;
 e Græcè *δωδύκων*: ita enim hæc à Sicu-
 nominatur. Iam verò ut ab Vrbe By-
 antio ad Pharam & Cyaneas pedibus
 profectus sum secundum littus, ita à
 pharo similiter pedibus Byzantium re-
 tri, quàm proximè ad littus accedere
 tui. Sed primum à Pharo ad Myre-
 m non potui, quòd littus præceps &
 ruptum sit, perpetuis rupibus editū
 altitudinem plus minusve quadra-
 ta passuum. Supra hoc littus existit
 anities campetris, colliculis, & valli-
 llis distincta, longe lateq; patens, sen-
 n assurgens usque ad verticem collis,
 quo antè dixi fuisse antiquam Pha-
 am. Itaque à Pharo ad Chrysoorhoam
 er feci per supercilia collium, per de-
 rtas passiones plenas ericis, aliisq; fru-
 tici-

ticibus, ubi nihil cultum apparet, præter
 exiguas arationes, non tam iniqua
 te terræ, quàm inopia agricolarum
 quà descensus patet ad littus, ut patet
 ad Myrelium, & ad portum Ephesiorum,
 statim latæ rupes me impediunt
 ut ex altis littoris crepidinibus mihi
 pe ascendendum fuerit ad circummes-
 das rupes obvias, & per directos & per
 ruptos clivos reperere quadrupedis me
 habui necesse. A Chrysothoia juxta
 tus iter habere potui ad promontorium
 Smilton, quod præceps & abruptum
 pervium est, nisi in excelsis clivis: im-
 ad Bathycolpon juxta Bosporum per
 à Bathycolpo ad Commarodes, ex
 vallibus, via non patet in ora maritima
 sed angustissima semita habetur in
 duis clivis, confragosis, & abruptis
 Commarode ad Leosthenium iter
 feci ferè secundum littus. A Leosthe-
 ad portum Phidalix (excipio valles)
 duntaxat patet per altos clivos. A Phid-
 dalia ad oppidum nuncupatum Sycas,
 Iustinianas, via patet juxta Bosporum
 Sycis Byzantium trajetus est brevis
 quatuor stadiis, à quo quidem trajetus
 appellato Syceno ad finem Bospori per
 nitias maritima (Constantinopolis
 partem continens) accessum latum
 gitur etiam quàm proximè ad Bosporum

C.

CAP. XXIV.

Panium promontorio Phari, & de Cyaneis petris.

Ost Dotinam petram, inquit Dionysius, existit promontorium nuncupatum Panium, parallelum Cyaneis, hoc est, quasi par & æmulum contra Cyaneas situm, intercedente medio maris littore: in fine autem promontorii. parvæ Insulæ termini Pontici maris à Continente diremptæ parvo maris spatio intermedio, quod per levibus per parvis navigiis permeari & transiri potest ob mare minime profundum. Sublimes autem Cyaneæ, & supra mare elatæ, aspectum gerentes similem Cyano, sive à terra multiformi, sive ex refractione maris: supra Cyaneas ara existit Apollinis à Romanis sacra. Promontorium Panium totum saxeam, nihil aliud est, quàm isthmus peninsularius, ex tribus partibus mari circumdatus, ab Oriente quidem Bosporo, à septentrionibus sinu Ponti scopuloso, importuoso, patenti in longitudinem circiter mille & ducentorum passuum. Ab hujus intimo recessu linea secans promontorii dorsum, hoc est, cervicem Isthmi, ducta ad Bosporum extenditur in passus septingentos.

gentos. Clivi à summo mucrone
 cervicem in passuum altitudinem
 runtur circiter mille & ducentor.
 Contra Cyaneas emittit duos muc
 nes totos saxeos. Primus quidem ma
 est, & rectus assurgit in medium p
 montorium, sub imas radices ad
 tens brevem quendam recessum
 turnis & vehementibus fluctibus ex
 vatum, cavernis & fossulis saxeis
 num, qui exarescit, cum est mare tr
 quillam: cum verò est ventus, con
 tatum impletur fluctibus, sed cavern
 semper aqua plenæ remanent. Alter
 verò mucronem emittit minorem
 obliquum, à dorso demissum, ve
 pollicem porrectum in obliquam
 nus partem. Is mucro magis merio
 nus exiguum sinum efficit, admitt
 tem duntaxat scaphas. Littus aut
 contra Cyaneas situm, intercedens
 ter utrosque mucrones, longum ci
 ter trecentos passus. In Panii superc
 eminenti supra mucronem major
 existit Pharus quasi *Φαρός*: unde
 Græcis hujus ætatis, omnia ferè nor
 na diminuere in *ἀερον* solitis, appel
 tur *Φαράερον*. id turris est octogon
 in culmine habens lucernam omnib
 noctibus lucentem navigantibus, u
 diq

e clausam vitreis fenestellis, plum-
 non gypso compactis, quod osten-
 non Turcorum, sed Christianorum
 esse. Ex vertice Panii promonto-
 quoque versum vides longè lateque
 tum Euxinum, tanquam ex Panio
 andria olim videbatur: hac etiam
 te spectatur in media Alexandria
 ium quoddam manufactum, fasti-
 um in acutum verticem, excelsum,
 ti simile, ex cuius culmine tota un-
 e Alexandria, simulque hinc mare
 rnum, illinc Mareoticus lacus vide-
 . Duobus promontoriis Panio &
 cyreo finitur Pontus, incipitque Bo-
 rus. Iuxta Ancyreum existunt Cya-
 e Asiaticæ; juxtaque Panium Cya-
 e Europæ, distantes à Panio sibi op-
 ito ab occasu paulò ampliùs septua-
 ta passus Romanos. tantundem
 m in latitudinem patet Euripus,
 aneas à Continente separans, quem
 losum & saxeam nudus transire co-
 us, de medio cursu revocatus sum.
 que conscensa scapha, per hunc pe-
 trans adverti Cyaneas ab occasu qui-
 m circumnavigari non posse, nisi na-
 giis per parvis ob vadofum Euripum;
 Septentrionibus Orienteque circuiri
 omnibus navibus posse. Cyanæ
 nil aliud sunt, quàm ut dicuntur, pe-

træ: eas enim nunquam Insulas appellat Orpheus, Apollonius, Valerius Flaccus, Herodotus Dionysius Alexandrinus: sed duntaxat petras nominat. Strabo verò & Dionysius Byzantinus vocant Insulas minùs propriè. Valerius Flaccus nunc scopulos, nunc cautes, nunc rupes nuncupat. Euripides Dionysius duas petras, quæ profectò nihil aliud sunt, quàm duo scopuli, unus Asiaticus, alter Europæus, divisus in quinque petras una radice nitentes, sed ab eis ad summum rimis divisus: quarum proximam Pharo viciniorem à petra divisa fissio, rimaque alta quinquaginta pedes drantes, alicubi patens in latitudine trium pedum: in qua quidem fissio consistit saxum plaustrici oneris magnitudine à prima petra gradum ad aditum jaciens ad secundam petram fissionem projectam ex antiqua rupe quam summam scopuli verticem fissio dissè significant circum scopulum multa abjecta saxa. Primæ quidem træ jugum in omnes partes patet sexaginta septem dodrantes: secundæ vero dorsum planum, in quo statuta est columna, in dodrantum longitudine panditur centum & quinquaginta latitudinem verò quinquaginta. Secundam à tertia dividens fissio paulo latius

sexaginta dodrantibus. Tantundem
fissura tertiam à quarta sejungens.
Ordo totius scopuli, quem dixi di-
visum in quatuor petras, non excedit
sexaginta dodrantes. Ambitus superat
millia dodrantum. Ascensus in
jugum non patet, nisi uno aditu,
per angustio, quo quadrupedis in-
terdum irrepitur. Scopulus etsi totus
nudus, tamen ex ejus dorso aliquot fru-
tices enascuntur, ut caprifici, ut pruna
æstia, sed rarissima. Cùm sunt maris
pestates, fluctibus obruitur usque
ad summum, ut columna aspersione fluctuum
ingatur. Fuit aliquando scopulus in-
ter, nullis rimis scissus, sed saxa cir-
comprojecta ostendunt ruinarum edi-
ficiorum scissum fuisse: unde factum est,
ejus radices multas cavernas & late-
bras habeant, partim aridas, partim
humidas admittentes, ubi non modò pi-
ces, sed etiam multi homines delitescere
possunt. Quinta petra longè humili-
or cæteris, fastigiata in duos vertices,
quo Euripo divisos: illius quidem
radices sub aqua juxta vadum cum ra-
dibus scopuli, quem jam dixi in qua-
tuor petras divisum, continuantur,
conjungunturque: sed ab hoc scopulo
adrisido separatur Euripo vadoso,
quo ingentibus saxis ex aqua extran-
suntur.

tibus,

tibus, quæ ab ipsis scopulis abruptas
videntur. Circum hos omnes scopulis
similiter ingentia saxa abrupta jam
Euripique vadum intercedentis
Panion, & Cyaneas faxeum, & caetera
nosum, introspexi; ut vero proxima
videatur Cyaneas olim abruptas
nio promontorio fuisse similiter
faxeo. Quare non sine physica ratio
ubi animadvertissent Poëtæ Cyaneas
terramotu, aut temporis vetustate
nas edidisse, & circumfractas esse
xerunt inter se concurrisse: in quo
cursu quid verius esse apparet, quod
id, quod tradit Valerius Flaccus:
neque juga precipites illa remittunt.
revera earum juga ruinis illisa reman-
ra sunt facta, earundemque moles il-
Nam quod Apollonius ait petris
neis, Κοῖλαι ἢ ἀπὸ λυγρῆς ὑπὸ ἀπ-
δας τετραχέας κλυζέσης ἄλλο
ἰσομοῖσον, ex antè jam dictis non
esse præscimus. Quòd autem Cyaneas
Asiaticas concurrisse contra Europæas
Cyaneas, quas modò clausas, modò
apertas videri tradiderint, ex eoque
normadas, & Symplegadas, & Planadas
appellaverint, non mendacium com-
menti sunt, sed physicam veritatem
presserunt ex antiquis duabus Cyan-

est, ex duobus littoribus Bosporum
 entibus, quæ utraque antiquissimis
 poribus Symplegades, & Planctæ
 allatæ sunt, id est, ut Valerius ait,
 ntes per altum Cyanæ: *Ille re-*
nt, ille æquore certant; ex eo (ut
 Eratosthenes,) quòd angustum fre-
 & flexuosum multis anfractibus
 umseptum navigantibus videtur
 concurrere & congregari, occultari,
 adi, tum rursus digredi aperiri que:
 ximo enim accessu aperiuntur, mox
 ressu rursus delitescunt Cyanæ.
 nyfius Byzantius ut Cyaneas con-
 at Insulas esse, tamen omnes Bo-
 ri anfractus ait Symplegadas dici
 le. Neque verò, inquit, Bosporus
 ctus, sed continuus, & parallelis
 montoriis fractus: prævertunt e-
 n, & tanquam se invicem supplan-
 it, & propemodum se decipiunt pro-
 ontoria, prohibentia navigantes ul-
 ius progredi. Vnde, ut ipse ait, mihi
 lentur Symplegades nominasse pe-
 is, quoniam ad navigantibus modò
 triri, modò claudi videntur, fallente
 lectu opinionem: id enim quod vi-
 tur finis, statim principium esse ap-
 ret. Quamobrem magis properè
 sspori anfractibus convenit nomen
 mplegadum & Planctarum, quàm
 Cya-

Cyaneis Insulis, quæ traduntur in
concurrissè: quia, ut Plinius ait,
inter se discretæ intervallo intrinsecus
geminæ cernerentur, paululumque
flexa acie, coëuntium speciem præse-
rent; id quod non satis probabunt
vigantes ex Ponto in Bosporum.
Cyaneæ Insulæ adeò sunt vicinæ Con-
tinenti, ut particulæ Continentis
videantur, neque, nisi proximè
seris, eas à Continenti distinxerit.
utrumque latus Bospori intrare va-
tibus in Bosporum, modò clauditur
modò apertum Bospori canalem
dit non modò procul ex agitatione
vis, modò directà via ad os adnava-
tis, modo obliqua, sed etiam promon-
atque adeò intra Bosporum nava-
tibus crebrò claudi & aperiri Bosporus
videtur ex crebris promontoriorum
flexibus. Rectè igitur Frontinus
neas vocat Bosporum. Philippus
quit, cùm angustias maris, quæ
neæ appellantur, transnavigare
pter Atheniensium classem, quæ
portunitatem loci custodiebat,
posset, scripsit Antipatro, Thracianis
bellare, præliis, quæ ibi reliquas
interfectis, ut sequerentur omissis
nibus, quæ epistolæ, ut interciperentur
ab hoste, curavit. Athenienses

a Macedonum accepisse visi, clas-
 sibus abduxerunt. Philippus nullo pro-
 pter angustias freti liberavit. Sic
 Cyaneas intelligere videtur fœdus il-
 lustre, quod Athenienses post pu-
 gnas navales percusserunt cum Rege
 Persarum, quæ sic abjecerunt Regis
 Imperium, *Ὡς τε συνθέσθαι τῶν περὶ τὴν
 εἰρώλειον ἐκείνου, ἵππεσ μὲν δρόμον
 τῆς ἑλληνικῆς ἀπέχειν θαλάσσης
 ἀπὸ τῆς Κυανέων καὶ Χελιδονίων μακροῦ
 καὶ χαλκεμῶλα μὴ πλέειν.* Iam etsi
 Cyaneas, quæ antè dixi de aulis Amyci &
 Cyanei, liqueat Orpheum duas petras
 Cyaneas non intelligere totum Bosporum,
 aut multiplices anfractus paral-
 los Bospori: tamen ex eo clarè elicere
 non possumus, an duntaxat intelligat
 Cyaneas Insulas, an etiam utrumque
 litus circumvicinum Cyaneis. At ex
 Apollonio non solùm ejus æmulo, sed
 etiam enarratore, assequimur, petras
 Cyaneas aut esse, quas Insulas dixi-
 mus, aut rupes & cautes utriusque lit-
 oris à Myrleano sinu usque ad Cya-
 neas. Sic enim Apollonius ait, ubi Ar-
 gonautæ duodecim diis aram posuif-
 erunt, in eo promontorio, quod etiam
 ἱερὸν Græci appellant.

Oi

Οἷ δ' ὅτε δὲ σκολιοῖο πόρσ φείνα
ἴχνηθ,

Τρηχέης σπιλάδεσιν ἐέργμηρον
φοτέρωθεν,

Δινήεις δ' ὑπένερθεν ἀνακλύζει
ἰῶσαν

Νῆα ρόθ, πολλὸν ἢ φόβω πωστ
σε νέονθ.

Ἡ' δὴ ἢ σφίρει δῶπθ ἄρασομ
πετραίων

Νωλεμές ἕατ' ἐόαλλε, βῶων δ' ε
μορέες ἀκταί.

Paulo post:

Ταί δ' [Cyanex] ἀμυδὲς πε
αὔπια ἀλλήληζι,

Ἄμφω ὁμῶ ξωιῶσαν ἐπέκτυ
ῶρθ ἢ πολλή

Ἄλμη ἀναβραθεῖσα, νέφθ
αὔε δε πόντθ

Σμερδαλέον· πάντη ἢ πει μέ
ἔβρεμν αιθήρ.

Κοῖλα ἢ σπήλυγες ὑπὸ σπιλα
τρηχέας

Κλυζέσης ἀλὸς ἔνδον ἐδόμβειον.

Ex quibus percipimus, Argonautas

ve-

res ex Fano Iovis, aliquandiu navi-
 per Bospori flexuosi angustias ut-
 que asperis cautibus cinctas, jam-
 sonitum petrarum confluantium
 onautarum aures vexasse, marina
 ra musicè Cyaneas inter se concur-
 se fremuisse, cavas speluncas sub cau-
 tis mari intus fluctuante resonasse;
 omnia cōveniunt nō modò insulis,
 etiam cautibus & rupibus utriusque
 aris excurrētis à Cyaneis ad Myrlea-
 sinum, & Coracium promonto-
 ria. Ibi enim utrimque excelsæ rupes
 tuum impetu altè resonant, & con-
 esse inter se videntur, ex ingentibus
 circum utrumq; littus sparsum in
 i jacentibus. Iam verò ex antedictis
 picuum est Tzetzem nobilè Gram-
 icum, qui gloriatur se omnibus
 graphis atque Historicis longè me-
 scire Bosporum Thracium, nescire
 aneas, non modo quas tradunt Geo-
 phi Historicique: sed ne illas qui-
 n, quas Poëta, quorum interpretem
 rofitetur, commemorant. Sic enim
 urrat illos Lycophronis versus:

αὐτὰ Πόντου Ἑλλης, καὶ πέτραι
 συμπληγάδες,

αὐτὰ Σαλμῆδιος, καὶ κακόζειν
 κλύδων Σκύθαισι γέντων.

R

Quas

Quas Homerus appellat Planctas ,
 cophron Symplegadas petras , Era-
 sthenes Synormadas , quas dicit apud
 Pontum Euxinum esse, sive circum
 angustias; Apollonius & Lycophron ip-
 sique quidem dicunt esse Symplegadas:
 sed Lycophron videtur has ponere
 inter Chalcedonem & Byzantium, ut
 deantur esse id, quod ab idiotis dicitur
 Rheuma: Apollonius verò videtur
 apud Pontum Euxinum, sive apud
 angustiarum locum nuncupatam Clave-
 vem, ipsas statuere, eas similiter ut
 Lycophron scribens Symplegadas ἄλλοι
 ἄλλοι, [vel ἄλλοι ἄλλοι,] quarum una est
 in Europa apud Byzantium, altera in Asia
 apud Chalcedonem. Salmydessius verò
 est mare inter Byzantium & Damalium.
 Post angustias Bospori & Fanum Isthmi
 est Scythia. Hæc quidem Tzetzes.
 Sed versus Lycophronis, cum nihil dicitur
 deant ab Orpheo & cæteris scripto-
 ribus, perversè convertere conatur
 sensum ab omnibus authoribus alie-
 num. Non enim his versibus Ly-
 cophron dicit, Symplegadas esse in
 Chalcedonem & Byzantium, ut ipse
 statuit, neque Apollonius ponit ad
 Euxinum Pontum, ut Tzetzes ait, nec
 apud Clavem Ponti, sive eam intelligit
 quæ

hodie appellant Κλείδιον, locum
 Byzantio, nuncupatum Se-
 marinum, sive illas Claves, quas
 Pausanias appellat modò Κλείθρα,
 modò Κλείδας, quas antè demonstra-
 tus esse circiter medium Bosphorum,
 sive sinum appellatum Pharmaciam.
 Apollonius ipse Symplegadas ponit
 ad partem Bosphori, quam modò ex-
 quimus, sic inquit: Δύω ἄλλῃ ἐν
 τῇ Κυάνειᾳ πέτρῃ: hoc est, in
 faucibus Ponti dua Cyanea. Ne-
 que ex Lycophrone colligi potest Sal-
 dedesum esse inter Byzantium & Da-
 dylim, sed ad Pontum, eo in loco, quo
 veteres Geographi tradunt: neque post
 Iovis esse Scythiam Europæam
 Lycophrone conjectari potest; sed eo
 loco, quo cæteri tradunt. Non mo-
 dius insulæ Cyanæ in hunc diem, sed
 iam omnes rupes claudentes Bospo-
 rum à Cyaneis usque ad Fanum & lit-
 ora circumvicina Cyaneis, spectantur
 colore cyaneo, aliæ obscuriore, aliæ di-
 vore. Plantas Thracicas Homerus
 sicut quadam machina mirabili petras
 monstruosam longitudinem jaculan-
 tes ex freto Thracico jaculatus est in fre-
 tum Siculum fitione architectrice; &
 has post Iasonis transitum Orpheus
 R 2 longè

longè antè sempiternis radicibus dixerat in freto Thracio, immobiles m furas, in sede Thracica semper mat ras, explantavit, elocavit, translulia Siciliam, eas effingens ad similitudine Symplegadam petrarum Cyanearu prius ab Orpheo effictarum, aliqui suo addens. Sed ut Thracicas Cyan à Sicularum internoscere queamus, sub gam Homericam Sicularum de ptionem:

Εὔθεν μὲν γὰρ πέτραι ἐπηρεφείες, καὶ
δ' αὐταῖς

Κῦμα μέγα ῥοχθεῖ κυανώπιον
ἀμφιλείης.

Πλαγκταῖς δὲ τριτάς γε θεοὶ μείνε
καλέεσσι.

Et paulo post:

Οἱ γὰρ δύο σκόπελοι, ὃ μὲν ἔρανον
ρῶν ἰκανῶ

Ὅξειν κρυφῆ· νεφέλη δέ μιν ἀμ
βέβηκε (αἰ)

Κυανέη, τὸ μὲν ἔποτε ἔρωεῖ, ἔδ' ἔπ
Κεῖνε ἔχ' κρυφῶν, ἔτ' ἐν θέρῃ.

ἐν ὀπάρῃ

Οὐδέ κεν ἀμείαιη βροτὸς ἀγῆς
καζαδαίη

○

ὃδ' εἴ οἱ χεῖρες γε εἴησι καὶ πόδες
εἶεν·

ἴτην γὰρ λῖς ἐστὶ περιζεσῆ εἰκῆα·

λέσσει δ' ἐν σκοπέλω ἐστὶ σπέου
ἠεροδῆς,

ρὸς ζόφον εἰς ἔρεβου τετραμέ-
νον.

inde ut descripsit Scyllam esse in hoc
pulo, adjungit:

ὄν δ' ἕτερον σκόπελον χθαμαλά-
περον ὄψεσθ' Ὀδυσσεύς,

Ἰλησίον ἀκτῆλων· κημέεν δροῖσσυ-
σείας.

ᾧ δ' ἐν ἐρινεός ἐστι μέγας φύλλοισι
πετηλῶς·

ᾧ δ' ὑπὸ δία Χάρυβδιδος ἀναρροῖσθεῖ
μέλαινα ὕδωρ.

ec omnia non conveniunt Thracii
ispori Cyaneis. Nam Homerus Poë-
e alterum auget scopulorum illorum
tingere cælum acuto vertice adum-
ato perenni nube, illumque ascendi
n posse tradit. At Cyanæ insulæ
hracicæ ascendi possunt: littora verò
cumvicina, si Cyanæ petræ sunt exi-
mandæ, nullis pedibus, nullisque ma-
bus ascendi possunt. Nam quòd dicit

!R 3

in

in illo scopulo Siculo speluncam e parte Occidentis, in quam abdu Scyllæ pisces; Bospori Cyaneæ in speluncas quidem habent, sed ex Orientis & Meridiei, in quas sub pisces etiam Delphini: at canes Charciæ, qui Lamia, & Scyllæ nominantur, illuc non subeunt, propterea quòd Euxinus feris piscibus frequenter non solet, nisi Delphinis & Phocis. Vidi tamen canem Charcariam maximum, quos unquam viderim, captum apud muros Byzantii, is adeò rarus illuc videtur, ut tanquam monstrum spectaretur, à nulloque pescatore cognosceretur. Vestigia aræ pollinis, quam Dionysius tradit Romanos statuisse supra Cyaneas, nulla extant, nisi scrobiculi, seu fossulæ evatae in petrae secundæ vertice, ubi iamnum extat columna marmorea, cuius basis, in qua inscriptio continet nomen C. Cæsaris, incisa literis Latinis, exesa est temporis vetustate. Existit marmoris candidissimi, alta circiter sexdecim drantes, & sex digitos, cuius perimetrum complectitur novem pedes, & sexdecim. Mediam basim cingit vitra creata flexuosa, modò sursum veniens, modò deorsum. Ex medio flexus ad druplicis vertice appensum est canis

buc

tubulum. In medio aliorum quatuor
 lexuum incisi sunt circuli, in quorum
 uno est effigies quadrupedis; in altero
 solis imago; in tertio radiorum decus-
 sis; in quarto vergente ad Aquilonem
 nihil expressum est. Columnæ scapus
 non respondet magnitudini spiræ, nem-
 pe illius perimeter sex pedes circumple-
 ditur: summus scapus habet apophy-
 gem, & astragalum partim exesum: Ca-
 pitulum tamen Corinthium integrum
 existit. Basim existimo reliquias aræ A-
 pollinis, cum ex vittis laureatis, tum ex
 candore marmoris. Aræ enim solitæ
 erant fieri ex marmore candido, quæ
 non facta videtur ad hanc columnam
 sustinendam, sed ex aræ eversæ reliquiis
 iterum hanc excitasse Barbaros in ho-
 norem Cæsaris. Similiter, ut Arrianus
 scribit, Trapezuntios Adriani statuam
 statuisse ex marmore aspero factam, in-
 scriptionemque depravatè incidisse.

*De scopulo nuncupato Colona, &
Rhebante flumine.*

HUc usque de littore Bospori
Europæo, & de Cyaneis Europæis
Europæis: quas, priusquam natus
fui, præceperam ex Strabone, tradentibus
Cyaneas petras esse duas insululas in
Ponti ostio sitas, alteras vicinas Europæo
Continenti, alteras Asiæ. Europæas facili
cile deprehenderam, ex eo, quòd solent
sint in longissimo tractu littoris Thracici:
at Asiaticas cognitu longè difficiliore
scopulorum: quos cum ex vertice Cyanearum
Europæarum intuerer, discernere à Conti
nenti non poteram, nisi duos Cyaneis
Europæis oppositos, à ortu æquinoctiali,
distantes circiter sexaginta stadia. Eos
igitur propius, ut explorarem, adnavigare
aggessus, repetita maris tempestate ex
medio cursu rejectus sum ad Fanum Iovis,
unde per saltus desertos & malè fide
accessi ad ipsos scopulos mihi ex vertice
Cyanearum antè prospectos, quorum
alterum situm ultra Rhebanté amnem
circiter

per tria miliaria: Græci hujus æta-
 minant *Atroparion*: alterum si-
 inter Rhebantem & Bosporum
 ant *Crommyon*: is mihi potius
 Asia Asiatica videbatur, ex Orpheo
 Pollonio, tradentibus statim post
 Rhebantem fluere in Pontum:
 quod esset ultra promontorium,
 fauces Bospori stringere incipit,
 nonnullam dubitationem affere-
 erum eam extenuabat Dionysius
 conscriptor, cum ait:

Ἰσθμὸς ἐνθ' ἐρετάνον ἐπιπλοῖν Ἰσθμὸς
 Ἰσθμὸς,

Ἰσθμὸς, ὃς Πόντιο ἄρ' ἐσμάρτεσσιν
 ὄδ' αὖ,

Ἰσθμὸς, ἧ γέλιον ἐπὶ χθονὶ σύρεται
 ὕδωρ.

Id ἄρ' interpretarer *apud*, non
prope, ut interpretandum esse
 Asia cognovi. Quamobrem diligen-
 tunc scopulum sic considerare cæ-
 um obrotundum esse & similem
 Ἰσθμὸς, cujus ex forma piscato-
 putant appellatum: ejus comple-
 xi ambire circiter quatuor stadia: fa-
 tum planum habere sensim in clivos
 exum, ejusdemque latera undique
 Asia ab Oriente quidem & septentrio-
 R 5 nibus

nibus prærupta & directa, ut afe-
 nequeant: at ex Meridie & Occasu
 tiora, & quæ ascensui pareant. Deni-
 totus saxeus est, etsi jugum herbas
 bet, in quo vestigia videntur antiq-
 rum ædificiorum. Cùm est magna
 ris tempestat, undique mari claudi-
 & à Continenti separatur Euripo
 rum sexaginta passuum: cùm est
 quillitas, Euripus exsiccat, & v-
 cervix fit, qua adnectitur Contine-
 tota fabulosa. lata octoginta passus,
 ga centum sexaginta: inde ora mar-
 ma plana & fabulosa, apta panagris
 tibus, longa paulo amplius duobus
 liaribus excurrit usque ad promon-
 rium, quò littus tendens ad occas-
 ferme æquinoctialem, flexitur ad
 casum brumalem. Vbi hunc scopul-
 ita explorassem, profectus sum ad R-
 bantem, ut viderem amnem nobil-
 tum à tot antiquis nobilibus scriptu-
 bus. Is enim à Dionysio Alexandri
 Rhebas nominatur, ab Orpheo Rhe-
 nus, ab Apollonio Rhodio nunc R-
 bas, nunc Rhebeus appellatur: jar-
 Græcis etiam agrestibus vocatur P-
 Bas, quem Arrianus tradit distan-
 Fano Iovis Viii nonaginta stadia. No-
 ne aversus à Musis essem, si instite-
 nostro operi tam vicinum flavium p-

quem, quem prætermisissis majoribus
 nominibus tot illustres scriptores ho-
 nificè commemorarunt? Dionysius
 eundem scribit ejus aquam amabilem
 dulcherrimam esse. Eiusdem nomen
 in versibus continuis ter repetit,
 ut esset amnis magno sermone di-
 gnus, cum sit parvus, cujus ostium par-
 vaduntaxat navigia in statione admit-
 unt. Non longè ab ejus fonte Rex O-
 lympus manus hortos diligenter cultos ha-
 bet. Ille enim oritur in Bithynia inter
 Pontum Euxinum & Propontidem,
 atque fit, ut nisi expertus essem in
 multis Eustathium nihil solere scribere
 de suo, sed ex alienis authoribus, valde
 mirer, unde acceperit Rhebantem ma-
 re ab Olympo Mysio, cum inter fon-
 tem Rhebantis, & Olympum duo Pro-
 pontidis sinus intercedant, nimirum
 Cioticus & Cioticus; neque eos sinus
 videre vidi. Nam ab intimo sinu A-
 scano per planitiem utrinque monti-
 bus clausam profectus ad Sangarium,
 nullum inveni amnem ab Olympo ad
 Pontum penetrare, neque inter Cioti-
 um sinum, & lacum Ascanium, quem
 hodie Nicænum appellant, altissimis
 intercedentibus montibus, nullis valli-
 bus à Ponto ad Olympum penetranti-
 bus, præter eam, per quam delabitur
 San-

Sangaris. Sed quid longinqua rep-
 cùm Rhebantis fons non multa mi-
 ria distet à suo ostio. Iam Rhebant-
 scopulo Crommyo perlustratis, con-
 stabam Crommyon esse Cyaneam
 siaticam, cùm nondum ullum aliud
 Europa intuens scopulum Asiaticum
 deprehendissem mari circumdatum.
 Sed Apollonius, Argonauticæ pro-
 ceptionis verus explicator, meam con-
 cturam infirmavit, introducens Ge-
 neum alloquentem Argonautas. It-
 em inquit Phineus,

Πέτρας ῥῶν πᾶμπρωτον ἀφορ-
 γέντες ἐμῶϊο,

Κυανέας ὄψεσθε δύνω ἀλθρὸν ἐν
 νοχῆϊ.

Ac paulo infra:

Αὐτίκα Βιθυνῶν ἐπὶ δεξιὰ γαί-
 ῆχοντες,

Πλώεϊε ῥηγμίνας πεφυλαγμέν-
 εἰσόκεν αὐτε

Ῥήθων ἀκυρόλω ποταμὸν, σκοπέ-
 τε Κολώνης.

Idem paulo infra narrans, ut Hercu-
 superavit Mygdones à Billæo flumi-
 ad Rhebæum flumen, sic ait:

Ἔστ' ἐπὶ Ῥηθαίῃσιν ἀεθχῆας, σκοπέ-
 λόν τε Κολώνης.

quibus perspexi Colonem esse scopu-
 lum, quem corruptè vulgò appellant
 Kolomyon, quasi Colonem scopulum
 Κολωνοειδῆ. Præterea circa Lycum
 Rhēn est promontorium nuncupa-
 tum Κολώνη, sed à Rhebano longissi-
 mum, cujus meminit Nymphis in tra-
 ctu suo de Heraclia Pontica. Cùm
 ex Apollonio viderem à Bosporo
 Rhēn gantibus ad Rhebantem Colonem
 in aperto mari post Cyaneas, quas
 in angusto idem ostio ponit, conscen-
 dum, paratus scrutari totum
 usque ad Fanum Iovis: sed ite-
 rum improvise tempestates sævire cœ-
 rant, ut Harpyiæ immixtæ vide-
 rentur, nescio quo fato nolentes Cy-
 aneas mihi aperiri; at adeò furiose, ut
 quot remis amissis lembi, qui ageba-
 nt circiter viginti juvenibus, regis ser-
 vatos, redeuntibus ex regio horto, quem
 Rhē dixi situm esse prope fontem Rhe-
 nitis, crebra & lamentabili voce Dæ-
 monen exclamantibus, inundatus &
 curia passus, quæ ad Cyaneas Argo-
 nautæ passi traduntur, vehementiore-
 me metu affectus, ut qui carerem Ty-
 ra gubernatore, & Minerva directrice
 Argous, & Phineo vate: remiges enim
 inuitiores erant plantandi olera, quàm
 dirigendi navigium. Ego, à nullo Phi-
 nec

neo præmonitus, illuc accesseram
mite Turco, imperito non modo
ris, sed etiam itineris redeundi eò
veneramus, redire coactus sum ad
bantem, tumque præteriens scopu
Coloneum timidè aspiciebam, und
fluctibus tempestatis circumdari,
ctusque usque ad verticem Colonei
puli exilire. Itaque ad Rhebantem
versi, in littore frigido pernoctavi
madidi, non sine metu, non m
Barbarorum vicinorum, sed etiam
vorum regionum, quos præmiis
duxeram ad mare conscendendum,
quid irati tentarent; sed pecunias qu
habebam, dedi, ut oxygalam, qua
in littore agresti sola inveniebatur
merent: qua permulsi placatique, in
continuerunt. Postridie manè c
nondum insanire desinerent tempe
tes, pedibus redii ad Fanum Iovis, in
Byzantium. Post verò aliquot dies, c
mare tranquillum esset, rursus nav
vi ad Fanum: à quo usque ad Rheb
tem totam oram maritimam perfo
ratus, inter scopulum Coloneum
Fanum deprehendi scopulos mari
cumdatos circiter quinque: quor
proximum promontorio (quo lit
stringens latum pelagus, in angust
fretum Bospori tendens ad Aquiloneo
fle

(itur ad ortum ferè æquinoctialem)
 priusquam incidissẽ in Anaplum
 Dionysii, judicaveram esse Cyaneam
 taticam, sed falsò, si recte scribit Dio-
 dorus hunc scopulum appellari Pyrgon
 ææ. Hunc meum longum & labo-
 ram errorem, quo diu erraveram
 errantibus Cyaneis, profiteri vo-
 nequis seducatur scopulo Coloneo
 ni quidem molesto, sed fortassè futu-
 quipiam jucundo ob Colonę & Rhe-
 tis cognitionem: quibus cognitis
 ius Cyaneę initiumque Bospori co-
 scentur: comite tamen Dionysio
 antio, sine quo difficilius cuivis est
 porum aperire, quàm Iasoni sine
 neo. Quare ad Dionysium redeo,
 m reliqui apud Cyaneas Europæas.

C A P. II.

*promontorio Ancyreo, & de anchora
 Iasonis.*

Cyaneis, inquit Dionysius, ad O-
 rientem multus Pontus patet in ter-
 num aspectu incomprehenso, & non
 cepto oculis, vastum. Visionis ne-
 o major ne voluptas, an admiratio.
 Meridie autem est promontorium,
 udens pulchrum Ponti ostium, &
 agnum pelagus, & apertum astrin-
 ns in fretum angustum. Ex Cyaneis
 Euro-

Europæis trajicienti in Asiam primū
 quidem est promontorium nunc
 tum Ancyreum : ab hoc enim a
 lapideam anchoram accepisse navig
 tes cum Iasone, vatis admonitu, eid
 que promontorio nomen dedisse
 cyreum. Quàm illustris fuerit Iaso
 navigatio, tum permultis aliis nob
 simis orbis terrarum monumentis
 pressum attestatumque habetur, r
 anchoris ad omnem posteritatem
 strissimis, quæ etsi lapideæ, semp
 nam memoriam reliquerant, non r
 dō iis locis, ubi vetustæ relicte sunt
 etiam illis, unde novæ acceptæ fuera
 cujusmodi hæc, quæ promontorio
 cyreo nomen imposuit, ex eo, qu
 hinc sumpta fuerit. Mihi quidem
 tē, veterem (quam ex Cyzico sum
 runt) in promontorio Ancyreo
 etiam fuisse, nomenque loco peperi
 verisimilius videtur, quàm novam,
 à Poëtis duntaxat sumpta fuisse à
 zico, relicta verò Cyzici, exesa tem
 ris vetustate celebratur ab Apollon
 tradente anchoram lapideam prop
 vetustatem mari corrosam solvente
 portu Cyziceno Argonautas reliqu
 in Artacio fonte, atque alteram su
 pisse, Milesiosque ex Attica in Cari
 & Phrygiam coloniam deducentes
 fo

de Artacio tollentes consecrassè, &
 consecrassè templo Cyziceno Iasoniæ Mi-
 nerviæ: de qua Plinius. In oppido, in-
 Cyzici est lapis Fugitivus appella-
 Argonautæ eo pro anchora usi ibi
 fuerant. Hunc è Prytaneo (ita vo-
 locus) sæpe profugū fixere plum-
 Hunc ipsum arbitror, aut huic si-
 m, illum, quem tradit Dionysius
 Byzantii: Paulò, inquit, supra
 aronem promontorii Bospori, in
 Byzantium situm est, ara Minervæ
 Ecbasiæ existit, in loco, ad quem egressi
 Ionia deductores confestim pugna-
 rant, tanquam pro patrio solo. Idem
 Dionysius addit prope templum Mi-
 nerviæ Ecbasiæ lapidem in mare emi-
 nentem, quem Byzantinis in locum or-
 dinem supra stadium transferre co-
 nitibus non permisissè se transferri,
 quòd amaret locum mari vicinū,
 quia ostenderet parvi momenti esse
 patri divitias. Hic lapis, ut fuit By-
 zantii prope aram Minervæ Ecbasiæ;
 ille Cyzici prope templum Apollinis
 Ecbasi. Cùm enim Argonautæ extra
 nem appulsi essent, Cyzicenorum in-
 ventu navem appulerunt in portum
 interiori, ubi Argonautæ Apol-
 lini Ecbasiæ aram erexerunt à navis
 accessu in Dolioniam. Id templum

S

Dei-

Deilochus appellat non Ecbasii, sed
 sonii Apollinis. Iam verò anchoram
 quam tradit Argonautas accepit
 promontorio Bospori Ancyraeo, ex
 mo eam esse, quam Argonautæ
 querant ad Phasim, de quo Arrianus
 Phasim, inquit, ingredientibus in
 istra parte demonstratur anchora
 gous navis ferrea, quæ non mihi ve
 tur antiqua, etsi ejus magnitudo
 est eadem, quæ nunc est anchora
 & figura aliquo modo immutata
 tamen recentior esse videtur ætate
 gonautarum. At lapideæ alterius
 choræ fragmenta antiqua monst
 tur, quæ potius conjicio reliquias
 illius anchoræ Argonauticæ. Hæc
 dem Arrianus. Vnde autem collig
 reliquias anchoræ Phasianæ esse ill
 quam sumpserunt à promontorio
 cyraeo Bospori, profectò non alium
 quàm à nobilitate scriptorum: qui
 inter promontorium Ancyraeum
 Phasim commemorassent Iasonem
 choram, vel accepisse, vel reliquias
 non defuisset posteris locus celebratus
 nomine anchoræ Iasonicæ; ut non
 fuit quercui Marianæ, Poëtæ ingen
 fatæ; quam (ut Cicero ait) cum res
 pestas, vetustasve consumpserit, tam
 erit in his locis quercus, quam Ma

iam vocabunt. Anchoras Iasonis
 quamvis vetustas consumpsit, tamen
 iterarum monumentis & locorū per-
 manent. Iam sinum, quem claudit
 promontorium Ancyraeum, vulgus
 Graecorum appellat ἀγίης σιδήρης, ex co-
 fortasse, quod ibi aliquando fuit aedes
 divi Sideri, quem nautae venerantur,
 et sacram anchoram, quam idem vul-
 gus appellat σίδηρον. Antiquissimis he-
 roicarum aetatum temporibus usus an-
 choris lapideis fuisse incredibile videri
 non debet, cum nostra aetate multae
 nationes, non modò in ultimis terris
 nuper cognitae sitae, sed etiam in recessu
 intimo Arsinoitico sinus Arabici, non
 modò anchoris lapideis Arabes Aethio-
 pesque, sed etiam navibus omnis ferri
 expertibus navigent: quas, cum essem
 in portu (quem Arabes nunc vocant
 Tor, Graeci verò Rhaithon, coloniam
 Rhaithynorum populorum felicitis Ara-
 biae, distantem à monte Sinæo iter cir-
 citer duum dierum) perspexi onustas
 divitiis Arabicis, nullis clavis ferreis
 compactas, sed tabularum conjunctis-
 simis commissuris colligatas funiculis,
 resinaque imbutas odorata, quam ex
 arbore thurifera manare ajebant, to-
 tamque navein ex uno genere arboris
 factam esse, ex qua nascitur nux Indica,

nimirum omnia membra navis, at
 adeò arma, ut funes, ut
 quæ ex illius foliis scitè contexta
 bantur. Hæ naves valdè capaces, ne
 transtris rectisque impeditæ sunt,
 bus prorsus carebant, ut carent Car
 nuncupatæ, quibus Aphricani ut
 tur, qui accolunt Syrtes, circumda
 Lotophagiam Insulam, nunc vulgò
 minatam *Gerbem*, ærumnosâ per
 nationis meæ diuturnæ clausulam
 gicam; ubi graviora passus sum, qu
 focii Vlyssis apud Lotophagos. Illi en
 voluptatibus Lotophagorum deli
 retinebantur, ego in lugubri scrobe
 nestorum piratarum diu retentus, r
 la spe redemptionis proposita, ne
 vitæ liberari potui periculo, nisi d
 dio Barbarorum, quo Insula capta
 pirata, qui me ceperat, in vincula co
 jecto, Dei optimi maximi benignit
 hæc nostra de Bosporo commenta
 refarcio, quæ piratæ à me antè lon
 accuratiùs elaborata me verberib
 coëgerunt, ut distraherem, in mare
 projicerem, quamlibet diu prece & p
 mio proposito eos revocare conar
 ne me in mea viscera sævire cogere
 Quale autem sit promontorium An
 rum, & quo nomine appelletur, ja
 explicemus. Panio promontorio E

rop

go contrarium Asiaticum promon-
 tum Græci nostræ ætatis appellant
Παγιά. Totum saxum ab imo ad
 summum existit, arduum & directum,
 murus, exceptis duobus locis de-
 fectis, in quorum altero est fons sacer
 Agini Panagiæ. Ad hoc quidem pro-
 montorium à Bosporo venientes, post-
 eam accesserunt, repente vident se
 ex angustiis in mare apertum, in
 anes partes interminati aspectus.
 venientes verò à Rhebante flumine,
 jus promontorii mucronem præter-
 ntes, vident latum mare redigi in an-
 gulum recessum, ab Occasu quidem
 termino, ab Oriente verò *Ψαμίδω*. Hæc
 duo promontoria primas Bospo-
 ricas fauces inchoant, similes sinui acce-
 denti ad formam trianguli crassi, & in-
 equalis, cujus ex lateribus longis circi-
 ter viginti stadia, alterum directius effi-
 cit littus Asiaticum, pergens à vertice
 anguli occiduo ad basim aquilonarem:
 alterius verò, quod efficit littus Europeum
 obliquius, pergit à Meridie ad cardinem
 septentrionum, ex intimo sinu efficien-
 tes verticem trianguli. Os Ponti strin-
 gitur velut in collum latum plus minus
 sex stadia, in quo est Myrelium, velut
 in anguli vertice: basim verò efficientes
 duo anguli, seu potius duo cornua exi-

stant promontoria Panion & Psomi
 hoc ipso littus procurrens ad Aquilo
 flectitur ad Solis ortū ferè æquinocti-
 lem; illo à Meridie ad mundi cardine
 arcticum procedens incurvatur ad S
 occasum. Iam cum ex antedictis, tum
 eo, quòd inter scopulum nuncupat
 Colonem, & primas freti Bosporici
 ces nullum intercedit promontoriu
 sed duntaxat littus rectum, planum
 bulosum, patet Ἐώμιον esse Ancyræ
 promōtorium, quod ab Oriente, ut
 notavi, ut verò Dionysius ait, à Meri-
 claudit pulchrū os Ponti, & ex mag-
 pelago & aperto cogit mare in fretu
 angustum. Inde Dionysius addit.

C A P. III.

*De Pyrgo Medea, & de insulis Cyaneas
 Asiae.*

Post, inquit Dionysius, promon-
 rium Ancyræum est Pyrgos Med
 Colchidis, petra rotunda, in directu
 tumulum elata. Ultra Pyrgon Med
 insula existit, quæ maris perturbati f
 etibus obruitur: tranquillo mari ma-
 festa apparet. Hujus extremas partes
 cacumina, Cyaneas nominarunt,
 secundum Asiam natura expers es
 Insularum, & fabula fide careret, ut
 dente Cyaneas olim inter se concurr

Myplegadesque à re, quæ accidisset,
 minatas esse: inde stationem firmam
 habere apud utramque continentem ad
 eorum mare, in utramque partem separationis
 ostendentes fidem. Hæc quidem Diony-
 sius. Promontorio Ancyrao cingitur
 Aquilone sinus à Græcis nuncupa-
 tus à divi Sideri, in quem medium in-
 dit rivus omni anni tempore peren-
 s: qui exile ostium etsi ea magnitudi-
 ne fluens habet, qua dixi Myrleanum
 esse; tamen interius paulò supra o-
 ceanum habet alveum magnum & plenû,
 in planitiem leniter resupinam, per
 quam mediam delabitur in hujus sinus
 ostium, quod efficit promontorium. Pro-
 montorium autem Ancyraum est sco-
 pulus in quatuor petras divisus supra
 aquam, quæ subter aquam radices con-
 junctas habent, separatæ quidem à Con-
 tinenti brevi Euripo, saxi crebris refer-
 untur, per quæ velut per gradus, cum est
 mare tranquillum, siccis pedibus Euripum
 intercidentem inter scopulum, &
 continentem transitus patet: cum autem
 ventis maris tēpestates, fluctibus circum-
 antur quatuor petrae, in quas dixi sco-
 pulum divisum: quarum tres humiles
 rursus submerguntur, media verò ex-
 celsior Cyaneis Europæis, in acutum ver-

ricem fastigiata, subrotunda usq; ac
 stigium fluctibus quidem aspergi
 sed non obruitur, undique præcep
 directa. Ab Ortu & Meridie ejus fi
 gium sensim projicitur, ut consille
 juxta imam ipsius crepidinem pr
 ctione velut recto protegantur à
 via. Non patet in ejusdem unda
 præcisæ fastigium ascensus, nisi d
 culter, cùm quis à Septentrione ex
 ditus, manibus, pedibusque nitens
 sum irreat. Non fuisse aliquando d
 sum hunc scopulum in quatuor pet
 indicant ruinæ saxorum circumjac
 rium: ex quibus mihi (priusquàm it
 dissem in Dionysii Anaplum) hæ vi
 bantur Cyanæ Asiaticæ. Sed ex D
 nysiana descriptione nulla petra r
 propè accedit ad Pyrgon Medæ, qu
 hujus scopuli petra Medea. In sinus j
 prædicti latere meridiano prope lit
 visuntur speluncæ saxæ, bene penit
 concavæ, multitudinis capaces. De
 ceptus subsequitur sinus jam à Græcis
 pellatus Ampelodes, à vitibus agrestib
 ibi sua sponte provenientiibus, quem
 Aquilone cingit promontorium, c
 gens à Meridie sinum divi Sideri.
 sinu Ampelode existunt duo scopuli
 ti saxei, inter se aliquanto spatio div
 quorum magis aquilonaris, ac rem
 ti

à Continenti, excelsus non est, ut
 in magnis tempestatibus obruatur
 mari. Hic usque ad eò frequentatur la-
 mergis, fulicis, ut totus ex illarum
 coribus albescat, ut procul cernens
 te rectum ipsum putet. Alter scopu-
 similiter totus saxeus, alior qui-
 m, sed littori propinquior, ut qui bre-
 Euripo à Continenti dividatur, cum
 tranquillitas maris: at cum tempe-
 tibus mare concitatur, fluctuum ac-
 lu obruitur, deinde verò recessu ape-
 ur. Post promontorium à Meridie
 agens sinum Ampelodem consequi-
 t scopulus, undique mari semper cir-
 mdatus, saxeus, quem nautæ appel-
 at *Calogream*, à forma mulieris mo-
 chæ. Concavus existit ex parte Oc-
 dentis. Inde non longè sequuntur
 opuli saxei, siti prope latus aquilonare
 omontorii claudentis sinum, appel-
 tum *Diossacra*. Ex his quinque sco-
 alis antè commemoratis, sine ulla du-
 ratione unus est insulula illa Cyanea
 siatica, quam Strabo designat, cum
 quit, duas insululas esse in ore Ponti
 axini, Cyaneas appellatas: alteram
 hærentem Europæ, alteram Asiæ,
 uripo viginti stadiorum inter se dis-
 inctas. Dionysius Byzantius, ut antè
 xii, primum scopulum demonstrat es-

se turrem Medæ. Itaque ex Dionysio
 unam ex reliquis quatuor scopulis
 portet Cyaneam esse Asiaticam. E-
 dem ipse, nisi Dionysii autoritas
 recederet, etiam nunc relabere
 eundem errorem, in quo me fuisse
 professus sum, nempe Pyrgon Me-
 esse Cyaneas Asiaticas, cum ex eo,
 scopulus Medæ similior longè et
 sulis Cyaneis Europæis, & è reg-
 magis contrarius, tum maximè et
 quòd Apollonius non minus veru-
 corum conscriptor, quàm egregius
 gonautarum Poëta, Pontum latum
 deri ait utrinque apud Cyaneas.
 enim Græcè scribit,

Ἡ δὴ εἴ ἐνθα καὶ ἐνθα Δία πλοῦται
 εἰδὲς Πόντον.

Similiter Dionysius orbis conscrip-
 à Cyaneis, inquit:

Ἐκ τῆς οἰγόμενης ἀφ' ἑπείρου
 εἰσὶν εἰς Πόντον,

Πολλὸς ἔων, καὶ πολλὸν ἐπ' ἀνθρώπων
 μύχον ἔρπων.

Idem consentit Dionysius Byzantinus
 latum mare cum dicit, aperiri promon-
 torio Ancyrao. Antè monstravi
 rim Medæ esse juxta radicem pro-
 montorii Ancyrei. At ex reliquis
 pulis, qui deinceps consequuntur,

inque latum mare aperitur, etiam si
 horum verticibus oculos in omnes
 partes intenderis. Littus enim Asiati-
 cum nondum curvatum ad Solis or-
 bem, impeditur promontorio Ancy-
 ræ, quo minus ab his scopulis latum
 inque mare prospiciatur. Adde, quòd
 in Cyaneis, quam describit A-
 lonius, cæterique scriptores, magis
 venit Pyrgo Medæ, quam reliquis
 scopulis. Fluctibus enim magis verbe-
 ritur, ut magis septentrionibus patens.
 cetera in quatuor petras divisus un-
 que circumdatur saxi projectis ex-
 tra, quas aliquando edidisse videtur
 terræ motu, vel temporis vetustate,
 ut Poëtæ ajunt, ex concursu Sym-
 gadum. Hunc enim in quatuor pe-
 tras divisum convenientius videtur ap-
 pellare Cyaneas, ut omnes antiqui ap-
 ellant in numero plurimum, quam
 semvis ex cæteris scopulis singulis una
 extra constantibus. Sed de his relin-
 go liberum judicium omnibus his, qui
 est me diligentius Cyaneas pervesti-
 gare conabuntur.

CAP.

CAP. IV.

De promontorio Coracio, & de Paphlagonibus, & de scalis nuncupatis Chelidonio.

Promontorium, quod à septentrionalibus cingit sinum, vulgò nuncupatum Dios sacra (ex eo, arbitror, quod olim ibi aliqua Iovis, vel Neptuni ara extiterit) undique saxosus & saxeus est, longum circiter centos passus. Cujus dorsum angustum in quo olim ara aliqua statuta esse videtur vel Iovis, vel Mercurii (ut nuncupatio eo videmus cumulos lapidum, quos Hermas appellare possis) exaggeratum indicandam viam nautis: quamvis hoc mediò sinu (ex quo paucis antea annis effossa sunt ædificiorum fundamenta) esse potuit ædes vel Iovis, vel Neptuni. Hic sinus situs è regione Myrleani, cingitur à Meridie promontorio, etiam nunc appellato Coracio, toto saxeo; ex eo, ut dicunt veteres hujus ætatis, quòd Corvi in ipso edificare solent: positum est contra promontorium Europæ, quòd claudit promontium Ephesiorum. Inter hæc duo promontoria, nonnulli piscatores dicunt fretum Bospori tam angustum ferre se, quàm inter Fana. Iam verò in sinum quem ab Aquilone claudit promon-

ri

in Coracium, locus est nominatus à
 Grecis *Mancipium* affirmantibus ibi
 fuisse furnum, quem vulgus Græ-
 cum nominare solet *Mancipium*,
 ἡλιόπυρον ignorantium locum hunc
 appellatum fuisse Pantichium, un-
 de ipsi à vicinitate nominis detorse-
 rit in Mancipium, id quod ex Diony-
 sio ostenditur, cum ait: Post Cyaneas
 promontorium Coracium, & latum
 us, cui nomen *παλιόπυρον* ab extru-
 ctione fossarum, omnem hunc locum
 habitantium. Duo Pantichia scripto-
 rum monumentis celebrantur, sita in
 Thracia maritima Chalcedonis, utraque
 suburbana, utraque pari spa-
 tiantia Byzantio: quorum alte-
 rum paulò antè commemoratum est
 inter Bosphorum situm inter Coracium
 promontorium & Fanum Iovis: alte-
 rum inter promontorium nuncupa-
 tum Acritas à Menippo in periplo Bi-
 thyniæ & Chalcedonem positum juxta
 Propontidem, quod nunc frequentem
 vicum habet etiam nunc à vulgo Græ-
 cum Pantichion nominatum, in quo
 antiqui muri visuntur valde crassi, in-
 stantes olim ibi castrum permuni-
 tum, recteque *παλιόπυρον* appellatum
 esse. Hujus meminit Antoninus Pius
 in

in suo itinere. Sic enim inquit: A Constantinopoli ad Chalcedonem trajecit in Bithyniam M. P. LIII. à Chalcedone usque ad Pantichion M. P. XV. Vtrum ex his duobus Pantichiis sit illud quo Sozomenus ita scribit? Hi, qui Rege Valente jussi erant Ioannis Baptistæ caput ferre ex Cilicia Constantinopolim, cum ad Pantichium venissent locum Chalcedonis, non ulterius progredi poterant. Ex quibus percipitur Pantichium esse juxta Propontidæ quòd sit hoc situm in via eorum, qui ex Cilicia veniunt Constantinopolim. Procopius scribit Belisarium possessorem fundum in Pantichio suburbano Byzantium. Id an alterum ex utroque prædictorum: & si alterum, utrumque his, afferam illa, quæ ex libro tertio Procopii de bello Gothorum veritas omisit interpres, cum ad cognitionem locorum, tum maximè ad cognoscendam necessària fortuna. Belisarius quam Tzetzes ignorasse videtur, secundum opinionem vulgi. Sic enim scribit Procopius: Cum Belisarius à Iustiniano revocatus esset, substituto Narsetano nucho, rediit Byzantium, ubi reliqua vitæ egit, magna divitiarum facultate præditus, vir spectatus & mirabilis, secundas antea res gestas & felicitatem

ipsi, priusquam in Libyam duxisset
 ritum, signo non obscuro dæmo-
 ni præsignificaverat. Signum fuit
 quædam. Belisario prædium quod-
 dam in Byzantium suburbano,
 Pantichium nominatur. situm
 est in Continenti, Byzantinis
 marina. Paulò antequam exerci-
 tus Belisarius in Libyam duceret con-
 Belimerem, evenit, ut vites illic
 vitate uvarum redundârint, earum-
 vino dolia ministri Belisarii cum
 revissent, eaque in cella vinaria re-
 missent, & defodissent subter ter-
 ram, diligenterque argilla obstruxis-
 res mira accidit. Post enim octo
 dies vinum in doliis quibusdam e-
 mens, argillam perripit & distraxit,
 dolia obstructa erant, & super-
 eas adeò multum effluxit, & terram
 manam diluvio obruit, ut lacum ma-
 gnum in cellæ solo effecerit: quem mi-
 stri Belisarii, ut viderunt, valde admi-
 rati, multas amphoras ex vino effuso
 eleverunt; iterumque cum illa dolia
 obstruxissent argilla, rem, quæ accide-
 rit primò siluerunt: deinde sub idem
 tempus, cum hoc sæpe factum animad-
 vertissent, ad possessorem fundi retule-
 runt: is necessariis multis, quos accer-
 tavit, monstravit ea, quæ accidissent.

Illi

Illi ex illo signo conjecturam ducere
 prædixerunt magna in hanc dona
 bona ventura esse. Ex quibus pers
 tur falsum esse, & planè de fece pl
 haustum, quòd Tzetzes nobilior Gr
 maticus, quàm certior Historicus
 suam retulit Variam historiam, c
 narrat, Belisarium magnum ex
 tuum ducem Iustiniani temporibus
 titissè; eumque, postquàm ex trip
 orbis parte victorias reportavisset
 vidia excæcatum fuisse, poculumqu
 gneum tenentem in foro clama
 apud Miliarium aureum: *Belisario*
lum date, exercitus duci: quem for
illustrem fecit, invidia excacavit. I
 copius quidem in libro nuncupato
 τ̄ ἀνεκδότων, quem scripsit contra
 stinianum Regem, & Theodoram
 ginam, contraque Antoninam uxore
 Belisarii, narrat, ut Belisarium Th
 dora spoliasset permulto auro, dissim
 lante Antonina, quam Belisarius c
 rat ob pervulgatum adulterium; p
 fessum postea se fore Antoninæ
 virum, sed mancipium, iterum in
 liam exercitus ducem missam, sese
 rum pecuniis explevisse, Φιλαρζήμ
 τ̄νque habitum fuisse: inde benè n
 matum rediisse Byzantium, ubi, ut a
 na

ravimus, reliquum vitæ vixit. Illud
 Belisarii prædium fuisse potius in Pan-
 tichio Propontico quàm Bosporico,
 iudicium ex eo, quòd Proponticum in
 loco amœno, ac vini feraci & cætera-
 rum rerum; at Bosporicum est in litto-
 re confragoso præruptoque, & longè
 minus amœno, & vinetis inepto. Tum
 nihil conjecturæ illud affert, quòd
 a longè à Pantichio Propontico
 id prædium Belisarius haberet, nun-
 tiatum Rufinianas, quod fuisse in iti-
 nere proficiscentium Byzantio Nico-
 diam, colligo ex Procopio, cùm ait
 Antoninam Belisarii uxorem profici-
 entem ad Belisarium, bella contra
 Persas gerentem solvisse Byzantio, man-
 nemque primam fecisse in suburba-
 no, quod appellaretur Rufiniana, idque
 prædium fuisse Belisarii. Rufinianas
 quando appellatas fuisse Dryin, tra-
 dit historia incerti quidem authoris, sed
 antiquis literis exscripta. Verùm redeo
 ad Dionysii Anaplum, unde digressus
 sum. Pantichium, inquit, Chelæ subse-
 runtur; quarum alteræ nominatæ à
 Chelæ, alteræ ab aliis rebus appellan-
 tur. Inter Pantichium & Fanum Iovis,
 quod Dionysius post Chelas ponit, nul-
 læ sunt Chelæ, hoc est scalæ, ne-
 que moles, neque viæ frequentes, sed
 T angu-

angustæ semitæ ob impendentem montem excelsum, ex quo descendens littus nulla causa videtur, cum illius dices oram maritimam attingant. Chelas olim fuisse, patet ex Dionysio, quas non ob aliam causam ibi fuisse suspicari queo, quam ob Fanum primum vel Iovis vel Neptuni, vel ob aras deorum, quas prope olivæ Phryxo excitatos fuisse XII. diis, in ostendemus.

C A P. V.

De Fano Iovis, & Neptuni; & de duodecim deorum.

INde subjungit Dionysii Anapli: Chelas esse nuncupatum Hieron, est Fanum à Phryxo Nephelæ & Automantis filio ædificatum, cum navigaret ad Colchos, à Byzantiis quidem possessum, sed commune receptaculum omnium navigantium. Supra templum est murus in orbem procedens. In medio est arx munita, quam Galatæ populi possident, ut alia pleraque Asiæ. Possessio autem Fani controversa fuit, multisque ipsam sibi vendicantibus ad terram mari imperantibus: sed maxime omnium Chalcedonii hunc locum hæreditarium asserere conabantur: tamen possessio semper remansit Byzantiis.

Byzantiis

Byzantiis, olim quidem ob principatum & domesticum robur: multis enim navibus mare possidebant; rursus verò cum emissent à Callimede Seleuci exercitus duce. Hæc quidem Dionysius de Fano. Polybius verò ait Prusiam locum natura munitissimum, & supra ostium Ponti situm, Fanum nominatum, cepisse, quod Byzantii non multo antè ingenti pecunia mercati fuerant, opportunitate loci pellesti, nequam commoditatem alicui relinquerent in Pontum, vel ex Ponto navigandi, nisi id cum Byzantium voluntate fieret. Verùm Prusias postea Byzantiis Fanum reddidit, itemque ligna, regulas, laquearia, quæ ex Fano exportaverat, restituit. Pomponius Mela non Phryxo conditam, sed à Iasone tradit. Apollonius scribit, Argonautas cum Iasone navigantes ad Colchos, in litore Asiatico, quod etiam nunc appellant *Ἐπὸν*, aram constituisse duodecim diis, in eaque sacrificasse. Polybius similiter tradit Iasonem in hoc loco litasse duodecim diis, sed cum rediret à Colchis. Hi enim sunt duodecim dii: Jupiter, Iuno, Neptunus, Ceres, Mercurius, Vulcanus, Apollo, Diana, Vesta, Mars, Venus, & Minerva. Diodorus Siculus similiter dicit, Argonautas redeuntes ex

Colchis, cum ad ostium Ponti perven-
 sent, ad terram appulisse, cui tum in-
 peraret Byzas, à quo Byzantium est ap-
 pellatum, ibique aras excitasse, & pi-
 cibus & votis deos veneratos locum
 consecrassè, quem etiam nunc præter
 navigantes venerantur. Timosthenes
 quidem dicit navigantes cum Phryx-
 aras hinc posuisse duodecim diis: Arg-
 nautas verò aram constituissè Neptu-
 no. Herodotus in ara scribit sacrificasse
 Argonautas, in qua Argos Phryxum
 rediens ex Colchis prius sacrificaverat.
 Mihi quidem verisimilius videtur,
 Phryxo prius aram duodecim diis ex-
 citatam fuisse, quàm à Iasone. Nam cum
 ex aula Phineï Iason solvissè, sita
 Europa, Apollonius dicit eum transi-
 sse ad contrarium littus, ut ibi duode-
 cim diis aram excitaret, cur in litto-
 re Asiatico potius quàm Europæo? Ne-
 enim necesse erat ex Europa transire
 Asiam, sed potius in littore Europæo
 in quo erat, aram constitueret & sac-
 ficaret duodecim diis, nisi admonitus
 fuisset in contrario littore Phryxu-
 prius aram excitasse, in qua, ut ipsi qu-
 que sacrificarent, Argonautæ fas est
 putaverunt, cum in Colchos proficiscerentur
 ad recuperandam pellem arietis, quem unà
 cum pelle a-

Phryxus apud Colchos dedicaverat
 Phryxio. Nec mihi satisfacit Ti-
 mosthenes, dum ait, Phryxum quidem
 sacrificasse aras duodecim diis, Argonau-
 tos verò Neptuno: cùm Dionysius By-
 zantius dicat, Iasonem vatis iussu sacri-
 ficasse duodecim diis, vatis non nomen
 explicat: at explicant alii Glauci dei ma-
 gis, Orpheique admonitis, alii iussu
 Phineei, qui ubi sacrificasset, & precatus
 est Argonautis bonam navigatio-
 nem, non eos admonet ad colendum
 Neptunum, sed Iovem, quem Argonau-
 tos narrat cùm omnium ventorum au-
 ctorem, tum Etesiarum: quibus flanti-
 bus Argonautæ retinebantur apud Phi-
 neum. Navigantibus enim in Pontum
 Etesiarum venti contrarii existunt; qui in
 Boreo sunt, Boreæ; in Græcia, Zephyri.
 Etesiarum dies sunt quadraginta, ut
 Hippollonius ait, ut Timosthenes, quin-
 quaginta. Incipiunt flare, cùm Sol est
 in fine Cancris. Flant autem per totum
 æquinoctium, & desinunt in media Virgine.
 Etesiarum igitur interea, dum Argonautæ
 retinerentur, Phineus his explicat, ut
 Aristoteles Iovi *ἱερασία* cùm cæterorum
 ventorum, tum Etesiarum aram erexit
 in Coe Insula, propterea quòd Etesiarum à
 Iove dantur ad refrigerandos calores:
 unde postea Cois lege sancitum fuit

quotannis cum armis observare ex-
tum caniculæ, ipsique sacrificare, à q-
venti Etesiæ flare incipiunt ad refrig-
randam terræ siccitatem. Hæc narra-
tem Phineum cum audiissent Arg-
nautæ, eos tradit Apollonius transiit
ad litus contrarium, ubi aram duode-
cim diis constituerent, eisque sacrificio-
rent: ex quibus Iason videtur cum Ne-
ptuno, tum maximè Iovi Vrii sacri-
caste, ut placaret Etesias, ventosque
cundos daret, unde posteri Fanum I-
vis Vrii appellarunt, ut Arrianus, Me-
nippus, Dionysius Byzantius. Sed
idem Fanum sit Iovis, & Neptuni,
Dianæ: nam horum trium ponitur
Ponti introitu; ac si diversa, an in e-
dem promontorio constituta fuerint
assequi possumus ex his, qui scribunt
hoc loco Argonautas aram excitasse,
litasse duodecim diis, inter quos Iupiter
& Neptunus, & Diana: tum ex Pro-
mæo conjicio, qui Iovis Vrii cum ne-
meminit, neque Neptuni, sed duntaxat
promontorium Bithyniæ esse dicit ju-
ta Bosporum, in quo Fanum Dianæ
esse dicit. Arbitror aut in eodem tem-
plo fuisse Dianam & Iovem, subsecuta
que bellis Iovem ex introitu Ponti su-
latum, nomen reliquisse Dianæ: aut
in eodem loco duæ ædes fuerunt, Iovis

Dianæ, tamen navigantes magis ce-
 orasse Iovem, ut secundorum vento-
 rum datorem. Neptuni templum fuisse
 in eodem loco, quo Iovis, designat
 Plinius, cum non meminit Fani Iovis;
 sed solius Neptuni ponit in ora Bospo-
 ri. At clariùs Aristides in oratione
 Panathenica: Omnes, inquit, illustrissimæ
 & celeberrimæ partes terræ Neptuno
 dedicatae sunt. In Ponti enim introitu,
 ubi maris angustiae strictissimæ ex sese
 aperiant mare ingens, & petrae Cyaneae
 hinc nominatae sunt, & portae maris,
 quae prius clausae existimabantur, arae
 sunt Neptuni & templa. Quod si quis
 ex his Aristidis verbis dicat aras, &
 templum Neptuni fuisse ad Cyaneas,
 idque confirmare nitatur ex Apollonio
 & Dionysio orbis scriptore, tradenti-
 bus multum mare & latum aperiri ex
 Bospori Thracii ore, ubi fama est Cy-
 aneas petras inter se concurrisse; ad quas
 à Graecis Planctas nuncupatas profe-
 ctus est Darius, ut Pontum apertum &
 latum videret, ubi, ut ait Herodotus, in
 Fano sedens contemplatus est Pontum
 mirabilem: ac si praeterea, quisquis ille
 fuerit, adjungat ex his sibi dubium vi-
 deri, an Fanum Iovis & Neptuni fue-
 rint apud Cyaneas insulas: Illi respon-
 deo, non modò ingentem Pontum

aperiri ex insulis Cyaneis, sed etiam
 Fano Iovis, quod hodie *Ἰσπὸν* Græci no-
 minant, atque adeò à loco Bospori p-
 nitioris & longè interiori à Cyaneis
 plus quàm quadraginta stadia distans
 quem Dionysius Byzantius appellat
 Clavem Ponti, ubi dicit Pontum em-
 nentibus promontoriis clausum ino-
 pere aperiri, nullo promontorio an-
 pliùs impediente verum aspectum
 maris; Symplegadasque fuisse oli-
 flexiones variorum & multipl-
 cium promonteriorum: itaque Arist-
 dem non intelligere Cyaneas insulas
 sed rupes ingentes ex utroque later-
 e cingentes Bosporum, atque radices pro-
 montorii, ubi spectatur arx nuncupata
 Fanum, cum ex antedictis colligere po-
 tes, tum ex eo, quòd ait, aras & tem-
 plum Neptuni esse, ubi maris angustia
 strictissima sunt: Longè enim strictio-
 res sunt ad Fanum, quàm inter Cya-
 neas insulas, inter se distantes viginti
 stadia: at angustia apud Fanum latio-
 res non sunt quinque stadiis; Darium
 que ex Fano Iovis Pontum longè late-
 re contemplari potuisse. Sed fac fuisse
 aliquod templum in Cyaneis insulis, in
 quo sedens Darius mirabilem contem-
 platus fuerit Pontum: tamen cujus de-
 illud fuerit, non explicat Herodotus
 neque

que Cyanæ mihi capaces templi vi-
 dentur, etsi Europæas Dionysius tradat
 fuisse aram Apollinis. Sed si tem-
 plum aliquando in Cyaneis fuisset, quæ-
 rentur vestigia restarent, vel excavato-
 rum fundamentorum, vel excisa via ad
 templum, ubi nulla apparent: quòd
 si illic fuisset Darii temporibus
 quod templum, tamen ex antedictis
 constat, Iovis & Neptuni fuisse in loco
 occupato Fano, à Cyaneis distante
 quadraginta stadia, tum maximè in eo-
 dem loco fuisse templum Neptuni, in
 quo statutz fuerunt ædes & aræ duo-
 decim diis, patet ex illis, quæ scripsi in
 primo libro, tum ex his, quæ scribit
 Pausanias Heracleota in sexto libro de
 Grecia sua. Cùm, inquit, Pausanias vi-
 sisset ad plateas Mardonium, ab Spartæ
 regibus desciscens, & superbè sese effe-
 rans, cùm circa Byzantium ageret,
 quem craterem statuit duodecim diis
 in ore Ponti sitis, in quo ausus est in-
 scribere hanc inscriptionem, sui oblitus
 delitias & superbiam.

Μνήμη δρετῆς ἀνέθηκε Ποσειδάωνι
 ἀνακτι

Παυσανίας ἄρχων Ἑλλάδος ἑ-
 ρυχώρως,

Τ 5 Πόν-

Πόντος ἐπ' Εὐξείνῃς, Λακεδαιμόνι

ἤϊος

Κλεομβρότου Ἀρχαίας Ἡρακλέ

ἤϊος.

Herodotus meminit hujus crateris.

Exampeo, inquit, loco sito inter I
 rysthenem & Hypanim jacet ahenu
 sexies tantum capiens, quantum sem
 crater, qui est in ore Ponti, à Pausan
 Cleombroti filio dedicatus. Quod si qu
 non inspexit, hunc ei in modum dec
 rabo. Illud situm in Exampeo sexce
 tarum est amphorarum facilè capa
 crassitudine sex digitorum. Cur Nept
 no potiùs, quàm Iovi Pausanias ded
 carit craterem; aut secutum fuissè ar
 tror Fani nomen, quod tum forta
 frequentius appellabatur Neptun
 quàm Iovis: aut quia in oppido Fan
 proprium esset Neptuno delubrum,
 quo statuit hunc craterem Pausania
 Nam si eadem ædes fuit Iovis & Nept
 ni, haudquaquam video causam, c
 non potuerit potiùs quàm Neptun
 dedicare Iovi Eleutherio, quòd ter
 potiùs quàm mari vicisset Mardonius
 Iovi enim Eleutherio craterem sol
 bant antiqui statuere pro libertate, q
 hostes repulissent. Sed in hac re pu
 secutum Pausaniam commune jud
 ciu

Græcorum, qui Neptuno, ut
 aram erexissent, quòd Neptu-
 existimarent Græciam liberallè à
 farum servitute. Neptuni statuam
 iliter æream fuisse non aliunde col-
 ere possumus, quàm à conjectura il-
 Verisimile enim videtur, sive fuerit
 à Chalcedoniis statuta, sive à By-
 antiis, utrisque colonis Megarensium
 Corinthiorum, eos imitatos fuisse
 genitores suos, qui in Isthmo cura-
 at, ut Lysippus efficeret Neptunum
 æreum. Qualis autem fuerit statua Io-
 Vrii in ore Ponti constituti, neque
 onysius, neque quisquam explicat,
 nisi unus Cicero. Tria, inquit, fereban-
 in orbe terrarum signa Iovis Vrii
 alcherrimè facta: unum illud Mace-
 onicum, quod in Capitolio videmus:
 terum in Ponti ore & angustiis: ter-
 am quod Syracusis ante Verrem præ-
 rem fuit. Illud Flaminius ita ex æde
 stulit, ut in Capitolio, id est, in terre-
 ri domicilio Iovis poneret. Quod au-
 m est ad introitum Ponti, id cum tam
 multa ex illo mari bella emerferint,
 im multa porrò in Pontum investa-
 nt, usque ad hanc diem integrum, in-
 iolatumq; servatum est. Deinde Dio-
 ysius reliqua de Fano ita exequitur: In
 ano, inquit, statua ærea est antiquæ
 artis,

artis, ætatem puerilem præ se fere-
 tendens manus. Causæ multæ afferuntur,
 cur hæc statua sit in hanc figuram
 conformata. Quidam, inquit, ajunt
 daciæ signum esse navigantium, deterr-
 ens temeritatem navigationis pericul-
 lis plenam, atq; ostendens redeuntium
 salutis felicitatem & pietatem: non
 enim sine terrore utrumque est. Alii
 cunct, puerum in littore errantem
 quantò post venisse, quàm è portu nauis
 soluta esset, salutisque desperatione as-
 ctum, manus ad cælum tendere: puerum
 autem preces deum exaudientem recepisse
 navem in portum. Alii ajunt, quod
 magna maris tranquillitate, omni vento
 to silente, nave diu retardata, nautas
 opia potius laborasse: navarcho autem
 visionem in sedisse, jubentem, ut navarchus
 filium suum sacrificaret: non enim
 alio modo posse assequi com meatum
 ventos. Navarcho necessitate coacto
 parato puerum sacrificare, manus quod
 dem puerum tetendisse, Deum verò
 misericordia motum ob absurdum pueri
 supplicium, obque pueri ætatem, suscipisse
 puerum, & ventum secundum imperium
 misisse. Hæc quidem & his contraria,
 cuiq; placuerit, credibilia existimantur.
 Hanc historiam Philostratus aliter interpretari
 videtur. Mulierculæ, inquit, in littore

littore

ore acclamant, equos autem rogare
 lentur, ne pueros abjiciant, neve fre-
 respuant, sed feras capiant & concul-
 at: quarum precibus commoveri equi
 dentur; pueros autem, ubi venati es-
 at, & prædam cepissent, navis ex Euro-
 in Asiam trajicit fretum latum qua-
 or stadia, tantum enim intervallum
 stant duo orbes, & remigum ipsi fun-
 antur officio. Ecce autem rudente ja-
 ant, excipit ipsos domus amœnissima,
 alamos & andronas, fenestrarumque
 stigia subostendens muro circumda-
 pinnis & propugnaculis exornato, &
 quod domus est pulcherrimū, ejus por-
 cus semicircula coloris cerei speciem
 erens à lapidibus in ipsa constitutis cir-
 umstat mare. Hi lapides gignuntur ex
 onte: aquam enim calidam montes
 hrygiæ emittunt, & fluxus inductus in
 tomias madidas, efficit petrarum alias
 coloris aquei, & lapidum excrementiam
 acit, ut ipsorum varii colores existant.
 ubi enim aqua stagnat, turbidum co-
 orem & cereum inducit: ubi verò a-
 qua pura, colorem crystallinum effi-
 cit, multisque epota foraminibus la-
 pides variat: sed littus excelsum est, &
 hujusmodi fabulæ fert symbolum.
 Puella ac puer ambo formosi, eun-
 demque frequentantes præceptorem,
 ad

ad mutuum amorem exarserunt, nulla amplectendi data facultate, hoc saxo mortem appetiverunt; ita hinc in primis & postremis amplexibus se præcipites egerunt. Cupido supra tram consistens, manum intendit in mare: domus deinde vidua, colit muliercula ob juvenum molestiam urbe egressa: rapturi enim ipsam videtur, & petulantia quadam, lascivis saltationibus, ac terminibus eam frequenter adibant, muneribusque solabant: at ipsa astu quodam, atque animi elatione in eos utens, vellicat adolescentulos, & huc egressa, munit hanc habitat domum. Contemplatur enim, quàm munita sit. Præcipit enim in mare eminet: quod ab imâ parte mari alluitur, lubricum, à superior parte projectum hanc maritimam stinet domum, sub qua mare magis ruleum videtur demittentibus oculis in ipsum. In hanc domum fortem mulier se contulit, tamen non eam liquerunt amantes pulchri & coronati. Sed hic quidem cæruleæ proræ, alibi inauratæ, alius alterius coloris navis iam ingressus navigat: necnon Comes ipse, id est, ebrietatis Deus: & hic quidem tibia canit, alter verò plaudit, alius cantat, coronas, ut puto, atque oscula fursu

sum jaciunt; nec remos agitant, sed
hibent, & applicant navigia ad præ-
litium: muliercula verò ex domo,
ut ex specula videt hæc, & ridet la-
ventium more in amantes, eos non
sum navigare, sed etiam natate co-
as: ac procedens in spectanda pictura,
vides in armenta, & mugientes boves
edies, & fistularum vox te circumso-
bit, & in venatores incidet, & agri-
as, & fluvios, & lacus, & fontes.
pressit enim pictura, & ea, quæ sunt,
quæ sunt, & ut quædam fieri pos-
at, non ob multitudinem segniter ex-
mens veritatem, sed perficiens sin-
lorum propriam naturam. Ad Fa-
am pervenimus; & templum, quod
ec est, puto, vides, & columnas, quæ
ca ipsum sunt constitutæ, & in ore
onti faces ex specula sublata ad osten-
ndum os Ponti navibus. Hanc Phi-
strati picturam attuli, ex ea colligens,
verè Philostratus interpretatur, ali-
quando revera repræsentatam fuisse ab
s, qui angustias Bospori accolunt, vo-
ntibus aut re ipsa, aut ficta æmulatio-
apud suas angustias similem amo-
m puellæ & pueri accidisse ei, qui ac-
dit apud Helespontias angustias, ad
atum & Abydum: quanquam puer
e tendens manus videri possit ille,
quem

quem antè descripsit Dionysius Byzantius. Nam nullus author tradit, puerum & puellam, ex eo, quòd ad matris amorem exarsissent, se ex Bosphori angustiis præcipitasse. Philostratus enim hujus picturæ symbolum interpretatur positæ in domo quadam Neapolis Italicæ: qui tum si vidisset presentem Bosporum, cum eam interpretabatur Neapoli, pueris non attulisset lapides illos domus cerei coloris ex eo, quòd montes Phrygiæ similes erant. Illi enim illinc longissimè absfuerunt quales, cum proficisceremur contra regem Persarum, in Tephricen urbem Mediæ, vidi in Galatiæ (quæ major Phrygia antea dicebatur) urbe nuncupati Bolo, antiquitatum plena, à qua non longè sunt balnea naturâ calidiora ejusmodi lapides efficientia, quales scribit Philostratus. At apud Bosporum non ex aqua tales sunt, sed potiùs Cereus coloris: nisi fortassè ita Philostratus interpretari potuisset picturam illam totamque attribuere sacerdotibus Magnæ Matris Deorum, quæ colebatur in Fano Europæo, supra quod erat Phasgia antiqua, & juvenes illos navem transivisse ex Asia in Europam ad repræsentandos quosdam actus Matris Deorum amoribus insanientis in Aryn, com-

rem

inque cereum videri in lapidibus ex
 a ratione, qua Dionysius appellat
 eton promontorium oppositum Fa-
 ni Iovis. Sed etiam hanc picturam
 delostrati attuli, ut ex ea colligas Fani
 am, & Bospori angustias apud Fa-
 num esse quatuor stadiorum, Pharum-
 que antiquam fuisse in conspectu Fani,
 contra quam sit recens Pharus posita
 contra aspectum angustiarum Fani, & ut
 circa Fanum essent columnæ, ut que sub
 quo præcipitia emerent in mare, ut
 radicibus promontorii Fani existeret
 temus benè munita, ut Fanum esset
 lapidum. Sed ut planiùs intelligatur
 Fani situs, describam, ut nunc est:
 Fani nòv etiamnum à Græcis appellatum,
 à Latinis Fanum, parvum castellum
 etura & muro munitum, à solis
 arcis habitatum, situm est in altum
 pro supercilio promontorii, cujus
 prospectu Bosporus in maximas totius
 Pontici angustias coarctatur. Pro-
 mittitur enim à Solis Ortu ad Occasum.

Europæum promontorium, in
 quo antè dixi etiam nunc restare ve-
 gia antiqui Fani Europæi, procur-
 tus à Septentrionibus ad Meridiem,
 eisdem angustias premit, stringitque.
 ad Asiaticum Ptolemæus appellat Bi-
 syniæ promontorium, quod triplici

▼ clivo

clivo subsidet. Vnum valdè pronum Meridiem claudit vallis nemorosa, diffusa in multas valliculas. Nemorosus & portuosus, quem efficit promontorii projectio, ab Oriente habet clivam utrimque vallibus cervicem angustam, qua molli & semiplana perventur in promontorii jugum planum. cundus clivus deprimitur ad Septentriones præceps & pænè directus: cuius radices summas claudit vallis decurrat à summo promontorii jugo ad Bosporum; imas verò cingit idem Bosporus retinentes vestigia antiqui ædificii, cuius fundamenta in littore jacta perspexit, nè penitus effodi, & tympanis à Turcis efferrè saxa quadrata ingentia. Ad quod cium Græci appellabant *ἄβολα*, alii *ἄβολίτιον*, quasi hortum, ut putabant ibi olim fuisse. Ego altiùs ætatem puto, quasi *Ποσειδώνιον*, hoc templum Neptuni: nam hortus esse potuit in littore confragoso rupibus præruptis? Adde, quòd juxta templum Neptuni, quod juxta hastagustias Aristides tradit situm fuisse, convenit, atq; Iovis templum, non autem in arce, hoc est, in summo promontorio, sed in imo, cum ex antedictis Dionysii conjicio, tum ex Apollonio,

de

ante Argonautas in littore aram duodecim diis excitasse. At litus distat ab arce circiter quinque stadia: veroque promontorium esse videtur, prope litus fuisse commoditatem navigantium, atque intra arcem, ut minus pateret externis accessus ad capiendam insidias arcem. Tertius promontorii clivus velut dormitum excurrit à summo jugo in Occidentem, usque ad Bospori summas angustias. Primò quidem leniter se remittit à arce usque ferme ad Bosporum, spatio quidem circiter quatuor stadiorum, sed adhuc utrimque mœnibus antiquis oppidi Fani cinctum spectatur jam peius deserti & vineis consiti: deinde ab mœnibus antiquis valde propendet usque ad Bosporum clivus efficiens murationem promontorii, altus circiter centum passus, latus plus minus trecentos, ubi in littore fundamenta videntur ædificata, partim in scopulo distanti à continenti circiter triginta passus, respondentia molei substructæ in littore Europæo subiecto sub Fanum Europæum: inter quas quidem moles catenata extendebatur, ne quis invitis Fanis Bospori angustias transiret. Sub imam vallem, à cardine meridiano cludentem Fani Asiatici promontorium, subiectus est portus optimus, & valde profundus,

quem à Septentrionis & Orientis veteris tutum efficit promontorium Fanum nunquam ferè navibus carentem : quod simili portu caret Fanum Europæum itaque hominum opere molibus jactatus erat. Cujus reliquias nunc appellari Mauromolem antedictum est. Prope illum portum Asiaticum existit vallicula, laurorum sylvæ virens, præ quam fluit fons perennem rivum emittens, etiam æstate implere valente quinque digitorum fistulam.

C A P. VI.

De Argyronio loco, & Nymphæo, & lecto Herculis : & de Monceporide portu & Lauro insana : & de portu Amy-

A Portu Fani ad Argyronium præcipites montes impendent in litore præruptum & pedibus invium. In Argyronio ita Dionysius, persequens suum institutum : Anaplum sub Fano inquit, promontorium subit, & succedit Argyronium nominatum : ex quo quod multa pecunia emptum fuisse Promontorium Argyronium usque hunc diem nomen retinet. Patet in longitudinem circiter nongentorum passuum : claudit quidem à Meridie sinum quem vulgus appellat Monocolon ; si
ide

à septentrionibus clauditur valle,
 quam rivus perennis partim defluit
 Bosporum, partim fontem efficit;
 juxta spectantur fundamenta
 antiqui monasterii. In promontorii
 Argyronii clivo, maritimam oram præ-
 cingente, prærupto & præ-
 cingente, sed aliquatenus explanato ad ex-
 tendendam ædificationem, extant parie-
 tes antiqui templi, & columnæ humi
 prostratæ, quarum unam marmoris The-
 ophili vidi exportari in structuram ædis
 Theopomethanæ, quam nunc ædificat Rex
 Theopileimanus. Quo verò nomine illud
 templum à Græcis appellaretur, à ne-
 mine Græcorum hujus ætatis percipere
 potui: sed Procopius solus mihi indica-
 vit. In Pontum, inquit, naviganti ad
 extremam promontorium quoddam ab-
 ruptum in freti Bosporici litus eminet,
 quo ædes martyris Panteleemonis
 constituta, temporis vetustate labora-
 vit; quam demolitus Iustinianus, ex-
 emplo presumptuosè reædificavit. An-
 te hanc ædem, in loco nominato Ar-
 gyronio, mendicorum fuit domicilium,
 in quo, qui morbo insanabili affecti essent,
 quod temporis longinquitate dirutum
 & neglecta ædificatione renovavit, requie-
 scunt futurum diversorium insanitate labo-
 rantium. Cur autem hic locus Argyronius

magno argento emptus fuerit, experire non possum aliam rationem, quã angustiarum freti, quã inter promontorium nuncupatum Tripite, interque Argyronium à nonnullis habentur femè tam angustã, quã Fani angustia ab æde Panteleemonis. Supra littorè invii clivos præruptos & præcipites, angusta semita passus circiter quadringentos progressus, incidi in vallè exiguar sitam in media latitudine promontorii Argyronici, quã fontem sacrum habet divã Galatinã, sinumque admittit Bosphori non magnum, in quo piscatores restantur portum fuisse munitum melle, quam Turci paucis antè annis sunt demoliti. Argyronici promontorii mercurio magis meridiano, quo Bosphorus procedens ad Solis occasum flectitur. Orientem, rupibus perpetuis prærupta confragosa semitam & exiguam vix penetrabilem admittens, atque inchoat magnum sinum, scelerato nomine appellatur Monocolos à lapide, ut ipsi dicunt nuper exciso. Quid si fortaliè detorserunt antiquum nomen, & sinus magnus sit ille, qui à Dionysio appellatur Moucaporis? sed de hoc paulò infra quàm persecutus fuero ordinem Anapli Dionysiani. Post (inquit Dionysius) succedunt & subeunt loca nuncupata

He

rculis $\alpha\lambda\iota\upsilon\eta$, hoc est lectus, & Nym-
 phæum, inde nominata insana Laurus,
 ad quam ajunt Amycum Bebrycum
 gem habitasse, pugillatus pugna o-
 mnibus suæ ætatis hominibus præstan-
 nis, nisi à Polluce victus fuisset Iovis &
 Idæ filio. Ille enim in expeditione Col-
 chica ex provocatione conflixit cum
 Polluce, ab eodemque Polluce periit,
 enasque dedit in externos crudelitatis;
 ortaque fuit planta, illius insanæ in-
 igne, divinius, quàm humana mens
 sequi queat. Nam si quis hanc laurum
 intulerit in convivium, convivas simili
 insania afficiet, & contumelia implebit.
 hoc sanè experientia didici, naturam
 immortali memoriæ Regis illius iniqui-
 tatem tradidisse ex ipsa lauro. Arbitror
 erratum esse in exemplari Dionysiano,
 habente $\epsilon\nu\theta\alpha$ pro $\epsilon\nu\theta\epsilon\nu$. nam si $\epsilon\nu\theta\alpha$
 negatur, vult dicere Nymphæum esse,
 ubi est Laurus insana. At Andrætas
 Genedius in periplo Propontidis tradit
 Amyci locum, ubi esset Laurus insana,
 distare à Nymphæo Chalcedonio quin-
 que stadia. Nemo declarat, quale fue-
 rit Nymphæum Chalcedonium, an
 specu Nymphis sacrum, an locus To-
 piario opere spectabilis, an locus sacer
 virentibus sylvis & pratis, an balneum,

an lacus, an simile Nymphæo Pontic
 quod matris Demosthenis oratoris p
 ter figulus, nominatus Glycon, hos
 bus prodidisse accusatus, & mortis co
 demnatus fugit ad Bosporum. Epicha
 mus & Pisander dicunt Pollucem lo
 ligasse Amycum. Deilochus in prim
 libro, quem scribit de Cyzico, pugillas
 dicit Amycum à Polluce superatum.
 Orpheus ait Pollucem duris loris capt
 Amyci percussisse. Dura lora quid aliu
 quàm cæstus? Pollux enim (teste A
 nobio) pugillator bonus, & crudo it
 exuperabilis cæstu, qui vicerit Amycu
 pugillatu omnium hominum suæ æt
 atis præstantissimum, quem Valeriu
 Flaccus rectè appellavit gigantem, Ro
 gem Bebrycum, quos Orpheus scribit
 ὑπερφιάλλες, cum ob corporum ma
 gnitudinem, qua præstabant cæteris su
 ætatis hominibus, tum ob animi im
 manem perfidiam. Arrianus narrat Be
 brycem Arantam fuisse magnitudin
 octo cubitorum, crassitudine verò re
 spondente symmetriæ altitudinis. Ead
 magnitudine Historici tradunt fuisse
 Nicephorum Imperatorem. Inde Dio
 nysius: Post, inquit, Laurum insanan
 sequitur sinus profundus valde, nomi
 natus Moucaporis, à Rege quodam
 Bithyniæ. Portus in ipso perbonus, pos
 quæ

rem est promontorium *ἄστρόπηχον* à fi-
 ra nominatum: est autem petrosum
 & proximum habens mare pro-
 undum usque ad oram littoris. Inde
 Amycus appellatus, & Gronychia
 ampus supinus & planus, in ipso au-
 tem piscationes cetaceorum piscium:
 deinde paludes à simili exaggeratione
 studum, quæ sunt in penitimo sinu
 occupato cornu Byzantii. Vide an-
 tiquus, quod tempore Procopii appella-
 tur Mochadion, fuerit illud, quod
 ingeret sinum Moucaporidem. Sic
 Procopius confestim post descri-
 ptionem ædis Pantelemonis sacræ, in
 Argyronio sitæ, addit litus quoddam
 e, cui nomen esset Mochadion, vici-
 num loco, quod sua ætate appellaretur
Μὲν, hoc est fanum, in quo quidem
 Mochadio dicit Iustinianum templum
 Archangelo ædificasse, non inferius
 is duobus templis sacris Archange-
 , quorum alterum antè dixi Iusti-
 anum construxisse juxta promonto-
 am Estias, alterum in contrario lit-
 re: quanquam ex ordine Procopii
 Mochadion fuisse videtur inter Argy-
 onium & Fanum. At ex Dionysii verbis
 telligimus post Argyronium & Lectum
 erculis, & Nymphæum, & Laurum
 sanam fuisse sinum Moucaporidem.

Præterea noscimus ex antedictis D
 nyfii, Laurum insanam, & sinum An
 cum duo loca esse inter se separata
 (nempe inter ipsa intercedunt Mou
 poris sinus, & promontorium Aëto
 chon:) ubi verò fuerint, ex nomini
 locorū hujus ætatis assequi non po
 quantumlibet iterum & sæpius hæc
 causa obierim totū littus Bospori A
 ticum, neque à quoquam nato ex in
 genis antiquis quicquam intelligere
 tui. Nam omnes, qui jamdudum ac
 lunt Bosporum, peregrini sunt: ind
 næ verò capta Constantinopoli ex
 sporo aufugerunt, & vici aut exusti,
 diu deserti manserunt, & aliquot p
 annos à longinquis nationibus Bar
 ris bello subacti agricolæ abducti s
 ad Bosporum accolendum; ut omne
 hujus ætatis accolæ Bospori, sint
 peregrini, aut peregrinorum filii. P
 ter hæc incommoda huc accedit al
 incommodum, quòd Bospori littus
 siaticum regiis viretis totum fermè
 cupatum est, extinctis & funditus d
 tis antiquis vicis, ut ne vicorum d
 dem quisquam jam teneat nomina. I
 que ad conjecturas convertere ma
 portuit. Primò conjiciebam Laur
 insanam fuisse in vallicula divæ G
 thinæ; idq; colligebam, ut sinum M
 ca

aporidem accommodarem sinui jam
 nte nominato Monocolo: quem cum
 erpicerem magnum, & longo littoris
 flexu incurvatum in formam falcis, le-
 vissemque apud incertum scriptorem
 innum Moucaporidem, postea Drepa-
 um appellatum fuisse, descendebam in
 am opinionem, ut putarem hunc esse
 Monocolon, & promontorium Aë-
 orhechum esse jam vulgò nuncupa-
 um Turcum. Sed Arrianus me reti-
 nuit, tradens in suo Periplo Bithyniæ, à
 Fano Iovis ad portum Laurus insanæ
 esse quadraginta stadia. At divæ Gala-
 thinæ vallis non distat à Fano viginti
 stadia. Quamobrem ex Arriano Lau-
 rum insanam convenit esse ultra Gala-
 thinam longè amplius viginti stadiis.
 Verùm ut situs locorum clariùs fiat
 perspicuus, designabo littoris sinus &
 promontoria. A flexu promontorii Ar-
 gyronii [vel Argyronici,] quo primus
 Asiæ angulus normalis oppositus an-
 gulo Europæo appellato Bathycolpo
 quadratur & perficitur, & quo Bospo-
 rus tendens ad Occasum, flectitur ad O-
 rientem, littus Bospori Asiaticum qua-
 tuor sinus admittit, antequam rursus
 convertatur ad Occasum: quorum pri-
 mus est Sycia, sive Monocolus appella-
 tus, amplius littoreo circuitu molliter
 flexo,

flexo, plus duo miliaria complecter
 cujus supra medium flexum est fo
 perennis Sycia appellatus à proxima
 cu. Cùm ad hunc fontem accessissem
 & Laurum vicinam decerpissem
 eamque in navigium attulissem, t
 contentiones inter remiges & vector
 exortæ sunt, ut putarem Syciam oli
 appellatam fuisse $\Psiυχόναν$, id est, La
 rum insanam, ut appellat Dionysu
 Sed Arrianus iterum me retinuit, cù
 ait Laurum insanam distare à Fai
 quadraginta stadia: at Sycia longè n
 nus distat. Alter sinus à sinu Sycia
 viditur promontorio nominato Tu
 co: in quem quidem sinum mediu
 ingreditur perennis fluvius, versa
 molas, paludem efficiens cannaum s
 va rectam, habens ostium, quod pon
 culis trajicitur, delapsus per vallem
 mœnam, planam, in qua regii ho
 cum regia villa adumbrata sylvis cu
 aliarum arborum, tum maximam
 platanorum. In hoc sinu, quem ja
 Græci appellant Turcon, existit sca
 lignea, qua Rex oram maris vadosa
 trajiciens descendit in hortos. Terti
 sinus deinceps statim (interposito t
 men promontorio vineis pleno, ab in
 parte petroso) subsequitur, appellatus
 Turcis *Becoussi*, id est, nux juglans.

Gi

scis Amæa, sive marmorea scala.
 artus positus est in angulo Soltaniæ,
 Bosphorus tendens ad Orientem,
 vertitur ad Occasum, quoque angu-
 Asiæ normalis efficitur oppositus
 ulo Europæo nuncupato Comma-
 i. Hunc quartum sinum esse palu-
 similes Byzantinis, quas Dionysius
 ait post sinum Amycum, paulò infrà
 endam: quo cognito faciliùs asse-
 mur unum esse Amycum ex tribus
 quis sinibus. Amycus sinus esse non
 est ille ipse, quem dixi primùm no-
 matum Monocolon. Nam inter Ar-
 gyronium oportet esse Moucaporidem
 dam profundum, portuosum. At in-
 Monocolon, & Argyronium nul-
 talis existit. Relinquitur, ut sinus
 mycus sit, aut sinus secundus, in
 em defluit rivus versans moletrina;
 tertius, quem Græci appellant A-
 eam, à petra extra aquam eminenti,
 menti similitudinem mulieris τῆς
 ης, sed altiùs, ut opinor, designan-
 antiquum Amycum. Nam huic uni
 soli convenit illud, quod tradit Dio-
 nysius, apud sinum Amycum pisces ce-
 ceos capi. In hoc sinu duo vici sunt à
 is Turcis habitati: quorum alterum
 Græci appellant Amæam; alterum vo-
 cat Marmoream scalam: Turci utrum-
 que

que nominant *Becoufi*; [*Beg kou*
 Domini Nux] non sine causa forta-
 prius appellatam Caryam, nomen
 sanæ Laurus effugientibus mutata
 bore & nominatione, ut Pharmaci-
 in contrario littore accolæ muta-
 runt in Therapiam. Inter Amxam
 Marmoream scalam piscatores æsti-
 tempore tendunt retia ad capiendos
 Ἐπιφίας pisces cetaceos, qui in nullo a-
 loco Bospori capiuntur, idq; maris sy-
 tium appellant Amiam, sive Lamia
 nescio an ab Amyco. Hoc unum scilicet
 hunc sinum esse portum, quem Arri-
 anus appellat Laurus insanæ, ex eo, quod
 distat à Fano quadraginta stadia. In
 que oportet Dionysium errare, aut
 rianum. Nam Arrianus sinum Am-
 cum, & portum Laurus insanæ, eundem
 facit; Dionysius à sinu Amyco sepa-
 Laurum insanam intervallo interpo-
 to sinus Moucaporidis, & promont-
 rii Aëtorhêchi: sed uter rectius scrip-
 rit, conjice ex his, quæ jungam;
 primùm considera id, quod Dionysius
 tacet, cur appellatus fuerit sinus Am-
 cus? profectò à loco vicino nuncupa-
 Amyco. Præterea perspice, cur locus
 vicinus appellatus fuerit Amycus, nin-
 rum ex eo, quòd ibi vel Amycus aula
 habuerit, vel pugnaverit cum Pollu-

quòd ejus sepulchrum fuerit, vel
 Laurus infana ibidem extiterit:
 hęc quatuor de eo traduntur, an
 eodem loco eadem hęc omnia fue-
 rint. Quòd si in eodem loco, oportet es-
 se apud sinum Amycum; aut nulla cau-
 sa relinquitur, cur nominetur sinus A-
 mycus. Apollonius illa in eodem loco
 videtur, cùm ait Argonautas ad
 laurum, quod videbatur ex sinu extendi,
 appulisse, ubi essent
 boum, aulaque Regis Amyci
 Amycum Regis: quem ubi Pollux de-
 scendisset, & ob hujus victoriam Argo-
 nautæ lauro coronati cœnassent, po-
 stmodie rudentes solvisse, quibus navis
 dirigata esset ad laurum vegetam. An-
 tisthenes Tenedius in Periplo Proponti-
 cæ dicit, Orpheum non poetice finxisse
 laurum, sed revera fuisse in hoc loco
 laurum benè magnam. Idem-
 que præterea narrat hunc locum ap-
 pulari Amycum; habuisseque sua ætate
 ædificia à Colonis excitata, & distare à
 Amphaxo Chalcedonio quinque sta-
 dia. Magni Etymologici author ex an-
 tiquis scriptoribus tradit Amycum ur-
 bem esse; at in quò loco sit, non decla-
 rat. Plinius Nicopolim appellat. Stepha-
 nus Nicopolim quidem dicit esse in Bi-
 thynia, sed locum non definit. Apollo-
 dorus

dorus in primo Ponticorum dicit in
 eo nuncupato Amyco sepulchrum
 myci, & Laurum esse, ex qua si quis
 mum cepisset, in convitia & contun-
 lias concitaretur. Plinius etsi portum
 Amyci alias ponit apud Bosporum, a
 in tractu Heracleæ Ponticæ, tamen
 quod excerpserat ex antiquis scripto-
 bus; tradit portum Amyci Bebryce
 Rege interfecto clarum esse, ejusque
 mulum à supremo die Lauro tegi, qua
 insanam vocant, quoniam si quid ex
 decerptum inferatur navibus, jur-
 fiant, donec abjiciatur. Sed quid pl-
 inculcem? cùm jam satis ex antedictis
 pateat, in eodem loco fuisse portum
 myci, portum Laurus insanæ, sep-
 chrum Amyci, & locum pugnae in
 Pollucem & Amycum, & locum An-
 cum, & sinum Amycum. Quare mi-
 Dionysium separare Laurum insanam
 à sinu Amyco, interposito intervallo
 sinus Moucaporidis, & promontorio
 Aëtorhechi. Verùm Dionysius, ut h-
 mo Byzantius, longè accuratiùs
 scribens littus Bospori Byzantium
 quàm Chalcedonium, decipi potuit
 ria quadam opinione, quæ tum forte
 pervagabatur de Lauro insana. S-
 quantumlibet fuerit pervagata, tam-
 ex antedictis constat sinum Amycu-
 ei

quem Arrianus appellat portum
 Arrianus infanæ, & Plinius portum Amy-
 nuncque appellari Amiam & Mar-
 oream scalam, apud quam est fons
 stans à Bosporo centum passus, emit-
 is fluvium perfrigidum, etiam sum-
 a æstate versare valentem molas, si
 as alveus esset proclivis: & major erat
 tequàm ejus pars derivata esset in vi-
 m proximum appellatum Becoussi,
 i, ut hodie est accommodata regiæ
 arcorum aulæ, sic longè commodior
 des fuit armentis Amyci, ejusdemque
 aulæ, quam apud Laurum insanam,
 quam Dionysius ponit inter Argyro-
 um, & sinum Turcum, ubi dixi fluvii
 stium efficere paludem cannis ple-
 am, in quo spatium nullus est fluvius,
 ui necessarius erat aulæ Regis Amyci:
 oleoque etiam hac ætate caret ædificiis.
 nec me movet, etiam si hodie nulla
 spelunca appareat talis, qualem descri-
 it Valerius, cum ait:

*Littore in extremo spelunca apparuit
 ingens*

*Arboribus super, & dorso contesta
 minanti.*

Nam ea aut tot per secula ædificati-
 onibus obruta est, aut à Turcis inclusa re-
 tinetur intra ædificia, quæ ipse excutere
 non potui: aut fortasse poetice locutus
 X est:

est: quod non solent Physici Poëtae descriptione locorum. Ex antedictis P
 nii perspicitur non modò error, p
 nentis Laurum insanam, & sepulchru
 Amyci extra Bosporum in tractu E
 racleæ Ponticæ, sed etiam ejusdem i
 certa commentatio modò ponen
 portum Amyci extra Bosporum, mo
 intra Bosporum: cùm tot ex autorib
 quos citat, apertissime declarare potu
 set, Laurum insanam & sepulchrum
 myci, & portum Amyci esse intra B
 sporum. Hermolao ignoscendum e
 quatenus. fortasse non viderat Arria
 Periplus, neque Dionysii Anaplum
 viderat Apollonium, quem citat
 probandum, ubi esset Laurus insana
 portus Amyci, & sepulchrum Amy
 ex quo assequi poterat, illa esse ju
 Bosporum, tum maxime ex Stephan
 quem frequentissimè affert, consec
 facilè poterat, portum Laurus insa
 esse in ore Ponti in dextra navigantib
 ex Propontide in Pontum, nisi fort
 Codicem Stephani depravatam non
 nimadvertit, in quo edita est *δρίφ*
φαινομένη, pro *μαινομένη*. Quæ q
 dem paucula si Hermolaus (diligent
 peregrinator librorum, quàm reg
 num) expendisset, profectò in multip
 cem errorem non incidisset: qui ut p

et in Plinio posse legi, *portum Amyci*,
 nomen in Bosporo non vult intelligere
 illum esse, sed haud procul à Bosporo,
 nempe in tractu Heracleæ. In quo mul-
 tipliciter decipitur: primùm ignorans
 portum Amyci esse intra Bosporum: se-
 cundò Laurum insanam, & sepulchrum
 Amyci ponens extra Bosporum: tertio
 Azani portum, & Azamin urbem sta-
 tuens juxta Bosporum: quorum nemo
 neminit, ne Dionysius quidem: cum
 Azanis sit extra Bosporum, teste Stra-
 bone; qui ait ex Azanitide Rhyndacem
 exoriri. Iam cognitis Amyco loco, &
 Amyco sinu, cognoscimus Nymphæum
 Chalcedonium, teste Andræta Tene-
 lio, distans quinque stadia à vico nun-
 cupato Marmorea Scala esse, aut in re-
 gis hortis nuncupatis Becoussi, aut ab
 his non longè; portumque Moucapo-
 ridem esse inter Argyronium, & vicum
 Marmoream Scalam appellatum; nimi-
 rum esse aut Monocolon, aut proxi-
 mum sinum, ubi fluvius versat molas;
 promontoriumque Aëtorhechum exi-
 stere, alterum ex duobus promontoriis
 sitis in horto, quem Græci vocant *Tur-
 con* corruptè, quasi *Aëtorhechon*. Palu-
 des, quas post sinum Amycum ponit
 Dionysius, fuerunt in sinu, quem vulgò
 vocant Soltaniam, à Soltano Rege

Soleimano, qui in eo Sardacum luculentum (sic enim Turci appellant thelum undique fenestratum) in littore adificavit cum hortis, & sylvis, & ædificiis regiis; ubi priusquam hortos ille construxisset, à senibus piscatoribus accedebant ibidem paludes à Soleimano obruta ædificiis hortisque occupatas fuisse; que ubi nunc Sardacum, & cætera ædificia existunt, Insulam prius extirpata circumdatam mari vadoso jam obruta arcisque projectis in hortos redacta.

C A P. VII.

De sinu Catangio: de promontorio, que Dionysius appellat ὄξυρρῶν, & promontorio Phryxi: de promontorio Lembo nuncupato, & de Insula exigua.

POST (inquit Dionysius) paludes subterquitur sinus nuncupatus Κατάγχο, ad se maximè alliciens pisces, si quis auster, ac potius (si nihil decet suppressum, qui veritatem dicit) solus ex litteris Chalcedoniorum est benè piscosus, verumtamen tantum differt ab Euræo, quantum differt mare à terra. *Ἐπὶ αὐτῷ ὄξυρρῶν ἄκρα*: hoc est, *ipso, vel post ipsum est promontorium Oxyrrhoum.* Post Oxyrrhoum succedat littus planum, & multum appellat Phry

tryxi portus; post quem alter portus,
 Phiela Chalcedoniorum valde po-
 ritum. ἐπὶ τῷ αὐτῷ, id est, *in ipso, vel*
sub ipso, Phiela est tumulus supinus
 rotundus in circulo figuram circum-
 dicens basim. Theatrum aliquis con-
 saret se videre improvisum à natura
 constitutum. Propè autem est promon-
 tium nominatum Lembus, à simili-
 tudine lembi. Sub littus illi continuum
 Insula valde brevis, juxta quam ma-
 vadum exalbescens cautibus sub-
 iacentibus in Europam avertit pi-
 cursum, cujus aspectu exterriti
 transeunt secundo Bospori flu-
 minis. Chalcedonii ipsam Insulam appe-
 llant βλάβη, apto nomine, & pro-
 pter experientiam rei, quæ accidere solet.
 Inde est Potamonion: post Potamon-
 ion succedit Nausiclia, apud quam di-
 cunt Chalcedonios bello navali supe-
 rante adversarios contra se navigantes:
 de Echæa εἰρήνη promontorium,
 sinus appellatus Lycadium satis pro-
 fundus, illud quidem à viro Mega-
 rici Lycadium, sive Cycladion à
 modam indigena. Catangium videtur
 esse sinus, quem hodie vocant *Castal-*
ion, non modò nominis similitudine,
 sed etiam vera Dionysii descriptione.

Piscosus enim, si quis alius littoris Asiatici. Verum ut ejus situs & consequentis littoris intelligatur, scito sinum Sotanicæ à Septentrione habere regis hortos; à Meridie vicum habitatum à Turcis, nuncupatum *Sycia*. Post vicum in littore est locus, quem piscatores vocant *Bolaca*, à jactu retis. Hic sinus jam Sotanicus, prius Cyclaminus appellatus, longo circuitu leniter flexo, quadratus in angulum normalem, piscosus habetur; à Meridie clauditur promontorium nominato *Stridio*: ab ostreis potius abitor, quas vulgus Græcorum appellat *Stridia*, quàm à stridore: nam ibi fluxus non stridet. Hoc promontorium ab Aquilone includit sinum Castacium, vade piscosum, habitatum à piscatoribus. In hunc perennis rivus per vallem delibitur, in qua ima & plana Regis hortus sylvis virentes. In sinus parte extrema ad Meridiem pertinente videntur fundamenta illius antiqui magni monasterii, quod appellabatur *Ἀγκυμήτων*, monachis nunquam noctu dormientibus. Hujus solitarii domicilii moderatorem & gubernatorem tradit fuisse Cyrillum Euagrius in sua Christiana concionis historia. Meminerunt & alii Historici aliorum monachorum, vel sanctitate illustrium hominum.

ivagam vitam egisse. Iam vero à Me-
 die Castacium sinum cingit promon-
 torium duo cornua præ se gerens, alte-
 rum sinum Castacium claudens, quod
 vocant magnum Glari, quodque celeri
 ventoque fluxu circumsonat: alterum
 cornu claudens sinum, quem Πλάκα
 Græci appellant, circumfluit Bospori
 rapido cursu & simili prioris, quem di-
 cant parvum Glari. Vide horum alte-
 rum, an sit Ο'ξύρρον, alterum verò Πε-
 λάρον. Medium promontorium divi-
 dens Castacium à sinu Placino, incur-
 ratur in duo cornua, parvulum sinum
 admittens, supra quem impendit con-
 cavus locus similis magno teatro.
 Post promontorium parvi Glari statim
 subsequitur sinus mediocris, quem
 Græci appellant Πλάκα, à quadam,
 ut ipsi ajunt, mensa marmorea. Hunc
 sinum à Meridie claudit promonto-
 rium, cujus ad radicem duo saxa supra
 aquam eminent, undoso mari circum-
 data. Itaque cum in toto littore Asiati-
 co nulla sit Insula, neque scopulus inter
 Fanum Iovis, & Chalcedonem, quam
 hic, & alter situs sub promontorio Da-
 malico; aut horum alterum oportet es-
 se illam, quam Dionysius commemo-
 rat, aut non extare. Iam verò scopulum
 possi-

positum sub radicibus promontor
 Damalici, non esse Insulam tradita
 à Dionysio, liquet ex his, quæ & ant
 dixit Dionysius, & ex ipsis, quæ pe
 stea dicit. Quòd si juxta illa duo sax
 supra aquam extantia sit maris vadur
 exalbescens cautibus, quibus sub aqu
 jacentibus Dionysius scribit, pisces a
 verti in Europam, profectò hic sive sco
 pulus, sive Insula major esse debuit, ad
 jacentesque cautes erutas fuisse conve
 nit: aut si alibi Insula Dionysii sui
 funditus everfa est à Chalcedonensibus
 illam appellare solitis *Βλάβω*. Strab
 Insulam esse tacet, sed duntaxat petran
 esse dicit. Pelamides, inquit, descenden
 tes ex Ponto, cum præterierunt Cya
 neas, ex Chalcedoniaco littore petr
 quædam alba ipsis objecta adeò exten
 ret, ut statim in contrarium littus con
 vertantur. Plinius saxum duntaxat est
 dicit. Est, inquit, in Euripo Thracii Bo
 spori, quo Propontis Euxino jungitur
 in ipsis Europam Asiamque separanti
 freti angustiis saxum miri candoris,
 vado ad summum perlucens juxta Chal
 cedonem in littore Asiæ: hujus aspectu
 repente territi Thunni semper adver
 sum Byzantii promontorium, ex ea
 causa appellatum Auricornu, præcipit
 petunt agmine. Itaque omnis capturi

Byzan

zantii est, magna Chalcedonis penu-
 M. P. medii interfluentis Euripi.
 os Plinius appellat Thunnos, Strabo
 amides, sicut hodie piscatores eas
 pellant ascendentes in Pontum, eas-
 m verò descendentes ex Ponto vo-
 at Lacerdas. Sed an hæ sint Thunni,
 Pelamides, separato volumine erit
 tendendum. Hermolaus dum Plinia-
 um Codicem habentem M. P. corri-
 gisset, & censet legendum D. P. designare
 detur saxum illud esse inter Hermæum
 omontorium, & Ciconium: at ex
 Dionysio id verum non est, qui multa
 ca ponit inter Insulam Βλαΐον &
 Ciconium. Nam Plinius ponens illud
 saxum juxta Chalcedonem, denotare
 videtur Damalicum scopulum, aut al-
 terum propinquum nunc non extan-
 tem. Dionysius verò procul à Chalce-
 done ponit. Cornelius Tacitus Byzan-
 tum, ait fertili, sæcundoque mari; quia
 is piscium in Pontum erumpens, &
 obliquis subter vias saxis exterrita, o-
 nullo alterius littoris flexu, ad Byzan-
 tiorum portus defertur: in quo Corne-
 lius labitur. Non enim id fit, cum Pela-
 nides erumpunt in Pontum, sed cum
 ex Ponto per Bosphorum erumpunt in
 Propontidem. Piscatores nostræ ætatis
 ignorant saxum illud, & negant id ve-

rum unquam fuisse; Pelamidesque affi-
 mant, in cursu Delphinorum declinat
 & decedere de recto decursu. Equidem
 ipse petram candicantem nunquam
 puto fuisse causam, cur potius Byzan-
 tium, quàm Chalcedonem: sed quò
 ex illa petra loca Bospori naturaliter
 apta sint ad deflexum in Europam.
 Nam à promontorio Hermæo littus
 Europæum incurvatur, & recedit tribus
 magnis flexibus: quorum primus fit
 Neocastro ad promontorium Estias; se-
 cundus à promontorio Estiaco ad Cli-
 dium promontorium; tertius à Clidio
 usque ad sinum Chrysoceras. Vnde fit
 ut cursus defluxionis Bosporicæ dire-
 ctus delatus juxta latus Asiæ rapidius
 Pelamides avertat in littus Byzantia-
 cum tranquillius. Id quod vel ex ipso
 Dionysio colligitur, qui ut id attribua-
 fieri cautibus exalbescentibus, tamen
 earum dicit aspectu exterritas fretum
 transire secundo Bospori fluxu. Tum
 Strabo interea dum profitetur id acci-
 dere occursum petre albæ, concedit simul
 etiam idem fieri defluxu, & locis natu-
 raliter aptis ad defluxum Byzantium
 versus, atq; ad ipsum cornu sinum By-
 zantiacum. Iam si à Meridie promon-
 torium claudens sinum Placa sit Lem-
 bus, tum conjicere possemus, sinum Placa

non

magnum quidem, verumtamen
 fundum, esse portum Phryxi: & Po-
 monion esse, aut sinum nuncupatum
 molum, aut Enaretem fluvium: Nau-
 eamque opinaremur locum, quem
 ugius appellat Napli, atque promon-
 tium τὸ Περίρρυτον putaremus illud,
 od hodie vulgò nominant Moletri-
 m, ex quo cursus celeris defluxionis
 sporicæ defertur ad promontorium
 as. Nam inter sinum Placa, & Mo-
 rinū nullum existit promontorium
 εἰρρυτον: unde fieret, ut Ciconium nō
 et Neocastrum Asiaticum, sed locus
 n appellatus Cecri, situs contra Estias
 omontorium: tumque Ἄκρας ποί-
 στας existimare conveniret, esse rapi-
 os illos fluxus, qui deferuntur ad pro-
 montoria Helix, & Stauri, & Hermo-
 iani. At mihi potius Ἄκρας ποί-
 σσας videntur existere ad promonto-
 um, ubi rapiditas cōfluentiæ Bospori
 erfat molas, quàm ulla alia promon-
 oria ob fluctus rapidissimos totius Bo-
 pori, & maximè circumsonantis: Cico-
 niumq; habendū esse Neocastrum Asia-
 icum. Sed ubi sit portus Phryxi, & Ci-
 onium, ubi Ἄκρας ποίρρυτον, non ex
 nis, quæ antè dixi, iudicato, sed per te
 expendito, quæ de illis Dionysius scribit.

G A P.

CAP. VIII.

De Naumachio, & Ciconio: & de promontoriis nuncupatis ποιζόσεως: & de duobus Discis.

PROPE Lycadium promontorium, inquit Dionysius, est Naufimachium locus altera pugna navali illustis; in Ciconium nominatum ab excessu militiæ incolarum. Seditione enim violenta pressi ex loco exciderunt. A tergo autem Ciconii sunt partim Ποιζόσεως ἄκρη (ex eo nominatæ, quòd circum ipsas franguntur fluctus, & cursu murmurante feruntur) partim Disci: maior quidem primus, multò minor secundus; ambo appellati à similitudine figuræ. Hæc quidem loca ponit Dionysius media inter Lycadium, & Chrysopolim. Plinius ait: Ultra Chalcedonem deinde Chrysopolis fuit, deinde Nicopolis, à quo nomen etiamnum sinu retinet, in quo portus Azari, deinde Naulochium. Ex antedictis Dionysii existimo depravatè legi in Plinio *Naulochium*, rectiùs legendum esse *Naufimachium*. Nam quòd Hermolaus interdum censeat legi posse, non *Amyci* sed *Azari*, citans Strabonem, scribentem, in ore Ponti esse Chrysopolim & Fanum

tum Chalcedonium, & regionem,
 e habet paulò supra mare fontem
Arrium nominatum, qui Crocodilos
 vivos alit: id mihi ex flumine Neoca-
 influenti in Bosporum hodie nomi-
 nato *Enarete*, sive *Arete*, atque ex loco
 vicino appellato *Napli*, interdum veri-
 simile videbatur, existimanti fortasse
Naplen corruptum, quasi *Nicopolim*.
 Illud idem dubium mihi videri cœ-
 dit, posteaquam profectus ad Proponti-
 s sinum *Astacenum*, nostra ætate ap-
 pellatū *Nicomedicum*, in ejus ora, non
 longè à vico hodie nuncupato *Diacy-
 ssa*, olim *Libyssa*, ubi fuit sepulchrum
 Hannibalis, vidi oppidum nomine *Ari-
 um*, cujus in fontibus cepi eos, quos
 Thracini appellant *Mauledones*, similes
 Crocodilis, quos describam in *Periplo
 Propontidis*; sed etiam inveniri dicun-
 tur in fontibus vicinioribus Chalce-
 doni. Itaque non semel conatus sum
 proficisci ad fontes *Areræ* fluminis, ut
 viderem, an *Mauledones* ibi sint, an
 alii: sed gentis immanis *Barbaria* bis
 me ex media via retraxit, & coëgit de-
 serere institutum iter. Nunc autem,
 ut faciliùs intelligatur, ubi fuerit por-
 tus *Phryxi*, ubi *Ciconium*, ubi *Πο-
 ζῶν*, describam littus à sinu *Placæ*
 usq; ad *Chryso-polim*. Post sinum *Placæ*
 sequi-

sequitur sinus vulgò dictus Manoli
 contra medium Hermæi promonte
 latus appellatum *ῥώδη* situs, egregi-
 portus & piscosus, quem de bonitate
 piscationis cedere ajunt piscatores nisi
 sinui littoris Asiatici. Hic valles lu-
 lentas habet, olim ad eò pastionibus
 lebratas, simul & luculento Monaste-
 ornatas, ut copiosum lac & circum-
 centium collium clivis Græci nimiti
 inaniter nunc dictitent in Monasterii
 tubulis subterraneis ductū fuisse: qu-
 idem proficiscens in Mediam, à Capp-
 docibus Neocæsariensibus audiui, su-
 rum montium ubertatem pastionu-
 usque ad eò extollentibus, ut opere su-
 terraneo in celebre illud Cœnobiu-
 Gregorii Thaumaturgi suburbanum
 Neocæsareæ deductum fuisse jactita-
 non desinant; viamq; ostendant, qua-
 in hunc diem sua lingua appellent Via-
 lactis. Post Manolium sinum deinceps
 sequitur locus situs juxta Neocastru-
 quod piscatores appellant *Cormion*, à
 arbore, ut ipsi putant, quæ ibi nulla
 lis est, ignorantes se depravasse *Ciconion*
 quod cum ex ordine Anapli Dionysii
 ni fuisse apud Neocastrum Asiaticu-
 colligo, tum ex scholiis quibusdam pe-
 antiquis in Dionysium scriptorẽ orbis
 tradentibus maximas Bospori angustias

et

inter Anaplum & Ciconium. Vbi
 èt esset Anaplus, disserui, cum tra-
 rem promontorium Estias. Flumen
 tem Aretæ, quod Turci vocant *Ioc-*
 , id est, aquam viridem, progrediens
 olis ortu ad Occasum, ingreditur Bo-
 orum juxta Neocastrum, quod ab o-
 o sursum versus etiam summa æstate
 aplis navigatur paulò amplius octo
 diis. Ejus ostium subeuntibus ad dex-
 am spectatur amœnissimus & maxi-
 us Regis hortus, opacus densa sylva
 borum fructiferarum: ad sinistram
 stat Neocastrum, ex Asia similiter co-
 ctans Bospori angustias; ut easdem
 x Europa cogit, stringitque arx, quam
 ntè dixi appellari Læmocopiam. Om-
 ium maximus fluvius est eorum, qui
 ntra Chrysopolim & Pontum ingre-
 liuntur Bosporum. Omni anni tem-
 pore molas versare potest, triaque mo-
 etrina exercet, unum distans ab ostio
 circiter octo stadia: alia interiora ab-
 sunt plusquam tria miliaria. Fluit per
 vallem pulcherrimam, undique nemo-
 ribus virentem, refertis multitudine fe-
 rarum. Pisces fert, quos Græci accolæ
Lelingia appellant, cujusmodi plurimos
 procreat palus Ascania, quos crudos
 Sole exsiccatos edere solent Byzantini.
 Producit etiam Cephalos, & in altis
 gur-

gurgitibus: glanes etiam cetaceæ magnitudinis. Sinus Neocastri duo flumina admittit, unum quem jam dixi nominari Areten: alterum ego Napliticum appello, ex eo, quod effluit in Bosporum juxta locum, quem vulgus vocat Naplitice, nescio an à Nicopoli, an ab Anaplitice, an à Nausiclia. Hic à Meridie circumgreditur Regis hortos, quos Arete cingit à Septentrione. Vtriusque ostium sylvarum cannarum efficit, Napliticiq; confluentis summa æstate, etiam in locis vadosis magnitudine fluere videtur, qua rivus aquæductuum in gurgitibus, quos multos habet, eadem genera piscium, quæ in Arete perspiciuntur. Equidem ipse non longius tribus miliaribus secundum ripam progredi metu Barbarorum ausus, prospexi duntaxat hunc fluem per longam vallem nemorosam, venationi regis accommodatam. Ab hujus fluminis ostio incipit promontorium, cuius mucro undique percutitur fluxu Bospori, qui rapiditate, altitudine, strepitu sonoro superat omnes fluxus ceteros Bospori, multas molas quotidie versare solitus. Hujus promontorii dorsum ab occasu solstitiali ad brumale ortum surgit, sicut contra sinum *Χηλῶν*. Clauditur duabus vallibus, una à septentrionibus, altera à cardine me-

cano, utraque producta in longitu-
 dinem stadiorum circiter octo. Undique
 urlive & præceps promontorium,
 ab eis à summo mucrone ascendi quin-
 quaginta passus primos præcipites & val-
 lirectos, reliquos semiplanos effi-
 ciunt dorsum promontorii, quod val-
 liditricum ob valles utrimque coar-
 ctas, & scrobes treis, quos velut
 intra promontorium efficit, primum
 currentem supra mucronem promon-
 torii, complectentem ambitu passus
 amplius trecentos, distantem à Bospo-
 ro circiter viginti passus: alterum ab al-
 tero divisum tenui promontorii dorso,
 in latiori tribus passibus. Promonto-
 ria adices à primo scrobe ad secundum
 currunt in longitudinem passuum
 circiter trecentorum. Secundus scrobs
 magnitudine superat primum, & lapi-
 dina olim fuisse videtur: passuum in-
 tervallum plus minus ducentorum. In-
 tervallum inter secundum & tertium scro-
 bum desinentem in imam planitiem
 hinc prædictum promontorium clau-
 dit, sita è regione promontorii Estia-
 ni. In hanc vallem multi fontes ri-
 vos emittunt irrigantes Regis hortos
 & campos excelsis lauribus, positos in ima
 planitie, quam Græci jam vocant
 Tria à genere frumenti, ignorantes

Y

rem-

temporibus Iustiniani appellatam Cro-
 chon, sive Brochon: id quod perspicie-
 tur ex Procopio. Duo, inquit, eran
 templa Michaëli Archangelo dicata
 inter se opposita, Bospori freto divisa
 unum in loco appellato Anaplo, in s-
 nistro latere navigantibus ad Pontum
 Euxinum: alterum in contrario littore
 quod antiqui Περίχθες nominarunt
 ex eo existimo, quia littus multum pro-
 jiciatur ex hac ora: nunc autem nomi-
 natum Βρόχοι, temporis longitudine
 accolarum inscitia depravante nomi-
 na. Hæc quidem Procopius, cujus in
 altero Codice leguntur *Crochi*, & in
 margine quidam literis antiquis eun-
 dem locum notat *Cronychion*, sive *Bro-
 nychion*. Quid si fortasse olim appell-
 batur Περίχθον Δίσκον? nam littus il-
 non prominet, sed potius retrahitur in
 finem, quem efficiunt promontoria e
 una parte Moletrinarium, ex altera He-
 liacum. Itaque temporis vetustate sic
 potuit, ut Περίχθον Δίσκον depravarint in
 Περίχθες. Nam si promontorium mo-
 letrinarium sit Ἀρχαί ποιεῖσσαι, ut es-
 videtur, in latere hujus vergente, po-
 tuit esse Protos discos, promontorium
 Helix: quod fluxu rapido verberatum
 aliquando molas versare solito, claud-
 siqu

um nuncupatum τ Φυλακῆς: ubi
 gius hortus cum sylva & turri, ex qua
 mmæ aquæ ex altis collibus subductæ
 liunt; inde brevi promontorio supe-
 to, adest vicus dictus Chrysoceamus,
 eo, quòd olim templum haberet te-
 alis inauratis tectum. Ex hoc vico ef-
 di vidi saxa quadrata ingentia funda-
 mentorum antiquorum sub terra abdi-
 in duodecim altitudinem pedum, in-
 cantia ibi olim fuisse castellum muni-
 ssum, cujusmodi fuerunt regis So-
 nianæ nuncupatæ, aut his antiquiora
 alatia, quæ non longè ab æde Michaë-
 es, extrema jam commemorata Proco-
 ius fuisse subsequenter verbis desi-
 nat. Non multum, inquit, procul ab
 de Michaëlis templum Deiparæ Virgi-
 i sacrum longa vetustate exolescens
 renovavit: cujus dignitatem longum
 esset excutere, & sermone significare. In
 hoc sanè littore dextro navigantibus in
 montum spectatu dignæ jam usque ab
 antiquis temporibus ædes regis erant,
 quas Rex Iustinianus omneis Deo con-
 secravit: deinde narrat, ut Byzantii es-
 set magna multitudo meretricum, qui-
 bus pœnitentibus vitæ prioris, ædes re-
 gias in eodem littore sitas convertit in
 monasterium magnificentum. Chrysoce-
 ami fluvius æstate exarescit. Inde sequi-

tur vicus appellatus *Stauros*, ab occa-
 cinctus promontorio, vulgò vocat
Nagalon, quod rapido cursu fluxus ve-
 beratur, valente volvere molas con-
 nuato usque ad moletrinum, à periti-
 ribus quidem *Hermouianum* nuncup-
 tum, à vulgò verò *Tamborlianum*. In-
 fluxus littoreus remissior usq; ad Chry-
 sopolim. Deinceps Dionysius instituit
 Anaplum continuat in hunc modum

C A P. IX.

*De Chrysopoli, & loco appellato Bov
 sive Damali.*

POST Discos (inquit Dionysius) sequi-
 tur portus magnitudine & tranqui-
 litate pulcherrimus & optimus. Ipsius
 magnitudinē circumscribit littus pro-
 fundum & molle. Supra mare jacet
 campus acclivis in littus. Appellatur au-
 tem Chrysopolis, ut quidam dicunt, e-
 o, quòd Persæ imperantes in hunc locum
 cum cogerent auri acervos exactos à
 urbium tributis: ut verò multi tradunt
 à Chryse filio Chryseidis & Agamem-
 nonis ibi mortuo, & sepulto. In hunc
 enim locum dicunt Chrysen fugientes
 metu Ægisthi & Clytemnestræ perven-
 nisse, cogitantem in Tauros transire à
 sororem Iphigeniam, sacerdotem in-
 tiam Dianæ: sed illum morbo labo-
 rantem

antem, hinc sepultura affectum fuisse, noq; ex nomine loco nomen reliquit. Possit etiam ob portus commoditatem ita appellari, ab iis, qui mirabilia suo iure comparare solent. Ex his Dionysii verbis facile assequimur, Bospori Anaplum esse Dionysii illius Byzantii antiquissimi scriptoris, quem jam sæpissime citavi. Nam Stephanus antiquus urbium scriptor, superiora Dionysii verba affert: Chrysopolis, inquit, in Bithynia prope Chalcedonem Anaplum naviganti in dextra. Dionysius autem Byzantius Anaplum Bospori scribens, de nomine hujus hæc dicit: Appellata autem est Chrysopolis, ut aliqui dicunt, à Persarum imperio huc acervos auri collecti ex vectigalibus redigente: alii verò plures dicunt, à Chryse filio Chryseidis, & Agamemnonis. Neque solum ex his Stephani verbis cognoscimus Dionysii Anaplum esse Stephano antiquiorem; sed etiam ex ipsius Anapli discursu percipimus illum scripsisse Bospori Anaplum, antequam Severus Byzantium evertisset. Chrysopolis emporion fuit Chalcedonis, ubi Xenophon tradit Græcos, qui meruissent stipendia in Cyri expeditione Persica mansisse dies septem, vendentes prædas, quas cepissent. Idem in historia rerum Hellenicarum,

Attici, inquit, duces Chrysoopolim Chalcedoniæ profecti, muris eam munierunt eandemque ad servandas decimarum pecunias constituerunt; in ipsaque decimam exegerunt ex navibus Ponti; præsidiumque triginta navium cum præfectis duobus, ibi reliquerunt. Postea muris nudatam fuisse ex Strabone patet dum ait Chrysoopolim vicum esse. Similiter hodie urbs non est, sed vicus lax habitatus multis ædificiis non continuis, circuitu miliaria complectens circiter duo: situs partim in valle, partim in promontoriis vallem cingentibus quorum unum Damalicum quàm modo appellabimus, totum ferè ejusdem ædificiis occupatum. Portum profundum habet in sinum mediocriter curvatum sed longè olim majorem habuisse occupantem imam vallis planitiem, in qua sita est nunc Chrysoopolis, oportet: cum Athenienses triginta triremes illic in præsidio tenerent, & navale esset Chalcedoniorum. Socrates enim inquit, Constantinum Magnum post multas pugnas terra marique pugnatas, Licinius Imperii consortè & generum ad Chrysoopolim Bithynicam vicissè, quæ erat navale Chalcedonis. Ex quibus posset multis verbis disserere hunc portum longè multo majorè extitisse; sed obrui

tui

m fuisse partim olim deleta Chalce-
 ne, partim postea Barbarorum metu,
 partim nostra ætate. Vidi partem por-
 ticus obrui ad excipiendam sedem ædis
 aomethanæ & Xenodochiorum, quæ
 construxit Regis Soleimani filia, omnia-
 te textit plumbo, & columnis marmo-
 ris, & porticibus, & areis amplis, &
 antibus exornavit. Denique Chrysopo-
 lis reædificata est à Turcis, quæ diu ja-
 cerat deserta bellis Persarum & Turco-
 rum, ut nullum vestigium restet eorum,
 quæ Georgius Cedrinus dicit, Philippum
 Regem condidisse Chrysopolim, ut mo-
 nasterium τῆς παναρχαῖς Θεολογίας,
 et palatia ad excipiendum Regem, re-
 siosque liberos, hortosque struxisse, &
 piscium vivarium: id quod in vallis pla-
 titie, ubi nunc sunt præcipua Chryso-
 polis ædificia, existimo lacum fuisse, ni-
 nirim reliquias portus antiqui. Chry-
 solis quanquam est suburbana Byzan-
 tiæ, tamen omnes fere Byzantini igno-
 rant, ubi hæc fuerit, ex eo, quòd nomi-
 ne antiquo exoleto, jamdudum voca-
 tur *Scutaris*, nescio à Francis ne ali-
 quandiu Byzantio imperantibus, Chry-
 solon appellantibus scutum, an potius à
 statione militum scutariorum; id quod
 designare videretur Marcellinus, cum
 ait: Per Chalcedona & stationem trans-

currit, si appositè legeretur sine conjun-
 ctione, Chrysopolim stationem, brev-
 ratis ergo, ut vulgò fieri solet, suppres-
 sione nomine scutariorum, quod Constanti-
 nopolitanos reges crebrò usurpasse e-
 rundem historia frequens testis est. Verum
 rùm ex Codice Marcellini maximè de-
 pravato, fateor me conjecturis vaga-
 potiùs, quàm certo judicio sententia
 dicere. At haudquaquam ferendi non
 nulli, qui putant vicum, quem paulo
 antè dixi appellari Chrysoceramũ, fuisse
 se Chrysopolim, cum jam declarãretur
 hanc nominatam ex eo, quòd templum
 haberet tectum inauratis tegulis: at
 vico Chrysoceramo, ultro citroq; tra-
 jectus fieri non solet, sed ex portu Scuta-
 ratico, ut loco accommodato ad trajec-
 tiendum: unde, ut nunc, trajectus olim
 fieri solebat. Est etiam nũ Byzantii Scal-
 omnium frequentissima prope portam
 Neorii, nominata Scutarica, quam
 olim eandem fuisse, quæ Chrysopoleo
 & Chalcedonis, cum ex his, quæ afferantur
 in descriptione Constantinopoleos, tur-
 ex usu hodie quotidiano colligere po-
 sumus. Nam ex porta Neorii, quæ nunc
 appellatur *Oria*, quotidie jam vide-
 mus necessitate quadam fieri trajectum
 in portam Scutaricam; aut si quis tra-
 jicere velit Byzantio Chalcedonem, au-

Chal

Chalcedone Byzantium, illum necesse habere sursum navigare usque ad Scutarim: id quod frequenter quotidie videtur multis navigiis ferentibus homines, & iumenta recta via non valentibus transire Chalcedonem: sed ob rapidi fluxus decursum ascendere coactis usque ad Scutarim: atque ex Chalcedone volentibus transire Byzantium, opus est ascendere ad promontorium Scutaricum, olim appellatum Bovem, sive Damalim, atque ad portum usque Chrysopoleos: id quod ut fit hodie, ita olim factitatum fuisse ab ætate Polybii, qui ait: Ex urbe Chalcedone volentes transire Byzantium, non possunt recta navigare, ob intermedium rapidum defluxum Bospori, sed necesse habent iter deflectere prope Bovem, & Chrysopolim navigare. Idem, à promontorio, inquit, appellato Estiis fluxus Bospori impulsus prolabitur ad Bovem nuncupatum, qui est Asiæ locus, ad quem constitisse ajunt primùm fabulæ Io, cùm transivit hoc fretum: rursus fluxus impulsus à loco Bove nominato, fertur ad ipsum Byzantium. A quo non dissentit Georgius Cedrinus, cùm ait Leonem Phocam Chrysopolim occupasse, populumque in ulteriore ora in aciem struxisse apud locum, ubi in co-

lumna extat Damalis lapidea: itaque ex-
 terruissē eos, qui essent Byzantii. Ex an-
 tediētis collegeram Scutarim esse Chry-
 sopolim, & locum, quem Polybius ap-
 pellant Bovem, Arrianus Damalim ex-
 stere Promontorium Scutaricum, situm
 contra promontorium Bosporium, in
 quo positum fuit Byzantium. Verū
 postea multo planiūs novi, cūm incie-
 in Dionysii Anaplum. Post Chrysopo-
 lim, inquit Dionysius, promontorium
 maris iētibus expositum prominet
 multa enim navigatio ad ipsum impu-
 sa contra promontorium nominatur
 Bovem concertat. Est autem is locus
 tanquam ē carceribus emittens traj-
 cientes in Europam. In hoc promontorio
 existit columna lapidis albi, in qua
 extat Bos Charetis Imperatoris Ath-
 nienſium conjux, quam hic mortuam
 sepelivit. Inscriptio autem significat
 sermonis veritatem: at illi, qui vanam
 reddunt historiam, putant ante
 quæ Bovis statuam, aberrantes à ver-
 tate. Inscripti enim in columnæ basi
 versus sunt:

Ἰναχίης σὸν εἰμὶ βοὸς τύπῳ, δὲ
 ἀπ' ἐμοῖο
 Κλήζεται ἀύλωπον Βοσπόριον πε-
 λαγῶ.

Κείνῳ

ἐνὶ ᾧ τὸ πάροιθε βαρὺς χόλος
ἤλασεν Ἡρῶ

Εἰς Φάρον. ἢ ἢ ἐγὼ Κεκροπίς εἰμι
νέκυσ.

Εὐνέπης ἡ δὲ Χάρη· ἔπλων δ' ὅτε
παλῶεν ἐκείνῳ

Τῆδε, Φιλιππέων ἀντίπαλος
σκαφέων.

οἰίδιον δ' ἤκρον ἐγὼ τότε, νῦν δὲ Χά-
ρη

Εὐνέπης, ἡπίροις πέρπομα ἄμ-
φοτέραις.

In temporibus Phocionis, qui Hypotheses
principuorum scriptorum velut indices
antiquæ Bibliothecæ conscripsit, vixit
Georgius Codinus. Is hæc ferè omnia,
quæ antè dixi, ex Anaplo Dionysii re-
tulit in sua scripta. Postquam, inquit,
leo excessit è vita, Atheniensium Im-
perator Chares, cum quadraginta navi-
bus in auxilium Byzantiorū profectus
ad bellum contra Philippum, occupavit
promontorium Propontidis, quod in-
ter Chalcedonē & Chrysopolim situm
est, & in illo loco contra Philippum
prælio feliciter decertavit, ubi conju-
gem comitem habens morbo laboran-
tem amisit, eamque sepultura affecit
eique

eique excitavit aram, & columnam, qua Damalis statua spectatur ex lapide albo facta. Sic enim appellabatur illa Charetis uxor, quod etiam in ea incisus usque ad nostram ætatē versibus patet. Deinde eosdem versus affert, quos superscripsi. Præterea jam non rectè Codicum tradere, Charetem Atticæ classis ducem, quadraginta navibus auxiliari fuisse Byzantinis; cum ex Demosthenes constet, Athenienses succurrissè Byzantiis centum & viginti navigiis. Omitte etiam illud, quòd dicat promontorium in quo sita esset statua Damalis, esse Propontidis, cum sit Bospori. Hoc unum, quod rectè scribit, accipio, nimirum hanc columnam, statuamque excitatas fuisse à Byzantiis in gratiam Imperatoris Atheniensium, cum ex antedictis percipi potest, tum ex Psephismate Byzantium, quod ingenuè profertur Byzantium à Philippo Macedone obsessum, liberatum fuisse auxilio Atheniensium, quod Demosthenis Codex editus sic habet lingua Dorica conscriptum, qua Byzantii utebantur, colon Megarensium Doricorum, Ε' πὶ ἱερομνάμῳ βωσπορίῳ δαμάτις ἐν τεαλίῳ ἔλεξεν ἐκ τῶν βολῶν λαβῶν ῥήτσαν· ἐπειδὴ ὁ δᾶμ' ὁ ἀθηναίων ἐντε

τῶν περὶ βυζαντίους, καὶ τῶν συμμά-
 χων, καὶ συγγενῶν αἰσθησίων, ἔπολλας
 μεγάλας χρείας παρέχῃ) ἔντε τῷ
 πρηνήτῃ καιρῷ Φιλίππῳ Ἐμακρῷ
 ἐπιτρατεύσαντι ἐπὶ τὰν χώ-
 ρων, ἔτῃν πόλιν ἐπὶ ἀναστάσῃ βυζαν-
 τιν καὶ αἰσθησίων τὰν χώραν διαίοντι
 ἀνεδροκροπέοντι, βοηθήσας πλοίοι-
 σιν ἐκ τῶν ἑσπερίων, καὶ σίτου καὶ βέ-
 ρων, καὶ ὀπλίταις, ἐξείλετο ἀμὲν ἐν
 τῶν μεγάλων κινδύνων, καὶ ἀποκατέ-
 στε τὰν πατρίαν πολιτείαν, ἔτις
 αὐτῶν, καὶ τὰς δεδόχθῃ τῶν δάμων
 βυζαντιῶν καὶ αἰσθησίων ἀθηναίων
 ἀνὴρ ἐπιγαμίαν, πολιτείαν, ἐν ταῖς
 αἰσθησίων, καὶ οἰκίαν πρεσβείαν ἐν τοῖς
 αἰσθησίων ποτ' ὅλον ποτὶ τὰν βωλάν, καὶ
 ἑσπερίαν ἐπέλοντο τὰν πόλιν, ἀλειτερι-
 τῶν ἢ ἄλλῃ πᾶσαν πρὸς λειτερίαν
 ἰσχυρῶν καὶ ἐκείνας τρεῖς ἐκκαίδεκα
 ἰσχυρῶν ἐν τῷ βοσπορίῳ. Præterea
 Si hoc Psephisma vitiatum non
 esset, perspiceremus has statuas treis
 et decim cubitorū statutas fuisse apud
 cum Bovem nuncupatum, ubi Cha-

res Atheniensium bello navali pugnavit contra Philippum, tumque legimus non Βοσπορείχῳ, sed Βοσπορὸν χῶρον: cuiusmodi fuit locus nuncupatus Bos, aut promontorium Bosporium nominatum, in quo situm erat Byzantium: Ex antiquo Codice emendanda nonnulla, ut ἐν τε ἀλία, Codex antiquus habet ἐν τῇ ἀλία, id est, in concione ut Herodotus utitur: ἐν τὰς γῆ, antiquum exemplar habet ἐκ τῆς γῆ. Polybio, Arriano, Dionysio Byzantio patet locum appellatum, sive Boverum sive Damalim fuisse promontorium nunc nominatum Scutaricum, potum è regione promontorii Bosporii Byzantium continentis, sententiaque Polybii ita appellatum, quòd Io vacilluc ex Europa fretum transiens appulsa fuerit. Dionysius quidem Byzantium promontorium appellari Bovem consentit, sed Bovis statuam in eo excitam ex antiquo epigrammate negat e Iouis Inachi filie, eamque huc non transfuisse, sed in Pharon: quam autem Pharon epigramma intelligat, vide an Pharon antiquam, quam supra ostendisse prope angustias Fani: an illam quam Marcellinus statuit supra promontorium Chrysoceras, hoc est, i

ur

be Byzantio. At nemo Io tradit hanc
ut illac transisse. Mihi potius epigram-
a intelligere videtur Pharus Alexan-
drinam, negareque Bosporum appella-
tam ab Io Inachi filia. Nam etiam Ar-
rianus scribit quorundam sententia a-
m vaccam fuisse, quæ nomen dederit
Thracio, quam dicit Phrygibus
ominibus eam urgentibus incolumen
ullo metu fretum transisse, situm in-
ter Chalcedonem & Byzantium, du-
emque illis extitisse, quibus divinum
raculum datum erat, ut bucculam iti-
eris ducem facerent. Cui obtempe-
antes, incolumes transierunt, & mo-
numentum tradit hujus transitionis,
Damalim æream excitatam à Chalce-
donensibus, locumq; in regione Chal-
cedonia esse ait, qui forsitan esset is, qui
usq; ad suam ætatem nominaretur Da-
malis. Dionysius quidem fatetur colu-
nnam ex lapide albo fuisse, sed non de-
clarat, Damalis ne esset lapidea, an æ-
rea. Georgius Codinus dicit statuam
Bovis uxoris Charetis fuisse ex lapide
exposito. Itaq; oportet illam antiquam,
unde Bosporus appellatus fuit, quam Ar-
rianus tradit æream, dejectam & subla-
tam esse: deinde alteram lapideam po-
sitam fuisse tempore Leonis Phocæ, ut
antè dixi. Damalis lapidea stabat in co-
lumna.

lumna. Iam non reperam, quanto periret Tzetzes, dum statuit Cyaneas inter Damalim & Constantinopolim: in enim supra ostendi, cum ageré de Cyaneis; quam item aversus à cognitione locorum labatur, cum circa locum Damalim testatur Darium pontem junxisse, declaravi, dum de Hermæo tractarem promontorio.

C A P. X.

De fonte nominato Hermagora, & templo Veneris: & de sede Synodi Chalcedonensis: de Chalcedone.

Post, inquit Dionysius, locum appellatum Bovem, sequitur fons nominatus Hermagora, & delubrum hero Eurosti: secundum id existit littus supernum, & planum, lenissimo fluvio irrigatum, in ipsoque Veneris templum atque juxta ipsum parvus isthmus muram circumscribit Cherronesum, in qua urbs Chalcedon, paulò supra fluvium appellatum Chalcedonem sita, portum utrinque habens in flexibus in isthmum recedentibus; unum quidem ad vespeream spectantem, alterum ad Solis orientem: ipsa quidem effertur colle quidem humilior, planitie verò asperior. Multa in urbe hac admiratione digna, ob antiquitatem, & res gestas, & fortunas,

utramq; partem mutationes : maxi-
 è autem admirabilia , Apollinis tem-
 plum , & oraculum nullo summorum
 saculorum inferius. Verùm finis esto
 hæc Bospori historiæ. Hæc quidem Dio-
 nyfius ; qui ut planius cognoscatur, lit-
 teris describam à promontorio Dama-
 lico usq; ad Chalcedonem: de qua non-
 nulla addens, finem ipse quoque faciam
 Bospori, qui procedens ad Solis occa-
 sum, flectitur promontorio Damalico
 ad meridianum cardinem. Iam verò in-
 ter duo promontoria, nimirum alterû
 Europæ, Bosporium nominatum, & al-
 terum Asiæ Damalim [vel Damalicum]
 appellatum, supra mare paululum emi-
 net scopulus, seu parva Insula, distans à
 promontorio Damalico circiter centû
 passus, tota fermè occupata ab arce, ma-
 chinis bellicis munita ad arcendas na-
 ves hostiles, si quæ penitus in Bosporû
 ex Propontide erumpere conarentur.
 Atq; ab ea arce ad promontorium Da-
 malicum transversus murus cæcus sub
 aqua obductus erat, velut quædam mo-
 nes, istus septentrionum excipiens na-
 vibus ob rapidum intermedium Bospo-
 ri fluxum ascendere nequeuntibus, ven-
 tumque à puppi expectantibus in eo lo-
 co, quem Dionysius tanquam è carce-
 ribus inquit emittere trajicientes, tu-
 tiorem

Z

torem

tiorem stationem efficiebat. Tamen
 avaritia nationis dominantis paulò a
 tè dirutus est, ejusque saxa translata
 privatas ædificationes. A promontorio
 Damalico, distantì à Chalcedone pau
 minus quàm tria miliaria, littus est fe
 totum importuosum & præruptum
 mareque juxta littus vadosum, cau
 busque sub aqua latentibus confrag
 sum, ut vix tentans multis locis reperi
 potuerim applicationem scaphæ: litt
 risq; crepidines in plusquam quinqu
 ginta passus efferuntur præcipientes,
 ascensus directus sit, & præruptus à D
 malico promontorio usque ad vallic
 lam, quæ sinum efficit, ubi ora humili
 & littus denissum, & non præruptum
 mareque portuosum, in quo cernuntur
 ruinæ molis antiquæ, quæ olim munia
 bat portum, seu potius stationem, nun
 gradum præstat ad fontem in litto
 proximo fluentem perennem, à Di
 nysio appellatam Hermagora: que
 paulò antè subductum vidi in horto
 quos supra Hermagoram Rex Soleima
 nus longis muris circumsepfit: aliis et
 etiam fontibus opere subterraneo den
 vatis, ut eorum redundantia hortis si
 perflua sit, restituendus fluxus Herm
 goræ longè copiosior. A fonte Herm
 gora littus est ferè saxosum & præruptum
 usque

usque ad planitiem Calcedonis suburbanam, ubi olim erat ædes Veneris, & postea fuit templum divæ Euphemie funditus jam everse supra terram, atq; adeò substructiones erutæ, excepto cuniculo subterraneo, ex quo etiamnum scaturit fons. Propè est rivulus, cujus meminisse Dionysium antè vidimus: qui si nunc longè minor fluit, id attribuendum fonti constructo in eadem planitie juxta viam Chalcedone tendentem ad urbem Nicomediam, perennem fistulam quoquo versus quatuor digitos patentem implente. Fons autem, quem jam dixi scaturire ex antiquo aquæductu divæ Euphemie, distat à scala Chalcedonensi mille & centum passus. Qualis autem fuerit ædes divæ Euphemie, in qua celebrata fuit Synodus Chalcedonensis, & qualis ejus situs, Euagrius Scholasticus amplè scribit, que ego breviter attingam, sacrorum hominum cœtum habuisse concilium in Euphemie martyris æde, distante à Bosporo non ampliùs duobus stadiis, sita in suburbano agro Chalcedoniorum Bithynorum molliter acclivi, ut ambulantes in templum non sentiant se in illud subisse, repenteque velut ex sublimi specula undique campos sub aspectum subjectos contemplantur supinos

& planos herbis, frugibus, arboribus
virescere, mareque partim tranquillum
violaceo cæruleoque colore purpura-
scens, ad littora adludere, amœnumque
quiddam exhibere, partim murmure
sonans, fluctibus efferatum, lapillos, &
conchas, & algas provolvere. Inde ad-
dit, Euphemix ædem vel hoc ipso orna-
ti, quòd sita sit ante oculos Cõstantino-
poleos, & quòd constet tribus membris
magnorum ædificiorum ornatis, am-
plitudine, & laxitate, & pulchritudine
columnarum, & tectis elegantibus. Sed
quid conor in lucem edere scripta Eua-
grii, vel hoc ipso nobilia facta, quòd no-
bilibus & planè regiis Parisiorum cha-
racteribus jamdudum pervulgata etiam
longè ultra Chalcedonem vagentur.
Chalcedon, quam Herodotus appellat
Chalcedoniam, à Dionysio quidè con-
stituitur paulò supra Chalcedonem flu-
vium. Sed tacet Dionysius, id quod Ar-
rianus & Menippus loquuntur, appel-
latam ab eodem flumine Chalcedone.
Arrianus in sua historia Bithynica dicit
eam nominatam à filio Saturni nuncu-
pato Chalcedone, à quo primùm flu-
vius illic fluens nominatus est Chalce-
don: deinde urbs Doriensibus, illuc co-
loniam ubi deduxissent, nominata est
eo nomine, quo flumen. Incertus qui-
dam

am Historicus dicit vocatum à filio
 Chalcantis vatis. Alii ajunt à Chalcide
 urbe Eubœæ, quæ illuc Coloniam mi-
 sisset. His quidem Dionysius orbis de-
 scriptor consentire videtur, Chalcedo-
 nios appellans Chalcides. Ille verò tra-
 ens à filio Chalcantis vatis, motus
 fuisse videtur nobilitate oraculorum
 Chalcedonicorum. Arrianus narrat, ut
 alter & vicesimus dies omnium men-
 tium nefastus à Chalcedonensibus insti-
 tutus est, ex eo, quòd cum illo die alia
 quoadquaquam prospera passi sint, tum
 Pharnabazus Persa eorum pueros exci-
 lerit & penitus castrârit, & miserit ad
 Darium. Idem ait, morbum in Chalce-
 donios sævisse divina ira, eosdemq; sua
 virilia abscidisse, quòd sacrificia quædã
 neglexissent. Cæcos Chalcedonios ora-
 culum dixit, ea de causa, quòd Mega-
 benses huc primùm navigantes eligere
 nescissent Byzantium solum uberius.
 Herodotus similiter scribit Megabyzû,
 cum intellexisset decem & septem ante
 annis Chalcedonios, quàm Byzantios
 urbem Chalcedonem condidisse, cæcos
 dixisse, quòd præsentem meliorem loco ele-
 gissent pejorem. Chalcedonii, inquit
 Theopompus, priusquam rempublicam
 participassent, communicassentq; cum
 populari gubernatione Byzantium,

omnes quidem in officiis institutisque rectè vivendi erant. Post verò quàm democratiam Byzantium gustaverunt, vitam quotidianam maximè frugalem & temperatam luxu, delitiisque corruerunt ac depravârunt, simulque evaserunt sumptuosi, potandiq; amantes. Viros excellentes procreavit Chalcedonia, è quibus Thrasymachus sophista, qui primus periodum, & colum demonstravit, discipulus Platonis & Isocratis. Recentiores Historici, qui ante quadringentos annos scripserunt, tradunt sua ætate Chalcedonios non dare operam literis, sed Thunnorum piscationi, artique cæterorum piscium retibus & lineis capiendorum, victumq; manibus quærere, parumque aut nihil curare literas: at nunc ne piscari quidè sciunt, ac potius agros duntaxat colunt, piscandi adèdè ignari, ut Thunnos & Pelamidas ex foro Byzantium emere habeant necesse: cùm olim constet notiores fuisse Pelamides Chalcedonias, quàm Byzantias. Sic enim inquit Varro: Paguri Samii, Phrygia Attægena, Grues Melicæ, Hædus ex Ambracia, Pelamis Chalcedonia, Muræna Tartesia, Aselli Pefinuntii, Ostrea Tarentina, Pectunculus Chius, Elops Rhodius, Scari Cilices. Quòd autem Dionysius tradit,
Chal-

Chalcedone oraculum Apollinis fuisse
 non inferius Delphico, Lucianus id
 confirmat, antiquissimum qui asserit,
 cum Alexandrum ait pseudomantem
 societatem iniisse cum Byzantio quo-
 dam Chronographo scelerato, qui ap-
 pellaretur Cocconas. Hi cum inter se
 cogitarent Delphos, Claron, Delum,
 Branchidas divites factos ex arte divi-
 nandi, constituerunt vaticinationis
 oraculum excitare, ac primum confi-
 derarunt de loco. Cocconas Chalce-
 donem probabat locum commodum
 esse mercatoribus frequentem: Alexan-
 der præferbat urbem Paphlagoniæ
 nominatam Aboni mœnia; cuius sen-
 tentia vicit. Itaque profectis ipsis Chal-
 cedonem, utile quippiam urbs visa est
 habere in Apollinis templo, quod il-
 lic antiquissimum est: tabulas æreas
 defodiunt, in quibus inscriptum in-
 visumque erat, ut quàm mox Ascle-
 pius cum ipso Apolline patre accede-
 ret in Pontum, ut occuparet Aboni
 mœnia. Harum tabularum de indu-
 stria inventarum fama, statim Bithy-
 niam & Pontum pervagata pervenit
 Aboni mœnia, urbem ut dixi Paphla-
 goniæ, ejusque incolas ita movit, ut tem-
 plum ædificare cœperint, quò Alexan-
 der profectus est. At Cocconas Chal-

cedone remāsit, duplicia, planeq; ambigua oracula quędam conscribens. Ex Apollinis Chalcedonici tripodē manasse arbitror oraculum, quod Socrates sacre historię conscripserat tradit, cū Valentis Imperatoris indignatione murus Chalcedonis everterentur, in fundamentis inventam fuisse tabulam lapideam, versus continentē subsequentes:

Α' καὶ ὅποταν νόμοις ἱερὸν [δροστροπῶν] καὶ ἄστυ χοροῖσι
 Τετραπόδιον σήσον) εὐσεφείας κατ' ἀγῶνας,
 Καὶ τείχεα λυτρεῖο πολύστονον ἕοσεται ἄλλοις,
 Δὴ τότε μέγιστα φύλα πολυασπείων ἀνθρώπων,
 Ἐργία, μαρμαίροντα, κακῶς ἐπιέμμενα ἀλκήν,
 Ἰσρα καλλιροῖο πόρον Διδοάντα σὺν αἰχμῆ,
 Καὶ Σκυθικὴν ὀλέσθαι χώραν, καὶ Μυσίδα γαῖαν,
 Θρηϊκίης δ' ἐπιδοάντα σὺν ἐλπίσει μαινομένηςιν,
 Αὐτῶ μὲν βιότοιο τέλει εἰς πότμον ἐπίσσοι.

Hujus

Hujus oraculi declarationem afferam, cum tractabo decimam Regionem Constantinopoleos. Sed ut planius perspicuatur Dionysii Chalcedonica descriptio, & quales sint hodie portus, quos eodem Dionysius antea dixit Chalcedoniam utrinque habere: atque ut internoscatur, uter horum postea appellatus fuerit Eutropii portus, subjiciam nonnulla. Chalcedonia usque ad hanc ætatem suum nomen retinet, olim magna & præclara urbs, nunc exiguus vicus: hæc enim iterum, & sæpius vastata, primò à Persis, iterum à Valente Imperatore muris spoliata, deinde à Gotthis everfa, quam post Cornelius Avitus aliqua ex parte restituit: postea à Saracenis, postremò à Turcis funditus deleta, ut duntaxat perparvus vicus supersit. Nulla extant mœnium vestigia supra terram, neque sub terra, nisi raris locis fundamenta alta ingentibus saxis quadratis constructa, quæ penitus effodi nuper vidi in ædificatione substructionum, quas Rex Soleimanus molitur in tertio Constantinopoleos monte. Portuum aliquot ruinæ cernuntur, atque nonnulla scoria metallorum in ea regionis parte ubi moneta excudebatur: tum extat aqueductuum subterraneum opus lateritium, quo per urbem aqua

ducebatur, sicque portui accommodabatur, ut supra molem longè excurreret ad usum navigantium. Chalcedon sita erat in promontorio peninsulam efficiente, ad medium intumescente, ex tribus partibus leniter acclivi, ex quarta parte paulo accliviore, & depressiore in vallem, per quam fluvius Chalcedon delabitur in Propontidem. Promontorii pars Solis occasum conspiciens, cingitur Bosporo: pars verò vergens ad Meridiem, ortumque hybernium, clauditur Propontide: at ad Orientem æstivum spectans, eminet in vallem, per quam Chalcedon rivus quidem parvus, sed ripis altis coercitus profundus delabitur, & salsus in longitudinem amplius mille passuum usque ad pontem lapideum transmittentem Chrysopoli viatores Nicomediam. Ab eo ponte usque ad Bosporum Isthmus patet in latitudinem circiter octo stadiorum. Hic fluvius etsi exiguus, ut jam nomine careat, accolæque duntaxat appellent Potamion, prorsus ignorantes, olim nominatum fuisse Chalcedonem; tamen omnium ferè scriptorum testimoniis nomen dedit urbi Chalcedoni: cujus etiam Xenophon meminit libro primo Hellinorum, cum Alcibiadem quidem ait universo exercitu Chalcedonem à mari

ari ad mare cinxisse, & partem, quæ
tinebat ad flumen, muro ligneo fe-
sse. Pharnabazum verò, cùm is pro-
r fluminis angustias, ac munitionũ
opinq̃uitatem in urbem ingredi ad
endum Chalcedoniis auxilium non
sset, in Heraclium Chalcedoniorum
cessisse. Littus, quod plusquàm ex di-
idia parte circuit promontorium, in
no jam dixi sitam Chalcedonem, exce-
a parte, quæ plana est, ubi portus est,
vicus Chalcedon, abruptitur in præ-
pitem proclivitatem, ut ferè erectum
in altitudinem amplius vigintiquin-
e passuum, non modò in terra saxeis
epidinibus invium: sed etiam in mari
utibus malè tutum navigiis, nisi ubi
ortus fuerunt. Si ab extremo mucro-
e, seu angulo promontorii Chalcedo-
ici dirigas lineam ad medium pro-
montorii dorsum, in quo sita est Con-
stantinopolis, perspicias lineam dirigi
b ortu hyemali ad occasum solstitia-
em, & dividere Bosporum à Proponti-
le, & secare Hippodromum, & tendere
ad ædes Paiafiti Regis positas in jugo
ertii collis, inde procedere ad ædes Ma-
nethi Regis sitas in quarto colle; to-
tumque dorsum promontorii secare à
fronte ad muros, partem urbis circuitu
maris carentem claudentes. Si verò ex
eodem

eodem extremo mucrone promontorii Chalcedonici lineam duceres ad angulum Scutaricum, videres eam progredi à Meridie ad Septentrionem, relicto flexu molliter curvato, ubi est portus Chalcedonis, & littus humile, & planum. Nunc portus obrutus, & moles quotidie exportantur: atque ubi olim portus magnis navibus patebat, nunc alicubi non patet scaphis, ob syrtes & brevia. Iuxta Isthmum existit colliculus à septentrionibus situs inter Isthmum & planitiem, in qua dixi ædem fuisse divæ Euphemix, humilis quidem ille, sed commemoratus ab Appiano, quem, cum Mithridates obsideret prætozem Cottam, intra Chalcedonem clausum, uterque exercitus occupare conabatur. Chalcedonem habuisse portum catena clausum, capientem amplius sexaginta naves, patet ex Appiano: is enim ait, classem Mithridatis in portum Chalcedoniorum vi irrupisse, catenasque, quibus ostium portus claudebatur, rupisse, & quatuor naves exussisse; sexagintaque ex portu captas secum abduxisse.

CAP.

portu Eutropii, & Herao promontorio: & de antiquis regis adibus appellatus Heraus.

Atus promontorii Chalcedonici vergens partim ad Meridiem, partim ad septentrionem, efficit sinum vulgò appellatum *Calamotum*, intus recedentem plus minusve octo stadia. In hoc medio latere videntur vestigia antiquæ solis portus, quem Episcopus Chalcedonensis mihi persuadere conabatur esse olim appellatum portum Hirenæ, abruptè quasi *neglis*: mihi potius à Regina Hirene. Nam portus *Ἐνφελίς* in contrario promontorio; potiusq; appellatus ille olim fuit portus Eutropii, cuius meminit Zonaras. Ad cædem, inquit, Mauritii Regis movetur Phocas, & Eutropii portu primum ejus quatuor milia interficit, nihil aliud tum dicentis, nisi quod iam hoc ipsum: Iustus es domine, & iustum judicium tuum: denique ipsum Mauritium tollunt. Idem alio loco dicit, Chalcedone esse portum Eutropii, sed non declarat, an in Bosporo, an in Propontide. Nam ex antedictis Dionysio scimus, Chalcedonem utrimque habuisse portus. Verùm ex Procopio asserui possumus, fuisse non longè ab He-

razo, cum ait Iustinianum portum alium
 construxisse in ulteriore continente in
 locis Eutropii nominatis, non procul
 remotis ab Heræo. At ubi fuerit portus
 Eutropii, planè scire nequimus, nisi scia-
 mus, ubi fuerit Heræum. Itaque id pau-
 lò altiùs investigandum est. Demosthe-
 nes in libris, quos scripsit de rebus Bi-
 thynicis, sic ait:

Ἔστι δὴ ἀεθπαροῖτε κλυτῆς Χαλκῆ-
 δον ἄκρα (αὐτῆς

Ἡ ῥαία τρήχουσα πολυαπιλάς, ἔνδοθεν
 Λαίναιον πρὸ τῆς ἰὼν κριλαίνετα
 εἶσω (θυδίνεα

Κόλπῳ ἄλλῳ· φαίησκεν ἰδὼν βα-
 Πάνη ἐμμύα· ἰαμμύη δε ἔξ βαθείας
 Ἔστι θαλάσσης, ἔνθα τε νῆας ἤγρον οἰόμε-
 νοι σκέπῳ εἶναι (ἑτοίμα

Αὐτοφυνῆς ὄρηθιο· κακῶ ἢ ἐνέκυσσαν
 Ex quibus assequimur, Heræum pro-
 montorium esse contra Chalcedonem,
 habens multas cautes concavas circa
 mare, quod intus recedens sinū efficit,
 quem intuens putat profundum esse,
 cum revera sit prorsus fruticosus, & her-
 bosus, & minime profundus: nam eò,
 qui naves adduxerunt, putantes prote-
 ctionem naturalis portus, in præsens
 inciderunt periculū. Ex his Demosthenis

v. c. 11.

sibus percipimus *ΗΨαιον* esse pro-
 montorium, quod hodie vocant acram
 Innis Calamoti, & sinum, quum De-
 isthenes describit esse illum, quem ab
 cidente claudit promontorium, in
 quo fuit Chalcedon: & promontorium
 Innis Calamoti cingit ab Oriente, cu-
 jus ostium patet in latitudinē octo cir-
 ca stadiorum. Totus verò ejusdē am-
 bitus complectitur plus minus quinque
 miliaria. Cannarum sylvis, herbisq; fre-
 quens ejus ora cernitur: unde nomen
 templum proximū divi Ioannis Chry-
 stomi Calamoti invenit. Hic sinus oc-
 ciduos duos portus molibus munitos ha-
 bet, unum olim nominatum Eutropii,
 nunc *Hirena*, situm in littore sinus oc-
 ciduo juxta Chalcedonem: alterum no-
 minatū *Heraum*, positum contrario in
 littore ad Orientē pertinente. Hos am-
 bitus portus fuisse in sinu Ioannis Cala-
 moti, ex Procopio percipimus, cum ait
 les regias Iustinianum construxisse in
 cræto, quod Iustiniani temporibus Hie-
 ron, sive Hieriam appellarent, ibidem-
 que portum molibus sepsisse littus, quæ
 a te utrinque ventis, & undarum in-
 cursibus expositum tutum à ventis ef-
 ficisse innumerabilibus & maximis ar-
 sifaxorum plenis in vadum aliis supra
 ios usque injectis, quoad utrimq; bra-
 chia

chia exaggerata supra aquam extire-
 runt, extrinsecusq; circa moles saxis ru-
 dibus & duris projectis ad excipiendo
 impetus fluctuum, & ventorū hyema-
 lium portum quietum perfecisse, unum
 que in portū aditum navibus reliquisse
 Addit Procopius, ut juxta portum Iusti-
 nianus ædes sacras condiderit, & porti-
 cus, & vias, balnea publica, & alia fer-
 omnia ædificarit, nihilo inferiora regii-
 ædibus Urbis: deinde adjungit, portum
 alium construxisse in contrario conti-
 nente, in locis Eutropii nominatis, non
 longè remotis ab Heræo. Ex quibus pa-
 tet portum Eutropii esse Chalcedoni-
 portum, spectantē ad Solis ortum; por-
 tumque Heræum illum, quem nunc vo-
 cant molem Ioannis Calamoti. Horum
 amborum portuum usq; ad hanc diem
 molium & brachiorum vestigia extan-
 magna quidem ex parte diruta, sed qua-
 nonnullam stationem navibus accom-
 modent: reliquorum verò ædificiorum
 vestigia funditus deleta sunt, exceptis
 parietibus ædis sacræ, & cisterna maxi-
 ma, undique lateritiis parietibus cincta,
 sed spoliata tecto testudinato, & colu-
 mnis testudinem sustinentibus, de qua
 Georgius Cedrinus ita scribit: Macedo-
 nius Rex palatia in Heræis exornavit, &
 cisternam expurgavit, quam Heraclius

terra

terra obruerat, in hortumque redegerat
 eribus confitā. Idem paulò infrā ait:
 ex Heraclius ubi sui diei natalis ratio-
 nem à Stephano Philosopho didicisset,
 edicente Heraclium ex aqua interitu-
 m, cū alias cisternas obruit, tū illam
 tam in Heræis, quam Macedonius per-
 argavit, regiasq; ædes in antiquā for-
 am restituit, & pro horto in cisterna
 onfita Nymphæum aqua lucida abun-
 ans induxit. Quam autem multorum
 scriptis celebretur palatium Heræum, è
 vultis nōnullos, qui mihi jam veniunt
 mentem, afferam. Sozomenus scribit
 heodosium Regē mandasse Demophi-
 o præfecto Arrianis Constantinopolita-
 is, ut curaret statuta in Cōcilio Nicæno
 ervare, & populū in unum consensum
 educere, aut ab ædib⁹ sacris cedere. De-
 ophilus advocavit concionē populi,
 q; Regis sentētiā declaravit, & absti-
 ens ab ædib⁹ Urbis, concionē indixit in
 suburbana Hieria nūcupata: Quoniam,
 quit, lex præcipit, si vos persecuti fue-
 int ex una Vrbe, fugite in aliam. Alii Hi-
 orici tradunt, Constantinū Iconoma-
 hum contra imaginum cultum Conci-
 um iniquum triginta octo Episcoporū
 abuisse in palatio Hieræ. Prætereo cæ-
 eros; unam duntaxat inscriptionē sub-
 ungam quæ erat incisa in aditu Hieræ:

A a

Eis

em situm, quod alii *Εὐρον*, sive *Εὐρίον*
 appellarūt, hi qui ajunt ibi chytras, hoc
 est, ollas defossas invenisse, & ossa. Verū
 etiam esse acram Heræam, aliam *Εὐρον*,
 sive *Υρίμ*, [vel *Hyrim*,] patet ex Artemi-
 doro: is enim scribit ab Acrito promon-
 torio naviganti ex stadia sitū esse pro-
 montorium *Υρίμ*, sive *Euron* nuncupa-
 tum, cui objecta est Insula *Pityodes*, &
 alia Insula nomine *Chalcites*. Quæ ut
 replicatiùs perspiciantur, describā subse-
 quens littus. Post promontorium *Herçū*
 emergenti ad sinum *Nicomediæ*, succedit
 aliud promontoriū, quod vulgus vocat
Zarritrion, nescio, an quasi *Χυτρίδιον*.
 Quam accolæ in hunc diem jaçtitant in-
 venisse ollam [Zaram, aut Iarram] auro
 tenā in hujus loci vicinia. Ex Insula *Pi-
 tyode* navigavi recta via in Continentē
 ad villam sitam in ora maritima, quam
 Turci vocāt *Obriam*, sive *Abriam*, Turci
 appellant eam *Maltepet*, sitam ad radi-
 ces extremas promontorii positi cōtra
Chalcitim. Vide, an hoc sit *Euron*, sive
Υρίμ promontorium, an illud quod jam
 dixi appellari *Zarritrion*. Verū ut meliùs
 intelligatur sit⁹ *Chalcedonis*, & ubi fue-
 rit *ΗΨαρον*, paulò extra *Bosporū* vaga-
 bor, sed in conspectu *Chalcedonis* & *By-
 zantii*, quod paulò post descripturus sum.

De Insulis suburbanis Byzantii & Chalcedonis, & primum de Insula Prota, & de Oxia & Platy.

ARtemidorus in undecimo libro Geographiæ ait: Ab Acritico promontorio præternaviganti Euron stadia centum & decem promontorium situm est, appellatum Hyris; & Insula huic obijcitur Pityodes; & altera Insula nominata Chalcitis; aliaque Prota dicta, à qua ad urbem Chalcedonem stadia quadraginta. Protam appellatam existimo, quòd prima occurrat venientibus Byzantio & Chalcedone: à Græcis usq; ad hanc diem nominatur Πρωτη. Distat ab urbe Byzantio paulò ampliùs sexaginta stadia. Ejus longitudo à Septentrionibus procedit ad Meridiem. Iuxta ejus littus vergens ad Orientem vicus est sub se habens portum subiectum. Supra vicum duæ cisternæ rotundæ; quarum major laxatur in amplitudinem magni hemisphærii Thermarum magnarum Byzantiarum. Insula duobus verticibus prominet, altero vergente ad septentriones, altero ad cardinem meridianum. Dicitur circuitu complecti circiter tria miliaria. A Meridie habet Insulam Antigonon, à qua abest

best octo circiter stadia. Inter Meridiam & occasum brumalem, intuetur duas Insulas: quarum altera Platys, altera Oxya appellatur, in acutum verticem fastigiata. undique præceps & prærupta: altitudine ad perpendicularum dimensa, superat omnes colles Byzantii. Ex aliquibus partibus ascensus in ipsam non patet ob directos clivos. Multa etiam nunc vestigia retinet cisternarum, aliorumque ædificiorum. Ajunt ibi regiam arcem, & velut secessum Capreensem aliquorum Regum extitisse: quod à rei veritate omnino alienum non videtur, propterea quia naturali munitione tuta videtur. Habet portum subiectum Orienti, cujus moles distractæ cernuntur. Lauro abundat, & multis generibus florum. Sed nusquam circa Byzantium tanta cibi bonitate Ostreæ capiuntur, quàm circum hanc Insulam. Ab hac non longè est Platys Insula, humilis & ferè plana.

C A P. XIII.

De Insula Antigono, & de Insula Piryode.

QVAM Græci nostræ ætatis appellant Antigonon, Zonaras ait olim vocatam Panormum, Insulam nunc Antigoni nominari. Plinius inter Insulas Proponticas numerat Antiochiam: vide

num aliquis Codex Plinij antiquus ha-
 beat *Antigoniam*. Insula ab Aquilone
 efficit littus excelsum & præruptū. Ejus
 quedam pars intuens Meridiem, eminet
 rupibus abruptis, usq; ad summum fer-
 mē verticem. Ab occasu sunt littora ru-
 pibus præruptis aspera, sed longè demis-
 siora. In omnes partes existit declivis.
 Vndiq; ejus ascensus est stadiorum cir-
 citer quatuor: in multo excelsiorem al-
 titudinem effertur quàm Prota. In sum-
 mo vertice ædes sacra etiamnum extat,
 & juxta ædem cisterna Signino opere
 munita, concamerata lateritio tecto.
 Sunt ibidem etiam putei jugis aquæ. Ab
 Oriente habet vicum in littore situm:
 circa vicum sunt aliquot vineæ: reliquæ
 partes sunt tectæ ericæ, arbuto, rore ma-
 rino, ilice, ladano. Tota Insula lapidosa
 scatet minutis lapillis. Contra vicum est
 Insula exigua, cujus circuitus non exce-
 dit quatuor stadia, altitudo non superat
 quinquaginta passus (intellige quos cō-
 ficere soleo in ambulando, ut intelligi
 oportet in omnibus passibus antè jam à
 me commemoratis) quæ vulgò appella-
 tur Pitys. Hæc Pityodes dicitur ab Ar-
 temidoro, quam tradit sitam contra
 Continentis oram nuncupatam *Εὐείν*.
 Equidem cūm Artemidorus ordinatim
 ponat Pityodem, & Chalcitim, & Pro-
 ram,

em, existimo Pityodem Artemidorum
stelligere esse aut Antigoniam, aut
em, quam jam Græci appellant Insu-
m Principem. Nam cur commemo-
ret tam exiguam Insulam, & proxi-
am magnam præteriret?

C A P. XIV.

De Chalcitide Insula.

Chalcitis Insula à Græcis nostræ æta-
tis nominatur Chalcis: distat ab An-
gonia quatuor stadia. Menippus in
eriplo Bithyniæ Chalcitidem Insulam
onstituit contra Chalcedonem; eamq;
icit habere æris metalla. Chalcitidem
andem esse, quam Stephanus appellat
Demonesum, assequor ex eo, quòd dicit
Demonesum Insulam sitam circa Chal-
cedoné, habere Cyani metalla, & Chry-
ocollam, & aurum preciosum, & coro-
narium, quod oculis ægrotantibus me-
dicinam afferat. Nulla alia Insula circa
Chalcedonem metalla habet, nisi Chal-
citis. Aristoteles similiter scribit: Demo-
nesus, inquit, Insula Chalcedoniorû (sic
nim legendum est, non ut habet Codex
καρχηδονίων) à Demoneso homine ap-
pellata est, habetque Cyani metalla, &
Chryfocollam, & aurum eximium in
ea invenitur, quod sit oculis remedium;
utque æs, quod Aristoteles appellat

χαλιθὸν κρλυμθητιῶ : ex eo opinor, quòd (ut ipse addit) ex mari profundo duos passus urinatores illud extrahant, ex quo factam idem adjungit statuam in urbe Sicyone, statutam in antiquo templo Apollinis. Ex antedictis liquet, quàm erret Plinius, qui dum enumerat Insulas Propontidis, dicit Demonesum Insulam sitam esse ante Nicomediam, cùm nulla Insula existat in sinu Nicomedix, olim appellato Astuceno. Verùm ut clariùs perspiciatur Demonesus eadè Insula esse, quæ Chalcitis, ut nunc sunt, ostendam vestigia metallorum, & situm Insulæ, quæ tribus verticibus, seu collib⁹ intumescit: unus vergit ad Aquilonem, alter ad Occasum, tertius ad Orientem. Insulæ latus meridianum est præceps, & abruptum in rupes, excepto sinu, admittente recessum maris portuosum, quoquo versus patentem paulò plus stadio, tutù ab omni vento, excipio Austrum. Circa hunc sinum existunt aggeres scrobium, pleni ruderibus cæruleis, rejectis ex effossione æris, & Chrysocollæ, & cærulei, atque inter ipsa rudera collegi eximium cæruleum, & absolutam Chrysocollam. Quòd si vadum maris ibi effoderetur, sine dubitatione inveniretur aurù illud ab Aristotele laudatum. Aggeres scrobium sunt in radicibus vallis

supra

supra sinum jam dictum eminentis, & recantis Insulam à mari meridiano ad mare septentrionale, cujus quidè vallis in parte media elata in jugum Insule est domicilium solitariorù sodalium Græcicæ religionis. ubi Nymphæa magna signino opere elaborata, plena jugi aqua manante, ex vertice pertinente ad Orientem. Littus intuens Solis ortum, habet vicum nuncupatum à nomine Insulæ. Sub vico statio navigiorum.

C A P. XV.

De Insula Principis.

INSULA Principis, distans à Chalcite circiter quinque stadia, nominata est à frequenti habitatione filiarum Principum, virginitatem solitariam profitentium. Georgius Cedrinus ait, Iustinum nepotè Iustiniani ædificasse solitariam vitam agentium domicilium, nominatum Principis, suburbanum Constantinopoleos. Zonaras scribit Nicephorum Hirenem exulem eiecisse in Insulam Principis appellatam, in qua monasterium ipsa ædificaverat, unde fortasse Insula appellata fuit Principis. Longè dimidio major existit, quàm Chalcitis: omneis antedictas Insulas altitudine superat aut æquat. Ab Oriente æstivo vicum habet nominatum Principis, situm in planitie littorea. In ejus littore ver-

A a 5 genti

genti ad ortum æquinoctialem spectantur fundamēta sumptuosa antiqui monasterii, ubi amplius quingentæ solitariae fœminæ vivere solebant. Contra monasterium sita est Insula exigua, parvo intervallo distans, nominata Anterovitos. Inde in eodem littore sequitur vicus nominatus Carya. Supra vicum modicè eminent jugum contractum in vallem, cinctam duobus verticibus, quæ secat mediam Insulam ab ortu ad occasum. Insulæ littus intuens Meridiem, rupibus circumvallatur; littus verò spectans ad Solis occasum, minoribus rupibus cingitur. Deniq; Insulæ circuitus non excedit sexaginta stadia. Habet à Meridie vicinam Insulam, quam vocant Andron: ab oriente æquinoctiali habet alteram Insulam, nominatam Divi Andree, distantem plus minus decem miliaria, undique excelsis rupibus & præruptis munitam, excepto latere conspicienti Solis ortum, ubi domicilium sodalium sectæ solitariae. Dividitur hæc Insula à Continenti mari lato quatuor stadia. Paulò ultra hanc Insulã pergenti ad sinum Astacenũ eminent promontorium, quod usq; ad hanc ætatẽ appellatur Acrita, ut vocatur à Ptolemæo, quod Menippus dicit distare ab urbe Chalcedone stadia sexaginta. Omnes antedictæ
Insu-

Insulæ abruptæ à Continente videntur:
 quarum quatuor, nimirum Protæ, Antigonos,
 Chalcitis, & Princeps faciunt sinum
 suo latere vergente ad Aquilonem;
 Protæ, & Princeps sint sinus cornua.
 Antigonos & Chalcitis efficiunt intimum
 sinus recessum. Cum aspicias ex Protæ
 latere, vergente ad Solis ortum, advertis
 unum factum ex quatuor Insulis, nec vides
 arripas intercedentes inter Insulas: ut
 si ignarus quatuor Insulas, unam ean-
 demque Insulam existimaret quatuor col-
 libus intumescens; primumque collem
 numeraret Protam, secundum Antigo-
 niam, tertium Chalcitim, quartum Prin-
 cipem. Euripus separans Insulas à Con-
 nenti, patet in latitudinem paulo am-
 plius sexaginta stadiorum. Hæc ad jun-
 gere volui de Insulis suburbanis Byzan-
 tii, velut præparationem ad clarius per-
 cipendum situm Byzantii, quem evestio
 subjungere cogito: reliquas Propontidis
 Insulas longè ab Vrbe remotiores,
 ut Proconnesum, Ophiussam, Acanthum,
 Phœben, Scopelon, Porphyrionem, Ha-
 monem, Delphaciam, Polydoram, Elæam,
 & duas Rhodiussas, & contra fauces
 Rhyndaci Besbycon (cujus meminit
 Dioscorides,) rejicio in meum Periplus
 Propontidis & Hellesponti.

F I N I S.

In æde divi Marcelli, Romæ, hæc sunt
inscripta, unâ cum effigie vita functis
sed dico similia, aut in pariete affixa,
vel in marmoreo lapide sculpta.

D. O. M.

Petro Gyllio, viro probo, utriusque linguae
doctissimo,
ex agro Albiensi apud Gallos nato,
ob singulares animi dotes, & indefatigabilem in
investigandis antiquorum monumentis,
componendis, interpretandisque omnium discipli-
narum libris, totius orbis lustrandis,
indagandisque locis:
naturam, solertiam, & diligentiam publice,
privatimque laudatissimo,
Post longas annorum plus xl. peregrinationes
terra, marique peragratas,
Galliam, Italiam, Græciam, Asiam utramque,
& Africæ partem,
ac miraculosam e manibus & carcere Piratarum
Gerbeorum liberationem,
Romam quati postliminio reverso, & in recoli-
gendis, ordinandisque rerum celebrium nar-
rationibus, dies, noctesque occupato,
Febre violentissima per dies xi. vexato, diem
suum in Christo Iesu obeunti;
Georgius Cardinalis Armeniacus, patronus pica-
tissimas Clienti gratissimo,
in spem resurrectionis mortuorum
benemerenti moestissimus,
Non. Ian. M. D. LV.
Po. Cu.
Vixit annos LXV. menses, dies V. hor. IIII.

INDEX CAPITVM.

LIBRI PRIMI.

C A P. I.

- D**E origine Bospori, & de ejus multis nominibus. Pag. 25
- II. De Bospori principio, & fine, & de ejus longitudine. 31
- III. De latitudine Bospori. 48
- IV. De figura Bospori, & de ejus decursu, certo quidem, sed multiplici. 52
- V. De Bospori sinu, Cornu nuncupato. 68

LIBRI SECVNDI.

C A P. I.

- D**E Bospori ora Europæa, ejusque locis intra Constantinopolim. 77
- II. De ora Sinus Ceratini cingente Urbis latus vergens ad Septentriones. 80
- III. De flumine Cydari & Barbysa, ex Anaplo Dionysii. 103
- IV. De locis appellatis Mandris, & Dryi, & de luco Apollinis, & ponte Philippi, & de cubis Canopi. 110
- V. De Isthmo Ceratini recessus: de sepulchro Hippothenis: de Sycis, & de lubro Amphiarai. 120
- VI. De adibus Diane Lucifera, & Veneris Placida, & de loco Oskreode, & Metro-

I N D E X

- Meropo, & de ara Apollinis.* 121
- VII. *De Aiantio & Palinormico, & templo Ptolemæi, de Iasonio, & luco Apollinis, & de aliis antiquis locis.* 129
- VIII. *De Rhodiorum portu, & de Archio loco.* 139
- IX. *De Sene marino, & Parabolo, & de Calamo, & Bythio.* 142
- X. *De vico Michaëlio, & de promontorio appellato Estiis.* 146
- XI. *De locis nominatis Chelis.* 157
- XII. *De promontorio Hermao, & rapido cursu Bosphori: de Pyrrhia Cyone: de Bosphori summis angustiis: de ponte Darii.* 160
- XIII. *Περί τῆς κλύδαυ & ποώδας: De petra Phidalia, & Portu mulierum, & de loco Cyparode.* 176
- XIV. *De sinu Leosthene.* 183
- XV. *De Commarode, & Bacchiis petri, & Thermemeria: & de portu Pitheci, & Sinu appellato Pharmacia.* 190
- XVI. *De saxis, & caulis littoris excelsi, prærupti, præcipitisque, & de clavis Pontis: de petra nominata Dicaa.* 199
- XVII. *De sinu nuncupato profundo, de fluvio ejusdem nominis, & Saronis ara: de agro nominato Calo.* 203
- XVIII. *De promontorio Simao, & sinu Sele-*

C A P I T V M.

- Scletrina: & de aris Apollinis, & Matris deorum.* 208
- CIX. *De Milto promontorio, & Fano Byzantiorum: de Serapio, & templo Phrygiae dea.* 212
- CX. *De Chryssorrhoea fluvio: de secturis metallorum: de Pharo antiqua.* 220
- CXI. *De portu Ephesiorum, & de Aphrodisio: de portu Lyciorum, & de Myrleanorum domicilio.* 224
- CXII. *De Gypopoli, & de aulis Phineci, & Amyci Bebryci.* 229
- CXIII. *De petra Dotina.* 244
- CXIV. *De Panio promontorio Phari, & de Cyaneis petris.* 247

LIBRI TERTII.

C A P. I.

- D**E scopulo nuncupato Colona, & de Rhebante flumine. 264
- I. *De promontorio Ancyreo, & de ancora Iasonis.* 271
- II. *De Pyrgo Medea, & de insulis Cyaneis Asiae.* 278
- V. *De promontorio Coracio, & de Pantichio, & de scalis nuncupatis Chelias.* 284
- V: *De Fano Iovis, & Neptuni; & de Aris Duodecim Deorum.* 290
- VI. *De Argyronia loco, & Nymphaeo, lecto*

INDEX CAPITVM.

- lecto Herculis: & de Meucoporida portu, & Lauro insana: & de Portu Amyci. 308
- VII. De Sinu Catangio: de promontorio, quem Dionysius appellat ὄζυππίδι, & Portu Phixi: de promontorio Lembo nuncupato, & de Insula exigua. 324
- VIII. De Naumachio, & Ciconio: & de promontoriis nuncupatis Ποιζέσις: & de duobus Discis. 332
- IX. De Chrysopoli, & loco appellato Bove, siue Damali. 340
- X. De fonte nominato Heragora, & templo Veneris: & de ade Synodi Chalcedonensis: de Chalcedone. 352
- XI. De portu Eutropii, & Herao promontorio, & de antiquis regis adibus, appellatus Heraclus. 365
- XII. De insulis suburbanis Byzantii, & Chalcedonis, & primum de insula Prota, & de Oxia & Platy. 372
- XIII. De insula Antigono, & de insula Pityode. 373
- XIV. De Chalcitide insula. 374
- XV. De insula Principis. 377

F I N I S.

